

SPIRITUALES
PIÆ ANIMÆ DELICIÆ;
SIVE
DECEM CONCIONES
SACRÆ COENÆ
applicatæ, & Ecclesiæ explicatæ

A B

ABRAHAMO EYLSHEMIO,
verbi Divini Ministro in Beetgum
& Englum.

Cantic. 6. v. 16. *Quàm pulchra es, & quàm amœna,
ô Amor, in deliciis istis!*

V A R A D I N I,

Apud ABRAHAMUM K. SZENCIENSEM.
M. DC. LI.

192

Illustrissimis Potentissimisque

D. D. Fœderatarum Provinciarum Belgii
ORDINIBUS GENERALIBUS;

PATRIÆ DELICIIIS,
ECCLESIAE NUTRITIIS,
JUSTITIÆ CLYPEIS,

DOMINIS meis gratiosissimis ;

Vitam, Gloriam, Pacem, Salutem, à DEO, Fœderati
Belgii Seno & Triumpho, Chartâ atque Ani-
mâ precor.

ILLUSTR. POTENTISS. DOMINI.

ELICIAS nuncupo Spirituales
hasce meas festivitates, sive synacticas
Conciones: Nam, nihil in mundo
hoc immundo indagari, vel excogita-
ri poterit, quod titulum hunc mereat-
ur, præter hasce meas conciones, piæ
animæ voluptates, quibus illa, sacra in
cœna, afficitur, reficitur, perficitur.

Sed, heu! eò stultitiæ processerunt nonnulli, ut prava bonis,
v^ana veris, corporalia spiritualibus, fragilia cœlestibus, præfe-
rant, inque caducis hisce animæ *delicias* statuunt. Utpote in
corporis *forma*: sed qui in illa *Anima* sit *delicium*, quæ non cor-
poris requirit *formositatem*; sed cordis sitit castitatem: quæ *A-*
nima pia, non in externa hominis *forma*, aspectoris sæpè la-
queo, libidinis fomento, mentis veneno, *delicias* suas colloca-
tas habet: sed interna hominis *forma*, in fide, spe, & charita-
te, quibus ornamentis illa ornata, pulchra, Christi ad cœnam,
Christi ad scholam, advolat: quæ *forma* non Solis ardori, Aëris
furore, ætatis potentiæ, imbecillitatis violentiæ subiecta est, ut
momentanea illa hominis *forma*. Alii in *Deliciis* habent cor-
poris *robur*, quo inimicorum catervæ formidabiles, amicorum
coronæ amabiles, utrique laudabiles existunt. Sed quid illud
est *robur*? Floris instar evanescit; rosis instar perit. Quid il-
lud

P R Æ F A T I O

lud est *robur*? Vulneris, ætatis, mortis vi illud vincitur, atteritur, subigitur. *Anima*, *Anima pia* altius assurgit, & hæc sub-lunaria suppressit, cœli viam premit, *robur* suum in vera fide, clypeo isto victorioso. quærit, quo hostium spiritualium insul-tum frangit, conatum illidit, illudit: quâ fide, ceu oculo, sacra in cœna, Christum, *robustissimum* illud salutis cornu, inimicis formidabile, amicis desiderabile, aspicit, diabolosque despicit: cujus *robore* Goliathum infernalem dejicit, metumque om-nem ejicit: cujus *robore* æternæ mortis vim infringit, & effu-git. Alii, *valetudinem* summas esse *delicias*, crepant: licet *va-letudo* corporalium *deliciarum* sit haud infima: licet voluptatum variarum sit scatebra: tamen cum possessore citò pereunte, & illa perit. Nam homo, miser homo, dolore exciditur, labore atteritur, morbi & mortis impetu subigitur. Homo, ipsissima vanitas, instar venti, instar fumi; instar floris, instar vaporis; in-star herbæ, instar umbræ, citò evanescit. *Anima* sancta hac *valetudine* corporis invalidâ non acquiescens, alias sacra Chri-sti in cœna *delicias* venatur, sanguinis Salvatoris nimirum va-lore, quo illa *valere* jugiter *evalet*: quæ *valetudo* quovis ære, quovis æthere perennior, adversitatis, vetustatis non concutitur flabris; nec morbi, nec mortis transfigitur telis. Aliis *voluptas* carnis summum est *delicium*: sed qui illud verum sit *delicium*, quod Dei iram provocat; quod corporis vires enervat; quod dolores maximos procreat? Qui illud sit summum *delicium*, quod tandem instar aculei pungit, instar veneni affligit, instar mali premit? Hæc ergò corporis *voluptate*, cordis felle, jeco-ris peste spretâ, *pia*, devota *Anima* sacram ad cœnam tendit, ibique veram *voluptatem* offendit: nam lagenis *deliciarum*, mammis lætitiarum ibi recreatur, corroboratur, cibatur, Alii corporales *divitias* suas appellant *delicias*: sed qui illæ *divitiæ* veræ esse possunt *delicia*, quæ possessæ onerant, desideratæ mac-çulant, perditæ macerant? Quæ corruptibiles; quæ cœlesti-bus bonis inferiores; quæ luxûs & fastûs sunt fontes? Hisce *deliciis*, *divitiis*, vanis, vesanis, virtutis remoris, mentis laqueis, cordis spinis, impuritatis escis contemptis, *Anima* Deo con-secrata, sacram ad cœnam volitat, ibi aurum, ibi thesaurum; ibi margaritam, ibi opulentiam, Jesum Christum, verum ani-mæ *delicium*, sibi comparat, quas *delicias* non in solo tantum, sed & in cœlo possideat. Quidam *Honorem deli-*

A U T O R I S.

ciarum titulo ornant, sed quâ ratione, non video. Ab quantum fellis huic melli; quantum doloris huic admixtum *Honori* est! Quam lubricus est ille *Honor*! Instar fumi est, qui aërem petit, aëre ludit, aëre perit, & quò altius se tollit, eò citius evanescit. Pia *Anima* hunc *Honorem* ut ridiculum deridet, ut fugacem fugit, & sacram ad Eucharistiam se recipit, ubi in Christo gloriosissimo suam *gloriam* accipit. quæ *gloria* non æstimatione hominis, sed Numinis sita est: quæ *gloria* non fluit ex fluxis, sed Christi meritis: quæ *gloria* non commutatur ignominia, sed amplificatur cœlesti corona: quæ non morte terminatur, sed eâ perfectè comparatur. Haud pauci summam *dignitatem* & *potestatem* suas esse *delicias* clamitant: sed quomodo illæ tali condecorandæ laude, quæ in alios sæpè sunt injuriæ; injustitiæ scatebræ; vanitatis magistræ; doloris plenæ; possidenti damnosæ? *Anima* electa, Deo dilecta illa *dignitate*, illa *potestate* gaudet, quam in sacra spiritualium *deliciarum* cœna, in Christo potentissimo reperit, & ita non perit: nam illa *potestate* spiritualibus insultare hostibus; carnalibus imperare cupiditatibus potest: & illa *dignitas*, *potestas* illa non novit vesperam, ut mundana; ærumnam, ut vana; ignominiam, ut illa momentanea *potestas*: sed beata, gloriosa semper apparet, & *Anima* *delicias* parat. Aliqui *favorem* Magnatum suas nominant *delicias*. Sed quid ille est *favor*? vapor. Lunâ ille mutabilior, aurâ levior est. Pia *Anima* sacram appetit Cœnam, ubi defæcatæ illius demonstrantur *delicia*: ubi favore & amore; gratiâ & amicitia Regis Regum, JESU CHRISTI, fruitur; cujus amicitia ipsi ad gloriam cœlestem est via; cujus gratia ipsi bonorum cœlestium est scatebra: nam per Christi amorem, cœli nanciscitur splendorem; per Christi favorem, Paradisi adipiscitur odorem. Hæc jam *Illustrissimi* & *Præpotentes Domini*, & *Patroni*, ANIMÆ PIÆ DELICIÆ, sacram Cœnam frequentare; Deum adorare, Christum ad amare. Quid enim suavius Dei Patris amore, Christi redemptione, Spiritus Sancti consolatione, dari, excogitari potest? Quibus *Deliciis* mundanæ *delicie* lapidissimæ assimilatae amarescunt; fragrantissimæ sordescunt; pretiosissimæ vilescunt. Illæ enim *delicie* mundanæ sunt vanæ, quia in ipso ortu sepè occalum vident. Spirituales verò piæ animæ, sacra in Synaxi, *delicie* nullis temporis sepiuntur cancellis. Quando *Anima* pia, in Christo,

P R Æ F A T I O

omnia amabilia, desiderabilia, delectabilia offendit, nonne sunt veræ, sincera: illæ *deliciae*? Quando *Anima devota*, legitimo sacrae cœnæ usu, mœsta, in Christo solatium; ægra, remedium; egena, thesaurum; tentata, securum; oppugnata, triumphum reperit, nonne sunt defæctæ *deliciae*? Quando *Anima sancta*, sacra in cœnâ, famelica in Christo cibum, sitibunda porum, afflicta asyrum invenit, nonne sunt *deliciae*? Nonne sunt *deliciae*, quando Christus in sacra Eucharistia, medicina laboranti, lætitia læcrymanti, corona pugnant *Anime* est? Nonne sunt veræ *deliciae*, quando Anima caliginosa, sacra in cœnâ, in Christo lumen; siticulosa flumen; dolens anodynum, quod dolorem sedat; deficiens acopon, quod lassitudinem fugat, acquirit, & ita cœlum quærit? Hasce *Anime piæ delicias* non mihi reservare, sed & aliis communicare volupe fuit: nam non mihi soli, sed & aliis natus, educatus, informatus sum. Quicquid ergo occupationibus meis suffurari evalui, illud sacris hinc meditationibus consecrare decrevi, ut ita tempus, quo nihil præstantius, præstantissimis impenderetur rebus; & ego in domo Domini fidelis, tum linguâ, tum pennâ, Dei Minister à Salvatore salutarer, ab eoque coronâ coronarer. Vobis, *Illustrissimî D.D. Ordines*, hasce meas lucubrationes, hasce meas, inquam, Conciones Ecclesiæ meæ viva voce instillatas, jam Ecclesiis donatas dedico, consecro: nam sub vestra, *Illustrissimî Proceres*, tutela hæc Halcyonia, hæc otia Musis sata, enata, ut pia, & sedula mens aliquid meditari queat. Vos etiam *Illustriss. Domini*, clypei estis Politia, Nutritii Ecclesiæ, utiusque delictum & gaudium, ornamentum & stabilimentum. Vos *Illustriss. Domini* hasce meas, & omnium Orthodoxorum *delicias Illustriss. Dominationi* vestræ natas, consecratas, datas serena fronte, benevola mente accipite, ut vestro splendore splendorem, favore favorem, mundi hoc theatro, *Illustriss. vestro* sub patrocinio, nascantur, & ita felices feliciter enascantur. Hujus mei voti si fiam compos, non desinam imposterum sanguinem meum & succum, spiritalia mea dona, & bona, juvenum, fratrumque coronæ, humiliâ, piôque calamo juxta ac animo, præsentare atque immolare, ut aureæ hæc brevissimæ vitæ meæ horullæ cum fruge fructuq; mihi pereant, conscientiaque tranquillitatem pariant. Faxit ille, qui cuncta fecit, ut hisce *deliciis*, consolationum venis, *Anime Belgarum devotæ* quàm diutissimè,

A U T O R I S.

mè, quàm tutissimè utantur, fruantur : & ut vos, *Illustrissimè Ordines*, in florente Republica, florentem Ecclesiam ; in florente Ecclesia, *Deliciarum* abundantiam ; in *Deliciarum* abundantia, vitæ sanctimoniam, læti intueamini, grati amplectamini : & ut semper, vos *Illustriss. Proceres*, pauperum sitis solatia, & ita *Delicia* ; exulum perfugia, & ita *Delicia* ; clientum scuta, & ita *Delicia* : *Delicia*, inquam subditorum, consilii dexteritate, facti dignitate, pietatis amore, virtutis ardore, ut sanctitatis templa, æquitatis subsellia, civitatum mœnia, civium ædificia, *Illustri*, & felici vestro Regimine, se recreent, exsultent, triumphant. Deus ter Optimus Maximus, vos *Illustriss. Proceres*, tanquam Fœderati Belgii recreamina, solamina, tutamina, & ita *Delicias* benedictionibus accumulare, ceu pupillam oculi conservare, & immarcescibili corona coronare dignetur. AMEN. *Dabam è Museo meo Frisco. Kalend. Maji.*
Anno recuperatæ salutis. M. DC. XLV.

Illustrissimis Dominationibus vestris
 Devotissimus in Christo.

ABRAHAMUS EYLSHEMIUS

I N D E X
 CONCIONUM ET TEXTUUM,
 QUI HOC VOLUMINE
 continentur.

- I. CONCIO. Mensa piæ animæ instructissima,
Psal. 23. 5. Instru mensam coram me. &c.
- II. CONCIO. Amoris Christi Speculum erga Eccle-
 siam, *Canic. 5. 1. Comedite amici; bibite & inebriamini dilecti.*
- III. CONCIO. Spiritualis Tuba homines ad DEI
 convivium excitans, *Esaiæ 2. 3. Erantque populi
 multi dicentes: venite, ut ascendamus in montem Je-
 hove, in domum Dei Jahakobi, ut doceat nos de viis
 suis, & ambulemus in itineribus ejus.*
- IV. CONCIO. Spiritualia piæ animæ tragemata, *E-
 saia 55. v. 1. 2. Heus quisquis sitit, venite ad istas
 aquas, & cui nulla est pecunia, &c.*
- V. CONCIO. Dei altitudo humilium est consolatio,
*Esa. 57. v. 19. Nam sic ait sublimis & elatus, cujus
 nomen est inhabitans eternitatem, &c.*
- VI. CONCIO. Fons Solatii & Gaudii, pro Anima
 afflicta & mœsta, *Matth. 11. 28. Venite ad me omnes
 qui fatigati estis & onerati, & ego faciam ut requies-
 catis.*
- VII. CONCIO. Unio & communio Christi & Chri-
 stiani arctissima, suavissima, *Matth. 24. 28. Ubi-
 cunque enim fuerit cadaver, illic congregabitur aquila.*
- VIII. CONCIO. Spirituale piorum ornamentum,
*Luc. 15. 22. Dixit vero pater ad servos suos, proferte
 stolam illam precipuam, & induito eum, &c.*
- IX. CONCIO. Spirituale piorum Nutrimentum, *Luc.
 15. 23. Et adductum vitulum illum saginatum macta-
 te, & edentes oblectemur.*
- X. CONCIO. Amoris Christi documentum, piæ
 animæ oblectamentum, *Luc. 7. à v. 7. ad 14. Venit
 autem dies azymorum, quo oportebat mactari Pascha.
 Misit igitur Petrum & Johannem, &c.*

CONCIO

CONCIO PRIMA,

TITULUS.

Mensa piæ animæ instructissima.

PSALMI XXIII.

Vers. 5. *Instruis mensam coram me, è regione hostium meorum; delibutum reddis caput meum unguento, poculum meum exuberans.*

EXORDIUM.

Hasueri Regis Persarum potentissimi lautissimum, splendidissimum, longissimum *Convivium*, cui nihil vini, gaudii, honoris, voluptatis defuit; cui tota magnatum, procerum, principum corona adfuit; quod omnigenis, opiparis, delicatissimis ferculis diffluxit; quod spatium centum & octoginta dierum tantum clausit, summis condecoratur laudibus, Estheræ cap. 1. Sed quid illud *convivium* respectu Jesu Christi *Convivii*; qui regnum possidet latissimum, soli cœlique terminis circumscriptum; qui non potens, sed omnipotens est, cujus *convivium* nullis temporis cancellis inclusum; cujus *convivium* abundat non cibo corporis, sed cordis; non stomachi, sed animi; non ventris, sed mentis; non fragili, sed perenni. Cui accumbunt non *Ethnici*, sed Christiani; non principes, sed reges, sed filii Re-

gis regum, immortalis. In quo, non aurea regis mortalis cernuntur pocula; sed immortalis regis amoris pignora; non vinum arridens ori, sed sanguis filii Dei satisfaciens fidei; non cibus, ut in Ahasueri epulo, reficiens viscera, sed Jesu Christi corpus, fovens cordis intima. O verè lautam, ô verè faustam Cœnam! Ad hoc exoptatum, beatum, diu multumque desideratum, solenne, spirituale *Epulum* cum & nos impræsentiarum vocati, unanimiter confluerimus, ad *majorem* instimulandum appetitum, perponderaturi & contemplaturi;

I. *Quid Christus facit quoad necessaria copiosè.*

II. *Quid Christus agit, quoad honorifica abundè.*

V O T U M.

O Christe, hospes animarum juxta ac corporum largissime, tuo effice effuso super nos Spiritu sancto, ut fidei manu apprehendamus, fidei stomacho digeramus, oblata in lautissima tua *mensa* nobis fercula, ad nominis tui laudem, & nostram salutem, Amen. Amen, ô Jesu, voluptas nostra, Amen.

I. P A R S.

Quid Christus facit quoad necessaria copiosè.

Oblerva.

I. *Rem ipsam, quam effecit.*

II. *Personas, coram quibus effecit.*

I. *Rem ipsam, quam Christus effecit, quod spectat. Instruis mensam, forsan hac mensâ innuitur mensa in tabernaculo Domini panibus propositionis ornata, quæ typum gessit mensæ Domini, in qua cuius credentium corpus & sanguis Domini nostri Jesu Christi ex-*

sti ex-

sti exhibetur, 1. Cor. 10. Hæbreum vocabulum *Arach* significat ordine disponere, qualis ordo in instructa bellorum acie viget, & in conviviis lautioribus elucet, ubi ordo, in ferculorum dispositione, varietate, suavitate, amabilis nitet. Ac si David diceret: tu, ô Deus, *Instruis mensam*, tu me invitas ad tuam communionem sanctam, ex mera tua gratia, nulla mea justitia; *Instruis* solo tuo amore, nulla mea dignitate; *Instruis*, ut tua eluceat munificentia, mea in indigentia. Tu *instruis mensam* lautam, *mensam* spiritualibus deliciis redundantem, animam recreantem, Spiritum renovantem. Tu *instruis mensam* ordine admirabili, amabili, delectabili; ordine, inquam, divinæ tuæ sapientiæ & justitiæ, meæ indigentia & inopiæ convenientissimo. O amorem! ô favorem!

DOCTRINA I.

Ex mera gratiâ, gratiæ divinæ homines fiunt participes.

RATIO I. *Instruis mensam*, gratiâ, nullis meis præcedentibus meritis.

2. Quid enim mereantur pauperrimi, à divitiarum omnium fonte; mendici, ab immortalis rege; miserrimæ creaturæ, à beatissimo creatore Deo?

3. Quid hîc fluxa, quid hîc caduca hominum bona præstent opera, ad illa immobilia, firma, æterna bona promerendum?

4. Quid conferant mortales ad amorem Dei (quo illos è corrupta massa suam in peculium, sanctum in populum, regale in sacerdotium elegerit,) remunerandum?

5. Nullum hîc meritum, sed gratiæ divinæ offenditur indicium: Nulla merita, sed amoris divini sese produnt ubique vestigia: Justificantur enim gratis, per ipsius gratiam, Rom. 3. 24. Sic vocantur, sic sanctificantur, sic salvantur, sic fide beantur ex gratia, vide dicta, Ephes. 2. 8. Rom. 9. 16.

I. Usus. *Refutatio.* Erubescant igitur omnes isti, qui ita merita, merita sua jactitant: qui suis præparationibus multa arrogant; qui de merito congrui ac condigni mira somniant. *Instruis instruis*, non mereris, canit noster Psaltes ille regius. *Instruit mensam?* Non mereretur ergo homo gratiam? *Instructa est mensa*, quia nulla hîc occurrunt tua merita, sed hospitis munifici beneficia. *Instructa est hîc salutis mensa*, ex gratia; non requiritur itaque meritorum pecunia, Esa. 55. 1. 2. *Instructa est ex charitate hæc communionis cum Christo mensa*, parata, inquam, sunt omnia, Luc. 14. 17. Quid insipidus vester caseus, panisque vestrorum meritorum putridus, inter tot opipara amoris Dei fercula, inter Nectar, Ambrosiam, manna cœleste, Christi puta carnem & sanguinem, de quo Joh. 6. faciant? *Instructissima est mensa*; excluduntur ergo ab illa insulsa illa meritorum fercula. Non opus est hîc pecunia, Esa. 55. 1. 2. Regis liberalissimi *Instructa est mensa*: Gustet & videat in hac *Instructa mensa*, Hospitis & Regis; Salvatoris & fratris munificentiam & gratiam vestra anima, Psal. 34. 9. *Gustate & videte bonum esse Jobovam: beatus vir ille, &c.*

2. Usus. *Correctio.* Corripiendi sunt & illi, qui ad hanc *Instructam* in S. ccena *mensam*, non *instructi* nuptiali

priali veste advolant, Matth. 22. Non *instructi* sanctitate, non *instructi* pietate. Qui rebus vilissimis, à pretiosissima; impuris, à sanctissima, Luc. 25. quisquiliis, ab *instructissima* hâc gratiæ divinæ mensa avocantur. Invitat te ad hanc *instructam* salutis mensam, sed aures instar aspidis, Psal. 58.5. obturas: huic pulsanti cordis januam non referas: huic instimulanti repugnas, Apoc. 3. *Mensa* domi tibi *instructa* est charior, quàm hâc *Mensa* à Christo tibi in S. Cœna *instructa*. Pleno impetu cursitatur ad *Mensam* à carne, à diabolo, à mundo adornatam, quæ *Mensa* est via ad mortem, ut *mensa* Abschalonis, Ammoni; 2. Sam. 13. 29. & *mensa* Reginae Estheræ, Hamani erat, Esther, 7. Ut mors erat in olla discipulorum prophetae, 2. Reg. 4. 40. Ita revera mortis æternæ origo est in *mensa* à diabolo *instructa*, cibus in *instructa* illa mundi *mensa*, est laqueus, Psal. 69. 23. fercula, venena: vinum, doloris perpetui principium; & omne mel, mutabitur in fel. Illa *mensa* est *instructa* ad sanitatem illorum corrumpendum, mentem illorum obscurandum, memoriam labefactandum. Quæ *mensa* est animæ ignis, cordis pestis, conscientiae vermis. Quæ *mensa* peccatorum est seminarium; vitiorum latibulum; ad omnia mala irritamentum. Quæ *mensa* est bonorum morum corruptio; sensuum depravatio; à Deo abalienatio. In illa *mensa* quisquilia, Luc. 15. non fercula animæ ornamenta, sed non nutrimenta reperiuntur, Estheræ 1. O terque quaterque infelices, hanc *instructissimam mensam* non appetentes! diaboli enim convivæ sunt futuri in inferno, qui noluerunt

frui cœlo: ibi *instructam* offendent iræ divinæ *mensam*, qui gratiæ illius vilipenderunt cœnam: fercula in illa erunt tormenta; cibus, contemptus; potus, æstus, Luc. 16. Apoc. 20. 10.

3. U s u s. *Admonit.* Accedamus ad hanc *Mensam instructam*, quâ Christus seipsum nobis offert: *Instructam* divitiis gratiæ divinæ: *Instructam* sigillis gloriæ perpetuæ: *Instructam* signis vitæ beatæ. *Instructa est mensa* hæc cibo, potu, sanguine & corpore agni illius immaculati, Esai 53. cibo saluberrimo, potu præstantissimo, quo nihil jucundius famelico cordi, quo nihil suavius sitienti pectori. Desideravit filius prodigus panes mentis patris, Luc. 15. Exoptavit mulier Chananæa frui micis cadentibus de *mensa* Domini, Matth. 15, 27. Nónne nos *instructam* hanc amoris Dei *Mensam*, redundantem pane vitæ, appetamus, Joh. 6. 33. Quæ mensa est nutrimentum animæ, stabilimentum memoriæ, gazophylacium divinæ gratiæ: Quæ mensa est mel spirituale ori, remedium cordi, via cœli. O beatam cœnam! ô beatos te fruentes!

D O C T R I N A II.

Omnia in negotio reconciliationis cum Deo, mirabilè & sapientissimo modo sunt disposita.

RATIO 1. *Instruxisti ordine & prudenter gratiæ tuæ mensam.*

2. Deus primò quosdam in dilecto filio, ante jacta mundi fundamenta, elegit, electos tubâ Evangelii externè, & efficaciâ Spiritus S. internè ad communionem sui vocavit, vocatos stolâ filii sui ornavit, justificatos glorificabit, Rom. 8. Ephes. 1.

3. Colla-

3. Collapsum hominem Deus primò erigit; erectum stabilit; stabilitum manu spiritûs ducit; ductum instruit; instructum Christo inserit, ut ita sit membrum illius veluti capitis; palmes hujus vitis, *Joh. 16.*

13. *Joh. 14. 26. Ephes. 5. 23. Joh. 15. 5.*

4. Qui in regno potentia omnia suo numero, mensura & pondere deposuit, nonne & ille Deus cuncta justo suæ naturæ congruenti ordine, in regno gratiæ, ageret?

5. Qui præcipit per Paulum ordinem in Ecclesia: Ipse inordinatè ageret omnia?

I. Usus. *Correctio.* Quis jam Deum insimulet inordinationis, qui *instruxit mensam* ordine optimo? Ita ut ordo ibi emineat admirabilis, fulgeat delectabilis, reficiat desiderabilis. Ahasueri convivium concinno ordine *instructum* si fuerit, *Esth. 1.* Dei lautissimum & beatum epulum ordine destitueretur? Deus qui est fons ordinis in natura, ille etiam est fons ordinis in gratia. Corporis mensam, ordine quodam decenti, qui vult *instructam*, cur & cordis mensam ordine quodam naturæ suæ congruenti adornatam non exoptaret? Nonnulli delectantur diaboli, mundi, carnis *mensis*, ubi exulat ordo, & regnat confusio. Qui enim in illa *mensa* vigeat ordo, ubi illius *Instructor* omnis confusionis est origo? omnis enim ordinis lucem, tenebrarum princeps odit; ordinis formositatem, deformis mundus fastidit; ordinis puritatem, impura caro contemnit. Hinc illa in *mensa* diaboli fames: in *mensa* mundi quisquiliæ, vel gluma: in *mensa* carnis libidinosa infatiabilis sitis, nullus enim

ordo

ordo in *instructis* illis *destruentibus* animam mensis floret.

2. *Usus. Admonit.* Advolemus ad hanc *Mensam* admirabili Dei sapientiâ *instructam*; omnia gratiæ fercula ita ibi sunt disposita, ut quivis nostrum offendere queat ferculum non *palato*, sed *animo*; non *denti*, sed *menti* satisfaciens; *instructa* ita est ista *mensa*, ut ordine justo fercula sint collocata: Ferculum reficiens, pro ægro, ex *Psal. 41.* Ferculum recreans, pro mœsto, *Matth. 5.* Ferculum corroborans, pro infirmo, *Esa. 42.* Quando huic mensæ assidens, lætis ibi percipis auribus, Christum pro debitis tuis esse redemptionis pretium, *1. Tim. 2. 6.* Contra iram Dei, placamentum, *Rom. 3. 25.* Contra Satanæ insultum, clypeum, *Pf. 91.* in persecutionis æstu, refrigerium, *Esa. 25.* in paupertatis luctu, gazophylacium: Nonne sapienter hanc *mensam* à Deo *instructam*, à Christo adornatam esse, fateri cogeris? Quando mensæ huic accubens, ista fercula, tanquam amoris divini signa, salutis sigilla, Sponsi Christi pignora, intueris, nonne exclaimandum est tibi: O admirabilem hujus *mensæ instructæ* ordinem! Quando auribus tuis ibi hauris, Christum tibi fame sitique presso esse cibum & potum, *Joh. 6. 55.* Tibi cæco, collyrium; tibi nudo, vestimentum, *Apoc. 3. 18.* Tibi afflicto, solatium, *Matth. 11. 28.* Veritatem tibi esse, in errore, *Joh. 14. 6.* Pacem, in inquiete, *Eph. 2. 14.* Refocillationem, in defatigatione, *Matth. 11. 28.* Lucem in caligine, *Joh. 8. 12.* Nonne admirari cogeris hujus *mensæ* suavissimum ordinem? Admiratur Jahakob *instructas* suas armentorum, camelorum,

rum, fervorum &c. acies, exclamans: Impar, (ô Deus!) sum omnibus his beneficiis, *Gen. 32. 10.* Nonne admiratione capiamur *instructæ* hujus gratiæ divinæ *mensæ*, in qua tot lautissima, admirabili dispositione, fercula, animæ nostræ acerrima fame laboranti, offeruntur, æmulantes Jahakobum? Impares sumus, liberalissime hospes! minimò hujus *mensæ* splendidi missio, imò micæ minimæ sumus impares. Admiratione rapiatur maximâ Davidis animus, cœlum, tot sideribus, veluti facibus, nocturno tempore corruscantibus; *Instructum* solum, tot frugibus, ceu dapiibus, adornatum, contemplans, ut in hæc proruperit verba emphatica, & pathetica; Quid est mortalis, quod memor sis ejus? aut filius hominis, quod visites eum? *Psal. 8. 4. 5.* Nos invadat summa hujus *mensæ instructæ* admiratio, in qua gratia divina splendet miseriarum in tenebris, non instar alicujus syderis, sed solis; & in quâ obversantur ori & cordi, denti & menti sua oblectamenta, nutrimenta, fulcimenta. Quid nos miseri sumus, quod tanto nos amore dignatus es? Prædicet quispiam Cyri Regis Persarum horti dispositionem pulcrâ: nos hujus *mensæ* adoremus, ebuccinemus admirabilem ordinem, in qua ubique signa nobis occurrunt sapientiæ Dei impervestigabilis & semper laudabilis. Ad hanc ergo *instructam*, Dei in S. Cœna, *mensam*, advolemus, fame instimulati acerrimâ; ut nihil magis sit nobis in votis, quam hujus frui ferculis, fidei fulcris, spei fomentis. Judæi Christo dicebant: Domine, da nobis semper istum panem, *Joh. 6. 34.* Nostrum hoc unicum

fit votum: Domine, hospes largissime, tuâ *instructâ* fruamur, utamur semper *mensâ*, animæ nostræ esca, animæ nostræ animâ: In qua ordine jucundo noster honor & vigor; lætitia & vita sese mutuo amplectuntur, & sese invicem sequuntur, Nulla discordia, perturbata rerum facies nulla, nullus bellorum æstus, diabolorum astus, nos ab *instructâ* hac amoris Dei *mensâ*, (quâ nitet ordo beneficiorum Dei in nos immeritos collatorum ineffabilis,) absterteant. Ruat coelû, pereat solum, cuncta sursum deorsumque vergant, animæ nostræ invictû robur, ardor summus, per omnia perrumpant ista obstacula: ut heroës Davidis, imperterrito animo, leonum instar, per castra Pelisithæorum perruperunt, & haustam aquam è cisterna illa Beth-lechemi deportantes, sitienti Davidi attulerunt, 2. Sam. 23. 15. 16. Et hospes ille munificentissimus Christus nos famelicos impletet bonis, saturaret beneficiis, Matth. 5. 6. Luc. 1. 53. *Percipiamus jam personas coram quibus hoc effecit. Observa.*

I. *Coram Fidelibus.*

II. *Coram Infidelibus.*

I. *Coram fidelibus.* *Coram me*, cantillat hic regius Propheta; *coram me* indigno; *coram me* tuo servo; *coram me* Abrahami filio; *coram me* tibi fœderato; *coram me*, quem merâ ex gratiâ, ex infimo contemptûs loco, ad summum dignitatis thronum evexisti; quem legis cognitione inbuisti; quem Spiritu tuo instruxisti.

DOCTRINA.

Fidelibus tantum parata est Dei gratia.

RATIO

RATIO I. Coram me, qui tibi adhæreo, qui in bonitate tua spem radicatam habeo.

2. Illi ad hæcæ dapes vocati, *Luc. 14.* illi, inquam, Deo per Christum reconciliati, Spiritu S. ornati; *Col. 1. 19.* sanguine Christi purgati; justificati, sanctificati, *Eph. 5. 26.*

3. Illi convivæ hujus hospitis; palmites Christi ceu vitis; oves hujus Pastoris; Sponsa hujus Sponsi; *Joh. 20.* columba hujus dilecti; Soror hujus amici; *Cantic. cap. 2. 14. & 8. 1.*

4. Illis est manus, ad beneficia Dei apprehendendum; Oculus, splendentem Dei benignitatem ad intuendum; Icrinium, ad clinodium illud custodiendum.

5. Illi abyssum adorant divinæ liberalitatis; illi se humiliant coram majestate caelestis Patris; illi gratitudinem demonstrant sui cordis, *Psal. 103.*

I. Usus. *Correctio.* Hæc mensa non est instructa *coram vobis* fercula illius, panem vitæ fastidientibus; *coram vobis*, famem animæ vestris meritis sedare satagentibus, *Esa. 55.* *coram vobis*, cum Eva, malum Dei gratiæ, *Gen. 3.* cum Israelitis, allia Ægyptiacæ Mannæ, *Num. 11. 4. 5.* cum Esavo, pultem, juri primogenituræ, honorem hujus mundi, æternæ gloriæ, *Gen. 25. 33.* favorem Dei gratiæ; voluptatem, hujus suavissimæ mensæ, præferentibus. *Coram vobis*, superbia inani turgidis hæc Mensa humilitatis magistra, *Matth. 11.* *Coram vobis* hypocritis, hæc mensa, synceritatis amica, *Psal. 5.* *Matth. 5.* *Coram vobis* sanguisugis, *harpis*, hæc mensa liberalitatis scatebra, *Psal. 36.* *Coram vobis*

odia struentibus, hæc *Mensa* pacis doctrina, *Rom. 5. 1.*
Coram vobis peccati cæno circumvolutis, hæc *mensa*
 virtutum regina; *coram vobis* impuris canibus, hæc
mensa sanctitatis domina non est *instructa*, *Matth. 7. 6.*
 sed *instructum* est pro vobis supplicium; ut exstructum
 erat transgressoribus mandati Regis Persarum lignum:
 ut illi convivæ nuptiali veste & festivitate destituta,
 paratæ erant extimæ tenebræ, *Matth. 22. 13.* Ita *instructa*
vobis in inferno est iræ divinæ *mensa*; *instructa* æ-
 terna miseria; *instructa* inauditâ ignominia. Væ, væ
 itaque vobis impiis diaboli convivis!

II. *U s u s. Admonitio.* Unusquisque in seipsum
 jam descendat, abstrusa pectoris sui percurrat, seipsū
 excutiat, accuratum vitæ suæ examen instituat; num
 onere peccatorum levare, *Matth. 11.* gaudio spiritua-
 li immergi; Christo per fidem inseri; mandatis illius
 trahi, cum Davide gestiat. Illa si in te deprehendes,
 certò certius statuas, hanc *mensam coram te*, fidei, spei,
 virtutis, humilitatis Davidis æmulo & socio, hanc in-
 quam, divinæ, inexhaustæ benignitatis *mensam esse*
instructam. *Coram te*, *instructa* erit hæc *mensa*, ad te
 purgandum, ut flumen Jordanis ad Nahamanem Sy-
 rum, *2. Reg. 5. 14.* ad te ab omni malo liberandum, ut
 Bethesda, *Joh. 5. 4.* ad quovis morbo correptos erat à
 Deo ordinata. *Coram te* claudo, erit hæc *mensa* in-
 structa, ut regia Davidis *mensa* *instructa* erat pro
 Mephibosceto utroque pede claudo, *2. Sam. 5. 8.* *coram*
te paupere, ut divitiis accumuleris *2. Cor. 8. 9.* *coram*
te famelico, ut satureris; *coram te* humili, ut exal-
 teris, *Luc. 1.* *Coram te* contempto, ut honoreris; *coram*
te cœ-

te cœco, ut illumineris, *Apoc. 3. coram te* ægro, ut saneris, *Matth 9. 12. Esa. 53. 4. coram te* onerato, ut allevris, *Matth. 11. coram te* læproso, ut munderis. Ah! Deus, quid nos, ut Tu sanctitatis fons, puritatis origo, *Apoc. 4. 8. Esa. 11. 6. coram nobis* fordidis; Tu vitę omniscatebra, *coram nobis* ob peccata mortuis: Tu qui lucem habitas inaccessibleam, *coram nobis* peccatorum tenebris involutis, *1. Timoth. 6. 16. Eph 4. 18.* Tu gloriosissime, *coram nobis* abjectis; Tu beatissime, *coram nobis* ærumnosis, hanc tuę misericordię, & gratię, bonitatis & liberalitatis mensam volueris instruere, qui digni eramus *mensâ* furoris tui; *mensâ* irę tuę; *mensâ* maledictionis, *mensâ* condemnationis! Quis ad hunc amorem non obstupescat? *Coram nobis* fœdisfragis, amoris mensam; *coram nobis* peccatoribus, gratię & justitię mensam; *coram nobis* miseris, salutis mensam instruxisti. O amorem! ô charitatem! Intuere, mea dilecta anima, hoc convivium, tanquam charitatis speculum, liberalitatis Jesu Christi luculentum testimonium, ad gratitudinem huic munifico hospiti præstandam, irritamentum. Hęc de fidelibus.

I L. *Coram infidelibus.*

E regione hostium meorum, meorum conjuratorum acerrimorum, qui mihi, meo honori, meę saluti, infidias parant, prosperitatis meę solem obscurare laborant, benedictionis meę fontem obturare tentant. *Coram* hisce igitur cum spiritualibus, tum corporalibus inimicis præ malitia freudentibus; præ invidia ferè disrumpentibus, exitium mihi struenti-

bus, instructa mihi est lautissima mensa, voluptatis meae spiritualis scatebra; spiritualis mea gloria; animae meae vita.

DOCTRINA.

*Deus suos beneficiis ornat, cum hostes illis exitum in-
tentant.*

RATIO I. Davidem, quem hostes vellent de-
pressum, elevat, quem vellent fame extinctum, libe-
raliter tractat, quem vellent dehonestatum, honorat.

2. Deus ornat suis donis & bonis, quos hostes
omnibus opibus exutos, lætificat, quos mœrore
consumptos, coronat longissimæ vitæ usura, quos in-
teremptos, exoptant.

3. Isaaco ubique ferè locorum scaturiebant uber-
rimi & vivi fontes, invidentibus ipsi hoc Pelischtheis,
Genes. 26. Lothum, quem Sodomitæ, cupiebant
inrersum, incendio cripebat, *Gen. 19.* Israëlitas,
quos Ægyptii tenebris mortis volebant involutos,
gratiosa sua luce Deus beabat, *Exod. 10. 15. 23.* Danie-
lem, quem Darii magnates leonibus exoptabant de-
cerptum, vitæ & gloriâ nobilitabat, *Dan. 6.*

4. Efficit divina benignitas, ut hostes illius, splen-
dorem amicis splendentem, admirentur, ubertatem
venerentur, suavitatem exosculentur, cum Abime-
lecho, qui foedus propterea cum Isaaco Deo dilecto,
pangebatur, cum piis, ceu tot Isaacis foedus paciscan-
tur, *Gen. 26. 28.*

I. Usus. *Correctio.* Utinam hoc circumsonaret
aures hostium nostrorum! ut beatitudine nostra spiri-
tuali, ad gremium Ecclesiæ nostræ allicerentur; à ty-
rannide

rannide & insatiabili crudelitate contra nos absterrentur! Quos enim illi solo, cœloque indignos, quos paubulo, rogoque dignissimos, quos diris modis excarnificandos, quos in exilium exturbandos proclamant; illos Deus polo, summoque honoris folio, condecorare, illos solatio & gaudio refocillare, illos variis modis oblectare, illos in cœlestem patriam transportare, decrevit. Coram *nostris* Jesuitis, Esavitis, Jebusitis, nostris *hostibus* acerrimis; istis mensam opiparam instruit: nos è regione illorum cibat, recreat, bonis omnigenis accumulatur. E regione *istorum hostium*, nobis mensam splendidam instruit, melle & lacte, *Esa. 55.* bonitate & benignitate sua Deus nos reficit, omnigena beneficia in nos effundit. E regione *hostium* hanc mensam beatam coram nobis instruit, licet *hostes* nobis illam invideant, ut Pelischthai Isaaco fontem, *Gen. 26. 14.* ut Esau Jacobo benedictionem, *Gen. 27. 43.* Saul Davidi honorem invidabat, *1. Sam. 18. 7.*

2. *Usus. Admonitio.* Gratiarum Deo immolemus victimas, quod (quæ sua ipsius est infinita misericordia) mensam sacram, salutiferam è regione *hostium* nostrorum, ut Anabaptistarum, Papistarum, Arminianorum, Lutheranorum, inter nos, ut lolium inter tritica; & lupi inter oves, degentium, instruit. Ah! benigne Deus! quam multæ, nobilissimæ regiones hâc beatitudine, quâ nos gaudemus, spoliatae sunt: quæ præ fame & desiderio hujus ditissimæ spiritualis mensæ contabescunt ferè & extinguuntur, quæ nunquam apud hanc instructissimam

spiritualem mensam, ob gladios hostium evaginatos, ob rogos inflammatos, ob carnifices paratos, sese oblectare, aut ad illam proreptare audent. Sed nos, (ô candidi dies, gratiæ divinæ faces,) serenâ hanc mensam intuemur fronte; nos læto ad illam, ceu panaceam, pede & mente volamus; è regione hostium, frementium, freudentium nobisque illam invidentium. Nihil enim illi *hostes* efficiunt suo fremitu, & minarum tonitru; nihil suo stridore & livore; nihil suis rogis incensis, & inauditis carnificinis; nihil suâ irâ & violentiâ; pro hac instructa nobis mensa; pro hac divina gratia, opes relinquere, acerbissimas persecutiones sustinere, & vitam effundere parati sumus. Nihil enim nobis dulcius in mundo, hujus spiritualis mensæ dulcedine; nihil pretiosius, hujus dignitate; nihil jucundius hujus voluptate; sine hac enim mensâ, suavitas omnis mundana, est acerbitas; gloria, ignominia; pretium, fumus. E regione jam *hostium* Deus nobis iustruit mensam, ad quam volamus, ut aquilæ ad cadaver, *Matth. 24.* famelici, ad panem; ægri, ad medicinam, volitant. O Deus, fac nunquam foelicitatis hujus sol nobis occidat; mensa hæc nos deserat; gratia tua à nobis aufugiat!

Hæc sufficiant de primo concionis membro; jam hora nos vocat ad secundi membri tractationem.

I I. P A R S.

Quid Deus facit quoad honorificam abundè.

Notetur.

- I. *Quid Deus facit respectu recreationis mentis.*
- II. *Respectu refocillationis totius hominis.*

I. *Respectu mentis; Observa.*

I. *Quid facit.*

II. *Quomodo.*

I. *Quid facit. Delibutum reddis caput meum.* In istis regionibus solebant ungere nobiliores & singulares convivas, quos lautius tractare satagebant, ut apparet *Luc. 7. 46.* Oleo caput meum non unxisti, David Judæorum illud decus, & lux, Rex & Propheeta ita voluit exclamare. Tu, ô liberalissime Deus, non instruis tantum coram me mensam, non me tantum invitasti tuam ad gratiam, sed & munificentiam. Non mihi tantum necessaria tribuis, sed & copiosa largiris, ut nulli regum totius universitatis dignitate & splendore, opulentiâ & potentiâ cedam. Ita jam, ô benignissime Deus, *delibutum reddis caput meum, caput* toties hostium technis elapsum; *caput* tibi tuoque populo consecratum: *caput* Spiritu tuo sancto coronatum. Tu, ô Deus fons omnium bonorum, hoc *meum caput reddis delibutum*, dum illud afficis, dum illud reficis, exoptatâ copiosorum tuorum donorum ubertate, ut *capitis* mei lingua tuas laudes decantet, *mensæ* tuæ optimè dispositæ ubertatem juxta ac suavitatem celebret.

DOCTRINA.

Christus suos convivas exhilarat.

RATIO I. *Delibutum reddis caput meum.*

1. Gustandum illis suum amorem finit, *Psal. 34.* De vita æterna illos certos reddit, *Rom. 8.* Gaudio spirituali illos perfundit, ut in cruce exultent, *Rom. 5.* in Domino tripudiant, *Pbil. 4.* omnia acerba læto animo devorent, *Act. 5.*

3. Hinc

3. Hinc illa Apostolorum, rebus in asperis, ex-
porrecta frons, *Act. 5.* in persecutionis æstu, infractus
animus; Hinc illa martyrum invicta patientia.

4. Quam abundè enim Prophetas, Apostolos, a-
liosque pios martyres, mediis in flammis, accensis ro-
gis, ignominiosis patibulis, consolationis suæ dulce-
dine refecit; ut ipsa ignominia, illis fuerit summa
gloria; ipsa tormenta, Dei oscula; ipsæ virgæ, divi-
næ benignitatis guttulæ, carnificum gladius, pater-
nus amplexus; patibula, ad cælum itinera; mors, vitæ
cymba; accensi rogi, hujus cymbæ remi.

5. Deus est ipsemet suis fons solatii, gaudii, hono-
ris, voluptatis, *Esa. 12.* Hinc piis resultat, rebus in ad-
versis, semper lætitia in pectore; hinc nascitur illis
constantia in corde; hinc oritur illis hymnus in ore,
Act. 5. 41. Rom. 5. 3. 4.

1. *Usus. Correct.* Utinam hoc multorum aures fe-
raret! Multi enim *capite* abutuntur ad Dei ignomi-
niam. Advolant ad hanc, instructam humilibus, men-
sam, *capite* meram superbiam spirante; modestis pa-
ratam mensam, *capite* lascivo & vano configurato
mundo. Quorum *capillitium* vanitatis est indicium;
quorum *facies*, ad ludicra, ad futilia illa mundi est
conversa; quorum *frons* est ænea, impudica, aspera-
ta, corrugata: Ita ut odii sit index, & ita diaboli cha-
racterè insignata. Quorum *oculi*, tanquam fenestræ,
vanitati sunt apertæ, quorum *aures* ad hospitis libe-
ralissima verba oclusæ, *Psal. 58.* & caedæmonis ad
crudelissimi allecamenta, referatæ; Quorum *labia*
sunt dolosa & fallacia, *Pf. 5. 7.* maledicentiæ & calum-
niæ

niæ spiracula: quorum *lingua* parva, *Jac. 3. 6.* est pravâ, detrectationis & detractionis scatebra. Talia *capita* Deus non *delibuta reddet*, nullo gaudio imbuet; Christus in convivio suo non *delibuta reddet*, nullâ voluptate perfundet. Quia illorum *capita*, vanitatis specula, impietatis palatia, officinæ vitiorum, scatebræ omnium malorum sunt. Non *delibuta reddet*, sua in mensa, vestra *capita*, sed mœrore afficiet, peste puniet, ut *capita* nullo gaudio *delibuta*, sed tristitiâ imbura videantur: ut *capita* vestra miseriarum vestrarum spirantia testimonia, iræ hospitis Jesu Christi, erga vos accensæ, viva documenta sint futura: ut *capita* vestra non cœlum, sed solum versus sint reflexa, fame exhausta, peste deformatâ.

O funestum illorum statum!

2. *Usus. Admonitio.* Quas huic benignissimo hospiti Jesu Christo gratiarum victimas immolemus, fratres charissimi, quod nostra *capita delibuta* hæcenus *reddiderit*, gaudio repleverit, honore ornaverit? Quando hiæc gratiæ & magnificentiæ hospitis nostri Jesu Christi diebus, *oculis* nostris, in splendidissima sua mensâ, illa amoris pignora aspicimus; *manu* accipimus, nonne *delibutum* tum *reddit caput* nostrum? Quando *auribus* haurimus amplissimas, dulcissimas, in mensâ sua, illas promissiones; se nos famelicos saturaturum; se nos sitibundos potaturum; se animam nostram mœstam refecturum, *Esa. 66. 2.* nonne *delibutum* tunc *reddit caput* nostrum? Quando *judicium* nostrum suo Spiritu S. expolit, ut mensâ, coenæ suæ mysteria capiamus; & *memoriam* stabilis, ut jucundas chari-

charitatis ipsius imagines, in sua mensa nobis oblatas, retineamus, nonne *delibutum reddit tunc caput nostrum*? Quando illuminat obscuratam mentem, & ad obsequium inclinat refractariam nostram voluntatem, nonne *delibutum tunc reddit caput nostrum*? o quam *delibutum reddet caput nostrum* in magna ista cœli mensa, *Matt. 8.* quando *oculi* nostri Dei majestatem, corporis nostri claritatem, Angelorum nobilitatem intuebuntur! Quando *nares* nostræ cœli musicâ, quando *nares* cœli fragrantiam replebuntur! Imò, quando Christus ille beneficus hospes, *oculorum* nostrorum gratissima erit lux, & pulcritudo; *aurium* dulcissima Symphonia; *narium* suavissimus odor; *linguarum* nostrarum refectio; *labiorum* nostrorum dulcedo! O Jesu! animarum nostrarum delictum, mentis lumen, voluntatis desiderium, fac ut *caput meum*, officina illa rationis, tuæ laudi inserviat; ut ille rector actionum, totum corpus ad tuum nutum regat: fac *facies* mea te respiciat; fac *mea frons*, se verecundiæ & honoris sedem præbeat; fac *mea lingua*, ceu tuba, liberalitatem tuam ad cœlum usque evehat, *Psal. 57.* fac *oculi* lacrymarum rivos, ob ingratitudinem meam, effundant, *Jer. 9. 1.* fac *nares* meæ exoptatam illam, tuam ad mensam, invitationem, cum voluptate percipiant; fac *nares* meæ mensæ tuæ suaveolentiam attrahant, ut ita *caput meum totum à te delibutum reddatur.*

II. Quomodo. Unguento, id est, fragrantissimo oleo & balsamo. Quo Spiritus S. innuitur, qui oleum lætitiæ appellatur, *Psal. 45.* Eo oleo Christus unctus est absque mensura, *Joh. 3.* Nos verò ungemur donis Spiritus

ritus S. secundum certam & definitam mensuram, quae Deo placet, *Rom. 12. 3. 1. Cor. 12. 11. Eph. 4. 8.* Hoc est quod Johannes dicit: Et vos, inquit, unctionem habetis à Sancto, & nostis omnia, *1. Joh. 2. 20.* & Paulus *2. Cor. 1. 21.* Deus est qui unxit nos, & obsignavit nos, & dedit arrhabonem spiritus sui in cordibus nostris. Ac si David Deum ita compellaret: Tu *delibutum reddis caput meum unguento*, id est, oleo gaudii, oleo Spiritus tui, quo non cerebrum tantum recreatur, sed & cor meum corroboratur, ut in benignitate tua exultem, hostium minas repudiem, nulla aspera reformidem. O praestantissimum *oleum!* ô efficacissimum *unguentum!*

DOCTRINA.

Christus convivat suos ornat spiritus sui sancti donis & bonis.

RATIO I. *Unguento, canit, Delibutum reddis caput meum.*

2. Spiritu suo illos regenerat, illos sanctificat, fide donat, sibi inserit, adjungit.

3. Spiritu suo, quod languidum in suis est, excitat; quod infirmum est, corroborat; foecundat cor illorum sterile, subjugat resistibile.

4. Spiritu suo, ceu igne inflamat in illis preces; ceu clypeo, armat illos calamitatum contra insultum; ceu muro aeneo, imo ignito illos invictos reddit, *Zach. 2.*

5. Spiritu suo in illis progenerat in cruce, patientiam; in oratione, fiduciam; in morte, lætitiā, *Luc. 2. Rom. 8. & 5. cap.*

6. Illo Spiritu gignit in illis desiderium celestis patriæ, amorem Dei, vitæ puritatem, Dei laudem.

7. *Joh. 14. Rom. 12. 3. 1. Cor. 12. 11. Eph. 4. 8. 1. Joh. 2. 20. 2. Cor. 1. 12.*

1. *Uusus. Refutat.* Quid hîc jam opera vestra bona quę ita crepatis, jactatis, aliis recommendatis, ô Pontificii, respectu hujus *unguenti* fragrantissimi? Sunt foetida. Nullus illis adhæret odor, sine odore hujus *unguenti* Spiritus Sancti suavissimi: Absq; hoc balsamo pretiosissimo, vestra bona opera in naribus Dei, merus sunt foetor, graveolentia, cadaver. Et vos, cum non estis hoc *unguento* spirituali *delibuti*, Deo foetorem creatis; estis coram ipso abominatio. Ita, ut accumbentes mensæ illius nullus insit odor, lepor colloquiis; nullus odor bonæ fragrantia labiis: quia omnes vestrę precum & gratitudinis hostię foetorem effundunt, & graveolentiã suã Christum Symposiasten offendunt, *Esai. 1. & Matth. 15. 8.* ita ut ab ipso, ob intolerabile illorum virus, procul ire cogantur.

2. *Uusus. Admonitio.* Grati sumus Christo, pro maximo hoc beneficio: quod ille cœlestis Aaron, *unguento* Spiritus S. præstantissimo unctus, voluerit & caput nostrum *unguento*, balsamo illo incomparabili, Spiritu S. oleo amoris sui, delibutum reddere: reddere delibutum *unguento* fidei, spei, & charitatis: *unguento* meritorum, in Baptismo, ad mundationem; *unguento* vulnerum, crucis in ligno, ad nostri sanationem, *Pf. 103.* *Unguento* Spiritus S. ut prompti paratique evaderemus ad bona opera edendum; ad volitandum instar aquilarum ad cibum animę nostrę; ad pugnan-

dum

dum fortiter, instar athletæ; *oleo inuncti*, contra antagonistam nostrum diabolum, *Ephes. 6.* ad decurrendum alacriter stadium nobis præfixum; ad incedendum jugiter in viis pietatis, sanctitatis, timoris Dei, amoris proximi. Omnes enim nervi, cum animæ, tum corporis nostri, Jesus Christus *unguento* vegetantur; fractæ vires hoc *unguento* reparantur; dissipatæ vires hoc *unguento* revocantur, *Esa. 40.* Mensæ Jesu Christi affidentes, exclamemus cum Sponsa illius: Ad odoratum *unguentorum* tuorum, diffunditur nomen tuum (nomen liberalitatis, nomen charitatis,) *Cantic. 1. 3.* O Jesu, quam suaviter olent omnia, ob hoc *unguentum*, gratiæ tuæ fercula! Quis illa non affectaret? Quis illa non delibaret? Quis hoc *unguento* delibutus, tuo in convivio, imposterum peccati venenum & fœtorem non devitarer? *2. Pet. 2.* Quoniam Christus, liberalissimus ille animarum nostrarum rector, nostrum caput tali spiritûs; tali gratiæ suæ; tali benedictionis suæ *unguento* delibutum reddidit, delibutum quóque reddamus caput proximi nostri mœsti, *unguento* consolationis; afflicti, *unguento* liberationis; pauperrimi, *unguento* liberalitatis nostræ; ut ita, tanquã genuini & pii convivæ Christi existamus, cujus virtutes vita nostra meritò exprimendæ sunt, *Matt. 11.*

3. Usus. *Consolatio.* O quam suavissima inde emergit consolatio pro nobis! Delibutum reddidit Christus caput nostrum, imò animam nostram, *unguento*, Spiritu suo Sancto: *unguento* suo, oleo fragrantissimo, sanguine & merito suo: exultemus præ lætitiâ, Mensa, Cœnâ gratiæ utentes, fruentes.

Hoc

Hoc enim *unguento* delibuti, illiti, nitidi coram hospite Christo comparemus, *Eph. 5.2.* bonum odorem edimus, qui suavitate odoris, donorum Spiritûs, nos suos convivas, afflavit & affecit. Hujus *unguenti*, hujus olei sancti suavitas, peccati virus profligat; precibus & gratiarum actionibus amabilitatem conciliat; ita ut divitiarum gratiæ Dei compotes reddamur, & ipsi bona fragrantia Christi efficiamur, *2. Cor. 2. 16.* benedictione Christi, tanquam bona fragrantia reficiamur. O *unguentum* fragrantissimum perpetuum, *1. Reg. 17. 15.* adumbratum! Quanta tua est suavitas, jucunditas, amabilitas, dignitas? sine te, omnia virus & fætor, sine te, cuncta sterces & cadaver, sine te *unguento*, nullum homini robur, nulla agilitas ad boni quidpiam præstandum: Quàm beata ergò mea anima es, quod tuus Salvator & cibator Christus, hoc *unguento*, Spiritu suo Sancto, te delibutam reddiderit: quod *unguentum*, tua est vita, tua lætitia, tuum perfugium, tuum in terra cœlum!

II. *Respectu recreationis totius hominis.*

Observe hic.

I. *Rem ipsam.*

II. *Qualitatem rei.*

I. *Rem ipsam* quod attinet. *Poculum meum*, per *Poculum* omnis generis beneficia spiritualia & corporalia innuuntur. Sicut ex adverso poenæ, quæ impiis à Deo infliguntur, *poculo* quoque describuntur, *Psal. 11. 6.* Depluet super improbos prunas, ignem, & sulphur: ventûsque procellosissimus portio calicis eorum futurus est. Ac si David in hæc prorumperet verbat

verba: Benignissime Deus, in lauta tua mihi instru-
 Eta mensa, non *dentem* tantum, sed & *mentem*; non
stomachum, sed & *animum* meum mirum in modum,
 non *cibo* tantum, sed & *poculo* reficis: ita, ut tua beni-
 gnitas ubique luculenter se aperiat & plenissimum
 convivium innuat, cui nullæ spirituales deliciae de-
 sunt, sed omnimodæ adsunt.

D O C T R I N A.

Christus omnigenis suos convivas beneficiis ornat.

R A T I O I. *Poculum* illis dat, id est, varia dona &
 bona.

1. Cum illis foedus pangit; illos manibus, imò
 cordi insculpit, *Esai. 49*. Portat illos humeris; defen-
 sat illos manibus suis; circumdat illos angelorum
 turmis, *Psal. 34*.

3. Illis hostilem contra irruptionem igneus est
 murus, *Zach. 2*. In decumanis hujus mundi fluctibus,
 portus; in penuria, thesaurus; umbra, tentationum
 in aestu; gloria, in contemptu; corona in conflictu.
 In hac laboriosa vitæ peregrinatione, comes, hospes,
 brabentes.

4. Illos nudos, stola justitiæ ornat; illos immun-
 dos, suo sanguine purgat; illos aberrantes, in rectam
 semitam revocat; illos captivos, in libertatem vindi-
 cat; illos mortis in agone, suo spiritu refocillat.

1. *Usus. Correctio.* Sunt meritò illi reprehen-
 dendi, qui *poculum* Jesu Christi in suâ Cœna fastidien-
 tes, aliunde sitim levare aut pellere satagant; suis me-
 ritis, sanctorum intercessionibus, vigiliis & ejusdem
 farinae ineptiis aliis: Nam, quodnam solatii vinum

istis latitare potest *poculis*? quæ cisternis fractis, aquæ
 destitutis æquiparantur, à Jeremia *cap. 2. 13.* Qui si-
 ne sitis ardore ad hoc *poculum* affluet, ille nihil suavi-
 tatis in illo offendet. Gratia Dei, sitientibus est pa-
 rata: Ira, illud fastidientibus *poculum*, est accensa.
 Et omnes ore fidei destituti hoc *poculum* non acci-
 pient, non *poculum* inquam gratiæ, sed iræ; non *pocu-
 lum* favoris, sed furoris; non *poculum* salutis, sed da-
 mnationis, *1. Cor. 10.* non *poculum* benedictionis, sed
 æternæ maledictionis. Quomodò enim Christus il-
 lis traderet in splendidissimo suo convivio *poculum*
 charitatis, qui pluris faciunt *poculum* ebrietatis, à
 mundo immundo; *poculum* voluptatis, à pravo car-
 nis desiderio; *poculum* honoris, à diabolo insidioso;
poculum superstitionis, ab Antichristo maligno, illis
 exhibitum? In istis *poculis*, non gloria, sed ignomi-
 nia; non lætitia, sed tristitia; non voluptas, sed acer-
 bitas, vobis miseris propinatur. In istis *poculis* non
 vita, sed mors hæret, ut in olla discipulorum Pro-
 phetæ; in istis *poculis*, non medicamentum, sed vene-
 num latet, ut in poculis Itatorum. In istis *poculis* læ-
 demensis impiorum, & quando biberis ex illis, non
 levabitur, sed augebitur vestra sitis, ut in hydropicis;
 quo plus sunt poti, plus sitiantur aquæ: hic enim
 mundi potus, hæc mundi vana appetitum hominis
 non implent, nec sedant; sed augent, & irritant. O
 funestum horum *poculi* Christi contemptorum statum!
 Ventus enim procellosissimus portio *calicis* eorum
 futurus est, *Psal. 11. 6.* Illi faces haurient ex *poculo* iræ
 divine, *Psal. 75. 9.*

2. *U s u s. Admonitio.* Quas Christo laudes decantemus pro hoc poculo, benedictionum fonte; pro hoc poculo, in suo convivio, amoris; pro hoc poculo favoris; pro hoc poculo pacis; pro hoc poculo salutis? In isto poculo, fratres charissimi, ceu in speculo, intuemur hospitis nostri Christi dilectionem; fœderis sui nobiscum initi, firmitudinem; sanguinis sui, pro nobis effusi, valorem. Hoc poculo profligat nostræ animæ tristitiam; rerum caducarum appetentiam; Hoc poculo nobis exhibet potum suavissimum, saluberrimum, pretiosissimum: Hoc poculo se unit nobiscum, ludit nobiscum: Hoc poculo pacem propinat afflictis, sanitatem ægris, salutem miseris. O salutarum poculum, beata es anima mea, illo, dum in hoc spiritali convivio, frueris!

II. *Qualitas rei. Exuberans.* Non nudum & vanum, sed vino meracissimo plenum & refertum poculum, splendidis in conviviis, convivis exhibere solebant. Ac si David diceret: Tuum poculum, mi Deus, est poculum inebrians, poculum exhilarans. Non enim in mensa mihi instructa, parcè, sed abundè omnia offers, ut ubertate domus tuæ inebrier, ut hostium insultus asperner, ut alacri animo cum illis lucter.

DOCTRINA.

Non parcè Christus suos convivas, sed abundè reficit.

RATIO 1. *Exuberans.*

2. Alexander ille magnus olim dixit: Magnos magna dare decet; Christus ille maximus, magnam etiam suos voluptate perfundit.

3. Quia ille est ditissimus, perennis ille voluptatis & salutis fons, imò Oceanus, ex quo indefinenter maximi beneficiorum rivuli, ad suos fluitant, *Jac. 1.*

4. Hinc grata illa Christi, per Esaiam, vox: *Oblet et se pinguedine anima vestra, Esa. 55. 2.* Hinc Davidis illa in Christo exultatio; *letificat vinum cor hominis, Ps. 104. 15.* Hinc illud encomium, quo Maria Christum ornat: *implevit famelicos bonis, Luc. 1. 53.*

5. Idcirco prædicat hanc liberalitatem Christi Jacob, dicens: *Impar sum omnibus istis beneficiis, Gen. 32. 10.* David *Psal. 8.*

6. Hinc ipsius liberalitas, divitiis, thesauris maximis comparatur. Ille qui iussit ministris, ut hydrias implerent aquâ, quam in generosissimum commutavit vinum, *Joh. 2. 7.* Ille etiam exclamavit: *dilata os tuum, & impleturus sum illud, Psal. 81. 11.*

7. Christus in suis convivis tractandis non aspicit illorum inopiam, sed suam opulentiam, quam vult præminere & enitere; pauca enim suorum necessitati; sed multa congruunt ipsius liberalitati.

1. *Uusus. Correctio.* Qui delectantur non Christi, sed diaboli, sed mundi, sed carnis poculo exuberante peccatis, *exuberante calumniis, exuberante dolis; libidine exuberante, ebrietate exuberante, carnis voluptate exuberante,* illis in hoc spirituali cōvivio, à Christo non exhibebitur poculum *exuberans* beneficiis, sed calamitate; *exuberans* dolore & mœrore; *exuberans* sulphure & igne, *Deut. 4. Matth. 13. 42. Ps. 11.* Hoc enim mundi & diaboli poculum, corpus occidit, bona disperdit,

perdit, mortem accelerat, damnationem creat, animam fauciat, ita, ut poculum illud sit *exuberans* omni miseria. Væ, væ hoc poculo fruentibus.

2. U s u s. *Correctio.* *Exuberat*, hic crux? in Christi convivio *exuberat* lux: *Exuberat* hic afflictio, Christi in convivio *exuberat* consolatio, 2. Cor. 1. 5. *Exuberat* hic calamitatis fel, in Christi epulo, *exuberat* voluptatis spiritualis mel. *Exuberat* hic tristitiæ poculum? Ibi *exuberabit* lætitiæ poculum, ob pacem illam transcendentem caput nostrum, Phil. 4. Ob benedictionem reficientem animum nostrum; ob liberalitatem Christi, gaudio imbuentem cor nostrum. *Exuberans* erit poculum, quia Christus est plenissima peccatorum nostrorum expiatio; plenissima divinæ justitiæ satisfactio; plenissima nostri cum Deo reconciliatio. *Exuberans*, nobis ô anima mea, in Christi cœna porrigitur poculum; quia illud poculum est thesaurus hospitis nostri Christi; illud poculum, est annulus Sponsi nostri; illud poculum, est currus S. Spiritus sui; est speculum sui amoris; sigillum sui fœderis; est testimonium suæ liberalitatis, suæ nobiscum unionis & communionis. O *exuberantiam* hujus Christi poculi! Hoc poculo *exuberante* gratiâ, lætitiâ, & Christi hospitis munificentiam qui ore fidei fruetur, ex illius ventre flumina aquæ vivæ fluent, Job. 7. 38. illius cor *exuberabit* verâ gratitudine, Psal. 103. corpus verâ sanctitate, illius os perpetuâ Christi laude. *Exuberabit* in nobis Christi convivis invicta illa patientia, Christianorum clypeus; ardens oratio, noster portus; firma illa spes, nostra sacra anchora; jugis Christi laus, animæ nostræ

nostræ vita. Et Christus tandem in maximo illo cœli convivio, nobis porriget poculum omni voluptate, omni gaudio *exuberans*; quando nobis ad rivulos aquæ vitæ adductis, *Apoc. 7. 17.* de torrente deliciarum suarum bibendum dabit, *Psal. 36. 9.* & uberrimè pinguedine domus suæ nos replebit, *Psal. 36. 9.* O *exuberantiam* hujus poculi ineffabilem! quis hujus consideratione animam suam mœstam, hac in lacrymarum valle, non recrearet? *Audivistis;*

I. *Quid Christus facit quoad necessaria copiosè.*

II. *Quid Christus agit quoad honorifica abundè.*

EPILOGUS.

David cœlo, solóque charissimus ille Rex, fluentia divinæ benignitatis perponderans, in hæc emphatica & pathetica verba prorumpit: *Quid est mortalis, quod memor sis ejus? aut filius hominis quod visites eum? Psal. 8. 5.* Nónne & hoc nostrum sit, hac faustâ horâ, effatum? *Quid nos sumus, ô Jesu Christe, hospes liberalissime, quod nostrum ita fueris memor, ut nobis famelicis & sitibundis, hanc mensam amoris, mensam pacis, mensam salutis instruxeris; ferculis splendidissimis, sanguine tuo effuso, & corpore in ara crucis pro nobis immolato, ornaveris; & omnia spiritualia ista opipara fercula, sapientissimo, admirabili & adorando ordine collocaveris; coram nobis miseris, in salutem; coram nobis indignis, in honorem; coram nobis abjectis, in exaltationem; coram nobis afflictis, in voluptatem; & è regione hostium nostrorum offensivissimorum, in illorum delusionem. Quid sumus nos filii hominis, ô Christe, quod ita nos visites!*

veris! quod ita *delibutum reddideris* caput *unguento*,
 animum Spiritu tuo; quod porrexeris nobis *poculum*
exuberans, amore, favore, solatio, gaudio; Propere-
 mus ad hanc *instructissimam mensam*, oculo fidei, ad
 illius ordinem intuendum; manu fidei, spiritualia,
 fercula, poculum apprehendendum; stomacho fidei,
 ad illa, in salutem, digerendum. O beatos, hoc si
 praestiterimus! Christus tandem nos ab hac *mensa*,
 ad coelestem evehet; ubi voluptate perfundet ani-
 mū inenarrabili; ubi pinguedine reficiet cor delecta-
 bili; ubi *unget caput* coelesti balsamo; ubi tradet no-
 bis poculum *exuberans*, summo gaudio; huic largif-
 simo hospiti Christo sit laus, ob benignissimam no-
 stri visitationem; ob liberalissimam nostri tractatio-
 nem; in hac coena & in futura beatâ. AMEN, AMEN.

CONCIO II.

TITULUS.

Nobilissimum amoris Christi Spon-
 si, erga Ecclesiam suam, ad convivium
 invitatae Sponsam, Spe-
 culum.

TEXTUS. Cantic. cap. 5. vers. 1.

Comedite amici; bibite & inebriamini dilecti.

EXORDIUM.

DE Christo, auditores & fratres charissimi, sub
 persona Salomonis, admiranda ejus depingi-
 tur suaviloquentia, dum canitur, *Psal. 45. 3. Infusa est*
gratia labiis tuis. Nam Christus, non tantum melli-
 fluis

fluis verbis mœstos animos delinivit; infirmos erexit; languidos refecit; tentatos munivit, elevando gratissimam suam vocem: venite ad me omnes laborantes & sustinentes onera, & ego refocillabo vos, nam in me invenietis requiem animarum vestrarum, *Matth. 11. 28.* Venite ad me esurientes, cibabo vos, nam qui venit ad me, nequaquam esuriet, *Job. 6. 35.* venite oberrantes, ego in rectam veritatis viam revocabo vos, nam ego sum via & veritas, *Job. 14. 6.* Venite languidi, ego corroborabo vos, nam ego sum ille Samaritanus, oleum & vinum vulneribus vestris infundens, *Luc. 10.* Non in Novo tantum Testamento, Christus suorum animos gaudio imbuit, voluptate perfudit, melle suavioribus labiis suis; sed & in Veteri Testamento suos refocillavit, clamans: Ne timeto, quia tecum sum; ne stupeto, quia ego sum Deus tuus; fortifico te, etiam auxilior tibi, etiam sustentento te dexterâ justâ meâ, *Esa. 41. 10.* Quum transis per aquas, tibi adsum, & per flumina, ne inundent te; quum ambulas per ignem, non ureris, & flamma non incendet te, *Esa. 43. 2.* Tibi, in tentationis æstu, ero umbra, *Esa. 25. 4.* Tibi senio confecto, ero sustentatio grata, *Esa. 46. 4.* Tibi in lacrymis & squalore versanti, ero exhilaratio desiderata, *Esa. 66. 10.* Vos meis in manibus sculptos, *Esa. 49. 16.* Vos cordi meo impressos geram: vos famelicos nutriam: venite, venite enim, vesci mihi cibo meo, *Prov. 9. 5.* Ne gratae transilium brevitatis limites: Nonne hoc prælecto textu, salvatoris labia stillant melle? Nonne, inquam, sunt afflicti pectoris remedia, famelici convivium; mœsti

mœsti solamina; tentati asyla, perfugia? Illos etenim dilectos & amicos, sororem & sponsam, nominat; illis mensam opiparam repræsentat, ad illam suavissimis verbis illos allectat, invitat, instimulat, vocem elevans: *Comedite amici; bibite & inebriamini dilecti.* O dulcissima salvatoris & Symposiastis eloquia, saccharo suaviora, melle gratiora! Hoc tempore, ad hanc festivitatem, humanissimus; ad S. suam cœnam, spirituale illud convivium, liberalissimus Jesus, nos, tanquam columbam & sponsam, sororem & gregem, populum & peculium, electos & dilectos vocat, invitat, & instigat. Quis nostrum ad hoc epulum amici & sponsi, fratris & salvatoris, vitæ & gloriæ nostræ, alacri animo & pede non appropinquaret, ad degustandum quàm bonus, *Psalms. 34. 9.* quàm benignus, quàm munificus ille est? Methodicè & dilucidè omnia ut explanentur, hæc sequentia perponderaturi sumus.

I. *Quis hic invitat.*

II. *Quos.*

III. *Ad quid.*

IV. *Quare invitat.*

V O T U M.

Fac, dulcissime Jesu, liberalissime Symposiastes, nihil nobis tuo alloquio sit gratius, tuo convivio sit suavius; ut cum desiderio & gaudio, cum amore & humilitate ad illud cursitemus, ad esurientis & siti-entis animæ nostræ refectionem, ad inexhaustæ & ineffabilis tuæ liberalitatis celebrationem, & in æternam nostri glorificationem. Amen, Amen, munificentissime Jesu, Amen.

Quis invitat.

Quis invitat? Christus ille effulgentia gloriæ, & character personæ Patris, *Heb. 1.3.* Piorum clypeus & amicus; Piorum gloria & corona; piorum amator & propugnator. Qui illos impensius amat, quàm sponsus suam sponsam, proculus suam dilectam, maritus vitæ suæ sociam. Hic jam vocat, & invitat, & intonat illud, *comedite amici, &c.*

D O C T R I N A.

Hinc, hinc, Auditores charissimi, summus & admirandus Christi erga suos elucet amor.

RATIO 1. Invitat enim illos, quos propellere; amat, quos odisse; in gratiam recipit, quos repudiare, meritò potuisset.

2. Altissimus, infimæ sortis cum hominibus; ditissimus, cum omnibus donis & bonis exutis; formosissimus, cum sordidis & deformibus; potentissimus, cum imbecilibus se jungit; jungit, inquam, amoris foedere plusquàm adamantino, æterno, *Esa. 54. 10. Hos. 2. 19.*

3. Illos à diabolo & mundo oppugnatos defendat; illos nudos stola justitiæ ornat, *Ezech. 16. 8.* illos mœstos recreat, *Matt. 11.* illos periculis expositos adjuvat, *Esa. 43.* illos opibus exutos omnigenâ benedictione beat, *Eph. 1.*

1. U s u s. *Correct.* Maledictionis meritò fulmen illos jam percutiat, quorum aures hujus ad Symposiasticis invitationem dulcissimam sunt obturatæ & clausæ, *Psal. 58.* Quorum aures suavius demulcentur invitatione diaboli ad vanum mundi honorem; invitatione

vitatione mundi, ad opum caducarum corrasionem; invitatione carnis, ad voluptatis pestiferę fruitionē. Erectę sunt aures vestre ad invitationem istius homicidę diaboli, *Joh. 8.* Et occlusę sunt ad invitationem vitę Christi? Serpentis te magis, quàm Salvatoris afficiat vox? Mundi te magis, quam cęli; carnis quàm sacri codicis trahat voluptas? O vesaniam! Illi, o homo, te invitant ad venena; hic salvator te ad salutifera medicamenta. Illorum invitatio est via ad interitum, *1. Joh. 2.* Christi verò invitatio est tibi scala ad cęlum: Illorum invitatio est tibi fons perpetuę calamitatis; Christi verò est tibi pons æternę salutis: Illorum invitatio existet tibi primordium planctus, *Luc. 16.* Christi verò plausus: Illorum crucis, *Apoc. 6.* hujus lucis. Elige jam, utram mavis, invitationem: lucem, vel crucem; cęlum, vel infernum; gloriam vel ignominiam?

II. U s u s. *Admonitio.* Assurgamus, assurgamus, jam fratres, suavissimę Christi invitationi. Ille enim tanquam Pater noster, *Esa. 9.* frater noster, *Joh. 20. 17.* noster amicus, noster sponsus, *Matth. 9. 15.* nos ad fruitionem sui; ad fercula opiparę; ad vulnerati nostri animi pharmaca; ad afflictę conscientię nostrę solatia; ad onerati pectoris levamina, *Matth. 11.* invitat. Accedamus ad ipsum, ornati virtutibus Christianis: accedamus tanquam sponsa pura, ad hunc Sponsum; ut morigeri liberi ad hunc patrem; ut fidelissimi subditi, ad hunc Regem; ut diligentissimi discipuli, ad hunc doctorem, *Marc. 9. 5.* qui nos suam sponsam, vocat ad nuptias; nos suos subditos, ad divitias, *Matth 6.*

20. nos suos discipulos, ad coronam; nos suos liberos, ad gloriam. Quid ergo nos tergiversamur ad hunc largissimum properare Hospitem, Patrem, Fratrem, Doctorem, Amicum, Sponsum? Quid obstat, quominus alacri mente & pede, nos miseri ad hanc nostram salutem, *Actor. 4.* nos tentati, ad hanc arcem, *Matt. 4.* nos coram mundo obscuri, ad hanc nostram lucem, *Joh. 8.* curramus? Sed aperiamus aures, ad percipiendum alterum Concionis membrum.

I I. P A R S.

Quos invitat.

Quos invitat? Non invitat hic symposiastes homines, more suum, peccatorum in coeno sese volutantes; non opibus tantum mundi fragilibus inhiantes; non gloriolam aliquam momentaneam venantes; non propriam suam justitiam crepantes: Sed ille vocat, ille invitat hic suos *amicos*, suos *dilectos*, quos ipse Pater ab æterno elegerat, *Eph. 1.* quos ille pretiosissimo suo sanguine redemerat, *1. Pet. 1. 18. 19.* quos S. suo Spiritu sanctificaverat, *Eph. 5. 26.* Illos *dilectos*, illos *amicos* hic invitat, quos agnoscit fratres, sorores, oves: quos amat, ut pupillam, *Zach. 2. 12.* quos propugnat, ut amicam, *Cant. 2. 4. 10.* quos nominat suam columbam. Illos *dilectos*, quibus laborantibus est auxilio, afflictis solatio, *Esa. 66.* ad paupertatem devolutis thesauro. Illos *dilectos* invitat ad suum convivium, qui Salvatoris sui sanguinem sitiunt, justitiam expetunt, gratiam esuriunt, merita appetunt.

D O C T R I N A.

Credentes, credentes, tantum epulis Jesu Christi digni estimantur.

RATIO

RATIO I. Christus enim hic invitat *dilectos, amicos.*

2. Illi enim tantum justitiam esuriunt, *Matth. 5. 6.* illi Christum ceu fontem solatii perennem quærunt; illi Christum, ut margaritam illam pretiosissimam, sibi acquirunt; illi, ut aquilæ sese, ad Christi corpus, gratum illud cadaver, recipiunt, *Matth. 24.*

3. Illi soli nuptiali veste ornati, *Matth. 22.* illi vocati, *Luc. 14.* illi soli ritè præparati; illi sanguine Christi purgati.

4. Illis solis oculi sunt fidei, ad hæc mysteria contemplanda; manus, ad illa sigilla gratiæ tractanda; lingua, ad illa spiritualia fercula degustanda; stomachus, ad illa digerenda.

5. Illis Christus est odor non mortis, sed vitæ ad vitam, *2. Cor. 2.* illis famelicis tantum est cibus, sitientibus potus, *Joh. 6.* illis abjectis gloria, illis ægris medicina, *Luc. 5. 31.* illis afflictis ara.

1. U s u s. *Correctio.* *Apate, apate* ab hoc spirituali convivio hostes Christi. Recedite, recedite Christi Spiritui reluctantes, *Matth. 23.* sanguinem ipsius pedibus conculcantes, ipsius vulnera in vanum usurpantes; nam non estis illius *amici.* Procul hinc ite, qui peccatis fræna laxatis, in libidinem despumatis, Christi jugum repudiatis; nam non estis illius *amici.* Faceffite hinc injustitiæ patroni, superbi, fucati; nam non estis illius *amici.* Amolimini vos hinc tenebrarum filii, rixarum magistri, invidiâ æstuantes, odio flagrantés; nam non estis illius *amici.* Quæ enim familiaritas, quæ consuetudo Christo intercedat justitiæ fonti, vobiscum injustis; castitatis speculo, vobiscum

biscum impuris canibus; sanctitatis imagini, vobiscum foedis peccatoribus; lucis orgini, vobiscum tenebrarum amatoribus; humilitatis magistro, vobiscum arrogantibus; pacis patrono, vobiscum litigantibus? Vos non estis ipsius *amici*, sed inimici: non ipsius *dilecti*, sed exosi, quos non exosculatur, sed detestatur, execratur. Vos estis indigni ipsius convivio, quia vobis deest stomachus, ad hasce dapes digerendum; manus, ad illas arripiendum; oculus, ad illas rectè aspiciendum, nimirum vera fides. Intueamini quidem oculo corporis illa amoris Christi pignora, illa gratiæ divinæ sigilla, sed illis non fruamini; ut olim Propheta equiti Samaritano incredulo minitabatur, *2. Reg. 6. 35.* Quod David Regius ille Propheta, de impiorum deliciis, quod illis laqueo, exitio sint futuræ, *Pf. 69. 23.* Illud mihi, & de mensa Domini, erit asserendum: illa enim ob impietatem vestram abominandam, vobis non refectio, sed dolor; non medicamento, sed veneno; non benedictioni, sed maledictioni; non salutis, sed condemnationi, & ita exitio & laqueo futura erit, *1. Cor. 11.* hinc violatori sigillorum magistratûs magnæ infliguntur pœnæ: putas, te Christi inimicum, sacrorum pignorum & sigillorum, conspurcatorem divinis suppliciis elapsurum? Si agno Paschali nulli alienigenarum uti, frui licitum fuerit, autumas, tibi Jesu Christi inimico S. Cœna, frui concessum esse? Si Huzza *2. Sam. 6. 67.* temerè manum arcæ Jehovæ admovens, divinitûs extinctus fuerit: Quæ vos maneat supplicia, impurâ manu tractantes & profanantes illa sacra per arcem adumbrata? Si

ta? Si Jehojadas Sacerdos exquisitam gessit curam, ne immundus quispiam ad sacra accederet, illaque pollueret, *2 Chron. 23. 19.* Nonne Christus *amicus* ille, ille piorum frater in hoc totus erit, ne foedis peccatis foedati ad mysteria, ad signacula foederis sui adventent? Si Ahasverus ille potens Persiæ Rex, Hamanem Reginae popularibus *inimicum*, à regalibus dapibus raptum, suspendendum curavit, *Esth. 7. 9.* Nonne Rex ille Regum potentissimus, immortalis, *hostes* suos mensa abstractos, in infernum detrudendos imperaturus est? *Matt. 22.* Si veste nuptiali destitutus, pedibus manibusque ligatis, sublatus, & in tenebras extimas præcipitatus est, *Matt. 22. 12.* Nonne illi Christi *adversarii*, nullo charitatis ornamento conspicui, in horrendas illas tenebras devolvendi sunt? *Vae, vae* itaque vobis Christi *inimicis* ad spirituales illas *amicorum* Christi delicias, advolantibus!

2. Usus. *Admonitio.* Excutias te jam, ô homo, ad S. Coenam accelerans, num sis Christi *amicus*, num illum diligas cum Davide & Asapho, tanquam summum tuum bonum, *Psal. 16. & 73.* Num sis ipsius *amicus*, num ad præceptorum ipsius normam, vitæ tuæ cursum, velis instituere? *Psal. 19.* mundanæ hæc, in ipsius gratiam, flocci facere, *Matth. 16.* cum muliere ista, lunam, hoc est, sublunaria hæc conculcare, *apoc. 12. 1.* crucis onus in te suscipere, per tolerantiam animam tuam possidere, *Luc. 21. 19.* Strictam crucis & lucis viam terere, *Matth. 7. 17.* sis paratus. Num sis *amicus* Christi, num sis promptus ad carnales affectus coercendum, carnis insultui ad resistendum, *Marc. 9.*

45. Christi jugum in te ad recipiendum, *Matth. ii.* Num sis *dilectus* Christi, num tua oblectatio, cum Davide, sit in Sanctis, *Psal. 16. 3.* ita ut illos, membra & fratres Jesu Christi nudos vestire, famelicos nutrire, languidos fulcire gestias. Num sis Christi *amicus*, ita ut tibi ipsius verba præ melle sapiant, & sint suaviora saccharo, *Psal. 19. 11.* ita ut ipsius nomen tibi mel in ore, in aure melos, in corde júbilus sit: ita ut mentis sit delectatio, amoris consummatio, tua gloriatio: ita, ut nil tibi canatur suavius, nil audiatur jucundius, nil proponatur dulcius, quam dulcissimus Jesus tuus *amicus*; ita, ut paratus sis, vitam pro ipso effundere, qui vitam suam pro te effudit: ignominia affici ob illius causam, qui tanta ignominia affectus est tuam ob gloriam. Hæc, hæc vera, viva, luculenta dilectorum Christi signa: hæc clarissima amicorum Christi specula: hæc *dilectorum* Christi sunt tessera. Deprehendis hæc amoris Christi in te vestigia? tum Christi es *amicus*. Animadvertis in te hæc dilectionis Christi signa? tum es Christi *dilectus*.

3. *Usus. Consolatio.* Ah! ah! clamitant & ingemiscunt jam multi, quam obscura illa persentisco in me *amoris* Christi documenta! Ubi enim in me illa est fidei perfectio, ardens Christi dilectio? Ubi in me maximum mundi odium, summum in cruce gaudium? Ubi illa in me viget invicta in cruce patientia, firma illa in Christo fiducia? Eheu me miserum, tæque quaterque infelicem! Quam sæpè *amor* mundi me, à Christi *amore*, avocat! Quam sæpè furor diaboli me, dilectionis Christi in curriculo, retardat! Quam

Quam sæpè avaritia, charitatem erga Christi *dilectos*, suffocat! Bono esto tamen animo, mi frater: Jesus, ille *amicus* tuus, te infirmum *amicum* corroborabit; affectum amoris, sæpe ut effectum pensiculabit; cordis sæpe magis, quam operis tui molimina trutinabit: Ut pater nonnunquam filii sui voluntatem magis, quam laborem æstimabit. Christus claudicantis genua *amici* eriget, defessio virtutem dabit, & defecto viribus robur copiosè suppeditabit, *Esa. 40. 29.* Fidei languidæ ellychnium, oleo amoris sui, nutriet, *Esa. 42. 3.* Te Mephiboschetum claudum, in domum suam introducet, *2. Sam. 9. 11.* Non etiam, fratres, ob afflictiones, tentationes, persecutiones, mortis irruptiones, trepidemus. Qui nos, ad hoc lautum convivium, invitat, noster frater, pater, & soter est. Hujus amor, afflicti pectoris sit vigor: hujus *amicitia*, tentati animi sit tutela: hujus *charitas*, contemti sit dignitas. Affligit te peccatorum turba? Hic Christus, tuus hospes, est tua Justitia, *1. Cor. 1. 30.* Irruit in te mundus immundus? Hic Christus Sponsus, est tuum propugnaculum. Turris robustissima est ipsius nomen; quo accurrens justus, in edito collocatur, *Prov. 18. 10.* Premittit te egestas? Hic tuus liberalissimus *amicus*, magna tibi erit merces laboranti, pretiosus thesaurus mendicanti, cum Abrahamo, *Gen. 15. 1.* & Davide, *Psal. 16. 5. 6.* Incumbit tibi peccatorum onus? Hic *amicus*, erit tuus refocillator, oneris tui sublevator, *Matth. 11. 28.* ut tibi promisit, ut tibi in S. Cœna confirmavit, obsignavit. Ille te stolâ justitiæ ornabit; ille peccata tua, gratiæ moeritorumque suorum oceano suffocabit; ille

Spiritu suo sancto te sanctificabit, ut coram ipso tuo Sponso, in S. Cœna, tanquam compta, ornata appareas (sponsa, *Eph. 5. 27.* Ille tuus *amicus*, in tentationum æstu, tibi refrigerium; diaboli circumvento æstu, asylum; perplexo, consilium erit, *Esa. 6. 9.* ut in S. sua Cœna tibi fidem fecit. Nunquam, nunquam, ô anima mea, hic tuus *amicus*, Jesus Christus te deseret, destituet, *Joh. 14. 18. Esa. 45. 10. Heb. 13. 5.* Ille in ignominia, tua gloria; in pugna, tua victoria; mortis in luctu, tua erit vita, *Joh. 14.* Quid dulcius hâc dulcissima consolatione, ô anima, tibi S. in cœna solemni isto convivio, significata, obsignatâ, datâ? Perponderemus jam:

I I I. P A R T E M.

Ad quid invitat.

Ad quid jam invitat suos? Non ad fœdam apostasiam à Deo summo bono, ut Diabolus Evam invitabat, *Gen. 3.* Non ad detestandum incestum, ut ambæ filiæ Patrem suum Lotum alleccebant, *Gen. 19. 32.* Non ad mortiferum convivium, ut Abschalomus fratrem Ammonem vocabat. Sed ad opipara fercula, afflictæ animæ solatia, mœsti pectoris gaudia; tentati cordis perfugia: ad alimentum animæ, ad cibum æternæ vitæ. Ad *mel*, quo quivis Jonathan, quivis fidelium, reficitur; ad *Vinum*, quo cujusvis credentis cor ad gaudium extenditur; ad *Lac*, quo ardor ille tentationis extinguitur. Ad hæc bellaria, Ambrosiam, amicos suos, amicissimus; dilectos suos, dilectissimus; mendicos, ditissimus Christus, illos invitat, clamans: *Bibite, gustate quàm largus erga vos sim: Comedite vos esurientes justitiam, meam gratiam: Bibite vos sitientes salutem*

salutem, ex me, salutis petra, *Deut. 32.* gratum illum animæ potum, *1. Cor. 10. Job. 6.* Vobis famelicis hæc mensa est adornata, *Psal. 23.* Vobis sitientibus hæc potio est donata. O mei amici, ô dilecti mei, quanto gaudio imbuerentur corda vestra, si afflueretis!

DOCTRINA.

Hinc hinc liquet: usum S. Cœnæ, omnibus illis, qui illâ uti frui possunt, pernecessarium esse.

RATIO I. Propterea invitat suos ad spirituale convivium, dicens: *comedite, bibite.*

2. S. Cœna est fidei alimentum, spei fulcimentum, amoris augmentum, cordis corroboramentum.

3. Speculum est Dei, erga suos, amoris; vinculum est credentium, cum Christo capite unionis; indicium piorum, erga Christum redemptorem, est grati pectoris.

4. S. Cœna fidelibus est scatebra solatii, medicina cordis afflicti, via cœli.

5. S. Cœna est credentibus epitome omnium beneficiorum; annulus Sponsi; pignus amoris; thesaurus divinæ benignitatis; porta honoris; doctrina salutis.

6. Credentibus in S. Cœna obsignatur Dei patris favor, Dei filii Salvatoris amor, Dei Spiritus sancti fervor. Illis in S. cœna confirmatur, vim peccati, valore sanguinis Christi, esse fractam; flammam iræ divinæ esse extinctam; Satanam, istum generis humani adversarium, infernalem istum Gigantem, Davide cœlesti esse prostratum, *1. Sam. 17.* Infernalis illius Hazzæ portas, hujus cœlestis Schimschonis robore, esse dirutas, cœli portas, pro suis, esse reseratas, *Jud. 16.*

7. In S. cœna, credentes ebuccinant Dei Patris benignitatem, Jesu Christi redemptoris amorem, Spiritusque sancti consolationem.

1. *Usus. Refutatio.* Prodeant, prodeant, inquam, Patroni jam oralis, quam nuncupant, manducationis corporis Christi; *Comedite, comedite*, clamitat Sponsus Christus ad fideles, suam sponsam: *comedite*, corde, non corpore; mente, non dente. *Bibite, bibite dilecti*, fide, non ore. *Bibunt* enim Christi sanguinem, *comedunt* eum, tanquam animæ pabulum, quamvis cœli ille possidet thronum. Nulla locorum intercedo *amoris* dirumpit vinculum; unionis *amicorum* cum Christo dirimit nexum. Christus ille fidelium amicus gaudens cœlo, suis dilectis adest in hoc solo. Ex ipso, tanquam vite, vitam ipsius palmites hauriunt, *Joh. 15.* & ita *bibunt*, in ipsius convivio. Ille, ut caput membris præsto est, *Eph. c. 5.* Spiritu, quo gubernantur, quo vivificantur, quo recreantur. Ille, ut Sol justitiæ, *Mal. 4.* suos *amicos* gratiæ radiis illustrat, quamvis corpore ab illis est separatus: ut Sol inferiora hæc illuminat, à quibus substantiâ tamen, manet disjunctus. Ille est ille Aaron, à quo balsamum illud gratiæ ad oram vestium, ad *dilectos*, ad *amicos*, terram quidem pedibus prementes, sed cœlestia tamen fidei alis petentes, defluit, *Psal. 133. 2.* Qualis hæc est Sponsi mensa, talia & ejus sunt fercula: illa spiritualis est scopo, fercula etiam ibi parata sunt animo. Non *corpus*, sed *cor* præcipuè hîc est reficiendum: Non *dens*, sed *mens* imprimis hîc recreanda. *Fides*, non *corporalis esuries*, hîc apportanda est. *Manu fidei*
hic

hic cibus tangitur: *oculo fidei* amor huius dilecti aspicitur: Non *corporis pede*, sed *cordis fide* ad hunc dilectum Symposiasten itur. Credere in eum, ipsiusque amorem, est ipsius fercula *comedere*, *Joh. 6.* Credere in eum, in ipsius sanguinem, tanquam redemptionis pretium, est ipsius potum *bibere*. Hi ergo *dilecti*, hi *amici*, qui cœlestia tantum in hoc convivio ponderant, & non terrestria somniant. Fidei enim hic Sponsus, hic *dilectus* præsens est: Fidei vinculo suis amicis unitus est: Fidei alis ipsius *dilecti*, tanquam aquilæ, ad ipsum desideratissimum animæ pabulum volitant, *Matth. 24.* Apage, apage ergo adversariorum deliria.

2. *Uusus. Correctio.* O quàm multi aures ad hanc suavissimam suavissimi invitationem claudunt, illasque patulas præbent mundi dolis, Satanæ technis, carnis illecebris, voluptatum lenociniis. Quàm multi, proh dolor! pluris venenata illa Diaboli fercula, utpote avaritiam, superbiam, luxuriam; quàm Dei gratiam, clementiam, opulentiam, ducunt. Haud paucis charior est mensa illis domi parata, quàm illa in Ecclesia adornata, *Psal. 23. 5.* O vesaniam! Ibi terrestria, hinc cœlestia: ibi quod nutrit corpus, animæ ædiculam; hinc quod alit ipsam animam; Ibi offertur cibus caducus; hinc æternus: ibi signa amoris universalis; hinc particularis se produnt: Ibi te pascit pane, hinc suo corpore; Ibi te reficit ex fonte; hinc verò suo sanguine, ex suo latere profluente. Vilis tibi hæc spiritualis mensa videtur, ob illas dapes, panem & vinum? Sunt gratiæ signa, justitiæ sigilla; amoris

Christi erga nos testimonia; officii erga Deum & proximum specula. Grata tibi esset, ô homo, futura Regis mensa, nullis etiam deliciis splendens, ob signum favoris illius, & amoris erga te, quod præ se ferret: ingrata tibi jam sit mensa Regis illius immortalis, Regis Regum, *1. Tim. 6. 15.* quamvis nullis sca-teat mundanis delicatis eduliis? Nónne meritò amoris divini erga te evidentissima documenta, in oculos incurrentia, tibi acceptissima sint? Tibi chara est margarita, etiam linteolo aliquo obsoleto, exhibita; cur tibi Christus pretiosissima illa margarita, in pane & vino porrecta, exiguis, mundi in oculis, ferculis istis repræsentata, non arrideret? Agrum ob aliquam terræ particulam, per quam possessionem illius obtineas, non repudias: Quid asperneris Christum illum agrum, in quo thesaurus dilectionis Dei incomparabilis, tibi per panem & vinum, in S. cœna obsignatur? Si nosces, ô homo, donum illud Dei, illas divini amoris gemmas, salutis delicias, & quis sit ille, qui intonat illud: *edite dilecti, & bibite amici;* tu petiisses summo desiderio hasce dapes, hosce spiritualis voluptatis fontes, *Joh. 4. 10.* ut cervus siti pressus, intento cursu flumina petit, & appetit, *Psal. 42.* Haud secus tu hunc potum, hunc gratiæ fluvium, hoc *mel* cœlesti desiderares. Tu avidissime hunc cibum, hunc bonorum cumulum appetens, cum Judæis exclamares: Domine, da nobis semper panem istum, *Joh. 6. 34.* Nam *dilectissimi* Christi Pastoris corpus, tibi *esurienti* oviculæ in cibum; & suavissimi Sponsi sanguis, tibi *sitienti* sponsæ in potum, offer-

offertur; cur ergo hanc mensam, hanc amoris abundantiam respueres? Nonnulli ad hæc conjunctissimi Christi edulia se recipere nolunt, ob lites vicinorum communicantium. Illi cum Labano Jacobi tentoria perlustrant, *Gen. 31. 33. 34.* Illi tum proximi, & non propriam vitam examinant; Non suos, sed vicini mores sugillant, & si quid illis levissima reprehensione dignum occurret, illico à S. cœna, ad quam *dilectissimus* Jesus *dilectos* suos invitat, abhorrent. O stoliditatem! Aliorum vitam dum inspicias, tuam negligis. Aliorum hortum, animum, inquam zizaniâ vitiorum dum liberare satagis, tuum illis vitiis obrui permittis. Aliorum mores dum carpis, tuos emendare non anniteris. Aliorum in peccata dum animadvertis, ad tua profliganda te non accingis. Alios dum contempnas, temetipsum judicii divini rigori & fulmini objectas, *Matth. 7. 1.* Hic Sponsus liberalissimus non clamat: *Edite amici, Bibite dilecti*, alii si dignè meas ad epulas sint advolaturi. Sed hisce te affatur verbis! *Edite, edite vos mei dilecti, mei amici*, quibus hæ deliciae sunt paratæ, hæ altitia paratæ, *Luc. 14. Matth. 22.* Abstineas ab *esu potuque*, ob alios, hisce alimenti fulcris abutentes? Quid damni, aliorum stomachus cibum fastidians, tibi importet, tuus dum cibi appetentiâ est instimulatus? Accurrant ad hæc dapes nonnulli veste nuptiali destituti, inani arrogantiâ inflati, propriâ justitiâ innixi; quid mali in te, ex illorum impietate, redundaturum est, dummodo tu veste nuptiali ornatus? *Matth. 22.* Christi justitiâ indutus, dilecti hujus Christi amore instimulus,

latus, gratitudinis stimulis erga ipsum impulsus, ad ipsum, ipsiusque convivium cursum. Aliorum impietas tibi non imputetur, ejusque poena nec tibi irrogetur: illos etenim feriat divini judicii fulmen, te verò reficiat hujus convivii & tui Sponsi flumen, *Psal. 36*. Alii ad hoc convivium accedere detrectant, illud rem adiaphoram aestimantes. Quorsum hoc convivium, clamitant? Deo Patri sumus reconciliati, sanguine filii sumus redempti, Spiritu Sancto sumus regenerati. Non indiges *cibo* hoc & *potu*? Quid Sponsum nostrum Christum ad hasce voces impulit: *Edite dilecti, & bibite amici*? Estis Christi sanguine redempti, cur edere, cur bibere, cur illius amoris, illius sanguinis signum & sigillum acceptare abnuitis? Estis Deo Patri reconciliati, cur *edere*, cur *bibere*, cur hujus reconciliationis tesseram ostentare recusatis? Estis Spiritu Sancto regenerati, cur *edere*, cur *bibere*, cur illius notam demonstrare denegatis? Sapientiâ majori vos præditos autumatis hoc Symposiaste clamante: *edite, bibite*? Si non laverote (compellabat Christus Petrum) nihil mecum habebis commune, *Joh. 13. 8*. Si non *edes*, si non *bibes*, te alloquitur, nulla tibi amicitia mecum intercedet. Paulus gentium ille Doctor, naufragium passus, omnibus navigio fracto inclusis imperabat, cibo ut se reficerent, si præsens mortis periculum declinare eniterentur; cui mandato auscultantes, salvi incolu- mesque mortis è faucibus evasere, *Act. 27. 33*. Christus vobis mandat, ut *edatis*, ut *bibatis*, ut dilecti vos reficiatis, naufragas hujus seculi undas superare,

tran-

tranquillissimum cœli portum appellere, si elaboretis. Hujus jam reluctemini imperio? vosmetipsum mortis æternæ in discrimen præcipitatis? vos ipsos cibo vitæ, potu lætitiæ orbetis? Alii *edere & bibere*, ob lites quasdam inter se & proximum natas, fatas recusant. O execrandam impietatem! lites vos ab hac salutis mensa abstrahant? proximum te ad iram inflammasse jactitas: sed propterea tibi ab hoc gratiæ cibo, ab hoc concordia pocalo, abstinendum erit? ob delicta proximi in te commissa, non *edes*, non *bibes*, non illa sigilla remissionis peccatorum tuorum contra Deum perpetratorum, accipies? Proximi importunitate, inhumanitate animum tuum perturbatum esse clamitas, sed propterea conscientia, in legitimo S. cœnæ usu, tranquillitatem venari, non exoptes? Ignominia notam famæ tuæ à proximo insultam esse ingemiscis: sed propterea non *edes*, non *bibes*, gloriaeque tuæ futuræ perennis sigilla, manu fidei, in S. cœnæ, non apprehendes? Hic, cujus vox jam verberat aures tuas, utinam & animum, tam multa, tam dira, tui causa sustinuit; & tu ipsi, carnis tuæ turbulentis motibus, ebullientibus pravis affectibus occurrere, illiusque impetum frangere denegares? Ille, qui hoc, *edite, bibite, dilecti, amici*, ingemiscit, crucifixus est, *Matth. 27. 35.* crucifige & tu veterem illum Adamum, cohibe & tu prava carnis desideria, *Gal. 5.* Christus est mortuus; moriatur & tua invidia, vindictæ flamma, arrogantia. Si *edes*, si *bibes* ore fidei, ille medeatur omnibus istis tuis morbis, *Psal. 103.* in ipsius convivio, oleum offendes polychre-

Non & panchreston, quod omnia illa animæ tuæ
 vulnera sanet. Hic *potus*, hujus dilectissimi Jesu san-
 guis, iræ divinæ ignem, mundi amorem extinguet.
 Tanta ast tua est inobedientia, & impietas tua abomi-
 nanda, tanta, ut truculentis istis tuis affectibus par-
 cas, nobilissimas virtutes ut suppressas! Hoccine est
 Bar-Abbam vinculis desiderare solutum, Christum-
 que cruci affixum? *Matth. 27. 20.* Abrahamus filium
 suum, unicum, morigerum, dilectum, non veritus
 est, Deo imperante, aræ imponere, morti destinare,
Gen. 22. & tu tergiversaris hostes tuos, Spiritui San-
 cto reclamitantes cupiditates, Deo mandante, truci-
 dare, mactare? Esavus jus primogenituræ, contra
 Dei mandatum, vili pretio vendidit, *Gen. 25. 33.* Et tu
 pravos, illicitos carnis impulsus, juxta Dei præce-
 ptum, repudiare subterfugis? Syllæ es de profapia,
 cujus ira ne an vita prius extincta fuerit, ambigitur:
 de genere satus es viperino, vitæ enim authorem in-
 teremisti, & nulla illius sceleris duceris pœnitentiâ.
 Quibus, hic hospes Jesus Christus, te verbis, ultimo
 in die censorio, justitiæ suæ clarissimo speculo, allo-
 quetur? Nónne in hæc erumpet verba? Quoniam
 detractastis meæ accumbere mensæ, mea frui muni-
 ficentiâ, meis recreari deliciis; recedite à me, ad Dia-
 boli hostis illius vestri infensissimi fercula, iræ meæ
 indicia, justitiæ meæ, in S. cœnæ meæ contemptores,
 signa. Digni, digni enim vos estis hisce calamitatis
 tenebris, *Matth. 22.* qui benignitatis meæ radios in
 convivio meo splendentes, susque deque habuistis.
 Digni sulphure, dignissimi igne inextinguibili, *Esai.*

66. quorum pectora suavissimas ad meas invitationes, ad epulum meum, perfrigida manserunt. O vocem horrendam! Trutinare ergo jam hæc & ruminare, ne illa vos obruant mala, & feriant fulmina. Alii non audent ad hæc spirituales dapes accedere, prætexentes suam indignitatem, cum Petro exclaimando: Discede à me Jesu, quia homo sum peccator, *Luc. 5. 8.* cum illa Petri verba ex perterritis, & metu prostrato animo profluxerint. Quid, mortalis, prætendis tuam indignitatem, ex mera hypocrisis? Audes thronum altissimi, sanctissimi, ropalo precum pulsare, & ad liberalissimi Christi convivium vereris advolare? Spe hac nutritis, te cum Abrahamo, Isaaco, Jacobo, gloriosissimis Angelis, totaque beatorum corona, cœlestibus istis ferculis fructurum, ex voluptatum istarum fontibus te hausturum; & tu deterrearis ab hac mensa, ad quam Christus te precibus invitat; ad quam suo amore te allectat; ad quam tua indigentia te instimulat; ad quam rei præstantia te irritat? Quid obtrudis mihi indignitatem tuam? En tibi hanc mensam indignis præparatam, *Luc. 14. Matth. 22.* Non dicit *edite, bibite, amici, dilecti*, quia digni estis, sed quia *dilecti*, estis Dei Patris; *amici* ipsius filii, vestri redemptoris. Digni estis hisce meis epulis, non naturâ, sed meâ gratiâ; non inrita aliquâ, propriâ, naturali vestra dignitate, sed immeritâ, inexhaustâ, supernaturali meâ liberalitate. Ausis à Christo diversa dona & bona desiderare; cur illa non audes ab ipso, in S. suo convivio, acceptare? Credis Christi corpus esse fractum, ne tu

foedifrage frangaris, sanguinem ipsius esse effusum, ne tu æternis suppliciis afficiaris; cur *edere*, cur *bibere*, cur sigilla corporis, & sanguinis ipsius sumere recusas? cur non, ô homo, *edere* & *bibere* gestis? Qui te hîc affatur, clamans: *edite, bibite*, non conspicitur ab amicis & dilectis, gladio ad puniendum; sed ad suos defendendum, instructus, *Joh. 6. 1.* Non vultu suis horrido, mortemque minitante apparet, ut irâ incensus ille Assuerus Hamani apparebat, *Esth. 7. 6. 7.* sed vultu prodit spirante favorem, amorem; testante gratiam, vitam. Non alloquitur vos, ut Rex ille hospitem nuptiali veste destitutum alloquebatur, verbis asperis, certissimis supplicii horrendi prænunciis, *Matth. 22. 12. 13.* sed labiis melle, mero, Nectare stillantibus: amoris sui testibus: intonans, ingeminans semper illud: *Edite, comedite* amici. Est hîc quædam adhuc indignitas? nuditas tua? En tibi præparatam justitiæ ipsius stolam. Est hîc tua indignitas, paupertas? En tibi clementiæ ipsius gazam! Est quædam hîc tua indignitas, rebus in divinis ruditas? En tibi, in hoc convivio Spiritus sancti, Doctoris cælestis præsentiam! Quid ergo trepidas, miser homuncio? Advola, advola, *comede & bibe*: dum tam suaviter vocis ipsius dulcedine vocaris, *Luc. 14.* tam leniter amoris ipsius fune traheris, *Cant. 1. 4.* tam largiter torrentis ipsius voluptate perfunderis, *Psal. 36. 9.*

3. Usus. Admonitio. *Edamus jam, bibamus jam* dilecti, ut dilectissimi Sponsi mandato obtemperemus. *Famelici & sitibundi*, ad hoc mel gratiæ, ad hanc myrrham lætitiæ, properemus. Hæc etenim mensa famelicis est

est instructa; hæc potio siti pressis est porrecta, *Joh. 7.*
 37. Hic, inquam, cibus sub peccatorum onere fatif-
 centibus, *Matth. 11. 28.* cum D. Petro amarè flentibus,
Matth. 26. 75. cum peccatrice lacrymis Christi pedes ri-
 gantibus, *Luc. 7. 38.* est paratus: paratus justitiam siti-
 entibus, esurientibus, *Matth. 5. 6.* Hic cibus, hic potus
 ad vires animæ, peccatorum insultu continuo labe-
 factas restaurandum, ad dissipatas revocandum, ad
 infirmatas corroborandum, facit. Hoc cibo, hoc potu
 anima mœsta recreatur; anima languida corrobora-
 tur; anima ægra sanatur. Hoc cibo, hoc potu Christi
 amicus, non ad vitam animale, sed spirituale; nõ
 ad fragilem, sed perennem nutritur, fulcitur. Hujus
 cibi efficaciam, hujus potus excellentiam Christi *dilectus*,
 contra diaboli impulsu invictus redditur, & ad
 ipsum cœlum evehitur. O cibum excellentem! ô po-
 tum incomparabilem! Quid illæ mundi deliciae? quid
 illa Attica bellaria? quid illa vina Falerna? Ad breve
 quidem tempus corpus oblectant, vires inedia, vel
 siti fractas reparant, sed mortem à vitæ arce, corde
 non propulsant. Hic cibus, hic potus ejus sunt effica-
 ciam, ut mortis æternæ vim enervent, Satanam proflig-
 ent, cœlo Christi amicum beæt. *Edamus jam, bibamus*
jam, videamus jam quam bonus, Psal. 34. 9. quam largus
 ille est, qui nos dilectos, nos amicos suos ad suas epu-
 las, suas delicias vocat, invitat. Huic jam dilectissimo
 Sponso, ô fratres, cor nostrum aperiamus, *Apoc. 3.* spi-
 ritum fractum ei offeramus, *Psal. 51. 19.* Non enim à
 nobis poscit pecuniam, *Esai. 55. 1. 2.* Sed sinceram obe-
 dientiam, *1. Sam. 15. 22.* Non nostra merita, sed contrita

corda, *Pfal. 51. 19.* Humilitate nostrâ, altissimus, paupertate nostra, ditissimus, imbecillitate nostra, potentissimus ille Sponsus, summopere delectatur, *Esa. 66. 2.* Parata, parata, inquam, *Luc. 14. 17.* & non nostris liberi arbitrii viribus promerita sunt nobis hæc amoris pignora, hæc salutis fercula. Cur non *edamus, bibamus?* Servi Nahamanem, hunc in modum compellant, *2. Reg. 13.* Domine mi, si rem magnam iste Propheta edixisset tibi, an non facturum fuisses? quanto igitur magis quum edixit tibi, lava te & mundus esto? Quid si nobis grave quoddam onus Christus imposuisset; nõne æquo illud, in signum amoris erga ipsum, animo esset nobis sustinendum? Quid igitur reluctemur tam suavi Christi imperio, veri amoris erga nos speculo? Cur non omnes intendimus, nervos, inquam, animæ, ad hisce fruendû Sponsi nostri ferculis? Quid si amarissima, durissima quæq; nobis imposuisset, nõne ipsius mandato parendum? Jam clamat, *edite,* & iterat illud, *bibite; edite mel, bibite lac,* fruimini benignitate mea. Regina illa Vasthi, Regis mandato immorigera, omni honore, favore, amore exuta est, *Esth. 1.* Quid nobis Christi Sponsi & Regis edicto reclamitantibus eventurum esse arbitremur? certè eadem, imò & gravior, asperior nos maneat & affligat pœna! Dei enim favore, Christi amore, dilecti nomine spoliati, miseri, miserrimè peribimus. Ligno, transgressores mandati Regis Persarum, interiebant, *Hesra 6. 12.* æternis mactabimur nos supplicii, si mandato Christi eructantis illud suavissimum; *edite amici, gratissimum bibite dilecti, non dicto audientes*

tes simus futuri! Columba à Noacho ex arca dimissa, coeli solique perlustrans spatia, nullibi locorum quietis justæ locum offendebat, ita ut ad arcam, si quiete uti, frui gestiret, remeare impelleretur, *Gen. 8.9.* In latissimo mundi hoc ambitu, nulla quietis sinceræ & perpetuæ nobis occurrunt domicilia; recipiamus nos ergo ad hunc nostrum sponsum exclamantem: *Editæ, bibite,* & ita vera quiete gaudete. Nam ille est arca quietis, pacis, extra quam, nusquam in mundi hujus dapibus, utpote honore, amore, favore, conscientiæ tranquillitas acquiri potest, *Luc. 15.* *Edamus* ergo, *bibamus,* ingemiscetes cum Davide, pietatis illius fac: sicut ceryus glocitat aspirans ad alveos aquarum, sic anima mea glocitat aspirans ad te, *Psal. 42.2.* O Sponse Jesu Christe, animæ meæ dulcedo unica & voluptas. *Edamus & bibamus:* Non enim offert nobis serpentes, sed pisces; non lapidem, sed panem, *Luc. 11.11.* Non fel, sed mel; non venenum, sed remedium; non filiquas, *Luc. 15.16.* sed cupedias. Non porrigit dilectis suis, suis amicis pallium suum, vestes suas, zonam, quemadmodum dilectus ille Jehonathan amico suo Davidi tradebat, *1. Sam. 28.3.* Sed spiritû suum illis donat, in consolationem; verbum suum in informationem; convivium suum, in refocillationem: Melle gratiæ refocillat nos lassos; myrrhâ sanat nos ægros; vino exhilarat nos mœstos; lacte corroborat nos languidos. Imò, corpus suum nobis largitur in animæ cibum, & sanguinem suum in ejusdem potum. Suo amore, venustate, liberalitate, domus suæ pinguedine, nos recreat; nos restaurat, *Psal. 45. & 36.9.* O amorem!

rem! Ô liberalitatem! Si edemus, si bibemus, in nobis habitabit Christus, *Joh. 14.* noster Sponsus. In nobis eriget sibi palatium gratiæ; in nobis sibi exstruet templum gloriæ; in nobis ostendet solium præsentia. Nos, nos, fratres charissimi, futuri tunc sumus, pulcherrimum spirituale tabernaculum, Mosis tabernaculo adumbratum: Splendidissimum Spiritus S. templum, *1. Cor. 6.* Salomonis templo præfiguratum; in quo benignæ suæ præsentia luculentissima sit signa demonstraturus. Quis jam non ederet? Quis jam non biberet? Quis jam talia tantæque dona & bona sibi non acquireret? Sed ad ultimum progrediamur & membrum.

I V. P A R S.

Quare illos invitat.

Inebriamini: Non ut mundus immundus vino obrutus, non ut hæreticus falsæ opinioni mancipatus, *Esa. 19. 19.* Non ut Antichristus foedissimis erroribus immersus, *Apoc. 17. 2. 6.* Non ut populus aliquis dissidiis laceratus, *Jer. 13. 13.* dicitur inebriatus. Sed Sponsus Christus clamat hîc: *inebriamini dilecti, inebriamini amici,* ita, ut cor vestrum in me exultet; lingua vestra, cum Davide, liberalitatem meam decantet, *Ps. 23. 5.* Amorem meum, cû Paulo deprædicet, *Rom. 5. Inebriamini,* ut erumpatis in laudem Dei Patris, qui vobis hanc mensam adornavit; in laudem Dei Filii sui qui animam vestram saturavit, in laudem Spiritus S. qui vos sua consolatione refocillavit. *Inebriamini, ô amici mei, dilecti mei; oblectate vos pinguedine meæ gratiæ, Esa 55. Inebriamini, prædicate delicias meæ mensæ.*

mensæ. *Inebriamini*, in me credite, ut profluant ex ventre vestro flumina aquæ vivæ, *Joh. 7. 38.*

D O C T R I N A.

Piorum est, in hospitis sui liberalitate, exultare.

RATIO. *Inebriamini*, dicit Sponsus Christus, suæ Sponsæ Ecclesiæ.

2. Ad gaudia procreanda, instituuntur convivia. Etiam Abschalomi convivium fratris internecioni destinatum, prima fronte lætitiæ præ se ferebat, *2. Sam. 13. 28.*

3. Hoc Christi epulum, idcirco jucundo alicui convivio gaudio delibuto, *Luc. 15. 23.* Festo alicui lætitiâ repleto, *1. Cor. 5. 7. 8.* Nuptiis spirituali recreatione redundantibus optimè assimulatur, *Matth. 22.*

4. Omnia Christi in mensa lætitiæ meram redolent. Corpus enim & sanguis Christi hospitis benignissimi, tristitiæ fontem claudunt, lætitiæ aperiunt cordi mœrorem, conscientia timorem eximunt, hæc enim mensa clamat, Deum benignissimum convivarum esse Patrem; Christum, dilectissimum illorum esse hospitem; Spiritum S. suavissimum illorum esse consolatorem. Hoc Christi epulum ostentat, iram Dei in gratiam; mortem, in vitam; infernum in cœlum, illis esse transformatum.

5. Cur pii mensâ Christi fruentes gaudio non exilirent? Christus non in præsepe tantum, cum magis aspicitur, sed in corde illorum quóque includitur. Non in templo aliquo cum Maria invenitur, sed in animo sentitur. Non salutat illos tantum cum Zachæo blandè, *Luc. 19. 5.* Sed illos suo quóque Spiritu beat gratiosè.

6. Nōne in Christo, illiūsq; gratiæ convivio exultavit Abraham, *Joh. 8.* Exultavit David, *Psal. 23.* Exultavit Paulus, *1. Cor. 5. Phil. 4.*

1. *Uusus. Correctio.* Dictum hoc sit quam plurimis, ad vitę correctionem. Multi etenim *inebriantur* non amore Christi, hujus Sponsi, sed mundi immundi. *Inebriantur* multi honore, cum Hamane, *Esth. 5.* assentatione cum Herode, *Act. 12.* *Inebriantur* nonnulli invidiā, cum Kajino, *Gen. 4.* *Inebriantur* mundi potentiā, cum Nebucad-netzare, *Dan. 4. 30.* Quid illa omnia? vana, vesana. Quid illa candidi & defæcati gaudii, animæ allatura sunt? Fluxa sunt illa, fluxum & illorum gaudium. Quos sol oriens in altissimum honoris videt erectos solium, occidens in infimum dedecoris cernit detrusos locum. *Inebriantur*, ut cum Ammone mactentur, *2. Sā. 13.* *Inebriantur*, ut cū meretrice Babylonica tandem funditus extirpentur, *Apoc. 19.* Illorum gaudia, dum mundanis hisce rebus *inebriati* sunt, sunt diaboli retia, cordis vulnera, inferni itinera. Nulla est illorum cordi tranquillitas, *Esa. 7. 2.* Movetur enim instar arboris silvæ, instar fluctus aquæ. Media inter lætitiæ signa, cor illorum cum Balsazare trepidat, *Dan. 5. 6.* Multi etiam, malunt corporaliter *inebriari*, in diversorio; ô dedecus! quā spiritaliter *inebriari* Christi in templo: qui *inebriari* malunt poculo Bacchi quam poculo Christi. O dementiam! Pocula illa *ebrietatis* in diversorio, sunt pocula furoris, mortis. Et dum *inebriaris*, diluvio sæpè iræ divinæ, ut primus mundus, obrueris. *Inebriatus*, gladio sæpè justitiæ divinæ, ut Holophernes, interimeris. Et dum

dum ita mundi, diaboli bibis ex poculo, appropinquas inferno, te emancipas diabolo, corpusque tuum, cum animâ, summo objectas periculo. Dum bibis & *inebriaris*, assidens non Christi, sed mensæ diaboli, mens tua obscuratur, cor tuum aggravatur, *Luc. 21.* totumque tuum corpus enervatur. *Inebriatus* ita, oculis tuis Dei opera aspectare, lingua Dei benignitatem celebrare, teque ad veram erga Christum gratitudinem præparare nequis. O funestum tuum statum! Hæc *ebrietas* tibi est Christi oblivio; amoris divini extinctio; peccatorum origo.

2. *U s s. Admonitio.* Exultemus, & ita *inebriemur* cum Davide, *Pf. 4.* In Deo, cum Paulo, *Phil. 4.* In Christo. *Ebrii*, cordis abstrusa detegunt, & in apertum producunt, ita, ut quæ paulò ante cordi tantum illorum erant commendata, omnium jam ori tradita & auri, esse conspicias. Hujus tum innotescit superbia, illius iracundia; hujus aperitur invidia, illius nequitia; ita, ut in vino, veluti animi speculo, mira, hæctenus occulta, cernas. Nos spiritualiter *ebrii* denudemus tecta, aperiamus clausa, proferamus occulta illa animæ nostræ clinodia. Exserat se fides nostra, & de illa clamiter nostra lingua, *Rom. 10.* Illam demonstret nostra munificentia, *Gal. 5. 6.* *Jac. 2. 18.* Ex illa emanet Dei nostri gloria, *Matt. 5. 16.* *Inebriati* spiritualiter, prodamus patientiam nostram, aperiamus spem nostram, exponamus charitatem nostram. In nostro animo ita *inebriati*, veluti Christiani hominis speculo Christianas, cardinales illas virtutes alii intueantur, spem nimirum, fidem & charitatem. Hujus conspiciatur tum à quo-

vis mortalium coram Deo humilitas, illius erga proximum charitas, hujus cernatur tum invicta patientia, illius in ærumnis admiranda lætitia. *Inebriati* corporaliter præteritæ afflictæ fortunæ obliiti, spe prosperioris fortunæ afflatus eriguntur, summæque propterea voluptate perfunduntur. Tenuissimæ fortunæ homo, Iro pauperior, se Cræso ditiozem fore haud ambigit; imò opibus exutus, mirabiles sæpè opes jactitat. Glade affectum victoriæ cujusdam spes tum lætati vulnere aliquo fractum, recuperandæ sanitatis spes sustentat. Nos, nos Christi amici, spiritualiter apud mensam Domini & Sponsi nostri *inebriati* obliviscamur peccatorum veterum, & puritati, sanctitati, sinceritati, charitati, veris illis piæ animæ ornamentis, studeamus. Sufficiat nobis, elapso vitæ nostræ tempore, peccatis nos fuisse emancipatos, illisque educatos; quod in carne reliquum est temporis, voluntati Dei vivamus, *1. Pet. 4. 2, 3.* Illi nos totos in templum, in palatium gratiæ, in quo Spiritu suo S. regnet, consecremus. *Inebriati*, inquam, in convivio Sponsi nostri, oblivioni tradamus hæc soli angusta, & aspiremus ad cæli angusta; oblivione sepeliamus hujus horti spinas, & trutinemus Paradisi rosas. Sit è memoria nostra elapsa hujus viæ crux, & recreet nos futuræ patriæ lux, ubi nullæ atræ crucis nubes, sævæque tentationis tempestates convivii nostri, illiusque gaudii Solem & tranquillitatem interrupturæ aut obfuscuræ sunt. Perpetuò, perpetuò enim lætitiæ nostræ ibi Sol splendeat, recordationumque hujus ærumnosæ vitæ deleat. *Inebriati* corporaliter infracto, imperterritoque

tóque conspiciuntur animo : quidvis moliri, quidvis aggredi audent. Metus enim omnis est profligatus, animúsque ad magna facinora est erectus. Non ventur distriectorum gladiatorum mucrones, non alvorum furores, non vulneratorum clamores; sed intrepido animo in adversarium irruunt, illiúsque gladio evaginato pectus suum exponunt. O audaciam ! Nos vino amoris Christi *inebriati*, omnia ardua, aspera, amara, in Christi liberalissimi hospitis, Sponsi & fratris gratiam nihili ducamus : non animi nostri metu rei alicujus mundanae frangantur. Sed corporis pravas cupiditates infestante coërceamus, in servitutem redigamus, totúmque corpus contundamus, *1. Cor. 9. 27.* Membra nostra arma justitiæ Deo sistamus, *Rom. 6. 13.* Mundum nostrum hostem acerrimum fidei clypeo vincamus, *1. Joh. 5. 4.* Precum gladio furori Satanæ occurramus, *Eph. 6.* Regum minas, tyrannorum excarnificationes diras parvi pendamus. Non absterreant nos à Christi amore hostium frementium clamores, cruces, rogi, equulei. Non arceat nos à Christo aspera fors, aut ignominiosa mors, *Rom. 8.* Sed intueamur in ignominia, gloriam; in pugna, coronam; in carcere, futuram libertatem; in caligine, imminentem lucem; In rogo, perponderemus Dei thronum; in equuleo, æternum gaudium, & hoc saccharo amaram vitæ crucem condiamus, hoc balsamo dolorem illius leniamus, hoc vallo hostium insultus frangamus. *Inebriati* ex indifertis, diferti; ex mœstis, læti existunt, cantant, tripudiant, omnibúsque modis animi gaudium demonstrant. Resonant cantu ædes, imò plateæ,

omniâque illorum membra nîl nisi lætitiâ clamitant. Nos ad mensam Christi *inebriati*, erumpamus in laudes, in cantiones, *Col. 3. 16.* in gaudia, in tripudia, omnia nostra membra lætitię interioris spirantia sint testimonia; lingua nostra magnifica Dei facta, cum Apostolorum linguis celebret, *Act. 2. 11.* lingua nostra, cum Davide, Dei liberalitatem decantet, *Pf. 103. 1. 2. 3.* totumq; nostrum corpus in Deo exultet, *Pf. 4. 8. Phil. 4. 4.* Qui instruxit nobis per Christum lautum hoc convivium; qui reddidit delibutum, unguento Spiritus, unguento gaudii, caput nostrum; qui exhibuit nobis poculum exuberans, *Pf. 23. 5.* Qui remittit, condonat nobis omnes iniquitates nostras, qui medetur omnibus morbis nostris, *Pf. 103.* O laudabilem, & nunquam satis deprecandam spiritualementem *ebrietatem!* Tu, tu enim nos mœstos recreas; nos timidos animas; nos languidos confortas; tu virtutum mater, gaudii fons, solatii materia es: tu spiritualis audacię nostrę origo, patientiæ radix, conscientię tranquillitas es: tu paupertatis nostrę profligatrix, afflictionis delectrix es; hymnorum nostrorum genetrix es. Quis jam, fratres dulcissimi, non ita pinguedine domus Christi hospitis & Sponsi nostri munificentissimi *inebriaretur?* qui nos tam blandis ad se allicit invitationibus; qui nos reficit spiritualibus istis dapibus; qui nos imbuunt voluptatum fontibus; qui nos perfundit æternis suis opibus. O amorem! ô gratiam! ô abundantiam!

Audivistis:

I. *Quis hic invitat.*

II. *Quos.*

III. *Ad*

III. *Ad quid.*IV. *Quare.*

EPILOGUS.

Charissimus ille Deo Apostolus Johannes Spiritus Sancti afflatu, in *Apo. 19. v. 9.* in hæc prorumpit verba consolationem spirantia: *Beati qui ad cœnam nuptiarum Agni vocati sunt.* Hoc effatum aureum, concionis hujus est fundamentum. Vos, vos vocati estis ad hanc nuptiarum Agni cœnam, ad hanc gratiæ mensam, ad hanc amoris divini abundantiam; ad hanc animæ vestræ lætitiâ, vocati à Prophetis, *Esa. 25.* vocati estis ab Apostolis, *2. Cor. 5. 10.* vocati à Deo ipso, *Esa. 65. 2.* vocati à Sponso vestro Christo, hîc verberante aures, alibi pulsante cor vestrum, *Apo. 3. 20.* *Beati estis, si suavissimæ Christi invitationi aures attentas præbueritis, & ederitis, biberitis, tanquam ipsius dilecti & amici.* Hic etenim vobis vinum exhilarans, myrrha sanans, mel recreans, lac sustentans, corpus nimirum Christi & sanguis, offeruntur. O *beatos*, si ad mensam gratiæ divini in Evangelio adornatam advolaveritis! Hoc cibo & potu, hoc Christi amore & liberalitate anima vestra famelica saturabitur, sitibunda refocillabitur, luctuosa exhilarabitur, ut *inebriati* pinguedine, & saturati domus Sponsi vestri ubertate, laudes ipsius sitis eructaturi, mundum repudiaturi, ad superna anhelaturi, ubi in regno gloriæ & lætitiæ, cum omnibus beatis de *manna cœlesti edetis*, de aqua vitæ in æternum *bibetis.* Huic Deo Patri, qui nobis hunc filium suum in Sponsum dedit; huic filio Dei nostro Sponso, qui nos suo corpore

corpore & sanguine ad cœleste convivium nutrit; & Spiritui Sancto, qui nobis hanc charitatem cordibus nostris insculpsit, sit laus, honor, & gloria in æternum, Amen, Amen, Amen.

C O N C I O III.

T I T U L U S.

Spiritualis Tuba; homines, ad Dei Domum, sacrûmque ejus Convivium, excitans.

T E X T U S. Esaia, Cap. 2.

Verf. 3. *Eântque populi multi dicentes: venite, ut ascendamus in montem Jehovæ, in domum Dei Jahakobi, ut doceat nos de viis suis, & ambulemus in itineribus ejus.*

E X O R D I U M.

UT homo, scientiarum ad apicem aspirans, Gymnasia, sapientiæ illa palatia salutatur, aureæ informatoris sui institutioni auscultat, ad delineatas illius regulas studiorum in curriculo, se conformat: eundem in modum, sapientiâ rerum cœlestium qui imbui gaudet, cursum suum, ad Dei templum, & in illo, ad sacrum ejus epulum, intendit; nobilissimas illas, piæ animæ scholas, virtutum palæstras, appetit; devoto animo, doctrinam, ore è ministri, magistri sui, profluentem, haurit; vitæ suæ cursum, verbi divini ad normam, instituit. Nam illis locis, Deus, optimus ille hominum creator juxta ac informator, cœcos illuminat; indoctos rerum divinarum cognitione ornat variisque virtutibus condecorat. Hanc ob causam, nihil magis

magis omnibus olim sanctissimis viris fuit in animo, in voto, quam ut illis Divina benignitas copiam faceret ædes sacras visitandi; ubi illorum dignitas & voluptas, scientia & gloria, Gymnasium & liberalitatis divinæ erat theatrum; Hinc Davidis sancta illa vota: unum petii à Jehova, id ipsum requiro; ut confedeam in domo Jehovæ omnibus diebus vitæ meæ, ad videndum amœnitatem Jehovæ, & inquirendum in Templo ejus, *Psal. 27. v. 4.* Hinc illius suspiria: Mitte lucem tuam & veritatem tuam; ipsæ deducant me, adducant me in montem sanctitatis tuæ, & in tabernacula tua, *Psal. 43. 3.* Hinc illius desideria; hinc illius cantica: lator de eo quod dicitur mihi, domum Jehovæ adeamus, *Psal. 122. v. 2.* Hunc zelum adumbrat Propheta *Mica, cap. 4. v. 1.* Hunc in hoc textu demonstrat Propheta *Jesaja*. Populi enim ardentem *Domum* Dei frequentandi zelum, spirituali suo penicillo depingit, illius colloquia sancta detegit, pietatis illius indicia aperit, rationem omnium optime exprimit. Hunc textum huic tempori haud incommodè posse accommodari autumo. Nos etenim *Domum* Dei ingressi, S. cœnam salutare, arcana benignitatis ipsius perponderare desideramus. Animos itaque, charissimi, erigamus, aures aperiamus, ad *Doctorem* illius cœlestis sancta, grata, salutaria præcepta percipiendum, quibus nos caligantes illuminamur, de mysteriis balbutientes informamur, ad contemplationem magnæ illius cœnæ elevamur; ad quam cœnam, ad quem cœlestem montem, ad quam *Domum*, ad quod gaudium, hæc spiritualis rudimenta,

salutis

salutis *itiner*a nos, in hoc statu viæ, ducunt. Recto jam cuncta ut tractentur à nobis ordine, duo pensiculatori sumus.

P A R T E S.

- I. *Invitationem ad aliquid.*
- II. *Illius rationem.*

V O T U M.

Tu, ô benignissime Pater, paterna manu nos tuam ad *domum*, animæ Gymnasium, duxisti, aperi ministri tui labia, ad salutis *vias* populo tuo dextrè enarrandum; illustra auditorum mentem, ad illas observandum; inclina illorum animos ad illas calcandum; ad nominis tui clarissimi laudem, & populi tui dilectissimi salutem. *amen, amen, Deus Jaacobi, Amen.*

I. P A R S.

Invitatio ad aliquid.

Notetur hic;

- I. *Qui invitent.*
- II. *Quomodo invitent.*
- III. *Ad quid invitent.*

I. *Qui invitent.*

Populi multi. Propheta Esaias, ob obstinatum populi malitiam, Templi combustionem, Urbis deletionem, populi abductionem, prædixerat, ne electi & dilecti Dei, in desperationis lacunam deturbarentur; Propheta verborum acerbiter, solatii dulcedine edulcat, & ita temperat, ut moestos piorum, Israëlitarum animos erigat, spe restorationis nutrit, & ita in calamitosa & aspera hora muniat. Licet ma-

cet ma-

cet magna Israëlitarum existat calamitas, magna ur-
 bis & illorum orbis vastitas, Templo exusto, & exci-
 sa urbe; Deus tamen exquisitissimam piorum affli-
 ctōrum geret curam, devastata restauret, attenuata
 amplificet, contristata lætificet; Hisce enim decu-
 manis afflictionum fluctibus, navis Ecclesię haud
 pereat, sed læta ex hisce omnibus emergat. Montis
 Tzizonis tum temporis deformati, formositatem; ab-
 jecti, nobilitatem; parvi, magnitudinem; obscuri,
 splendorem; infimi, altitudinem; ob altissimi, glo-
 riosissimi, maximi, nobilissimi, formosissimi, Dei
 præsentiam, potentiam, munificentiam, fore admi-
 rabilem, incomparabilem, delectabilem, desiderabi-
 lem. Nam ex illo monte Tzizonis Evangelii splen-
 dor, veritatis almę clangor, verbi vitę odor prorum-
 perent: Splendor, inquam, qui multos illuminaret;
 clangor, qui diversos recrearet; odor, qui quam plu-
 rimos invitaret, ad verę Ecclesię unionem, commu-
 nionem, voluptatem. *Multi populi, multi principes,*
multi Reges, multa, inquam, Gentes huc illucque, in
 latissimo mundi ambitu, Evangelii splendorem serenã
 fronte sunt intuiturę, Doctrinam è Tzijone pro-
 fluentem sunt delibaturę; Veritatem cælestem è Tzi-
 jone prorumpentem sunt amplexurę. *Multi populi,*
 Gentes diversę, à verã antea, Ecclesiã alienę, supersti-
 tionum tenebris involutę, Religioni è Tzijone fate-
 natę, repudiato paganismo, maxima cum animi vo-
 luptate, se associant, ei se consecrant, ei cuncta immo-
 lent. Ô venerandam, Ô admirandam Regni Jesu Chri-
 sti dignitatem, majestatem!

*Ecclesia Dei est amplissima.*RATIO I. *Populi multi.*

2. Licet numerus piorum parvus sit, respectu impiorum; electorum, respectu reprobatorum; ovium respectu hircorum: Attamen in se consideratus numerus dilectorum Dei est maximus, adæquans, quodammodo superans arenas maris, *Gen. 21. 22.* Guttulas oris, *Psal. 110.*

3. Illa Ecclesia cum mundi initio, suum aspexit initium, & illius ultimo termino terminetur illius congregatio, multiplicatio, *Matth. 28. 20.*

4. Illa per totum terrarum orbem diffunditur; illa unius regni ambitu non includitur; illa intergerini parieti septo soluto, longè longèque extenditur, *Eph. 2. 14.*

5. Et gentibus Euangelii lux illuxit; tuba almæ veritatis multorum auribus clanxit; semen illud verbi divini incorruptibile in quàm plurimorum pectora cecidit; Spiritus S. infinitorum animos ad fidem aperuit, & unius diei curriculum haud parvam Judæorum frequentiam conversam Petri concione vidit, *Actor. 2.*

6. Ecclesiæ amplitudo quòque elucet ex *Esa 9. 7.* ubi venit amplitudine principatus, & *Pf. 2. 8.* possessione gentium, & dominatione Christi à mari uno ad alterum, *Psal. 72. 8.* per pondera, *Rom. 10. 18.*

I. Usus. *Correctio.* Prodeant jam illi clamatores, calumniatores, qui perpauca ad nostram Ecclesiam, ad nostram S. Cœnam confluere, vociferantur. *Populi multi,*

multi, ô hostes veritatis, quæ inexhausta Dei est benignitas, ad Ecclesiæ gremium & sanctum hoc epulum volitant; *multi* in Polonia, *multi* in Ungaria, *multi* in Gallia, *multi* in Anglia, *multi* in Germania, *multi* in Helvetia, *multi* in confœder. Belgia. *Populi multi*, ipsi, inquam, & Reges, Principes sepè hujus Cœnæ Domini amatores, hujus Ecclesiæ defensores, imò clypei, *Ps. 47. Nutritii, Esa. 49. Populi multi*, clementiâ divinâ, in reformato Belgio, ad hanc Ecclesiam, ad hanc S. Cœnam, in civitatibus & pagis accurrunt; *multi* magni & parvi; nobiles & ignobiles; magistratus & subditi; docti & indocti; præceptores & discipuli ad hanc Ecclesiam conglomerant. *Multi populi* ad hanc S. Cœnam, ut ægri, ad myropolium; ut famelici ad convivium; ut sicibundi, ad potum, approperant. Apage ergo deliria illorum, qui nostram reformatam Belgicam Ecclesiam parvam falso ore eructant.

2. *Usus. Admonit.* Devitemus, charissimi, peccata magna quæ exiguam *populi* hujus reddunt coronâ; peccata, quæ *populi* hujus numerum imminuunt: peccata, quæ *populum* hunc dispergunt: peccata, quæ *populum* hunc deglutiunt, maximam in illo stragem edunt, rupturam gignunt. Peccatis igitur bellū moveamus, illa suppressimus, illa interimamus, illa ita imminuamus: Peccatis enim suppressis, *populus* Dei emergit; illis imminutis, *populus* Dei crescit; illis extinctis, *populus* hic vivit. Supplicemus Deo Opt. Max. aliis *populis* facem Evangelii ut accendat, filii sceptrum subiciat, ad *populi* electi communionem pervehat, fidem illorū pectore

pectore producat. Submissò animo Deum quòque oremus, ut dispersos *multos* in Germania *populos* congregare, incarceratos liberare, contemptos honorare, in exilium abactos revocare benevolè, ad illorum salutem, vineæ restorationem, nominisque sui laudem, dignetur. O si quis det è Tzijone salutem Israël; reducente Jehova reducem turbam populi; exultabit Jahakob, lætabitur Israël! *psal. 14. 7.* Audiamus:

II. *Quomodo invitent.*

Observetur hîc;

I. *Quid faciant.*

II. *Quid dicant.*

I. *Quid faciant.* *Eântque*, turmatim ad montem Tzijonis, quatenus in unam cum illo Ecclesiam uno fidei consensu, uno salutis amplexu, coaluerint. *Eant*, imò confluant rivuli instar, ad doctrinam cœlestem amplectendum. *Eant*, appetitu fontis gratiæ ardentissimo: *eant* desiderio cœlestis gloriæ maximo: *eant* ut subditi Regis Christi, ut participes fœderis sancti, ut domestici Dei ad decantandum laudes Jehovæ, qui, à tenebris illos ad lucem; à miseriis ad salutem; à peccatis, ad sanctitatem; à captivitate, ad libertatem; à superstitione, ad veritatem; à morte ad beatitudinem, vocavit, Spiritu suo illuminavit, fide ornavit, spe armavit. O beatos hujus sancti populi pedes ad Dei Ecclesiam, veritatis columnam, salutis nunciam, ira properantes, ad, Christo, clypeo & muro; voluptati & saluti; petrae & gloriæ; ardore & amore; corde & ore, in illâ, cunctis vitæ diebus inserviendum.

D O C T R I N A.

Pii bono

Pii bono exemplo aliis praeluceant.

RATIO I. *Eant aliis in exemplum, ad eades sacras, ad cultum divinum.*

2. Bona illa pietatis in curriculo, *exempla* sunt tanquam *lucernæ*, quas alii sequuntur; sunt veluti *Miltiadis trophæa*, quibus alii ad virtutem accenduntur; veluti *specula*, in quæ aliorum oculi conjiciuntur.

3. Bonis *exemplis*, veluti *manu*, multi ad Deum ducuntur; veluti *stimulo*, ad virtutis studium impelluntur; veluti *fune*, ad honesta trahuntur.

4. *Desideratis exempla?* En vobis Regem Nini-
væ; illo sese humiliante, totus quoque populus, *Jon. 3.*
Hiskia templum Dei, *Esa. 73.* visitante, nonne visi-
tabat illud totus quoque populus? Regulo in Chri-
stum credente; nonne in eum credebatur tota ipsius fa-
milia? Quid referam de clarissimis Judaici populi
istis syderibus, acerrimis veritatis assertoribus, Da-
vide, Josia, Josaphato, Afa, qui nobili suo exem-
plo quam plurimos ab idololatriæ fœdæ deviis retra-
ctos, in rectam religionis semitam traxerunt? Quid
producam de duobus Theodosii filiis, qui laudabili
suo exemplo multos idololatriæ barathro extricatos,
ad Christianismum perduxerunt? Quid edisseram
de Convallo Scotiæ Rege illustri, cujus illustria ve-
stigia multi presserunt?

1. *Usus. Correct.* O quam pauci *eunt*, ut hîc po-
puli *ibant*! *Eunt* quidem magistratus ante subditos
sæpe, non ut ductores, sed seductores; non ut pieta-
tis specula, sed turpitudinis exempla: quid mirum
subditos etiã terere vitiorum devia, fieri peccatorum
mancia,

mancipia, diabolorum palatia. Vicia enim à capite
 defluunt ad membra. Rivuli à montibus descendunt
 ad valles; arbores altæ collabentes minores suppri-
 munt. Faciei maculæ toti corpori turpitudinem in-
 urunt. *Eunt* nonnulli pastores, sed ut impostores;
Eunt non ut Ecclesiæ luces, sed atrę nubes; non ut
 Phari, sed ut scopuli. Hinc auditorum illa enormia
 erumpunt vitia, pastorum enim premunt vestigia,
 suam vitam effingunt ad illorum facta. Auditores
 etenim oculos magis in pastorum vitam, quam do-
 ctrinam; conversionem, quam institutionem con-
 jiciunt. Sole offuscato, omnes oberrant tenebris;
 columnis dirutis, totæ collabuntur ædes: Ita pasto-
 ribus, istis luminibus, obscuratis, auditores quóque
 tenebris involvuntur: pastoribus istis turpitudine
 vitę everfis, tota Ecclesia ruinam minitatur. *Eunt* &
 parentes, omni malitiã, liberorum ante oculos: hinc
 illi depravati liberorum mores, petulca illorum lin-
 gua, propudiosa vita. *Eunt* sæpe præceptores, sed ut
 deceptores; hinc ineffrenis & enormis discipulorum
 emanat vita. Ipse Deus *ibit* gladio armatus, ad illos
 perdendum, gubernatores, pastores præceptores, pa-
 rentes populi sui. Ipse Deus *ibit* ut leo, *Hof. 13. 7.* ad
 hosce discerpendum; ut ignis, *Deut. 4. 24.* ad hosce
 consumendum; ut hostis, ad illos interimendum.
 Diaboli *ibunt* ad hosce, in æternum affligendum.
Eant enim in infernum, qui *ire* noluerunt ad cœlum:
eant ad Diabolum, qui *ire* noluerunt ad Deum: *eant*
 ad reproborum catervam, qui *ire* noluerunt ad ele-
 storum coronam: *eant* Diabolorum ad convivium,
 qui *ire*

qui ire noluerunt ad S. epulum! O calamitosos gressus, inferni gradus, peccati fructus!

2. *Uusus. Admonitio.* *Eamus* nos, fratres dulcissimi, ut filii lucis, *Joh. 12. 36.* ad aliorum illuminationem; *eamus* ut sacerdotes, *1. Pet. 2. 9.* ad aliorum utilitatem; *eamus* ut Prophete, *Act. 2. 17.* ad aliorum informationem. Magistratus, populi Dei principes, se illius quoque duces & luces esse monstrent: *eant* illi ad Deum colendum, ad preces effundendum, ad bona Ecclesiastica tuendum. *Eant* illi ad S. cœnam, ut populi Dei tutores, pupillorum patres, viduarum iudices: *Eant* ad ecclesiam, ut nutricii, *Esa. 49. 23.* Ecclesie, clypei Reipublice, patroni justitiæ; omnes tum subditi illorum vitam expriment, ad illam veluti normam suam dirigent, ad illam veluti exemplar, suos mores effingent. Ut umbra imitatur corpus; ita subditorum caterva æmulatur mores magistratus. Ut equus ducitur fræno; ita populus regitur magistratus exemplo. Ut in solarium omnium oculi sunt defixi: ita in magistratum exemplum subditorum oculi intenti. *Eant* pastores, ut vitiorum osores, virtutum doctores, populi illuminatores, *1. Pet. 5. 3. Joh. 5. 35.* *Eant* præceptores, ut tenerrime juventutis informatores, malitiæ extirpatores, ingenii cultores. *Eant* patres, ut liberorum duces, ad Dei templum, *Luc. 2. 41.* *Eant* ut illorum institutores, *Gen 18. 16.* ad cœlum. O quantus subditorum, ad S. cœnam, confluxus, si hi populi duces; quantus auditorum, ad S. cœnam, concursus, si pastores; quantus liberorum, ad S. cœnam, conventus esset futurus, si parentes, ad dulcissimos

simos ecclesie fontes, verbum & sacramentum, semper *irent*. O quam felices illi populi duces, pastores, parentes, præceptores essent! Angeli *ibunt* in terra ad illorum defensionem, *Psal. 91.* in mortis lucta, ad illorum consolationem; in resurrectionis hora, ad illorum glorificationem, ad illos ad cœlum evehendum, ubi splendebunt, quasi splendore expansi, *Dan. 12. 3.* ut stellæ; ubi hæc dulcissima vox domini ad illorum aures penetrabit: Incedimini in gaudium Domini vestri, *Matth. 25. 21.* Percipiamus jam:

II. *Quid dicant.*

Dicentes; venite. O *ardentem populi* hujus N. T. *populi vocati, populi regenerati, populi regno Christi associati, zelum!* Non aliis tantum aliquid præcipiant, sed se simul illis comites adjungant. Pede præeant, ore alios pietatis ad exercitia accendant, & omni modo charitatem suam illis aperiant. Pedes aliorum luminibus; acclamatione aliorum auribus, inserviant, quæ nobilissimæ & utilissimæ illæ animæ sunt portæ, per quas Spiritus S. cor ingreditur. Tantus Deum colendi, in Ecclesia sua ardor populis, gentibus ad Ecclesie gremium, tubâ Evangelii convocatis erit, ut corde inflammato, linguâ inflammata, alios ad salutifera illa pietatis exercitia inflamment, *dicentes* voce altissimâ, *venite.* Nam illi ad Ecclesiam adducti, alios adducere; illi illuminati, alios illuminare; illi de via vitæ instructi, alios de ea instruere, pro virili, eritantur: Ardeant enim zelo domus Domini, *Pf. 69.* Ideò omnem lapidem moveant, aliorum salutem ut promoveant, quos diligunt, quorum salutem appetunt.

tunt, quorum salute exiunt, *Luc. 15. Venite*, nobis vos adjungite, nostra vestigia premitte, nostra facta exprimitte. *Venite* alacri corde & pede, fide & charitate, ut eadem nobiscum Ecclesiâ, lætitiâ, Christo & cœlo fruamini, utamini. Hoc in N. Test. est impletum: nam nonnulli vicini Samaritani, Arabes, Idumæi, Ægyptii, quibus nota erat Jerosolyma, ad doctrinam Christi confluxerunt; & insigni zelo rapti, alios secum raperunt.

DOCTRINA.

Pii alios ad bona opera exsuscitent.

RATIO I. *Venite.*

2. Consolamini alii alios istis sermonibus, *1. Thes.*

4. 18. Edificate singuli singulos, 1. Thes. 5. 12.

3. Pii unum corpus sunt, quorum unus instigatione ad bonum, alterius salutem procuret: Prophetæ, quorum unus alterum doctrinâ ad spiritualia instimulet: Sunt repleti charitate, ita ut unus alterius commodo, per instructionem invigilet, *1. Cor. 13. 5.*

4. Pii sint tanquam vasa, quæ suum liquorem effundunt; aromata, quæ suum odorem emittunt; sydera, quæ suum splendorem spargunt, ad aliorum voluptatem.

5. Si firmamentum, per sydera; ær, per volucras; terra, per fruges; æquora per pisces, homines ad Dei celebrationem, ad veram gratitudinem, virtutisque amorem accendunt: nonne fideles anima rationali à Deo condecorati, ad aliorum salutem formati, reformati, sese mutuo ad pietatis studium inflamment?

6. Si diabolus omnem lapidem movet, ad homi-

nem ad mala trahendum, sæpè ipsum tentando potentiâ, ut leo, *1. Pet. 5.* infestando astutiâ, ut serpens, *Gen. 3.* Modò ipsi obtrudendo blandas voluptates, exoptatas dignitates, gratas opes: modò ipsum constringendo duro paupertatis onere, calamitate, fame. Si mundus ille immundus nunquam non sudat in suis, ad facinora, ad effusionem sanguinis iusti, *Prov. 1. 11. 14. Jer. 21. 38.* alliciendis: Quantò magis mundus ille mundus, mundus ille electus omnem adhibeat operam, alios ad bona impellendum.

7. Exempla piorum hoc stabiliunt; Abraham suos liberos, Jacob suos servos, *Gen. 35. 23.* David suos subditos, ad pietatem irritavit, *Psal. 34. 12.*

I. Usus. *Correct.* Sed, ô scelus! ô dedecus! Quis enim ore & opere exprimit hoc *venite*? Quanta cœheu! illorum caterva, quos non tangit proximi cura. Quibus perinde est, sive alii *veniant* ad ædes sacras, ad consolationis istas scatebras, *Psal. 46.* ad S. Cœnæ pignora, voluptatis istas lagenas, *Cant. 2.* sive non *veniant*. Qui cum impio Caino, fratris custodes esse detrectant, *Gen. 4.* qui cum avaro Nabale *1. Sam. 25.* Davidis refectores esse recusant, qui cum inhumano Sacerdote proximi alicujus auxiliares esse denegant, *Luc. 10.* *Venite*, clamant ad diversoria, nequitiae haud rarò latibula, luxuriæ seminaria, ebrietatis tentoria: *venite* ad sphæristeria, rixarum principia, calumniarum nutrimenta. *Venite* ad Veneris templa, libidinis volutabra, inferni itinera. *Venite*, vociferantur, genio indulgeamus, *Sap. 2. 6.* vino nos obruamus, *Esa. 5.* *veniri* sacra faciamus. *Venite*, proximum circumveniamus,

mus, supprimamus, exhauriamus; flagitia! Nónne *veniat* tandem peccatum instar Scorpionis, ad vos faciendum? *Apoc. 6. 5.* Instar canis ad vos dilaniandum, *Gen. 4.* instar leonis, *Es. 38. 13.* ad vos devorandum? Ipse altissimus, justissimus Deus excitet tandem cælum, solum, infernum; sydera, elementa, tormenta; bonos, malosque genios, ad vos æternis suppliciis niæcandum, intonans terribile illud, *venite* coeli, ad hosce impios eradicandum; *venite* Angeli, ad hosce cruciandum; *venite* diaboli, ad hosce tormentandum; *venite* omnes ærumnæ, ad hosce excarnificandum. Discedite à me maledicti, *Matth 7.* qui flocci fecistis S. Cœnam benedictionis meæ fontem: aufugite obdurati ad crucem, qui *venire* nolulistis ad gratiæ meæ, in S. Cœna, lucem: Amolimini vos hinc ad infernale patibulum, qui *venire* detrectastis ad spirituale animæ pabulum: avolate hinc ad tormenta, qui respuistis S. Cœnæ meæ oblectamenta; ad luctum, qui S. Cœnæ non desiderastis fructum; ad infernũ, qui per S. Cœnam, ceu portam ingredi subterfugistis cœlum: *venite* ad horribile diabolorum palatium, miseriarum cumulum, plagarum oceanum. Qui aures jam habet ad audiendum hæc audiat, & ad Ecclesiam, ejusq; S. convivium tendat!

2. *Usus. Admonitio.* Imitemur populum Dei, illius exemplum nostrum sit documentum; illius vita, nostra sit schola. Ingeminemus illud *venite*, dum celebranda S. Cœna est; dum oblectanda anima est; dum corroboranda nostra fiducia est. *Venite*, clamemus, ad Dei templum, ubi amoris divini exhibetur speculum:

venite ad Euangelium, animæ agræ pharmacum: *venite* ad S. Coenam, cœli viam: *venite* ad S. hoc convivium, Christi Sponsi annulum, animæ piæ thesaurum, amoris Christi documentum. *Venite* ad pignora gratiæ, ad sigilla misericordiæ, *Rom. 4.* *Venite* ut latremini, inebriemini, *Pf. 36.* recreemini. *Venite* charissimi ad S. Coenâ, ut Christus noster sponfus, nos suam sponfam; Pastor ille, nos oves; Medicus iste, nos infirmos; Pater ille, nos liberos ditet, curet, ornet, cibet. Magistratus bono suo exemplo, & authoritatis terriculo clamitent ad subditos: *venite*, agite cantemus in S. Coena Jehovæ, clangamus rupi ibi salutis nostræ; eamus ante faciem ejus cum gratiarum actione, *Pfal. 95. 1. 2.* Pastores ebuccinent illud *venite* ad auditores, dicentes: *venite* filii ad hanc S. Coenam, auscultate mihi, reverentiam Jehovæ docebo vos, *Pf. 34. 12.* Parentes ad pietatem instimulent liberos, effundentes illud *venite* ad S. Coenam, virtutum magistram. Præceptores elevent vocem, dicentes: *venite* discipuli ad Ecclesiam salutis scholam, virtutis palestram. Domini clamitent ad fervos: *venite* ad Deum cœli terræq; Dominum, ad Deum, in S. Coena, nostrum summum bonum, *Pf. 73.* ô térque quaterque felices nos, hoc si præstiterimus! Deus enim alloquetur terram, clamans: redde dilectos electos meos. *Venite* Angeli, mei ministri, & meos ex sepulchris foetidis, ad odoriferum; ex angustis, ad augustum; ex ingratis ad amænum cœlum, meum palatium, evehite. *Venite* ad cœnam meam, mei liberi, dicet nobis Deus Pater, ut qui vermibus fuistis esca, jam cœlesti fruamini manna. *Venite*

na. *Venite* filii & filiae ad lucem, qui sepulchri hactenus tenebris involuti fuistis: *venite* ad gloriam, qui ignominia obruti fuistis: *venite*, novo titulo ut vos ornem, *Apoc. 2. 17. venite* voluptatum fonte ut vos refocillem, *Apoc. 7. 17. venite*, fructu arboris vitae ut vos exhilarem, *Apoc. 22* O suavissimum alloquium, afflictorum solatiū! Nihil enim dulcius dulcissimo hoc *venite, venite, venite.* excogitari poterit. Sed quo labor? *Percipiamus quoque:*

III. *Ad quid alios invitent. Ubi observa; ad quid alios invitent:*

I. *Respectu loci.*

II. *Respectu cultus divini.*

I. *Respectu loci. Ascendamus in montem Jehovæ. Ascendamus, ascendamus* dicent gentes: *ascendamus* pede & mente: *ascendamus* impulsu Dei amore & nostrâ salute: *ascendamus* animo humili & docili. *Ascendamus in montem*, non honoris & voluptatis, divitiarum & deliciarum corporalium, fragilium, quia est *mons diaboli & mundi, carnis & mortis: sed in montem Jehovæ, in montem gratiæ, ut ascendamus tandem in montem glorię; in montem terrestris Hierosolymæ, ut ascendamus in montem cœlestis Hierosolymę. Ascendamus in montem Jehovæ, in montem Tzïjonis, quo profluxit gratus Evangelij rivus; quo eluxit cœlestis doctriņę radius; quo nos duxit S. Dei Spiritus. Ascendamus in montem Jehovę, in Ecclesiam Dei, palęstram illam animæ, viam glorię, scholam sapientię, quæ Ecclesia, est nobilis mons Dei creatoris, gubernatoris, salvatoris; spiritualis mons sanctitatis; amabilis mons salutis: ubi*

Jehova mortales cognitiones cœlestium imbuat: ubi populus, ad Deum colendum, confluit: ubi tota veri Israëlis corona Jehovæ sacra facit. Ibi illa pignora divini fœderis: ibi illa testimonia Dei amoris: ibi illa sacrificia grati pectoris: ibi illa mœstorum solatia, egenorum gazophylacia, agrorum pharmaca admiranda & exosculanda reperiuntur.

D O C T R I N A.

Status ecclesiæ, in terris, hic adumbratur.

RATIO 1. *Monti hic assimilatur.*

2. *Montes præ terra eminent: ita & Ecclesia Dei elucet omnibus è populis. Quod Sol est inter stellas; gemma inter viles lapides; aurum inter metalla; hoc est ecclesia inter gentes reliquas, ob dona & bona, quæ mundus immundus non appetit, nec capit, nec sapit.*

3. *Montes apice ferè cœlum, radice terram tangunt: ita & ecclesia Dei partim est triumphans, partim militans. Ecclesia enim continet exaltatos, glorificatos, beatos; qui cursus sui metam, pugnae coronam, navigationis oram appulerunt, ut altissimi cœli incolæ, perennis regni subditi, beatæ domus domestici: Ecclesia etiam continet afflictos, mœstos, ærumnosos, qui eminus aspiciunt coronam, tendunt ad metam, appetunt gloriam. Illi cum mundo, diabolo, carnis irritamento, cum tentationibus, persecutionibus, calamitatibus colluctantur.*

4. *Montes ad ventorum juxta ac inimicorum insultum perstant immobiles; illorum enim ad verticem pertingere, ob altitudinem; illorum crassitudinem perfodere, ob magnitudinem nequeunt: Ita & Ecclesia*

Ecclesia, hostium ad furiosum impetum, apparet inconcussa, elidit & eludit inimicorum astutiam, frenat & enervat illorum potentiam. Illa solo hærens in celo est radicata, Dei potenti manu suffulta, *Esa. 49.* fidei clypeo munita, *i. Joh. 5.* spe firmissima armata, *Rom. 5.* amore divino, ceu igneo muro circumdata, *Eph. 6.* celestibus turmis custodita, *Pf. 34. 8.* omnibus eluctatur adversitatibus, ita, ut dum videatur superata, vincat; marcida, floreat; suppressa, surgat; dispersa, se uniat; imminuta, se augeat; enecta, vivat.

5. *Montes* vallibus, per demissas pluvias, fecunditatem pariunt, finitimaque loca defendunt: Ita & ecclesia, locis istis, ubi hæret, ubi viget, benedictionem omnimodam creat: nam Deus illis pugnantibus, est victoria, *Pfal. 44.* in bellorum æstu, umbra; in morte, vita, *Esa. 25. 4.*

6. *Montes* difficiles sunt ascensu, non sine labore & sudore illius ad apicem pervenitur: Ita ad Ecclesie summum qui pervenire tentat, illi & variæ molestiæ exantlandæ & devorandæ sunt, in mundo superando, diabolo profligando, carnis luxu frænando: ubique enim cinctus est inimicis, pressus ærumnis, immerfus miseriis.

7. *Montes* magis procellis obnoxii, quam valles: ita & Ecclesia magis miseriis est exposita aliis mundi plagis; nam est veluti miseriarum scopus, calamitatum cumulus; eam enim infestat mundus, oppugnat diabolus, tentat carnis affectus.

1. *U s u s.* *Correctio.* Hoc jam animos aurisque illorum feriat, qui se Ecclesie hujus esse membra, *mon-*
ri hujus

et hujus esse incolas jactitant, cum terrenis affixi, cum serpente; terrenis occupati, cum talpa; *montis* hujus ad apicem ne semel aspirant, Ecclesiae altitudinem, coelum tangentem, ne semel considerant. Qui mundi gaudia, in hac ecclesia, sibi somniant, voluptatum flumina expectant, perpetua halcyonia in illa sperant, ne quidem perponderantes *Montem* esse ecclesiam; *montem*, inquam, aëris injurię, procellarum violentiæ, diabolorum machinæ subiectum. Qui hanc ecclesiam, hunc *montē* crucis, hunc *montem* lucis, viarum ob asperitatē ascendere detrectant. Qui hunc *montem*, per carnis mortificatione, *Rom. 6* viriorū extirpationem, peccatorum deplorationem, *Psal. 51* animi humiliationem *ascendere* subterfugiunt; cum per hosce ceu gradus hunc *montem*, hanc ecclesiam, (qua S. coena celebratur, qua Spiritus sanctus donatur, qua homo vera fide coronatur,) tantum *ascendimus*. Illi malunt *montem* mundi, quàm Christi; *montem* Bacchi, quàm Dei; *montem* Veneris, quàm Salvatoris; *montem* voluptatis, quam tribulationis; *montem* honoris cum Hamane, *Esth. 3*. quàm dedecoris cum Mose; *montem* deliciarum cum Epulone, *Luc. 16*. quàm *montem* lacrymarum cum Davide *Psal. 6. ascendere*. Illi vallibus potius pestiferę voluptatis, quàm saluberrimę afflictionis *montibus* commorantur. Illi hujus *montis*, hujus Ecclesię non sunt genuini incolę, nec cœlestis illius montis, *Psal. 16*. convivii sunt futuri convivę, sed resurrectionis puncto dicent *montibus*, cadite in nos, *Luc. 23. 30*. occultate nos à conspectu ejus qui infidet throno, & ab ira Agni, *Apec. 6. 16*. O funestum horum statum!

et hujus esse incolas jactitant, cum terrenis affixi,
 cum serpente; terrenis occupati, cum talpa; *montis*
 hujus ad apicem ne semel aspirant, Ecclesiae altitudi-
 nem, coelum tangentem, ne semel considerant. Qui
 mundi gaudia, in hac ecclesia, sibi somniant, volu-
 ptatum flumina expectant, perpetua halcyonia in
 illa sperant, ne quidem perponderantes *Montem* esse
 ecclesiam; *montem*, inquam, aëris injurię, procella-
 rum violentiæ, diabolorum machinæ subiectum.
 Qui hanc ecclesiam, hunc *montē* crucis, hunc *montem*
 lucis, viarum ob asperitatē ascendere detrectant. Qui
 hunc *montem*, per carnis mortificatione, *Rom. 6* viriorū
 extirpationem, peccatorum deplorationem, *Psal. 51.*
 animi humiliationem *ascendere* subterfugium; cum
 per hosce ceu gradus hunc *montem*, hanc ecclesiam,
 (qua S. coena celebratur, qua Spiritus sanctus dona-
 tur, qua homo vera fide coronatur.) tantum *ascendi-*
mus. Illi malunt *montem* mundi, quàm Christi; *mon-*
tem Bacchi, quàm Dei; *montem* Veneris, quàm Salva-
 toris; *montem* voluptatis, quàm tribulationis; *mon-*
tem honoris cum Hamane, *Esth. 3.* quàm dedecoris
 cum Mose; *montem* deliciarum cum Epulone, *Luc. 16.*
 quàm *montem* lacrymarum cum Davide *Psal. 6. ascen-*
dere. Illi vallibus potius pestiferę voluptatis, quàm
 saluberrimę afflictionis *montibus* commorantur. Illi
 hujus *montis*, hujus Ecclesię non sunt gemini incolę,
 nec cœlestis illius montis, *Psal. 16.* convivii sunt futuri
 convivæ, sed resurrectionis puncto dicent *montibus*,
 cadite in nos, *Luc. 23. 30.* occultate nos à conspectu
 ejus qui insidet throno, & ab ira Agni, *Apo. 6. 16.* O
 funestum horum statum!

2. *Usus. Admonitio.* Ad montem, montem Jehovæ, charissimi, aspiremus, in illum Jehovæ montem ascendamus: nihil nos ab hoc monte, ab hac desiderata ecclesia absterreat; nulla crucis dumeta, nulli calamitatis sentes, nullæ persecutionis viæ asperæ cum Deo, 2. *Tim. 4. 10.* Nullæ tentationes Diaboli, leonis illius, 1. *Pet. 5. 8.* fortissimi; Serpentis illius astutissimi, *Gen. 3.* Tentatoris illius impudentissimi, *Matth. 4.* per libidinem, ambitionem, ebrietatem, per superbiam, iram, invidiam, nos à monte Jehovæ abstrahant. Non mundi hic, inquam, illius Delilæ blanditiæ, illius meretricis technæ, illius aucupis escæ nos in instituto, ad hunc Jehovæ montem, ad S. Cœnam illius fontem, itinere, retardent, vel à proposito avocent. Non vana illa ambitio, vesana illa libido, fluxa illa rerum caducarum possessio, nos ad montem Jehovæ festinantes, remorentur; sed omnes illas fallibras, omnes carnis technas, omnes crucis vias, Deo duce, perumpamus, usquedum montem illius, illiusque convivium attingamus. Si ambitiosus quisvis tolerare est paratus, montem honoris ut ascendat: quæ nos non subeamus, ut in illum Jehovæ montem, ad S. cœnam ascendamus, ubi ille cœli terræque monarcha vero honore nos ornat, nos suos convivas, imò liberos vocat, æternamque dignitatem nobis adumbrat. Si homo, pravis voluptatibus delinitus, durissima quæque sustinet, Veneris montem ut ascendat: quæ nos non toleremus adversa, ut Montem Jehovæ ascendamus, ubi S. cœna pacis & tranquillitatis scatebra; ubi lætitiæ spiritualis fluentia, *Psal. 36.* ubi animæ

Ambrosia. Si avaritiæ stimulis exagitatus *montem* Plutonis, non sine summo annititur ascendere sudore: quid nos non moliamur, *montem* Jehovahæ, ecclesie ut *ascendamus*, ubi fides, spes, charitas, maximi illius animæ thesauri reperiuntur. Hujus in *montis ascensu* si jam anhelabimus, in *coelesti monte*, in Ecclesia triumphante nos recreabimus; ubi noster *mons* solis justitiæ illustrabitur, nobili electorum corona condecorabitur, *Heb. ii. 22. 23.* ubi beata anima illius pinguedine saturabitur, O amœnissimum Jehovahæ *montem*, solatii fontem!

Sed jam percipiamus ad quid invitent alios.

II. *Respectu cultus divini. In Domum Jacobi.* In templum, in tabernaculum, quâ terrestri domo, cælestis; quâ fragili, æternus; quâ angustâ, omni-præfens; quâ vili, nobilissimus ille Dominus gratiosè habitat, ita, ut illa *Domo*, suos veluti domesticos benignè regat, abundè alat, miraculose defendat. In illa *Domo*, suos dilectos ignorantie tenebris involutos illuminat; in illa, mœstos oblectat; in illâ, ægros sanat. In illa *Domo* gratiæ divinæ sol splendet; cultus divinus viget; focus Dei lucet. In illâ *Domo*, societas amœnissima, voluptas desideratissima, dignitas gloriosissima offenditur. In illâ *Domo*, tuba almæ illius veritatis auditur, scatebra perpetuæ recreationis cernitur, effluvia Spiritus regenerationis animadvertitur. In illa *Domo*, Deus ille Jacobi altissimus, ab infirmis; potentissimus, ab infirmis; gloriosissimus, ab indignis hominibus suis domesticis colitur, diligitur. Hic Deus Jacobi, est quoque noster Deus: Hic Patriarcha Jacob, est

rob, est quoque noster pater, quatenus illius fidem, spem, charitatem imitandam nobis præfigimus, ipsius vestigia premimus, unum cum ipso redemptorem agnoscimus. O laudabile populi prepositum!

DOCTRINA.

Deus locis cultui suo destinatis gratiose præsens est.

1. *RATIO. Domus Dei Jacobi vocatur talis locus.*
2. *Nam Deus istis in locis, injustos justificat; cæcos illuminat; superbos humiliat; mœstos exhilarat.*
3. *Ibi dura hominum pectora verbi malleo emollit, refractaria flectit, frigida calefacit; humectat arida, sæcundat steriles, informat rudia.*
4. *Ibi homines fide beat; spe corroborat; charitate nobilitat; patientiâ armat; virtutibus ditat.*
5. *Ibi est præsens, & Spiritu suo, ceu clave, clausum hominis cor reserat, ut fides salvifica illud intret: ibi infrugiferum cordis agrum præparat, ut semen illud incorruptibile in illo fructificet: ibi cœcum hominis cerebrum illuminat, ut mysteria illa claro fidei oculo aspectet.*
6. *Ibi homines regenitos primo verbi lacte nutrit, & deinde adultiores duriori mysteriorum cibo suffulcit: illis lautum convivium præparat, illis Spiritum suum donat.*
7. *Ibi electis præsto est suo amore & favore, donis & bonis, fide & pace, gaudio, suavissimoque alloquio.*
8. *Ibi gratiosæ suæ præsentia pignora, promissionum sigilla, charitatis suæ specula, divina Sacramen-*
9. *Ibi*

9. Ibi insidet Cherubinis, *Psal. 99.* Ibi est ipse via, *Psal. 77. 14.* Ibi est ipse gloria, *Psal. 96. 6.* Ibi spirituum voluptatum scatebra, *Pf. 63. 8.* Ibi rerum omnium affluentia, ornata illa mensa, *Esa. 55.*

1. Usus. *Correct.* O ferrea jam secula! O ingentem hominum malitiam! O quanta illorum caterva, qui *Domum Jacob* parvi ducunt. Multi pluris faciunt *Domum* vini, quam S. hujus convivii; *Domum* nequitiae, quam Sanctimoniae; *Domum* libidinis, quam spiritualis voluptatis. Illi magnificiunt *Domum*, quia Diabolus illis lethiferam mensam adornat, fercula illis representat, quibus veluti gladiis perforantur; veluti laqueis capiuntur, *Psal. 69. 23.* veluti venenis extinguuntur. *Domum Jacob* nauci aestimant, illam profanant, illam rebus mundanis destinant, ad illius *Domus* cenam advolare detrectant; cujus fercula animae pia sunt fulcra, oblectamenta, medicamenta. *Domum* Dei vitium facientem non restaurant, nullam cum reverentiam illam intrant, nullas gratitudinis hostias Deo in illam immolant. Nonne illos impios *Domus* Dei *Jacob* contemptores minarum divinarum feriat fulmen? *Hagg. 1. 4. 5. 6.* *Domus* vestrae erunt desolatae. Quid illa, o miseri, Diaboli palatia! quibus illius accumbitis mensae, sunt? Nonne erunt assimilanda *Domui* filiorum *Jobi*, quam venti violentia evertens, illos obruit, *Job. 1. 19.* Nonne illae mundi *Domus*, ubi illis voluptatum pestiferarum obtruduntur epulae, adaequandae palatio *Pelischheorum*, quod verus ille *Samson* *Jesus* *Christus*, fractis illius columnis, diruet; adumbratum ut est, *Jud. 16. 30.* Nonne

Nonne Veneris *domum*, comparandam mecum stautis Sardanapali in libidinem projecti illius regis palatio, quod flamma absumpsit; vel palatio Regis Belschazzaris, quo, manu altissimi, cum horrore suum interitum ingruentem delineatum aspexit *Dan. 5.6.* O calamitosa mundi & abominanda *habacula*, malitię gymnasia, iniustitię seminaria, diabolorum palatia, quę furor *Dei Jacobi* deleturus est! Ad hæc jam *domos*, impij, quoniam ita vobis volupe est, ite & interite.

2. Usus. *Admonitio.* Hanc *domum Dei Jacobi*, charissimi fratres, magni reputemus, hanc desideremus, ob hanc, cum Davide, ad Deum suspiremus. Utinam consideremus omnibus diebus vitę nostrę in *domo Jehovę*, ad videndum amœnitatem Jehovę, & inquirendum in *templo* ejus. Nam abscondit nos in *tugurio* suo tempore adversitatis; abdit nos in abdito *ventorio* suo, in rupem attollit nos, *Psal. 27.4.5.* Illa sunt amabilia tabernacula, atria Jehovę, *Psal. 84.2.3.* in quibus fidelis columba invenit suum pabulum; & humilis anima, suum oblectamentum; egena, suum thesaurum. Illam sanctam *Domum Jehovę* ingrediamur sanctitate ornati, quia hic *Deus Jacobi*, qui splendidam illam salutis mensam nobis adornavit, sanctus est, *Levit. 19.2.* Expurgemus veteris fermentum, ut simus nova massa, sicut sumus fermenti expertes. Ut festum agitemus non fermentatis panibus sinceritatis & veritatis, *1. Cor. 5.7.8.* *Domus Dei Jacobi* est nitidissima, quotquot igitur ejus sumus domestici, splendorem fidei & bonorum operum, ad alios S. cœnam petentes,

petentes, emittamus, ut ita glorificent nobiscum. *Deum Jaacobi* die visitationis, *1. Pet. 2. 11 12.* cum reverentia hanc Dei *Domum* introeamus. Nam si maxima cum reverentia palatium Regis mundani salutamus; quanta majori cum reverentia *Domum* Regis Regum pedem inferamus! Honestè *Domum* Altissimi restau-remus; Nam si Monarchæ palatium nobis est pretiosum, ita ut nullum vitium faciat: quanto pretiosior sit nobis *Domus* summi illius Monarchæ. Fracto animo, coram Deo, in *Domo* ipsius, ad S. cœnâ comparcamus, quia est sublimis & elatus, *Isa. 57. 19.* Qui insidet ambitui terræ, *40. 22.* Hanc *Domum* cum voce cantus & laudationis, *Psal. 42. 5.* intremus, & gratitudinis hostiâ, pro hac nostra beattiudine, *Deo Jaacobi* immolemus. Animis quôque nostris à fragili hac *Domo*, & lamentabili convivio, ad cœleste palatium, & delectabile epulum elevatis, tales foveamus cogitationes: Si hæc Dei *Domus*, hæc illius cœna tanti in hisce terris gaudii est scatebra; quid non perenne & cœleste illud convivium & ædificium voluptatis paritutum, ubi Deum Jaacobi de facie ad faciem aspecturi, nos in ipso recreaturi, laudes illius decantaturi sumus?

3. Usus. *Consolatio.* Quàm dulcis hinc erumpit *consolatio!* Si ecclesia est *Domus* Dei Jaacobi, *Domus* Dei vivi, *1. Tim. 3. 15.* De illa nobis merito asserendum erit, quod Jaacob olim de loco jucundæ suæ visionis astruxit: Hæc porta cœli est, *Gen. 28. 17.* hæc *Domus* locus est Angelorum, locus Archangelorum, regia cœli, & cœlum ipsum. Hæc *Domus* Dei Jaacobi ob
præsen-

præsentiam & gratiam suam in S. Cœna, penurarium
 est, ô anima mea! esurientis; pharmacopolium
 languentis, præsidium confligentis. Hæc *Domus* Jaa-
 cobi S. Cœnæ, nobis assidentibus contrito spiritu, e-
 rit instar nidi, quo laudes Dei excludemus; instar ar-
 cæ, qua nos columbæ requiem animæ offendemus;
 instar piscinæ Bethesdæ, *Joh. 5. 2. 3. 4.* quâ nos infirmi
 sanitatem reperiemus. In hac *domo*, apud S. suam Cœ-
 nam, habitat *Deus Jacobi*, ô mœste, ad te recreandum!
 ô collapse, ad te elevandum! ô tentate, ad te propu-
 gnandum! In hac *domo* Deus gratiose habitat, ita, ut
 obliget te vulneratum; purget te immundum; ditet
 te pauperrimum. O exoptatissimam *domum*! Si Rex
 suam tuetur *domum*, nōne hic Deus, Regum coro-
 nator & gubernator suam *domum* defendat, suos do-
 mesticos protegat, hostium furores coërceat, vires
 frangat, conatus illudat, Angelis circumsepiat, *Psal. 134.*
 8. Ut hostium adversus machinas, inferni portas, in-
 star montis Tzizonis, *Psal. 125. 1.* immobilis perstet: &
 ille *Deus Jacobi* nos ab hâc cœna, ad magnam, ab hâc
domo, ad æternam nos evehet; ubi bonum erit nos ef-
 fe: ubi per vallem mortis non amplius transibimus,
Psal. 84. 7. nec esuriemus amplius, nec sitiemus amplius,
 nec in nos cadet Sol, neque ullus æstus: quoniam
 Agnus, qui in medio throni est, pascet nos, & viæ
 dux erit nobis ad vivos fontes aquarum: & abster-
 nus est Deus omnem lacrymam ab oculis nostris, *Apoc.*
 7. 16. 17. Ibi cum Davide cantabimus: Quam amabilia
 sunt *tabernacula* tua ô Jehova exercituum. Beati qui
 inhabitant *domum* tuam, qui adhuc laudant te sum-

mè: Nam melior est dies unus in atriis tuis, quàm mille alibi; eligo frequentare limen in domo Dei mei, magis quàm habitare in tentoriis improbitatis; quia sol & scutum est Jehova Deus, gratiam & gloriam dat Jehova. *Psal 84. 2. 5. 11. 12.* Ibi uberrimè explebimur pinguedine *domus* Jehovæ; ibi neque luctus, neque clamor, neque labor extabit amplius, quia præcedentia abierunt, *Apoc. 21. 4.* In extructione templi Salomonis nullus malleus audiebatur, quia lapides antea erant preparati, *1. Reg. 6. 7.* Sic in cœlesti *domo*, Dei templo nec pœna, nec tribulatio sentietur: quia materia hujus templi, hujus *domus*, seu lapides vivi & spirituales jã antè in mundo, per crucem & afflictionē, sunt expoliti. Quando desiderata illa dies illucescat, quòd hanc *domum* ingrediar, tuam magnam cœnam ut eadē, & ipsemet tua *domus* gratiæ, quam tu altissime inhabitares, mortalitate, claritate & beatitudine, sim futurus! *Hæc sufficiant de primo concionis membro, trutinemus jam alterum.*

I I. P A R S.

Ratio invitationis. Notetur hîc:

I. *Quid Deus faciat.*

II. *Quid homines faciant.*

I. *Quid Deus faciat.* Ut doceat nos de viis suis. *Quid* quæritis, ô Gentes, in *Domo Dei Jacobi*? Non opes, non honores, non voluptates quærimus; illa enim fragilia sunt, & non cœli, sed inferni sæpe existunt itinera; non sunt semper amoris divini specula; non vera à Deo dilectorum indicia. Illa mundana, vana, non animæ sunt vestes, sed sæpenumero pestes; non nutri-

nutrimenta, sed suffocamenta. Nos, nos Spiritu S. nobilitati, spiritualia; nos fide ditati, illius nutrimenta; nos spe donati, illius stabilimenta unicè affectamus, desideramus, oramus. Nos decrevimus Deum non externo tantùm ritu, sed imprimis interno venerari: idcirco optamus, rogamus, ut Deus, optimus ille reformator, & *Doctor, doceat nos de viis suis*, de præceptis suis; *de viis sanctitatis, pietatis; de viis æquitatis, puritatis; de viis pacis, salutis.* Ut *doceat* nos internè & externè; *doceat* nos per Spiritum & Euangelium: Ut *doceat* nos, referendo aures corporis & cordis: Ut *doceat* nos, instillando nobis ardorem & amorem Deum colendi: Ut *doceat* nos, operando in nobis affectum & effectum, modum & motum Deum diligendi. Quid sanctius hoc sanctissimo, quid salubrius hoc saluberrimo gentium voto inveniri, aut excogitari potest?

DOCTRINA.

Hominum naturalis in rebus divinis ignorantia hic apparet.

RATIO I. Ut *doceat* nos de viis suis, quas humana mens nec videre, nec intelligere per se poterat.

1. Naturalis hominis cognitio ignorantia est speculum, errorum principium, tenebrarum testimoniũ.

3. Ut tenebræ se ipsas fugare & illuminare nequeunt, ita ipse homo, qui suo pte ingenio mera cauto est, *Joh. 1.5.* semetipsum illustrare nequit. Ut mortuus non videt, ita & spiritualiter mortuus, *Eph. 2.1.* nihil in rebus spiritualibus videt.

4. Omne naturæ corruptæ lumen est instar Gomm-

morrhæorum, *Gen. 19.* qui Lothi januas; & Schim-
schonis, qui palatii Pelischthæorum columnas inve-
nire non poterat, *Judic. 16. 25.* instar talpæ cæcutit; in-
star noctuæ splendorem solis veritatis ferre nequit.

5. Non est qui intelligat, non est qui exquirat
Deum, *Rom. 3. 11.* Lux in tenebris lucet, sed tenebræ
eam non comprehendunt, *Joh. 1. 5.* omnes mentem
tenebris obscuratam habent, *Eph. 4. 18.* Christus cru-
cifixus Judæis est offendiculum, Græcis verò stultitia,
1. Cor. 1. 23. Animalis homo non est capax eorum quæ
sunt Spiritus Dei, sunt enim ei stultitia, nec potest ea
cognoscere, quia spiritualiter dijudicantur, *1. Cor. 2. 14.*

6. Exempla desideratis? En vobis ea passim sacro
illo codice obvia. Quàm absona Nahamani Syro
Elifæi videbatur suasio de se lavando in Jordane,
2. Reg. 5. 10 12. Quàm absurda Nicodemo apparebat ho-
minis regeneratio! *Joh. 3. 4.* Quàm dura Capernitis
erat illa Christi manducatio! *Joh. 6. 52.* Quàm recon-
dita Eunucho isti erat Esaiæ de Christo dissertatio!
Esai. 53. Quid referam de Philosophorum Athenien-
sium turba, quæ doctrinam Pauli de Christo *Spermo-*
logiam vocat? Quid producam de Festo, qui religio-
nem Christianam, quæstionem de quodam Jesu de-
functo nominat? *Act. 25. 19.* Quid recenseam de Ju-
dæorum frequentia, quæ Apostolorum spiritualem
eloquentiam ebrietatem nuncupat? *Act. 2. 13.*

7. Quid absurdius cœcæ apparet rationi, quàm
audire, vitam in morte; gloriam, in humilitate; læti-
tiam, in passione; in maledictione, benedictionem;
in cruce lucē; in captivitate libertatē esse indagandū?

1. *Usus. Refut.* Prodeant jam vani & vesani illi Pelagiani, horumq; affectæ & patroni, qui hominum cœlorum mysteria, omniâque quæ ad salutem scitu, creditu, speratu, factu sunt necessaria, sine Spiritus S. illuminatione, solâ naturæ luce, posse capere, crepât. Nónne vobis reclamitat Esaias, dicens nomine populi, ut *nos doceat de viis suis*? Nónne Deus Petrum *docuit viam* cognoscendi Christum? *Matth. 16. 17.* Nónne Christus hominem *docuit viam* cognoscendi Patrem? *Matth. 11. 27.* Nónne Spiritus S. hominem *docuit viam* cognoscendi veritatem? *Joh. 16. 13.* Sine hoc cœlesti hodgeo quí homo veritatis divinæ semitam terat & teneat? Sine hoc doctore, quí abstrusa illa scripturarum mysteria capiat? Sine hujus Spiritus lumine, qui occulta illa salutis oracula introspeciat?

2. *Usus. Correctio.* Dicitum hoc sit quàm plurimis, qui aures plus erigunt ad *vias*, quas Papa, quàm Christus divina sapientia; *ad vias*, quas mundus, quàm illas, quas Deus; *ad vias*, quas caro, quàm illas, quas Christus salutis cardo docet. Sunt nonnulli etiam, qui hæc Dei *vias* illubenter, irreverenter, inobedienter, infideliter, inconstanter audiunt, & idcirco nihil aut parum commodi, ex illa salutari *viarum* cœlestium doctrina, hauriunt. Quí tu cæce *viam* vitæ agnosces? Quí tu peccator, *viam* conversionis offendes? Quí tu miserrime, *viam* salutis reperies? si Deus ille benignissimus, te per os ministrorum suorum, illas *vias* non docuerit, qui ministri tibi mundi salvatorem graphicè ante oculos depingunt, *Gal. 3.* qui tibi modum conversionis aperiunt; qui per fidem, ex gratia hominem

salvari ostendunt, Rom. 3. Qui tu, ô anima famelica, poteris saturari; sitibunda refocillari; languida corroborari; vulnerata sanari, si S. Cœnam in Domo Jehovæ non frequentes, ubi te Deus *de viis suis docet?* *de viis*, inquam, per quas, à mœrore, ad hilaritatem; à dolore, ad voluptatem; à languore ad fortitudinem; à morte ad vitam perennem, pertingas. Ubi Deus *te docet* de via fidei, per quam ad Christum in S. Cœna tendas, qui tibi ægro medicina; tibi mœsto lætitia; tibi in peccatis mortuo vita erit. Quid ergo tergiversaris, anima afflictæ, per hanc te à Deo *doctam viam*, ad Christum in S. Cœna properare? Quam diu Deus te doceat de S. Cœna, *via* ista salutis? Hodie si vocem ejus audieritis, ne obturetis aures vestras, Ps. 58. 5. ne obturetis animum vestrum, Ps. 95. 7. 8. Vox enim quæ in S. Cœna auditur, illius est, ô homo, qui *te docet* non *viam* maledictionis, sed benedictionis; non mortis, sed vitæ perennis; non inferni, sed cœli. O felix, felix, felix anima, hæc *vias* dum ingrederis, S. Cœna dum frueris.

3. Usus. *Admonit.* Deo nos *docenti de viis suis* aures præbeamus parulas. Si Noachus Deo auscultavit *viam docenti* vitæ hujus caducæ, Gen. 6. quantò magis nos Deo aures commodemus *docenti* nos *viam* vitæ æternæ. Si Lotus aures mutavit, angelis ipsi *viam* è Sodoma ad vitæ temporalis conservationem monstrantibus, Gen. 19. nonne nos Deo attendamus, nobis ex hac Sodoma hujus mundi, *viam* ad vitæ cœlestis acquisitionem *docenti*? Si Abrahamus morigerus fuit Deo ipsi *viam* obedientiæ per filii sui immolationem indigitantem.

Indigitanti, *Gen. 22.* nōne nos Deo dicto audientes
 simus, nobis *viam* victoriæ, per carnis nostræ frenati-
 onem, *docenti*? Desideras percipere, anima devota,
 qui Deum tuum debito prosequaris honore, ample-
 ctaris amore? En tibi præceptorum *viam*, quam te do-
 cet. Affectas cognoscere anima pia, qui ut palmes,
 Christo viti, *Joh. 15.* ut membrum, Christo capiti, ut
 sponsa, Christo sponso uniaris? En tibi *viam* fidei,
 quam te docet; Appetis intelligere, anima sancta, quæ
 ab ignominia ad gloriam; à pugna, ad coronam; ab
 ira, ad gratiam; à mortis luctu, ad vitam emergas? En
 tibi Christum, exoptatam diu multumque desidera-
 tam, *viam* à Deo monstratam, in S. Cœna oblatam, fi-
 deli datam, *Esai. 9.* Nam Christus dulcissima anima,
 flammam iræ divinæ extinxit, Christus te Deo recon-
 ciliavit, *Rom. 5.* Christus meritorum clave cœli por-
 tas tibi aperuit. Ille, ut verus Moses, te per mortis ru-
 brum mare ducit: Ille, ut verus Josua, te per crucis
 Jordanem in voluptatis Canaan introducit. Ille, ut
 fons omnigenæ benedictionis *Eph. 1.* te reficit. Per
 hanc *viam*, dilecta anima, ad Dei gratiam, cœli glo-
 riam, gaudii scatebram, pertingas: Per hanc *viam*, ad
 metâ, coronâ, vitam assurgas. Fame spirituali urgeris,
 siti torqueris, anima afflicta? En tibi *viam* salutis, re-
 fectionis, quam fidelissimus Deus te *docuit*; en tibi
 corpus Christi, tuum nutrimentum, oblectamentum,
 medicamentum; En tibi sanguinem filii Dei animæ
 tuæ refectionem. Ille in S. cœna te *docet de vitæ suis*,
 qui legitimus nimirum S. cœnæ usus, est *via*, per quâ,
 ad frigida charitatis inflammationem; ad languida

fidei corroborationem; ad exiguę spei augmentationem pervenias. Ille *docet* te, in domo sua, sua in Academia, quod S. cœna, amoris sui est nota, cœli itala, gratiæ schola, coronæ *via*. Deus, te, ô tentata anima! *docet viam* precum, per quam cœlum introire, cum dulcissimo tuo patre sermones miscere, coram eo animum effundere, *Psal. 26. 9.* ei secreta pectoris aperire, ab eo auxilium, in necessitate; solatium, in angore; clypeum, in tentatione; thesaurum, in egestate acquirere poteris. O saluberrimas *vias*! ô gaudii perpetui *semitas*! O beatam Jehovæ, *domum*, ubi Deus ille illuminator cæcum illuminat: ubi ille Doctor stupidum informat: ubi ille Ductor oberrantem in *viam* revocat. O admirandam Dei benignitatem! *vias tuas*, Jehova, notas fac mihi, *semitas tuas* (in S. Cœna) *doce* me, *Pf. 25. 4. Act. 9. 18.* Squamas ignorantia & erroris oculos mentis meæ exue, ut *vias tuas* agnoscam. Retege oculos meos, ut *vias tuas* animadvertam, *Pf. 1. 18. 19.* Qui Israël *viam* docuisti ad terre Canaan; *doce* me *viam* ad cœleste. Qui duxisti Israëlitas per nubis columnam, *Exod. 13. 12.* Duc me per S. codicis lucernam, *Pf. 19. & 25. 8.* Quibus suspiriis Jehova bonus & rectus annuat, clamans: Ego Jehova Deus tuus *docebo* te proficere, deducam te *via* qua ambules, *Esa. 48. 17.* Erudiam te (in S. Cœna) & *docebo* te qua *via* ambulaturus sis, *Psal. 32. 8.* O suavissimum Dei nostri alloquium! *Sed percipiamus jam:*

I. *Quid homines faciant. Et ambulemus in itineribus ejus.*

Quid utilitatis illarum viarum, istorum præceptorum

rum divinatorum scientia, absque efficientia, produceret? Non enim tantum itinera scienda, sed & pre-menda: Non hic sufficit nuda viarum doctrina, sed & requiritur obedientia, quæ illarum est scopus & fructus. Nam hæc doctrina non theoretica tantum est, sed & practica. *Doce ergo nos, ô Deus Jacobi, de viis tuis, ut in illis ambulemus, facientes tibi placentia, omittentes tibi displicentia. Ut in illis ambulemus, vitam ad verbi tui normam dirigentes, ad præcepti tui regulam instituentes, ne ab itineribus tuis aberrantes in præcipitia ruamus.* Hæc pernecessaria: nam doctrina Dei vitæ hominum cursum dirigit, & illos ad ejus obsequium erigit. Non enim tantum viæ salutis audiendæ, sed & terendæ: ut apparet, *Matth. 7. Luc. 12.*

DOCTRINA.

Homines vitam suam Dei ad voluntatem instituant.

RATIO. I. *Et ambulemus in itineribus ejus.*

2. Quisquis audit ex me sermones istos, & eos præstat, assimilabo eum viro prudenti, *Matth. 7. 24. Jac. 1. 22.* Effectores estote sermonis. Oves meæ, clamat Christus, sequuntur me, *Joh. 10. 4.* Vos amici mei eritis, si feceritis quæcunque ego præcipio vobis, *Joh. 15. 14.* Si quis diligit me, sermonem meum observabit, *Joh. 14. 23.*

3. Corporis vita, ex motu; arboris præstantia ex fructu cognoscitur: ita & Christiani hominis sanctimonia ex effectu conspicitur.

4. Deus homines vias suas docuit, non ut cognoscerent, sed ut in illis ambularent; vult enim Deus, ut

ad voluntatis suæ normam vita humana instituat.

5. Ad voluntatem divinam, sancti illi Patriarchæ & Prophetae; sancti illi Reges & Sacerdotes; sancti illi Apostoli & Christiani, pro mensura Spiritûs, vitam suam efformant, mores suos effingere elaboraverunt, sudaverunt.

6. Quid æquitati magis conformare, quàm ut creatura ad creatoris; servus, ad Domini; subditus, ad Regis; filius ad patris mandatum se conformet.

1. *Usus. Refutatio.* Longissimè jam à veritatis via aberrant illi, qui Deum quidem *vias* vitæ, *vias* gloriæ, benedictionis *vias*, salutis *vias*, in verbo & S. convivio, *docere* astruunt, sed penes hominem esse in illis *ambulare*, ut sic vires liberi arbitrii extollant, hominis dignitatem evehant, Dei gratiam supprimant. Deus enim, mi homo, non tantùm salutis *vias* docet, sed & efficit, ut in illis mortales *ambulent*. Ab illo non tantùm *viarum* est cognitio, sed & ingressio, Quemadmodum Ezechielem elevavit, ut ingrederetur domum suam, *Ezech. 3. 9.* ita te erigat necesse est, ut ingrediaris *vias suas*. Ut Christus, Bartimæo non tantùm oculos aperuit, ut *vis* videret, sed & fecit ut in illis *ambulet* post Christum. *Mar. 10.* ita & illuminat non tantùm hominem, ut *vias* doctas cognoscat, sed ipsum velle in illis *ambulare* & procreat. Ille hominem in salutis viam trahit, *Joh. 6. v. 44.* Ille genua labantia suffulcit, *Esai. 35. 3.* Ille non tantùm velle in itineribus Dei, sed & ipsum *ambulare* in viis Dei producit, *Philip. 2. 13.* Ille dat nobis cor novum, ut in itineribus, statutis suis *ambulemus*, & jura ipsius

ipſius obſervemus, *Ezech. 36. 26.* En tibi jam prælucentem, & concomitantem Dei gratiam, cujus auſpicio ſalutis *itineræ* & cernis & *premiis*. Ne oſculeris ergo hîc manus aut pedes: ne ſuffitum facias retijaculo tuo, *Hab 1. 16.* tuo libero arbitrio, tuo idolo, ſed divinæ miſericordiæ abyſſo, cujus ductu tu in *itineribus*, ad ſacrum hoc epulum, *ambulas*, cantilla illud populi dilecti: Non nobis, Jehova, non nobis, ſed nomini tuo da honorem, propter benignitatem tuam, propter fidem tuam, *Pſal. 115. 1.*

2. Uſus. *Correctio*. Multi ſunt, qui norunt verbum Dei prædicatum *viam* eſſe ad fidem, *Rom. 10. S.* hoc convivium *viam* eſſe ad ſalutem, & tamen in illis *itineribus ambulare* abnuunt. Illos haud fugit, ante & poſt S. coenę uſum in *itineribus* unanimiſſimæ, charitatis, pacis; in *itineribus* ſanctitatis, caſtitaſis, gratitudinis eſſe *ambulandum*, & tamen in illis *ambulare* effugiunt. Quibus magna eſt de *itineribus* Dei ſcientia; ſed illa prætereire nulla conſcientia. Habent formam pietatis, ſed vim ejus abnegant, *2. Tim. 3. 5.* Deum profitentur ſe ſcire, ſed factis negant, quoniam ſunt abominandi & contumaces, & ad omne opus bonum reſectanei, *Tit. 1. 16.* Diſertè & magnificè *itineræ* Dei prædicant, ſed illa non calcant: illa ſermonibus evehunt, ſed pedibus illa non premunt. Vox, vox herum eſt Jacobi, at manus, at pedes hîc Heſavi, *Gen. 27.* Delectantur cum Heſavo edulio (mundi) ruſo, *Gen. 25. 30.* & nauſea verbi divini, ſaſtidiûmque ſacri hujus convivii illos cepit. Relictis Dei *itineribus* ſalutiferis; mundi, diaboli, carnis peſtiferis *ambu-*

lant itineribus, in itineribus peccatorum; ita ut in luxum Sibariticum effusi; Baccho emancipati; Veneri consecrati sint; nam in cœno impudiciæ & nequitie, ebrietatis & scortationis se, suum instar & canum, volutant. Itineribus divitiarum cum avaro; itineribus honoris, cum Philodoxo; itineribus voluptatis, cum libidinoso ambulat. O funesta itinera! Infelix enim est eorum ingressus, infelicior progressus, infelicissimus egressus; in infernum nimirum lapsus est. Itinerum horum frons blanda & amœna tibi pollicetur, sed illorum cauda, sive finis amaritudinem & dolorem præstat. Illa itinera, à lætitia, ad tristitiam; à gloria, ad ignominiam; à rerum abundantia, ad penuriam te cum filio prodigo, & epulone, Luc. 15. Luc. 16. ducunt; te à Deo summo bono abducunt; te à luce, ad tenebras, trahunt; te, in omnium miseriarum lernam, abripiunt. Quid hisce itineribus cogitari potest infelicius? & illi taxandi, qui in itineribus Dei ambulantes se mundanarum rerum sarcinis onerant, Luc. 21. 34. qui non illis progrediuntur, sed cum Loti uxore, ad mundi Sodomam, Gen. 19. 26. retrospiciunt: cum Israëlitis, itinera ad mundi Ægyptum appetunt, Num. 11. 5. cum Dema, itinera voluptatum sertiunt, 2. Tim 4. 10. Quid & hisce viis, hisce itinere funestius?

3. *Usus. Admonitio. In itineribus, ô charissimi, Johovę jam ambulemus; in itineribus pietatis, cum Enoch, Gen. 5. 24. in itineribus justitię, cum Lotho, 2. Pet. 2. 7. in itineribus obedientię cum Abrahamo, Gen. 22. in itineribus castitatis, cum Josepho, Gen. 39. in itin-*
eribus

vius zeli pro gloria Dei, cum Mose, *Gen 32.19.* in *itineribus* amoris Dei, cum Davide, *Psal.18.* *Ambulemus* in *itineribus* novę vitę, *Rom.6.4.* in *itineribus* charitatis, *Ephes.5.2.* In hisce, fratres dilectissimi, *itineribus* ambulemus, à luce ad lucem, à fide ad fidem, de virtute ad virtutem, *Psal.84.8.* De justitia ad justitiam, de sanctitate ad sanctitatem, *Apoc.22.11.* Illis in *itineribus* ambulemus, ita ut ne dextrorsum vel sinistrorsum recedendo aberremus, *Deut.5.38.* nec ad mundi *itineria* remigremus. Et quoniam in hisce *itineribus* facilè impingimus, verbum Dei sit nostra virga, nostrum pedum, *Psal.23.4.* Quoniam hallucinari possumus, verbum Dei sit lucerna pedum, *Psal.119.105.* Quoniam vires nostrę facilimè franguntur, verbum Dei, ipsiusq; S. convivium sit nostra refocillatio, *Psal. 119.* & in primis illud Sponsę adumbremus: Trahe nos post te, curremus, *Cant.14.* duc nos in illa *itineria*, tum in illis *ambulabimus*: corrobora gressus nostros, ne titubemus: largire nobis pedes cervinos, & in illis cursumus; tu Domine Deus noster, jube, quod velis, & da quod jubes, & non frustra jubebis. Nam à Deo non tantum horum saluberrimorum *itinerum* cognitio, sed etiam ingressus, progressus & continuatio. O beatos nos si talia ederemus suspiria! Deus suavissimo nobis occurreret hoc suo alloquio; Deducam vos cæcos per *viam*, quam non noveratis, semitis, quas ignorabatis, agam vos: disponam tenebras coram vobis in lucem, & obliqua in planiciem, *Isa. 42.16.* O dulcissimum divinum effatum & affatum! & licet in hisce *itineribus* ejus ad S. cœnam ambulemus

bulemus onerati, tamen ille nos refecturus est, *Matt. ii.* Licet claudicantes hisce *itineribus* Dei, ad S. ipsius coenam, festinemus, tamen illâ nos dignabitur, *2. Sam. 9. 7.* claudos enim ad spiritualem opiparam suam mensam vocandos curavit, *Luc. 14. 21.* O felix anima mea, in hisce Dei *itineribus* si es *ambulatura!* Illa enim *itineria* nos ducunt ad lautum illud convivium, ubi deliciarum torrens, *Psal. 36. 9.* ubi illæ aquæ lenes, herbidæ caules, mensa illa refocillationis scatebra, *Psal. 23. 2. 5.* Ubi illa umbra grata, fructus dulcis: Ubi ille Sponsus noster fulcit nos lagenis istis, sustentat nos istis malis. Sinistra ejus est subter caput nostrum, & dextra ejus amplectitur nos clamans: surge amica mea, pulchra mea & veni, *Cant. 2. 3. v. 5.* comede, bibe & inebriare, *Cant. 5.* Quid desideres jam insuper anima mea? Hæc jam etiam sufficiant de ultimo concionis membro. *Audivistis: I. Invitationem ad aliquid. II. Illius rationem.*

EPILOGUS.

Quo omnia concludamus? *Eliâ Prophetâ* *itineri* sui curriculo, defatigato, Advolabat Angelus, & ipsum expergesciebat, dicens; surge, comede: nam majus esset hoc iter, quam ut conficeres. Surgens ergo comedit & bibit, & progressus est usque ad montem Chorebum, *1. Reg. 19. 8.* ita nos, charissimi fratres, mutuo excitemus nos *viti* Dei saepe languidos, intonantes illud Angeli: Surgamus & pergamus, quia viæ & vitæ terminum nondum attingimus; ingemiuantes illud populi; Venite, venite ascendamus ad montem Jehovæ, ad montem solatii, ad montem gaudii, ad pacis montem, ad salutis montem, ubi Dei

ubi Dei Jacobi, *edificium*, palatium, Gymnasium est; ubi nobis cæcis oculos aperiat; nos ignaros *vias suas doceat*; nos illiteratos erudiat; nos erroribus imbutos in rectas veritatis *vias* ducat, nosque in illis *ambulant*es suffulciat, & in S. cœna nos defatigatos reficiat. O felicissimos nos tales convivas! Deus enim Jacobi nos *doceat*, nos ducat, nos demulciat, ut cum gaudio *itineris* nostri curriculum emetiamur, non attingentes tantùm *montem* Soli, sed cum Elia quoque *montem* Poli, ubi *Domus* ubi templum illud Dei splendidum; ubi *multi populi*; ubi electa & dilecta ab æterno filiorum Dei corona, ad convivium illud cœlesti, voluptate omnigenâ diffluens, cum Patriarchis istis, Abrahamo, Isaac, Jacobo, *Matth. 8. vers. 11.* ad edendum de manna occulto, & bibendum de torrente deliciarum: ubi nos invicem ad ambulandum non sumus exuscitaturi; ubi in cognitione viarum Dei non profecturi. Nam valedictio viæ statim, in statu patriæ, non discipuli, sed doctores, non peregrini, sed *domus* Dei inhabitatores futuri. Ibi alter alteri præluceat ad Dei benignitatem ebuccinandum, ad majestatem Dei adorandum, ad *vias*, ad *itineria* charitatis, & immortalitatis, coronæ & gloriæ, gaudii & jubili calcandum. Ad hæc cantica & tripudia, amœna & beata, nos *doceat* vias suas cœlestis ille doctor, noster Pater; in hæc nos ducat *vias* Deus Filius, noster Redemptor; ad hæc nos alliciat *vias* Deus, Spiritus sanctus, noster corroborator: cui Tri unitati Sanctæ & venerandæ, in hac fragili *domo*, suo templo Sancta Cœna fruituri,

pro tempore, & in cœlesti domo, in secula seculorum laudes & gratiarum actiones immolamus. Amen, Amen, Amen.

C O N C I O IV.

T I T U L U S.

Spiritualia piæ animæ Tragemata
exoptatissima.

TEXTUS. Ex Cap. 55. v. 1. 2. Esai.

Verf. 1. *Heus quisquis sitit, venite ad istas aquas, & cui nulla est pecunia: venite, comparate, & comedite, venite, inquam, comparate absq̄ pecunia, & absq̄ pretio, vinum & lac.*

Verf. 2. *Cur expenditis pecuniam pro nullo cibo, & laborem vestrum pro re minimè saturatura? auscultate indefinenter mihi, & comedite bonum, atque oblectet se hâc pinguedine anima vestra.*

E X O R D I U M.

MEphiboschet, fratres charissimi, cum Rex David ipsum regiâ dignabatur mensâ, in hæc prorumpibat verba: *Quid est servus tuus ut respexerit ad canem mortuum? 2 Sam. 9. 12. qualis ego sum? Adeo etiam non laudanda tantùm, sed & admiranda Dei erga suos est charitas, benignitas; ut illius longitudinem, latitudinem, & profunditatem humili pectore, verâ gratitudine supplices suppliciter adorent. Tanta illa Dei est charitas, ut illa captum piorum transcedat, animum ad amorem Dei accendat, & confessionem indignitatis ori illorum & cordi eliciat.*
Hinc

Hinc illa Jacobi humiliatio, *Gen. 32.* Hinc illa Davidis gratitudo, *Psal. 103.* Paulus hanc Dei charitatem invocat, *Eph. 3.* Petrus illam deprædicat, *1. Pet. 2. 9.* imò tota illa splendida Angelorum corona illam e-buccinat, *Luc. 2.* Et quid hic Mephiboschet dicit Regi Davidi, nonne hoc omnes credentes maximo jure Deo dicant? Quid etenim illi respectu potentissimi Dei quàm imbeciles; ditissimi, quàm pauperes; generosissimi, quàm ignobiles; summi, quàm pulveres; purissimi, quàm impuri; imò mortui canes sunt. Hisce jam deformibus, nihil pulchritudinis; abjectis, nihil honoris; impuris, nil virtutis; infirmis, ad spirituale bonum, nil roboris, suâ naturâ inerat. Et nihilominus, Deus clementissimus ille Rex Regum, hosce impuros canes, meritò abjiciens accepit; puniendos, dilexit; interimendos, ad regiam suam munificam, magnificam, lautam mensam vocavit; vocavit, inquam, ut pinguedine amoris sui, ibi nutrentur; lacte benignitatis suæ, ibi reficerentur; vino salutis excitarentur; vocavit ex amore, favore; vocavit illos ex gratia, munificentia. Quoniam nos Mephiboschetos miseros, beatissimus; egenos, ditissimus; afflictos, potentissimus, ad lautissimis, variis, exquisitissimis epulis instructum convivium, mensam suam regiam vocat, excitat, accendit, premit; Nonne ad illam splendidissimam nostri Davidis mensam, cum adoratione illius liberalitatis; demōstratione nostræ gratitudinis; probatione & preparatione nostri cordis, advolemus? Justo & decenti, illud ut fiat, ad nostri instructionem, ordine, contemplaturi & perponderaturi sumus.

DE SACRAMENTO
PARTES.

I. *Jucundam invitationem.*

II. *Saluberrimam informationem.*

VOTUM.

Fac, benignissime Deus, nihil nobis ut sit tuâ *invitatione* suavius, nostri hâc *informatione* gratius; ita, ut tibi nos vocanti obediamus, tibi nos informanti paratulas & morigeras aures præbeamus, ad ineffabilis tuę liberalitatis laudem, animarumq; nostrarum salutem, *Amen, Amen, benignissime Symposiaſtes, Amen.*

I. PARS.

Jucunda invitatio. Considera hic:

I. *Quis invitat.*

II. *Quos invitat.*

III. *Ad quid invitat.*

I. *Quis invitat.* Hoc scitu perneceſſarium eſt. *Invitantis* enim dignitas, convivio honorem; majestas, splendorem; liberalitas, jucunditatem ineffabilem parit. *Quis* ergo eſt, qui hic invitat, qui illud *Heus* intonat? Non Angelus, Patriarcha, aut Rex quidam; Sed Angelorum Princeps, Patriarcharum clypeus, Regum coronator. Ille qui punire, hîc invitat; qui maledicere, benedicit; qui terrefacere poſſet, reficit; allicit, trahit mortales ad delicias ſuas. Ille, *Heus* clamat, ille invitat, qui ut creator, ſuis creaturis; ut Rex, ſuis ſubditis; ut Dominus, ſuis ſervis; Pater, ſuis filiis imperare potuiſſet, ut venirent. Clamat *heus*, ad homines diaboli aſtu, mundi æſtu ſeductos; procul à gratiæ theſauro, *Ephes. 2. 13.* remotos; à virtutis via, in devia vitiorum abreptos, *1. Pet. 2. 25.* peccatorum pe-
lago

lago ferè submersos; profundo securitatis somno correptos, ab ejusmodi deviis in rectam virtutis viam revocandum; gratiâ suâ illos nobilitandum; mortis barathro extricandum; ex altissimo iniquitatum somno excitandum. *Heus*, intonat, ut suum erga miseros amorem; & summum salutaris illorum ardorem, adumbraret: ut clara illius documenta, in Novo Testamento, etiam apparent, *Matt. 23. 37. Luc. 19. 41. 42.*

DOCTRINA.

O amorem! *Deus*, hominibus irâ dignis, gratiam suam offert.

RATIO. 1. *Heus*, intonat, ut invitet; invitat, ut ditet; dirat, ut beet miseros, nudos.

2. Quid enim illi, qui cœci, imò ipsa cœcitas sunt, Deum, merum oculum; claudi, Deum, merum pedem, ut ita loquat, vel celerrimum; pauperrimi, Deum, rerum omnium bonorum uberrimum fontem, ad spiritualia hæc bona moverent?

3. Ditissimus ille Deus, non auro allici, potentissimus, nullâ vi cogi; justissimus, nulla vanâ bonorum operum jactantiâ, nullis superstitiosis illis meritis, impelli poterat, ad hæc maxima bona illis minimis largiendum.

4. Omnia hic parata, *Luc. 14. 17.* Nulla hic valent merita; sola divinæ misericordiæ hic conspiciuntur fluentia.

5. Ille convivium facit, *Esa. 25. 6.* ille mensam instruit, *Psal. 23. 5.* ille ad epulum suum homines accersit, ex gratia, *Matth. 11.*

1. Usus. *Correctio.* *Ab, Ab,* quàm multi sunt, qui

huius amoris divini vinculo non trahuntur, beneficiorum divinorum rivulo non ducuntur, suavissimo invitationis sono non alliciuntur, ad eum, qui hinc clamat *heus*, qui fons est bonorum, qui ipsa est suavitas, qui magnificentum preparavit convivium. Sed quando Diabolus trahit ad peccata; clamans *heus*: quando mundus impellit ad vitia; clamans *heus*: quando carnis motus, rapit homines ad impudica; clamans *heus*, mox erigunt aures animúmque ad illorum allectamentis, irritamentis, meris istis tormentis obtemperandum, illorúmque provinciam suscipiendum. Sed quid sunt illæ carnis, diaboli & mundi *dapes*? Animæ *pestes*. Quid illa voluptatum; inmensa ista *lenocinia*? Animæ *latrocinia*. Quid illorum *mensa*? *Laniena*. Ut erat illa Parisiensis, huius speculum. Quid illorum in hac mensa *mel*? Aspidum *fel*, *Job* 20.14. Schimschon ad *heus* Delilæ aures aperiens, miser miserrimè honore & robore exutus est, *Jud.* 16. Saul Pythonissæ aures patefaciens, *1. Sam.* 28. spe sua frustratus & metu prostratus est: Haman ad *heus* Estheræ ad convivium illius appropinquans, gloria & vitæ unius horulæ curriculo spoliatus est, *Esth.* 7.10. Adhuc diaboli, mundi & carnis interesse gaudes *dapibus*, animæ *retibus*? Adhuc illis vociferantibus *heus, heus*, des aures? Hic ergo, ô homo sape, ne istis Hyenis capiaris. Horum *heus, in eheu!* tandem commutetur.

2. Usus. *Admonitio*. Adoremus hanc Dei charitatem erga nos. Esthera Regem adorabat: Sed nos hunc Regem adoremus, cujus majestas admiranda; cujus liberalitas in æternum laudanda; cujus charitas est ineffanda.

ineffanda. Absolon Patris sui Regis filios, suos fratres invitabat, 2. Sam. 13. 25. Sed Deus nos abjectos ad convivium invitatur, dicens: *heus*. Assuerus potens ille Rex, invitabat ad suum sumptuosissimum convivium, magnates suos, *Esth. 1.* Sed Deus nos mendicos invitatur, intonans illud *Heus*. Qui enim decor, in nobis deformibus? Qui splendor, in nobis obscuris? Quæ nobilitas, in nobis contemptis? Quæ dignitas, in nobis injustis, inveniri poterat, ad Deo illud gratiosum nobis *heus* extorquendum? Tu, ô Deus, virtutum fons, clamando *heus*, vitiorum massam: tu nobilitatis omnis scaturigo, hominum despectorum frequentiam: tu summum illud bonum, mendicorum catervam, ex gratia ad epulum tuum invitasti. O amorem! Quid hoc aliud, quàm si cœlum, infernum; justitia, iniquitatem; vita, mortem invitasset? Quis hunc amoris Oceanum comprehendat? Quis hunc benignitatis solem rectè aspiciat? Elisabetha à Maria visitata, admiratione maximâ capta, exclamat: Unde hoc mihi, ut veniat mater Domini mei ad me? *Luc. 1. 43.* Nónne nobis in summam admirationem raptis exclamandum erit: Unde hoc nobis, quod tu cœli terræque creator & formator, ad nos miseros, salute tuâ, accedis? Quod tu salutare illud *Heus* effundis? Huic ergo exoptatissimo, saluberrimo Dei *Heus*, attentos nos præbeamus. Abraham, per hoc *Heus* Dei vocatur ad molestias, erat paratus ad isti *Heus* Dei morigerandum, *Gen. 12. 1.* Nónne multò magis nos, huic acceptissimo *Heus*, morem geramus ad delicias? Moyses per hoc *Heus* Dei, alacer factus est, ad crudelissi-

num istum Regem Pharaonem alloquendum, *Exod.*
 4. Nónne nos multò expeditiores per hoc *Heus* simus,
 ad, in S. cœna, precibus gratiarúmque actionibus,
 Christum benignissimum illum Regem & Sponsum
 nostrum compellandum? Heros ille Gidhon, per
Heus Dei, promptus extitit ad conflictum contra ho-
 stes, *Jud.* 6. Nónne nos multo magis accincti simus
 per hoc *Heus* Dei, ad triumphum agendum in S. cœ-
 na de hostibus nostris? O anima mea, quam beata-
 eris, si huic Dei tui *Heus*, jam dicto audiens sis futura,
 ad hanc mensam, illud voluptatis plenum *Euge* per-
 cipies, & hauries ex ore Salvatoris ad magnum illud
 convivium, *Matth.* 25. 21. Sed *audiamus*:

II. *Quos invitat.* Ubi observaturi:

I. *Illorum quantitatem.*

II. *Illorum qualitatem.*

I. *Illorum quantitas*, sive numerus, hoc exprimi-
 tur verbo: *Quisquis*. Ille benignissimus hospes, non
 ut Assuerus, majestatis, affabilitatis, liberalitatis suæ
 indicia, magnatibus tantùm regni sui objicit con-
 templanda & trutinanda: sed unicuique divitias &
 delicias, dona & bona regni sui obtrudit perponde-
 randa. *Quisquis*, non dives, sed & exhaustus; non do-
 ctinâ politus, sed & incultus; non generosus, sed &
 plebeus; non Dominus, sed & servus hujus cœnaculi
 januam offendit pro se apertam, modò (ut statim
 audituri) fidei pede sit præditus, & nuptiali veste ami-
 ctus, *Matth.* 22.

Nulla enim hîc personarum distinctio, nullus per-
 sonarum respectus, *Act.* 10. Judæus, Græcus, mas, fœ-
 mina;

mina; omnes unum sunt, *Gal. 3. 28.* *Quisquis* hîc ar-
denter petit, accipit, *Matth. 7.* *Quisquis* hîc inde finen-
ter quarit, invenit. Hic, hîc, benignitatis divinæ fons,
quo *quisquis* refici: hîc, hîc, salutis æternæ mons,
quo *quisquis* frui: hîc gazophylacium uberrimum,
quo *quisquis* ditari: hic convivium lautissimum, quo
quisquis recreari affatim potest. *Quisquis*; nam omni-
bus hæc bona spiritualia bona necessaria; omnibus
salutaria: & nullus erit, qui Christo potest carere, qui
cœlesti convivio gaudet gaudere.

DOCTRINA

Nulli credentium gratiâ divinâ excluduntur.

- RATIO. 1. *Quisquis* clamat hic liberalissimus.
2. *Omnes* ad se vocat, *Matth. 11.* *omnes* ad se invitat,
Joh. 6. *omnes* ad gratiam instimulat, *Luc. 14. 23.*
3. *Omnes* Spiritu suo beat, per illum nos regenerat,
Joh. 3. 5. sanctificat, fide ornat, spe firmat, charitate coronat,
quod si infrugiferum in illis est cor, fecundat;
quod aridum est, humectat; quod languidum est,
corroborat; quod vulneratum est, obligat.
4. Si nonnullorum Regum liberalitas & benignitas
quàm plurimos refocillavit: Nonne Regis Regum
munificentia quosvis credentes reficeret?
5. Si Alexander ille magnus ausus fuit de se prædicare,
quod unicuique esset daturus, quod desideraret:
Nonne majori, meliori jure hoc de largissimo Deo
asserendum, quod ille largiturus sit cuique credentium,
quod appetit, modo salutis non pugnans?

1. Usus. *Corræct.* Ah quam fatui illi jam sunt,
qui se hoc Evangelii & gaudii; lucis & voluptatis;
gloriæ

glorię & opulentię convivio excludunt! Prætendunt indignitatem. Qui hîc vocat: *Quisquis*; & indignos ad gratiæ suæ epulum invitat, *Luc. 14.* Nam non convivarum dignitas, sed convivoris benignitas hic attendenda est. Tu te hoc amoris divini convivio excludas, quo ille desiderat te includere? *unusquisque* æger, vulneratus festinat ad medicum corporis; & tu aspernens medicum cordis, qui te ad se allicit, clamans: *Quisquis?* Qui tibi defatigato acopon: tibi vulnerato oleum pancreston: tibi à morte infestato antimathon esse gaudet. O ergo infelicissimum, ad hunc, qui hîc clamat: *quisquis*; adventare si tergi-verferis!

2. *Usus. Admonit.* Ad hanc gratiæ cœnam, fratres charissimi, jam alacri pede & corde profiliamus. Nihil, nihil nos ab illâ absterreat. *Quisquis*; hîc Rex & hospes clamat, & fidem nostram affectat. Si modo fide donati erimus, hoc gratiæ edulo gaudebimus. Nihil hominem ab hîc gratiæ bellariis arceat: Non Jobum sua impatientia, *Job. 3. 2.* non Lazarum sua indigentia, *Luc. 16.* non Bartimeum sua cœcitas, *Marc. 10. 51.* Non Chananaeam illam mulierem sua indignitas, *Matth. 25. 28.* ab hîc amoris ferculis prohibet. *Quisquis* hic venit, invenit; *quisquis* ad hoc misericordię epulum fidei pedibus *accurrit, acquirit;* *quisquis* illud ex animo affectat, animæ æternum thesaurum sibi comparat. O beatam animam meam, ad hæc charitatis diviniæ fluentia jam si afflues, vocatorumque hîc numero si te ascribes. *Sed animal-*
vertamus etiam;

II. *Qualitatem invitatorum.*

Ubi venit considerandus;

I. *Internus.*II. *Externus illorum status.*

I. *Internus illorum status; Sinit, appetit, petit. Qui sinit, defectum rerum spiritualium sentit: qui sinit, luctum ob illum suum exprimit: qui sinit, & inopiã illam expleri vehementissimè gestit: qui sinit, & sinit illius extinguendæ media unicè quærit: qui sinit, & inventa mox remedia avidè arripit, illis se reficit, illis sinit suam dispellit. Quorsum enim aliàs hæc divina misericordiæ, munificentia, gratiæ fluentia spectarent? Ut cibus non arridet saturato, corrupto palato; Ut potus non arridet crapulâ enervato: ita Christus, cum cunctis spiritualibus, non arridet inani fiducia turgido, terrenis cupiditatibus immerso, carnis illecebris infecto. Qui sinit clamat Propheta; qui, ut exhausta terra cœli appetit pluviam; ita quòque Dei appetit gratiam. Qui ut cervus glocitans affectat rivum: ita etiam desiderat spiritualem potum. Qui sinit. Sinenti enim potus desiderabilis, delectabilis. Sinenti, inopiam videnti, sentienti, desolenti, gratia in Christo oblata, nata, data, rara & chara est.*

DOCTRINA.

Gratiam Dei credentes desiderent.

- RATIO. I. *Sinit, gratiam Dei expetit.*
 2. *Sine hoc desiderio, nulla gratia obtineri potest.*
 3. *Hoc gratiæ divinæ desiderium, est via, per quam ad illius thronum itur, Hebr. 4. 16. Per hoc præparatur cordis vasculum, ad gratiæ divinæ rivum excipiendum, Luc. 1. 53.*

4. *Aurum*

4. Aurum si homines desiderant, gemmam si affectant; quantò magis credentes, gratiam Dei auro magis auream, gemmis magis gemmeam, appetant.

5. Si Jonathan famis aculeis exagitatus, & summo corporis languore correptus, mel illud fluitans appetiit, *1. Sam. 14. 28.* quantò magis fideles dulcedinem amoris divini appetant, *Psal. 34. 9.*

6. Ut dives mendico aliquid desideranti liberalitate succurrit: ita Deus sua effundit in illa flagitantes, *Luc. 1.*

7. Hinc illud Mariæ, *Luc. 1. 53.* Famelicos implevit bonis. Huc illa Davidis tendunt suspiria, *Psal. 42.* Eò respiciunt Publicani vota, *Luc. 18.* Hoc inuunt Samaritanæ mulieris desideria, *Joh. 4. 15.*

1. Ulsus. *Correctio.* Multi sunt qui vana & citò deflorescentia mundi bona *sitiunt*, ut regnum, honorem & voluptatem; quæ *sitis* sæpe talem *sitim*, quali premebatur dives in inferno, procreat, *Luc. 16. 24.* David *sitiebat* aquas cisternæ Beth-lehemi, cù periculo haud levi trium potentissimorum Heroum, *2. Sam. 23. 15. 16.* Sed illi mundani, vani, & vesani, cum iactura corporis juxta ac animæ, aquas mundi flagrant. Eques quidam, ut Manlius observavit, *siti* cruciatus, loco quodam deserto hausit aquam, & cum illa sermina serpentum, quibus serpentes producti sunt, & nulla ferè requie uti potuerit, nam imprimis jejunos, eorum morsus experiebatur venenatos & doloriferos: Sed illi per istam rerum mundanarum *sitim* infernalem illum serpentem non stomacho, sed animo acquirunt. Quidam gubernator *siti* pressus, ar-

cem quam defendendam susceperat, hostibus tradidit: sed illi, *siti* rerum mundanarum vexati, animam hosti generis humani offensissimo tradunt. Væ, væ illis!

2. *Uusus. Admonitio. Sitemus*, nos fratres dilecti, *sitemus*, inquam, gratiam divinam, qua tentationum æstus extinguitur: *Sitemus* castam vitam, qua cupiditatum pravarum insultus frangitur: *Sitemus* sanctam Ecclesiam, qua voluptatum potus hauritur: *Sitemus* guttulas divini amoris, cum Publicano, *Luc.* 18. Terra arida aquam expetit; infans mammam appetit: Sed nos *sitemus* ubera illa consolationū, fontes spiritualium voluptatum, *Esa 66. 11. Psal. 36 9. Psal. 46. 5.* Hagaræ *sitienti* demonstrabatur puteus aquæ, fons vitæ, *Gen. 21. 19.* Nobis misericordiam Dei, in legitimo S. cœnæ usu, *sitientibus*, indigetur scaturigo perennis vitæ; imò ex ventre nostro flumina aquæ vivæ fluent, *Joh. 7. 38.* Quid poteris, anima mea, plus *sitire*?

II. *Statum jam quod concernit externum*; ille hisce adumbratur verbis: *Cui nulla est pecunia.* O immensos amoris Christi thesauros! ô inexhaustam liberalitatis Jesu Christi abyssum! *Cui opibus exutorum* ad lautiores pertingere conceditur dapes? *Cui curta est suppellex domi*, ille non fit facilè particeps delicatioris cibi: *Cui vacua est crumena*, is non facilè fruitur confertâ ferculis cœnâ. Si quid horum cadit in inopem, illud est beneficii signum, & non meriti vestigium: *Jesus Christus suum Heus*, per Prophetam, contentâ voce extollit ad propriâ justitiâ vacuos, ad peccatores

catores miseros, ad nudos, ad egenos, qui cum Publicano Dei gratiam implorant, *Luc. 13. 18.* cum prodigo, patris munificentiam desiderant, *Luc. 15. 21.* cum Petro, iniquitatis potentiam deplorant, *Matth. 26.* Tales spirituali inopinâ colluctantes, Christus hîc per Prophetam alloquitur: tales, inquam, *cui nulla pecunia, nulla bonorum operum jactantia; nulla vana gloria; nulla propria justitia; nulla ficta merita sunt.*

D O C T R I N A.

Deus, ad convivium gratiæ suæ invitât miserrimos, pauperrimos.

RATIO. 1. *Cui nulla est pecunia.*

2. Miseros vult beare, egenos ditare, abjectos nobilitare, exutos ornare; ut ita in illis miseris, Dei liberalitas; abjectis, majestas; exutis, ubertas appareret, splenderet.

3. Liberalitatis enim suæ, in convivio gratiæ, vult splendere signa; non fastuosa ibi gestit videre opera, *Matth. 15.*

4. Miseros Deus invitât; illi enim Dei bonitatem agnoscunt, liberalitatem evchunt, gratitudinem suam aperiunt.

5. Illis cara & chara divinæ benignitatis opera; illi dilatant os, *Psal. 81. 11.* ad delibandum amoris divini fercula, degustandum benignitatis illius fluentia *Psal. 34. 9.*

6. Famelici implentur bonis, *Luc. 1. 53.* Pauperrimi ditantur donis, *Apoc. 3.* Nudi ornantur vestimentis, *Luc. 15.*

1. Usus. *Correctio.* Illi meritò corripicndi, qui non

non allectantur munificentiam invitatoris, instimulantur excellentiam hujus ubertatis. Qui Dei se proclamant vicarios, & interim omnia spiritualia venalia exponunt, protrudunt. Cui *nulla est pecunia, nulla ei & peccatorum in papatu remissio; nulla ei ad sacra admissio; nulla ei ex purgatorio, ut affirmant, contingit emissio. Cui nulla est pecunia, nulla ei in papatu contingit missa; nulla ei occurrit Pontificis gratia; nulla ei evenit Sacerdotis amicitia.* Hoc ceterum, O Pontificii, est imitari Dei benignissimi exemplum, qui clamitat; *Cui nulla est pecunia? vos ad Deum cursitantes, crepatis aurum propriae vestrae justitiae, argentum vestrae erga alios munificentiae, thesauros bonorum vestrorum operum integros, opera, inquam, supererogatoria.* Vos cum Laodicensium Ecclesia jactatis vestras *divitias*; dicentes: Divites sumus, ditati sumus, & nulla re nobis est opus, *Apoc. 3. 17.* O miseros! Paupertate aeternam opprimemini, nisi resipiscatis. Ventus justitiae divinae pulverem vanae bonorum vestrorum operum jactantiae, diffilabit; Ignis furoris divini, stipulam vestrae arrogantiae & opulentiae, devorabit. *Pecunia* enim vestrorum operum, ad lydium justitiae divinae lapidem examinata, nullius erit valoris; Statera sanctitatis divinae commissa, nullius erit ponderis, *Psal. 143. 2. Esa. 64. 10. Job. 9. 15.*

2. Usus. *Admonitio.* Nos, dulcissimi fratres, jam invitati ad S. coenam, ad gratiae divinae mensam, non premamus pontificiorum vestigia; absit à nobis omnis rerum spiritualium jactantia; eliminata sit ex corde nostro omnis arrogantia. Suspiremus potius, hunc

hunc in modum, ad Deum nostrum: ô Deus, nostram agnoscimus *indigentiam*, & tuam appetimus *opulentiam*. Nihil, nihil nobis est, ô Deus, *pecunie*, justitiæ; *pecunie*, temperantiæ; *pecunie*, puritatis; *pecunie*, charitatis; *pecunie*, doni; *pecunie*, boni, à naturâ, ad gratiam tuam emendum, ad justitiæ tuæ satisfaciendum, ad debitum nostrum solvendum. Qui invitantur ad convivium, illa recompenfare student; Sed quî hanc S. cœnam, hoc gratiæ & munificentię tuæ divini convivium remuneremur? Ad nuptias invitati, honorariis sæpè advolant: Sed quid nos tibi, ô benignissime Deus, ad nuptias hæc spirituales invitati, offeramus? *Ære* spirituali obruti sumus; Lazaro *pauperiores* sumus, non quoad corporalia, sed quoad spiritualia. Non enim tanta erat Lazari corporalis *indigentia*, quam nostra spiritualis est miseria. Nos sumus ille servus, qui non erat *solvendo*, *Matth. 18. 24.* O beatos nos, talia si ejaculaturi suspiria sumus ante S. cœnæ usum! Vascula vacua oleo, vinove repleti possunt: ita & corda nostra, omni inani spiritualium divitiarum jaectantia destituta, vino & oleo divini amoris ad summum replerentur, *Luc. 1.* Pater filium prodigum nudum ornabat, famelicum cibabat, mœstum exhilarabat, *Luc. 15. 22.* Ita Deus, pater ille cœlestis, fons omnis paternitatis, nos prodigos, ad gratiæ suæ convivium, properantes; nos, inquam, sine *ære*, & veste; *argento* & cibo acceptabit, in S. cœnâ recreabit, bonis suis accumulabit, donis ditabit. Si injustus ille judex viduæ pauperrimę est auxiliatus, *Luc. 18. 5.* quantò magis justissimus ille judex, blandissimus Pater, li-

ter, liberalissimus noster hospes Deus, in mensa sua, sua S. cœna, nobis auxiliaturus est. Sed, *quæso erigamus aures ad percipiendum:*

III. *Ad quod illos Deus invitat:*

Observetur hîc;

I. *Res ipsa.*

II. *Modus illam adipiscendi.*

I. *Res ipsa. Ad aquas.* Siti presso absque potu, absque aquâ pereundum est. Ut illa Hagaræ aperiunt suspiria, *Genes. 21.* illa Samsonis innuunt lamenta, *Jud. 15.* Ut siti intolerabili infestatis, & illa fermè jugulatis, nihil gratius, nihil suavius à Deo dari, creari potuit, quàm limpidissimæ aquæ fons, quo sitis illorum mitigari, quo corpus corroborari, quo anima recreari potest: sitientibus, lugentibus, defatigatis, emaciatis animabus nihil acceptius est spiritualibus istis aquis, in Christo, plenissimo illo fonte, illis oblatis, natis, datis, *Joh. 1. 16.* quæ aquæ sunt lenes, *Psal. 23. 3.* quæ aquæ sunt perennes, *Joh. 4. vive aquæ, Joh. 7. 23. Apoc. 21. 6.* gratæ aquæ, *Joh. 4. aquæ recreantes hominem; aquæ illuminantes mentem.* Mel reficiebat Jonathanem, *1. Sam. 14. 28.* Sed aqua ex Christo profluens reficit quemvis fidelem, *Matth. 11. 28. Johan. 15. vers. 14. 15.*

DOCTRINA.

Per corporalia Deus suos, ad cœlestium cognitionem, pervehit.

RATIO. 1. *Ad aquas, ad misericordiæ meæ scatebras, verbo & sacramentis propositas.*

2. *Per notiora, ad recondita; per dilucida, ad abstracta;*

trusa; per terrestria, ad cœlestia cognoscenda, suos perducit, ut ita commodius rerum divinarum cognitione intingantur.

3. Ut ingeniosi illi ingeniorum artifices teneram informant ætatem: Ita cœlestis ille ingeniorum creator & informator agit, per faciliora suos ad difficiliora erigit.

4. Ut hortulanus tenerrimas pede affigit arbores: ita cœlestis ille hortulanus, rudes illos animos, dilucidis institutionibus, veluti fulcris, statuminat.

1. *Usus. Correctio.* *Ab*, quam plurimi ad hæc amoris divini *aquas* properare nolunt. Siti infestus si aspernetur *aquam* saluberrimam, ubi alius depromi non potest potus, enecatur: ita & illi *aquas* divinæ gratiæ repudiantes, siti peribunt. *Aquas*, qui conspurcatus, rejectat, immunditiæ suæ liberari nequit: ita & illi peccatorum luto polluti, amoris divini *aquas*, sanguinis filii Dei guttas nihil æstimantes, suæ impuritate non liberabuntur. Quia sine hæc Dei gratia, sine hoc filii Dei sanguine, nulla datur animæ puritas, 1. *Joh. 1. Zach. 13. 1.* Desiderabitis hæc amoris divini *aquas* cum divite in inferno, sed frustra, *Luc. 16.* Nam hanc S. cœnam qui jam negliget, hanc gratiam qui contemnet, nullam amoris divini *aquam* imperferum offendet. Qui jam habet aurem, audiat, *Apoc. 3. 22.* & animum suum, non ad vocem Dei invitentem, ad hæc gratiæ suæ *aquas*, obduret, & obturet, *Psal. 58. 5. Psal. 95. 8.*

2. *Usus. Admonit.* Hæc jam gratiæ divinæ *aquas* sitiamus. *Homerus oceanum*, rerum patrem nominat;

minat; sed nos *oceanum*, hunc Dei gratiæ, rerum spiri-
 tualium patrem nuncupemus. Thales, *ex aqua*
 omnia corpora sublunaria ortum suum trahere, a-
 struit: Sed nos, *ex hac aqua*, ex hac Dei gratia, omnes
 sublunares sanctos, & super-lunares beatos originem
 suam cepisse, affirmemus. Nihil enim huic *aquæ*,
 huic Dei gratiæ, dignitate, suavitate, virtute æquipa-
 rari potest. *Aqua* abluit sordes corporis; hæc *aqua*, hæc
 Dei gratia tollit maculas corporis juxta ac animæ.
Aqua hominem intensissimo æstatis calore mirum-
 in modum reficit: sed hæc Dei gratia, in S. Cœna, æ-
 stum tantationis restinguit. *Aquâ*, veluti lacte, vege-
 tabilia vigent: Hæc Dei gratiâ, in S. Cœna, vivet &
 viget anima nostra, *Ps. 103.* *Aquæ* nonnullæ sunt me-
 dicamentosæ: hæc Dei gratia, in S. Cœna, medetur o-
 mnibus morbis nostris, *Psal. 103. 3.* *Aquæ* nonnullæ ex
 vegetabilibus elicite juvant oculos: hæc Dei gratia,
 in S. Cœna, est instar collyrii, *Apoc. 3. 17.* Nonnullæ *a-*
quæ sanguinem despumant: hæc gratia Dei, in S. Cœ-
 na nobis ob signata, sanguinis nostri motus purificat.
 Inveniuntur *aquæ*, quæ prosunt stomacho: hæc gra-
 tia Dei conducit animo. Sine *aqua* nihil vivere potest:
 nec sine gratia Dei aliquis per momentum consi-
 stere potest, *Act. 17. Ps. 103.* Terra, justo tempore, *aquâ*
 rigata, est fertilis: ita cor illud est sæcundum, quod
 gratiâ Dei fluentis humectatur. *Aqua* terras sæpè de-
 glutit: gratia Dei peccatorum nostrorum molem ab-
 sumit, *Esa. 43. 12. Mich. 7. 19.* *Aqua* flammæ necat: hæc
 gratia Dei, iræ ipsius flammæ profligat, *Ps. 103. 10. 11. 12.*
13. *Aqua* oceano inclusa est inexhausta: quanta est et-

iam gratiæ Dei in S. Cœna abyssus! Quàm profundæ illius divitiæ! *Rom. 11. 33.* Deficit me, ô Deus, vox, quâ jam ad S. Cœnam festinans, hæc *aquas*, hanc tuam gratiam, amorem hunc tuum, extollam: angustiior cordis mei est capsula, quàm ut hanc *aquam*, hanc tuam gratiam capiam. Tu igitur me tuum convivam jam redde disertum, ut eam exponam: Tu dilata cor meum, ut eam, vel ejus saltem guttulam, jam ad mensam tuam acquiram: Tu illius *aquæ*, illius tuæ gratiæ gustum animæ meæ implanta, ut ad genuinum illius dulcorem pertingam. Perfunde me, ô Deus, jam, in usu S. Cœnæ, hæc bonitatis *aquâ*: irriga jam meam mentem hæc cognitionis *aquâ*, ut instar aquæ limpidae purus conviva oculis tuis appaream. Talia, talia suspiria, intimo ex pectore, ad hujus gratiæ, veræ animæ *aquæ* fontem, in S. Cœna etiam apertum, tendentes effundamus; ut ejus rivulis humectemur, recreemur, foecundemur, mundemur, sustentemur; usque dum æternis voluptatum *aquis* in magno isto convivio potiamur. Jam *sequitur*: II. *Modus illam adipiscendi.*

Notetur:

I. *Invitatio ad istum modum.*

II. *Modus ipse.*

I. *Invitatio ad istum modum. Venite.* Quid tergiverfamini miseri, exhausti, sitibundi? Nonne sitis, in vobis, desiderium aquæ, aquæ inquam, limpidissimæ, suavissimæ, saluberrimæ, gignat? Non desideratur hic plena crumena; sed plena fiducia; Pedes, pedes hic prompti, animi hic expediri, ad me fontem refocillationis, fontem salutis, *veniendum*, sunt pernecessarii: Ut sit

Ut siti pressus ad aquas celeri accurrat pede: ita & vos ad me alacri confluite corde.

DOCTRINA.

Sola fide ad spiritualia pertingendum.

RATIO I. *Venite*, nimirum fidei pede.

2. Fidei alis, ad hoc cadaver, Jesum Christum crucifixum, volitandum, *Matt. 24.* Fidei pede, ad hoc spirituale convivium properandum, *Job. 6.* Fidei oculo gratiæ Dei dignitas contemplanda; Fidei ore illius suavitas delibanda; fidei manu illius ubertas cordi applicanda est.

3. Per fidem inhabitat in piorum cordibus, *Eph. 3.*
 17. Fide Christus induitur, *Eph. 4. 24.* Fides est vestis illa nuptialis, qua coram Sponso splendeant, *Matt. 22.*

4. Per fidem coram Deo justificantur, *Rom. 1.* per fidem ad novam vitam regenerantur, *Colos. 2. 12.* Fide corda illorum purificantur, *Act. 15. 9.* per fidem Christo inseruntur, *Col. 2. 7.* per fidem vivunt, *Gal. 2. 20.* per fidem cum Christo resurgunt, *Col. 2. 12.* fide Spiritum sanctum accipiunt, *Eph. 1. 17.*

I. *Uusus. Correct.* Nonnulli *veniunt* ad dapes mundi, & cæli rejiciunt: ad opes diaboli, & Dei contemnunt: ad voluptates carnis, & Salvatoris respuunt. Alii *venire* detrectant, visco rerum mundanarum affixi, voluptatibus irretiti; ut ovibus & bobus, fœmina & gloriâ, *Luc. 14.* *Venire* nolunt ad Dei gratiam, propterea illius iram; *venire* ad hæc amoris Dei aquas, propterea illius pœnas; ad sacrum hoc convivium, propterea infernale epulum, adipiscuntur. *Væ*, *væ* illis. Nam nemo illorum Cœnam Christi gustaturus

staturus est, *Luc. 14. vers. 24.*

2. *Uusus. Admonitio. Veniamus, veniamus* nos ad hæc gratiæ Dei aquas; *veniamus* non tantum corporis pede, sed imprimis cordis fide, *Joh. 6. veniamus* ad aquam, ad Dei gratiam, ad ipsius mensam oculo fidei, ut illius splendorem rectè aspiciamus; manu fidei, ut spiritualia fercula rectè apprehendamus; stomacho fidei, ut hæc amoris Dei aquas rectè digeramus. *Veniamus* ad S. Cœnam vera fide, ut per illam, veluti canalem, hæc aqua, hujus gratiæ Dei rivus in corda nostra descendat: *veniamus* fide, ut illa, veluti vasculo, hæc gratiæ Dei aquæ excipiantur & retineantur. *Veniamus* maximo cum ardore & amore, desiderio & zelo, ad hæc gratiæ Dei aquas, ut famelici *veniunt* ad opipara fercula; ut pauperrimi *veniunt* ad pretiosa gazophylacia; ut ægri *veniunt* ad pharmaca alexica. *Veniamus* ad hæc gratiæ Dei aquas, ut Abraham *veniebat* ad montis verticem: Ille nos relinquebat pueros ad illius radices, *Gen. 22. 5.* ita & ad illas tendimus. Hydriam cum Samaritanâ muliere deponamus, *Joh. 4. 28.* amorem mundi abjiciamus, aquas amoris Dei dum affectamus. Tu jam effice, ut *veniam* ad tuas gratiæ aquas, Deus; tu animæ meæ amorem, tu pedibus meis spirituales instilla alacritatem, ut ad tuas aquas; tuam gratiam, non lento tantum pede *veniam*, sed celerrimo accurram; nam in illis mea æterna vita est sita. *Jam venit trutinandus nobis:* II. *Modus ipse. Ubi notes:*

I. *Quomodo aliquid faciant in Genere.*

II. *Quos*

II. *Quomodo aliquid agant in Specie.*I. *Quomodo aliquid faciant in genere.* Observa:I. *Quoad acquisitionem.*II. *Quoad fruitionem.*

I. *Acquisitio. Comparete.* Id est, emite. Nullum hîc meritum, pretium hîc nullum intenditur: sed vasculum, sed instrumentum, quo aliquid recipitur, innuitur. In emptione hâc, traditio, receptio tantùm indignantur. *Comparete*, ita ut mihi aliquid tradatis, tradatis nimirum veterem Adamum mactandum; tradatis impium motum jugulandum; tradatis corpus, tanquam hostiam sanctimonix; tradatis animã, tanquam speculum obedientix. *Comparete*, ita ut accipiatis mea dona & bona, merita & beneficia, vobis oblata & parata, manu fidei, *Joh. 1. 12. Act. 26. 18.* *Comparete*, nam hæc non otiosis, & dormitantibus; sed studiosis, & vigilantibus proponuntur. Quibus hoc in voto, ut illa bona spiritualia acquirant, regno cælorum vim faciant, asperam salutis viam terant, omnia obstacula perumpant, fontem perennis aquæ attingant.

DOCTRINA.

*Res spirituales, summo cum studio, sunt acquirendæ.*RATIO I. *Comparete* maximã cum diligentia, indefesso labore.

2. Si summo cum sudore mercator aurum; navigator lucrum; bellator triumphum quarit: majori labore fideles, res spirituales, omnia mundana longo intervallo post se relinquentes, quærant & acquirant.

3. Si felis sibi murem; canis venaticus sibi leporem; accipiter sibi passerem maximo cum labore acquirere satagunt: nonne credentes omnem lapidē moveant, ad spiritualia illa incomparabilia bona adipiscendum?

4. Hoc præfiguratū exemplo quinque virginum prudentium oleum in vasis suis capientium, *Matth. 25. 4.* Et viri, agrum istum, in quo thesaurus erat occultatus, e mentis, *Matth. 13. 44.*

1. *Usus. Correctio.* Multi *comparant* sibi principis alicujus favorem, sed non Dei amorem: *comparant* sibi honoris potum, sed non amoris Dei rivum: *comparant* sibi corporis cibum, sed non animę ferculum: *comparant* sibi gemmas, sed non gratiæ Dei aquas: *comparant* sibi aurum: sed non salutis thesaurum. Qui nolunt sibi hæc gratiæ aquas *comparare*; qui nolunt in vinea Domini laborare; in palæstra Christianorum certare; ad metam anhelantes cursitare: sed otio torpescunt, bona corporalia spiritualibus, cum juvene isto, præferunt, *Matth. 19. 22.* Mundum Christo, cum Deo, præponunt, *2. Tim. 4. 10.* Hinc illa securitas detestanda, quæ illos cum fatuis istis quinque virginibus, coelestibus nuptiis privabit, *Matth. 25. 12.* Dicitur jam sit hoc vobis cœnæ hujus contemtoribus, ne serò sapiatis.

2. *Usus. Admonitio.* Comparemus nobis jam illa, quæ æterna sunt. Comparemus nobis, cum peudentibus virginibus, justo tempore, oleum in lampadibus nostris, *Matth. 25. 4.* Comparemus nobis istum agrum, Jesum Christum, quo amoris Dei thesaurus latitat, *Matth.*

Matth. 13. 44. Comparemus nobis vestes nuptiales, Matth. 22. Comparemus nobis salutis aquam, Dei gratiam. Comparemus nobis bonam conscientiam, gaudii cœnam; Comparemus nobis veram firmam spem, Rom. 5. 5. animę anchoram; Comparemus nobis veram fidem, Christicolę victoriam, 1. Joh. 5. omnia, omnia sunt comparanda non bonorum operum jactantiã, sed Dei gratiã: Non auro, sed fidei instrumento. Non hominis hęc valet aliquid dignitas, sed Dei tantum pollet charitas: non bona hęc considerantur opera, ut merita, sed Dei tantum misericordię perponderantur fluentia. Fidei urnã aquę Dei gratię hauriuntur, Esa. 12. Hanc qui habet, ad S. cœnam tendens istas aquas sibi comparaturus est.

I. *Jam sequitur fruitio.*

Comedite. Opipara fercula sunt delibanda, degustanda, si palato quædam enascatur voluptas: Spiritualia fercula, ore fidei sunt exploranda, manducanda, si animę palato quædam exoriatur suavitas. *Comedite*, dulcedinem amoris mei gustate: *comedite*, & vos spiritualibus meis deliciis saturate: *comedite*, & musculos animę vestrę corroborate. *Comedite*, nam non potum tantum, sed & cibum vobis præparavi, rerum spiritualium plenitudinem vobis adornavi.

DOCTRINA.

Dei beneficia fideles sibi applicent.

RATIO. 1. *Comedite.*

2. Dei beneficia, spiritualia ipsius bona proponuntur, ut applicentur.

3. Ut Medicus, pharmacum ægro; chirurgus, em-

plastrum vulnerato, praefectus belli pugnaturus clypeum offert, illum sibi ut applicet: ita Deus sua bona piis offert, sibi ut applicent, tanquam animæ ægræ pharmacum, vulneratæ emplastrum, belligeraturæ scutum.

4. Hæc applicatio, rerum spiritualium est scopus & anima.

5. Hinc illa dicta, *Psal. 34. 9.* Gustate bonum esse Jehovam. *Cant. 5.* Comedite amici. *Matth. 11.* Venite ad me.

6. Hinc illa exempla David, *Psal. 23.* Deus est pastor meus. S. Paulus, *Galat. 2. 20.* Deus dilexit me. & *2. Tim. 1. 12.* Mihi persuasum est eum posse depositum meum in illum diem custodire.

1. Usus. *Correctio.* Hic multorum arguenda est impietas. Nam malunt comedere Ægypti allium, *Num. 11. 5.* quàm terræ chananæ cibum; cum Eva, malum mortis, *Gen. 3.* quàm ferculum salutis; cum prodigo, quisquilias; *Luc. 15.* quàm S. cœnæ delicias. Illi haud dissimiles sunt ægrotis, qui comedunt illud, quod evitare debebant tanquam morbi pabulum: nam comedunt quod Deus illis interdixit, quo illorum miseria augetur. Similes sunt insanis, qui ipsa venena deglutiunt. Quoniam in S. cœna, comedere nolunt ore fidei corpus Christi crucifixum, nulla inest illis spiritualis vita, nulla justitia, nulla sanctimonia, quæ extra illud obtineri nequeunt.

2. Usus. *Admonitio.* Comedamus, & gustemus in S. Cœna, quàm suavis Dominus est, *Psal. 34. 9.* Comedamus, in S. cœna, & dilatemus os, ut bonis magis magisque

gisque repleatur, *Psal. 81. Comedamus, & fruamur,* convivio rerum pinguium, pinguium, inquam, saginariorum, *Esa. 25. 6. Comedamus, ut cum Ægyptio,* *1. Sam. 30. 12.* non tantum vivamus pro tempore; sed in æternum. *Comedamus* cum Elia, non solum ut aliquem montem, *1. Reg. 19. 8.* sed cœli ut attingamus beatitudinem. *Comedamus*, ut cum Davide, non tantum manibus hostium corporalium, *1. Sam. 21.* sed & Spiritualium elabamur. *Comedamus*, ut obedientiam nostram erga Deum demonstramus: ut thesaurum misericordiæ Dei nobis comparemus, *Heb. 4. 16. Comedamus* in S. cœna, ut anima nostra satiretur, cibetur, ditetur, recreetur, *Luc. 1. Audiamus jam;*

II. *Quomodo aliquid faciant in specie.* Notetur:

I. *Invitatio ad modum acquirendi rem aliquam.*

II. *Modus rem acquirendi ipse.*

III. *Res ipsa.*

I. *Invitatio ad modum acquirendi rem aliquam. Venite inquam.* Tantus amoris divini ardor, ut omnimodo hominum studeat salutem. Non tantum hominum salutem exoptat, sed & homines vocat; nec tantum illos vocat, sed & eos invitat; nec invitat tantum, sed & invitationes geminat; illas geminando, ut alliceret; alliciendo eos, ut afficeret; afficiendo eos, ad vitam æternam ut reficeret. Ter enim hic clamat per linguam & pennam Prophetæ: *Venite, venite, venite inquam;* ut ita amorem & zelum suum, in invitandis hominibus, ad gratiæ suæ convivium, exprimeret, omnemque excusationis ansam illis eriperet.

DOCTRINA.

Hinc, hinc auditotes charissimi, apparet. Deum uni-
 cè hominum salutem exoptare, & omnia quæ ad illius pro-
 motionem spectant, facere.

RATIO. 1. *Venite, inquam*, clamat hîc Deus ter-
 tia vice.

2. Quid aliud etiam illa Dei vota, *Psal. 81. 14.* illa
 oracula; promissiones illæ amplissime, *Deut. 28.* invi-
 tationes continuæ; consolationes dulcissime, *Esa. 66.*
 indignant?

3. Quid aliud Prophetarum conciones, *Esa. 1. 16.*
Jer. 13. 16. *Hezechielis cap. 18. 30. 31.* Christi suspirationes,
Matth. 23. Apostolorum admonitiones inuunt,
 quàm Deum hominum desiderare salutem? *2. Cor. 5.*
20. Nam illi unâ voce & ore clamitant omnes: *La-*
vate vos, purificate vos, amovete malignitatem actio-
num vestrarum ex adverso oculorum meorum, Esa.
Cedite Jehovæ vestro Deo gloriam, Jer. 13. Reverti-
 mini, & avertite vos ab omnibus defectionibus ve-
 stris, *Hezech. 18. 30.* Jerusalem, Jerusalem, quoties vo-
 lui congregare liberos tuos, quemadmodum gallina
 congregat pullos suos sub alas, & nolulistis? *Matth. 23.*
 Reconciliemini Deo, *2. Corinth. 5.*

1. U s u s. *Correctio.* Cur non *accedis*, ô homo, ad
 S. convivium? Quamdiu vocet Creator, te creatu-
 ram: cæli terræque Dominus, te servum; Ille Rex
 Regum, te subditum? Qui tibi imperare posset, ut ad
 S. suum convivium accurreres, te invitat; qui te urge-
 re posset, allectat. *Venite, inquam*, clamat ditissimus,
 & tu pauperrime; *venite, inquam*, vocat beatissimus,
 & tu miserrime, ad S. cœnam, (ubi divitiæ & deli-
 ciae

ciæ; ubi pinguedo, *Esa. 25.* & beatitudo animæ est) ad-
volare recusares? Non vocaris hîc ad convivium
Regis hujus, ut Haman ille vocabatur ad convivium
Reginæ, *Esth. 7.* Nam non mortis tibi imminet pericu-
lum hic, ut illi; sed salutis, vitæ, & gloriæ princi-
pium, *Joh. 6.*

2. U s u s. *Admonitio.* Adoremus, adoremus hunc
Dei nostri amorem, morem, & rem: quod ad saum,
nos convivium vocat, invitat, clamitans *venite, inquit,*
qui iræ suæ fulmine nos ad illud compellere, vel re-
luctantes justitiæ suæ ense interimere posset. O amo-
rem! clamat Deus ad nos amantissimè; *venite, inquam,*
ad meum epulum, & ita nos amoris sui fune trahit,
& vocis suæ dulcedine ad illud rapit. *Venite, inquam,*
intonat, & amoris mei, in convivio meo, aspectate
specula; liberatitatis meæ degustate, in illo, fercula.
O charitatem! Quid aliud est hoc, quàm si cœlum,
terram; gloria, ignominiam; beatitudo, miseriam,
invitaret? Fac, ô Deus, ut *veniamus;* duc nos amoris
tui manu, & inflamma nos igne cœlesti, tuo Sancto
nimirum Spiritu, ad convivium tuum lautissimum
frequentandum. Effice, ut ad tuum splendidum e-
pulum *veniamus,* ut fias tu compos voti, & nos no-
stri desiderii, ut ad te dextrè in S. Coena *veniamus:*
veni prius ad nos, ut ductor ad errantes, ut consola-
tor ad plorantes, ut illuminator ad caligantes. O
quàm felicissima eris anima mea, benignissimus tu-
us Deus, hisce ardentissimis tuis suspiriis, si annue-
rit! *Jam sequitur:*

II. Modus acquirendi rem ipse. *Comparate absque
pecunia*

pecunia & absque pretio. Ne miseri omnibusque opibus exuti, ob penuriam & miseriam hinc tristitia afficerentur; dicit liberalissimus hic Deus: *Absque pecunia & pretio.* Ac si diceret: Regia est hæc mea mensa, & non caupona: ad regium vocamini palatium, & non ad diverforium. Nulla hinc requiritur pecunia, sed devota anima; nullum hinc exigitur pretium, sed cor contritum. O liberalitatem!

DOCTRINA.

Deus largitur suis omnia, absque illorum meritis.

RATIO I. *Comparete absque pretio.*

2. Quid pauperes ditissimo; nudi ornatissimo; peccatores justissimo Deo offerent, quo aliquid promerentur?

3. Quomodo illi, qui iram Dei erant digni, illius favorem; inimicitiam, ejus amorem, gehennam, coeli splendorem merentur?

4. Quomodo à Deo aliquid merentur, cui omnia debent?

5. Nullam hinc vult regnare bonorum operum jactantiam; sed suam tantum gratiam corruscare abundantiam, *Luc. 1. Psal. 81.*

6. Parata omnia, & non comparata extat, *Luc. cap. 14.*

1. *Uusus. Redargutio.* Quid crepatis vani ostentatores hinc vestram pecuniam? Quid venditatis bonorum vestrorum præstantiam? quid jactitatis bonorum vestrorum abundantiam? quis desideravit talem pecuniam, nam absq³ pecunia? quis flagitavit tale pretium, nam absq³ pretio, Deus altitia sua mactavit?

vit? *Matt. 22.4.* Quid valeat vestrum *es*, ubi tantum est auri? quid efficiat *pecunia*, operum bonorum ja-
ctantia, ubi hîc in convivio spirituali Dei offeruntur
munera? quid polleat sanctitatis vestrae *pretium*, ubi
omnia in hoc convivio incomparabilia sunt? Velitis
hîc obtendere meritum quoddam, ô Pontificii; bo-
ni vestri odor, in hoc epulo coram Deo, sit merus
fœtor; virtus, virus; opus, pus. Absque *pecunia*, ditissi-
mus; absque *pretio*, liberalissimus, ad convivium vult
ut accurras. Non enim Papicolæ, Deus desiderat o-
peris *aurum*, sed in primis cordis thesaurum; non ve-
sanam spirituales opulentiam, sed magis veram pœ-
nitentiam; non vanas bonorum operum divitias,
sed sinceras lacrymas. Apage ergo Pontificios cum
suâ *pecunia & pretio!*

2. *Usus. Consolatio.* Egregia hîc emergit conso-
latio pro pauperrimis animabus, pro illis, qui cum
ad S. Convivium se recipiunt, nullos prædicant spi-
rituales bonorum operû thesauros, nullum *pretium*,
nullum meritum. Qui advolant ad sacras epulas, ut
pauperes ad divitum mensas, *absque pecunia & pretio.*
Quid enim doni daturi essent omnium rerum dato-
ri, & muneris omnium rerum remuneratori? S. Cœ-
næ ipsius cum accumbis, nullam exigit à te *pecuniam*,
sed famelicam animam, *Pf 81. Luc. 1.* Nullum *pretium*,
sed fidei os, oculum, manum & stomachum. Ut Reges
sine *pecunia & pretio* pauperes lautè tractant: ita &
hic Rex Regum, te pauperrimam animam liberalis-
simè tractare gaudet, *Luc. 14.* Accurre, accurre ergo
& *absque pecunia* ad hanc S. Cœnam afflicta & egena
anima,

anima, quid trepidas? III. *Res ipsa.* Observetur hîc quod illa sit duplex:

I. *Reficiens.*

II. *Nutriens.*

I. *Reficiens Vinum.* Non omnis omnibus arridet potus: unumquémque hîc sua trahit voluptas. Alium juvenes porum, alium senes haustum desiderant. Unus hoc, alter illo delectatur potu. Alii cupiunt potari, alii gestiunt exhilarari: hisce ergò *vinum*, illis verò sæpe aqua arrideret. Nonnulli sunt imbecillioris valetudinis, & adamarent *vinum*: alii firmioris valetudinis, & flagitarent cervisiam. In spiritualibus & diversus animadvertitur appetitus, diversus cernitur defectus, diversus quóque à Christo offertur potus. *Vinum* comparate. *Vinum*, mei communionem; *vinum*, refectioem; *vinum*, pacem; *vinum*, salutem. Quid *vinum* aquæ hîc adjunctum aliud innuat, quàm gratiam cuius sitientium; in Christo, reficientem & sufficientem esse ad gaudium, *Rom. 14. 17.* ad spiritualis voluptatis cumulum, plenissimè juxta ac planissimè exhibitam, *Psal. 36.* Nam summus ille Monarcha Jesus Christus, defæcatæ voluptatis & hilaritatis fons, suum convivium voluptate & hilaritate etiam perfundit, offerens *vinum* suis convivis, gratiam, lætitiâ, amorem, favorem abundantem, corroborantem. O ineffabilem liberalitatem & charitatem!

D O C T R I N A.

Deus suos convivis lautè & letè excipit.

RATIO. I. Hîc fit mentio *vini*; *vino* redundans mensa,

mensa, & splendida & gaudio delibuta est.

2. Spiritu sancto, oleo lætitiæ illos ungit, & exhilarat; tristitiam illorum omnem expectorat; fidem, voluptatis spiritaliæ fontem illis donat.

3. Recreat illos mœstos, corroborat languidos, sustentat famelicos, ditat egenos.

4. Convivium suum convivis est instar paradisi, ubi omnigenæ animæ deliciæ & lætitiæ, recreationes & voluptates offenduntur; utpote fons omnium amor Dei æternus, *Eph. 1.2.* Arbor vitæ Jesus Christus; jucundissimi flores, divinæ illæ amplissimæ promissiones; Herbæ corroborantes, consolationes nimirum animam restaurantes, *Psal. 119.*

5. Quare Deus suos non lautè & lætè haberet, qui lætitiæ omnis est causa, & bonorum omnium fons perennis, qui non potest exhausti, vel exsiccare; ut ille Isaci fons, qui cum benedixerat Jacobo, Hefavo benedictionis rivum communicare non poterat? *Gen. 27. 39. 40.*

6. Apud Deum abyssus divitiæ benignitatis reperiuntur, quare suos non splendidè tractaret?

1. *U s u s. Correctio.* Quàm multi, proh dolor, inveniuntur, qui hoc *vino*, hæc Dei gratiâ, in S. cœna non delectantur. Qui capiuntur *vino* Noachi, quo pudor illorum aperitur, *Gen. 9. 21.* *vino* Lothi, quo incesto corpus polluitur, *Gen. 19. 33.* *vino* Nabalis, quo anima ratione exuitur, *1. Sam. 25.* O *vina* venenata! *vinum* immodicè sumptum mentem corrumpit; & amor rerum mundanarum nimius, mundi perniciosus, & diaboli carnisque potus, mentem cognitione

rerum divinarum orbat; *vinum* ita haustum, morbos gignit; & diaboli, mundi, carnisque potus vitia procreat; *vinum* immoderatè adhibitum, calorem nativum extinguit. Mundi potus amorem Dei suffocat. Ite jam & hoc *vinum* mundi vos oblectate, si vos ire perditum decrevistis. Nonne præstaret *vinum*, quod Deus hic repræsentat, eligere, gratiam illius, hoc in convivio quærere, quò *vinum* vita, & justitia, & gloria vestra sita sunt?

2. *Usus. admonitio.* Nos, nos, fratres charissimi, hoc *vinum* amoris & gratiæ Dei nobis in Christo propinato delectemur. Ut *vinum* moderatè sumptum cor recreat, calorem nativum reparat, appetentiam irritat, crassos humores profligat; ita gratia Dei, in Sacro hoc convivio, est *vinum*, quod cordis nostri est recreatio, spirituum nostrorum corroboratio, amoris erga Deum inflammatio, appetentiæ spiritualium excitatio, pravorum affectuum eliminatio. *Vinum* copiosum sanguinem generat; & gratia Dei in S. cœna, abundantem spem, Rom. 5. procreat. *Vinum* cibi concoctionem promovet; gratia Dei, crucis amaritudinem absorbet, ita ut omnia in alimentum fidei cedant. Hoc, hoc ergo amoris Dei in S. cœna *vinum*, tibi animæ tristi sit gaudii procreator, timoris tui profligator, virium languidarum confortator, doloris tui suffocator. Quam felix, fœlix es anima mea, dum hoc Dei gratiæ *vinum*, S. in cœna frueris, uteris! *Audivimus rem reficientem*, percipiamus jam *nutrientem*.

II. *Nutriens Lac.* Non tantùm Deus gestit suos reficere

reficere convivas, sed & nutrire; idcirco vino adjungit, in convivio suo spirituali, *lac*. Ut anima suam non tantum ibi oblectamentum reperiret, sed & nutrimentum; non enim anima tantum debet refici, sed ubertate etiam spiritualium rerum ali.

DOCTRINA.

Deus suos ad vitam eternam sustentat.

RATIO I. *Lac* illis præbet quo nutriuntur.

2. Deus vitæ illorum ut est scaturigo, ita est ejusdem sustentatio.
3. Deus vitæ illorum vita, anima est, nam in ipso vivunt, & moventur, & sunt, *Actor. 17. 28.*
4. Deus illis est manna alens, mel reficiens: Deus est illis sitientibus fons, esurientibus penurarium.
5. Nonne ille pastor suas oves, ille pater suos liberos, ille Rex suos subditos, ille Sponsus suam sponsam, ad hanc & futuram vitam, enutrit?
6. Ille suos semper sustentavit, non in rerum tantum abundantia, sed & penuria; non tantum in aula, sed & in caverna; non tantum per homines, sed & per aves, *1. Reg. 18. 6.* non tantum per viros, sed & per Angelos, *1. Reg. 19. 5. 6.*
7. Propterea canit David, *Psal. 23.* Jehova pastor meus est, non possum egere, *Pf. 27. 1.* Jehova robur vitæ est.

2. *Uusus. Correctio.* Quam funestus illorum est status, qui inhiant rebus succo alimentari destitutis, ut mundi dapibus, quibus vescentes macrescunt, ut invidi & avari suo exemplo confirmant! Nullum, in mundi & diaboli convivio est *lac* nutriens. Non ibi

lac suave, sed fel aspidum, *Job. 20. 14.* sed venenum draconum, *Deut. 32. 33.* Non animadvertitur, in mundi epulo, *lac* reficiens, sed interficiens, quale illud erat, quod Jaël Sifferæ offerebat, *Jud. 4. 19.* *Lac*, quo feræ in naturam degenerant, ut, de infante, feræ cujusdam *lacte* in silva, enutrito, commemoratur. Quis non evitaret illud mundani convivii *lac*, ovo Basilisci haud dissimile, ex quo qui comedit moritur, *Esa. 59. 5.*

2. *Uusus. Admonitio.* Hoc *lac* jam appetamus, quod Deus nobis in sacro suo exhibet jam convivio. *Lac* infantem nutrit; merita Jesu Christi te, ô anima, S. in Cœna, nutriunt. *Lac* colorem exoptatum & gratum corpori conciliat: amor Dei in S. Cœna cordi colorem & calorem comparat. *Lac* sitis ardorem extinguit, *Jud. 4. 19.* Gratia Dei furorem & tentationis ardorem interimit. *Lac* confortat: Amor Dei nos corroborat. Quando Deus, ô anima mea, tibi belligeranti corona; tibi cursitanti meta; tibi ploranti lætitia est, nōne *lac* hoc est dulcissimum? *Lac* capræ tibi resistit; sed amor Dei tuo languori sese opponit, *Psal. 103. 3.* *Lac* ovillum pinguefacit; sanguis Jesu Christi, agni illius inculpati, te vera pinguedine vestit & munit. O saluberrimum suavissimi spiritualis convivii *lac*! Beata illa anima est, hoc *lacte* quæ in S. Cœna fruitur, gratiâ Dei quæ ad æternam vitam nutritur! Hæc sufficiant de primo concionis principali *membro*; Sequitur jam:

I I. P A R S.

Saluberrima informatio. Nota hic:

I. *Correctionem.* II. *Admonitionem.*

I. *Corr.*

I. *Correctionem* quod spectat; illa respicit, invitatorum.

I. *Divitias.*

II. *Molestias.*

I. *Divitias illorum* quod concernit;

Cur expenditis pecuniam pro nullo cibo? O stoliditatem! *Cur expenditis pecuniam, industriam, sapientiam pro nullo cibo, nullo alimento, pro quisquiliis, siliquis; pro falsis, fictis; pro nugis, fanis?* Illis, illis nihil inest alimenti, nihil commodi, pro anima sitiente, esuriente. Mavultis vos frustra macerare, quàm meâ gratiâ saturare? Ego, vos voce, promissis vos allecto, thesauros spirituales vobis præsentem, & vos largitatem meam respuatis? Ego vobis pauperrimis gratis omniam offero; & vos rebus superstitiosis, ludicris operam & industriam perdati? Ego sum verè *cibus*, Joh. 6. & vos sudetis in illis, quæ ne spiritualis *cibi*, nutrimenti, nomen merentur? Quæ hæc est dementia? Extra me, meâmq; gratiam, opulentiam, *nullus cibus*, *nullum* animæ ferculum, fulcrum excogitari, multò minus inveniri potest.

DOCTRINA I.

Boni pastoris est, non tantùm virtutes exosculandas, sed & vitia detestanda auditoribus aperire.

RATIO. 1. Deus non tantùm suos edocet faciendâ, sed & effugiendâ; non tantùm animæ cupediâ, sed & quisquiliâs hîc demonstrat; dicens: *cur expenditis pecuniam pro nullo cibo.*

2. Ut Herbarius non tantùm medicas herbas, sed & noxias indigitat; ita & spirituales hortulani non sa-

luberrimas tantum, sed & venenatas in mundi hostio herbas, doctrinas, indigent. Ut vigiles in specula non diem tantum albicantem civibus tubæ clangore significant, sed & hostem ingruentem prænuñtiant, ita & spirituales illi vigiles in civitate Dei, *Ezechie* 3. non tantum salutis diem civibus suis indicent, sed & adversarios illis insidias struentes, tubæ Evangelii detegant. Ut viæ dux non rectam tantum viam præmendat, sed & devia devitanda edocet: ita & animarum duces, non rectam tantum virtutis semitam terendam, sed & varios vitiorum anfractus declinandos, demonstrant.

3. Huic sedulo incubuere omnes venerandi illi Patriarchæ, honorandi illi Prophetæ, sanctissimi illi Apostoli, ut illorum scripta satis superque evincunt.

1. *Usus. Correctio.* Quam plurimi hodie inveniuntur, qui volunt insigniri titulo pastoris, & revera sunt impostores; ductores, & sunt seductores. Quis illi clamarent; *cur expenditis pecuniam pro nullo cibo,* cum lanam ovium & substantiam, crumenam auditorum & animam auferre moliuntur? Alii quidem *cibum* sumendum, sed non fugiendum; medicamentum, sed non venenum, indicant. Alii veritatem, sed hinc fit, quod miseri auditores *pecuniam* sæpè exponunt *pro nullo cibo,* nullo animæ nutrimento, pro rebus utilibus & inutilibus, pro Papæ phantasiis, & Monachorum ineptiis.

2. *Usus. Admonit.* Boni pastores, Dei nobilissimum exemplum, imitentur. Non tantum *cibum saluberrimum*

luberrimum, sed & noxium auditoribus indicent. Ut bonus nauclerus nautis, non tantum blandam aëris faciem, sed horrendum etiam maris furorem, depingit. Ut belli dux, non suis tantum militibus victoriam & prædam, sed & penuriam atque ærumnam etiam proponit: Ita & pastores, navigii Jesu Christi naucleri, agant; perorent ad populum Dei, ei delineantes non tantum grata, & dulcia, sed & ingrata, amara; non tantum cibum arridentem palato, sed & ei displicentem. *Ne exponant pecuniam pro nullo cibo; ne pecunia, & animæ jacturam simul faciant; ne paleam loco cibi, frumenti, acquirant.*

DOCTRINA II.

Anima nullis bonorum operum meritis nutriripotest.

RATIO 1. *Cur expenditis pecuniam pro nullo cibo.*

2. Ut Rex illis aureis suis ferculis; & filius prodigus inventis suis quisquiliis saturari non poterat, *Luc. 15.* ita & anima fictis istis bonorum operum meritis ali nequit.

3. Nullum illis inest pro anima nutrimentum, pro conscientia gaudium; nam illa merita sunt absque succo consolationis.

4. Hinc nata illa Jacobi suspiria: *Impar sum omnibus his beneficiis; totique illi fidei quam servo tuo præstitisti, Gen. 32. 10.* & Davidis: *Quid est mortalis, quod memor sis ejus? aut filius hominis, quod visites eum? Ps. 8. 5.* Esaïæ: *sumus ut immundus omnes nos, & sicut panniculus abjectissimus omnes justitiæ nostræ, cap. 64. 10.*

I. *U. s. u. Redargut.* Quam stupidi & vesani jam

sunt Pontificii, qui maximis sumptibus Jerusalem, Christi sepulchrum, Christi in monte Bethaniae vestigia eunt salutatum, honoratum, animæ ut sibi comparent *cibum*; illa ut *cibetur*; conscientia ut tranquilletur; cor ut recreetur. O dementiam! *Cur expenditis pecuniam vestram pro nullo cibo?* Quæ uvæ colligi possunt ex hisce spinis, & ficus ex hisce tribulis, *Matth. 7. 16.* & alimonia ex hisce vestris nugis, quisquiliis? Angeli dicebant mulieribus Christum, in monumento quarentibus: *Quid inter mortuos quæritis eum, qui vivit? Luc. 24. 5.* Ita & vos compello: *Cur expenditis pecuniam pro nullo cibo?* *Quid quæritis animæ vestræ cibum in superstitionum vestrarum monumento?* *Quid quæritis animæ alimoniam, inter paleam?* Ista superstitionum palea, conscientia vestra non potest, tanquam vero spiritali *cibo*, saturari, pacari; anima vestra nutriri, refici; cor vestrum gaudio affici; illóque imbui. Quod Deus Judæis olim est interminatus, hoc vobis etiam continget: *Vagabimini tandem à mari uno ad alterum, & Aquilone ad Orientem usque; discurrentes ad pervestigandum verbum Jehovah, (spiritualem animæ cibum) & tamen non invenietis, nam animæ cibum non est in istis vestris nugis, facetiis, Amos. 8. 12.*

2. *Usus. Admonitio.* Ne simus hujus dementiæ cæstro perciti, non *exponamus pecuniam pro nullo cibo*, pro re nauci: sed ad hoc convivium curramus, ubi verus *cibus*, animæ nimirum reperitur alimonia, cordis lætitia, conscientia mellita. Ubi verus est *cibus* in *S. cœena*; non quisquiliæ, sed veræ cupediæ, gratæ illæ Evangelii

Euangelii uvæ, *Matth. 7. 16.* ad afflictum pectus exhilarandum; ficus, ad ægrum sanandum; mala granata, ad languidum corroborandum, *Num. 13. 24. Cant. 8. 2.* ut est adumbratum.

II. *Molestias illorum quod jam spectat. Et laborem vestrum pro re minimè saturatura.* Frustra vos torquetis & maceratis re vili. Hic sudate, laborare, est oleum & operam perdere, litus lavare. Nulla messis hujus seminis; nullus fructus hujus arboris; nulla voluptas hujus laboris vestri expectanda est. In cassum enim laboratis, si per vestra merita animam vestram saturare, conscientiam tranquillare enitamini.

DOCTRINA.

Operibus bonis non potest fidelis anima acquiescere, ad vitam æternam per illa obtinendum.

RATIO. 1. *Et laborem pro re minimè saturatura, tranquillatura animam & conscientiam, salutis in negotio.*

2. Illa enim opera justitiæ divinæ opposita nullius sunt valoris, & illius vento, instar paleæ, diffantur; & instar ceræ, coram illius igne, liquefcunt.

3. Illa imperfecta bona opera, perfectæ; ex parte impura, purissimæ; misera, beatæ; temporalia, æternæ illius vitæ fontes existere nequeunt.

4. Sunt Dei dona, sunt debita, quæ creaturæ tenentur creatori præstare, & idcirco vitam æternam promereri non valent.

5. Nulli sanctorum bonis suis operibus acquieverunt, & per illa vitam æternam obtinere studuerunt. Illud, Mosis geminationes; Davidis orationes;

Jeremiæ lamentationes; Pauli suspirationes, clarissimè demonstrant, *Psal. 90. 8. Psal. 51. 1. 2. Jer. Lament. 1. 22. Rom. 7.* Bona opera sunt via regni, sed non causa regnandi. *Bernhardus.* Salvamur non ex operibus, sed ex gratia, *Rom. 11.*

1. *Usus. Redargut.* Quàm stolidi jam sunt illi, qui laborem capessunt, sudorem effundunt, pro re minimè saturatura. Laborem, dum semetipfos castigant; laborem, dum Christi crucem (ut ineptiunt) osculatam Jerusalem petunt; laborem, dum cum Rege quodam Poloniæ, in cilicio, per nivem nudis pedibus cursitant. O stoliditatem! Cur laborem vestrum exponitis, cur vos ita defatigatis, pro re minimè saturatura? Licet vobis convivium superstitionum Pontificiorum, operum illorum supererogatorum abblandiatur, cibus tamen ibi oblatas, est res minimè animam saturatura; cibi que est instar arenæ, quæ nullum laticitat alimentum; cibi que est instar coturnicum Israelitarum, quas inter dentes illorum adhuc gærentes plaga Dei excipit, *Num. 11. 33.* cibus est instar panis, cujus baculus est fractus, id est, qui non saturat, *Ezech. 4. 16. & 5. 16.* Adhuc laborem vestrum pro re tali minimè saturatura exponitis? Ut mulier illa in medicamentis nullam sonationem inveniebat, *Luc. 8. 43.* ita vos in istis rebus ludicris nullam saturationem reperietis.

2. *Usus. Admonitio.* Ne exponamus laborem nostrum pro re minimè animam nostram saturatura. Deus, in convivio hoc sacro, ad quod nos invitat, non nostrum laborem, sed æternum suum erga nos amorem; non nostrum laborem, sed suam liberalitatem; non nostrum

strum laborem, sed filii sui sanguinem, intuetur. Non *laboris* nostri dignitas, sed amoris Dei largitas has adornavit epulas. Quis nostrum etiam sanctissimorum hoc convivium mereri potuisset, ubi fercula animæ nostræ, Christi sunt merita; ubi potulenta, Christi sunt vulnera? David nullo suo *labore* attigit coronam, *1. Sam. 16.* ita & nos, nullo nostro *labore*, pervenimus ad gratiæ Dei mensam. David illam nactus est divino ex amore; nos hanc adipiscimur divina ex liberalitate, *Esa. 25. 6.* *laborem nostrum exponamus*, imò & sanguinem pro Jesu Christi gloria; pro Evangelii doctrina; pro nobili nostra corona; *Apoc. 2. 10.* pro Dei in nobis gratia, quæ animam saturant, lætificant, corroborant, *Psal. 73. & 4. & 27. 11.* Jam consideranda Dei admonitio, ad invitatos instituta. Ubi observa:

I. *Quid faciant respectu consilii divini:*

II. *Quid faciant respectu boni oblatis:*

I. *Quid faciant respectu consilii divini.*

Nota hic:

I. *Rem.* &

II. *Modum Rei.*

I. *Res, auscultate mihi, auscultate non mundo immundo, sed mihi vestro Deo; non hosti, sed vestro Patri; non diabolo seductori, sed vestro ductori. Auscultate mihi vestro Soli, creatori, gubernatori, defensori. Auscultate mihi, cujus potentiâ formati, cujus gratiâ ex Ægypto liberati, cujus munificentiâ terra Chananæa estis donati. Auscultate mihi, cujus labia spirant salutem, cujus verba afflictis apportant consolationem.*

Divino mandato obediendum est.

RATIO. 1. *Auscultate mihi.*

2. Homines enim tanquam creature, Deo creatori; ut servi, gubernatori; ut liberi, genitori; ut subditi, Regi obedientiam præstent.

3. Dei consilio nihil salutarius; verbo suavius; imperio levius.

4. Mandatorum divinorum obedientia, benedictionum est scatebra; honoris via; cœli scala; longævitas causa.

5. Noach hujus obedientiæ illustre est speculum, *Gen. 6. 22.* Abraham illius est incomparabile exemplum, *Gen. 22. 10.* Quid referam de Jacobo, hujus obedientiæ magistro; Mose, illius Coriphæo, cujus obedientia admirabilis admirabili à Deo coronata honore.

1. *Usus. Correctio.* Cur mortales, huic Deo summo bono non *auscultatis*? vos *auscultatis* diabolo, mundo, carni, voluptati, qui animæ hostes, vobis convivium non in cœlo, sed in inferno, instruunt. *Auscultavit* Simeon filio Ababi ipsum ad convivium invitanti, & ita transfixus est, *1. Mach. 16. 15.* Et vos illis *auscultantes*, infelices infeliciter ultimum vitæ terminum claudetis. Propheta, contra Dei mandatum *auscultans seniori*, in leonis illapsus est unguis, *1. Reg. 13. 20. 25.* Vos contra expressum Dei mandatum, mundo *auscultantes*, *1. Job. 2.* in Leonis illius rugientis infernalis unguis ruetis, *1. Pet. 5.* Achan *auscultavit* avaritiei, & lapidibus est obrutus, *Jos. 7. 25.* Absolon

auscul-

auscultavit honori, & perplexæ quercui est affixus, 2. *Sam.* 18. 9. En vobis jam mundi fercula, diaboli bel-laria, carnis & voluptatis mortifera convivia. In-felicissimus, hisce qui jam *auscultat* invitantibus!

2. *U s u s.* *Admonitio.* *Auscultemus* nos Deo opti-mo consiliario, patri, luci & robori nostro, *Psal.* 27. Si *auscultandum* est Deo irato, multò magis placato. Si *auscultandum* est Deo vocanti ad ferulam, ad pœ-nam: multò magis invitanti ad mensam, munificen-tiam. Enoch *auscultavit* Deo, & assumptus est, *Gen.* 5. 24. Et nos Deo *auscultantes*, ab hoc gratiæ convi-vio, ad gloriæ epulum, *Matth.* 8. rapiamur. Noach *auscultavit* Deo, & arca inclusus diluvii furorẽ lethi-ferum effugit, *Gen.* 6. Nos Deo *auscultantes*, arca pa-terne ipsius providentiæ inclusi, ex naufragis hujus seculi undis eluctemur, *Esa.* 43. Abraham Deo *auscul-tans*, *Gen.* 22. maximis opibus ornatus est. Nos Deo *auscultantes*, convivióque suo accumbentes, spiri-tualibus inprimis opibus beemur. Joseph Deo *au-scultans*, *Gen.* 39. 9. summo honore est affectus. Et nos Deo *auscultantes*, Dei filii appellemur, quã gloriã nulla major si Deo *auscultaremus*, nos in hisce atris calamitatis diebus, S. cœnã favoris divini luce frue-remur: Nos in hisce mundi concussionibus, in S. cœna tranquillitatem; nos in hisce armorum colli-sionibus, in S. cœna pacem offenderemus, festumque nostrum in lætitia celebraremus.

I I. *Modus rei.* *Indesinenter.* Semper meo pendea-tis ab ore, salutis veluti fonte. *Indesinenter* mihi au-res, animę vestrę jannas præbete patulas, verba vitæ

mea per illas animam vestram ut intrent. *Indefinenter* aures vestre mihi sint reseratae, & serpenti isti obturatae, ne illius sibilus cor vestrum petat & impetret, variisque in errores abripiat. Si enim tantillum aures vestras à me vestro duce ad seductores; à me vestra salute, ad istas pestes; à me vestra veritate, ad istas vanitates vertetis, bona vestra evertetis: nam actum brevi erit de anima vestra, de alimonia vestra, de vita vestra, de lætitia vestra.

D O C T R I N A.

Semper pii Dei consilio obtemperent.

RATIO. 1. *Indefinenter auscultate mihi.*

2. Quia piorum felicitas, prosperitas, delectatio & glorificatio, in hac obedientia radicate sunt, *Psal. 81. Deut. 28.*

3. Ut cuncta sui sustentatione indigent: ita pii Dei consilio.

4. Ut mundus Sole carere nequit: ita pii Dei ductu, suasu destitui nequeunt.

5. Ut unum quodque illud appetit, quo sui nititur conservatio: ita pii semper affectent hanc obedientiam divini consilii, qua cardo illorum salutis vertitur.

6. Ut ingenui liberi semper piorum parentum ab ore pendent: ita pii semper pendeant Dei à suasu.

7. Qui Deo non semper obtemperat, ille inobedientiae maculâ aspergitur; ille poenis divinis involvitur; ille radiis benevolæ Dei faciei orbatur, *Es 59. 2.*

1. Usus. *Correctio.* Ah quàm multi sunt qui ad tempus saltem Deo *auscultant*, ut Saul ille Rex! *Qui similes*

similes sunt, in obedientia Deo præstanda, rori matutino citò evanescenti, *Hof. 13. 3.* Arcui fallaci, arcui extenso citò resilienti, *Hof. 7. 16.* Qui *auscultant Deo*, ipsiusque fruuntur convivio, hora prospera, læta, sole benedictionis divinæ illis splendente, re illis ex voto fluente: sed hora luctuosa, aspera, spirantibus horrendis istis persecutionum procellis, quàm longissimè se ab hoc spirituali epulo remotos exoptant. Qui Deo *indefinenter* quidem *auscultant* vocanti ad læta tragemata; sed non ad lacrymarum fercula, de quibus *Psal. 42. 4.* extat: vocanti ad calices vini lætitię bibendos, sed non ad utres aquã tristię replendos, quorum mentio fit, *Psal. 56. 9.* Arrident illis spiritua- lia, in hoc S. convivio, fercula, sed illorum condi- mentum, utpote crux, illis displicet. Gratus illis est agnus Dei mactatus, in S. cœna oblati; sed amaras huic adjunctas afflictionum herbas fastidiunt, *Ex. 12.*

2. *Uusus. Admonitio. Indefinenter, indefinenter* Deo nostro *auscultemus*, ut consolationum ipsius læ- genæ in S. cœna nos reficiant, *Cant. 2. 5.* *Indefinenter* Deo *auscultemus*, ut ex Christo, illa salutis petra, *Deut. 32. 15.* aquæ vitæ, in S. cœna, ad animam nostram, fluant, *Joh. 6.* *Indefinenter* Deo *auscultemus*, non tantùm nos ad dapes, sed etiam ad afflictiones; non tantùm nos ad suavissima bellaria, sed etiam ad amarissima tormenta; non tantùm nos ad mensam, sed etiam militiam; non tantùm nos ad convivii sui mel, sed etiam ad mundi fel, vocanti, invitanti. *Indefinenter*, inquam, Deo *auscultemus*, non tantùm nobis pa- nem, sed etiam fustem; voluptatem, sed etiam acerbi-
tatem

tatem offerenti. Nos enim ipsius convivere sumus illi, quibus Deus aperuit oculos, (ut olim Bilham de se affirmabat) Num. 24. 3. ita ut in tenebris, lucem; in afflictione, salutem; in adversitate, prosperitatem intueamur, cantillantes cum Davide, Psal. 23. 6. Nichil nisi bonum & benignitas prosequuntur me omnibus diebus vite mee. Sed audiamus:

II. *Quid faciant respectu boni oblatis.* Observa:

I. *Quid faciant.*

II. *Quid inde acquirant.*

I. *Quid faciant.*

Comedite bonum. Mea bona non vestro tantum visui contemplanda, sed & gustui examinanda offeruntur. *Comedite*, gustate, o mortales, quam *bonum*, quam *benignus* erga vos indignos, ingratos, ignavos sum! *Comedite bonum*, relicto diabolo, contempto mundo, cum nugis & vanis, cum fucis & tricis. Nam, quid *boni*, quid solidi hisce caducis: quid *boni*, quid solatii hisce fictis: quid *boni*, quid gaudii hisce superstitionis: quid *boni*, quid nutrimenti hisce glumis: quid *boni*, quid pretii hisce vilissimis inesse potest? *Comedite bonum*, quod vobis præbeo: *bona* hinc omnia; *bonum* solatium, *bonum* pretium, nutrimentum *bonum*, oblectamentum *bonum*. Quam *bona* mea vulnera, mea merita, quæ sunt pacis causæ, salutis viæ!

DOCTRINA.

Deus eximia suis largitur beneficia.

I. RATIO. *Comedite bonum, bonum*, inquam, *Comedite*, gustate, in succum & sanguinem redigite. *Bona*, egregia illi sunt, quæ vobis hinc exhibeo.

2. *Quæ*

2. Qualis fons est talis rivus; qualis arbor, talis fructus. Ita qualis est Deus, talia & ejus sunt beneficia. Ipsa qui est præstantia, pretiosissima; munificentia, maxima; opulentia, uberrima suis donat *bona*.

3. Liberalitatis ipsius Sol, in opere creationis, redemptionis, gubernationis, clarissimè splendet erga suos.

4. Quàm præclara in electos & dilectos suos effundit beneficia! Quàm eximia illa est fides, quâ beantur; Spes, quâ nobilitantur; patientia, quâ armantur! *Rom. 5.*

5. Verbo suo lactat illorum animam, *Psal 119.* tranquillat conscientiam; dissipat tristitiæ nebulam, *Psal. 30.6.12.*

6. Illos lapsos erigit, languidos reficit, famelicos nutrit, *Psal. 23.1. & 34.10.*

1. *Usus. Correctio.* Paulus exclamat; ô amentes Galatæ! quis vos fascinavit, ne obsequeremini veritati? *Gal. 3.1.* Sed mihi jure etiam erit exclamandum: ô mortales! quis vos fascinavit ne comederetis *bonum*? *comeditis* malum, quod Diabolus vobis sub specie *boni*, suo in convivio, recommendat. Quid enim *boni*, ex mali omnis fonte, prorumpat? Quid *boni*, ab acerrimo vestro hoste, profluat? Ipsius promissiones, sunt defraudationes: ipsius escæ, sunt tricæ: ipsius rosæ, sunt spinæ: ipsius mel, est animæ fel: ipsius cibus, est animæ viscus: ipsius tragemata, sunt animæ vena. Detestare ergo, ô mortalis, diaboli convivium, ut detesteris malum, peccatum.

2. *Usus. Admonitio.* *Comedamus nos bonum, & in Dei*

in Dei amore exultemus: *Comedamus nos bonum* in S. cœna, & liberalitatem Dei cum Davide ebuccinemus, *Psal. 23. Comedamus nos bonum*, & merita Christi in S. cœnâ nobis applicemus. *Comedamus bonum*, & credamus Christum hostes nostros infernales debellasse; Dei amicitiam nobis conciliaisse, *Rom. 5. locum* in cœlo nobis præparasse, *Joh. 14. 2. Comedamus bonum*, ore purgato, stomacho fidei præparato, corde humiliato, in S. cœna, ne illud quod bonum est, alius nostro vitio fiat malum, *1. Cor. 11. 29.* & quod odor vitæ est, nobis existat odor mortis. *Perciamus jam:*

II. *Quid inde acquirant.* Nota hic:

I. *Rem, &*

II. *Rei Rationem.*

I. *Res. Oblectet se anima vestra.* Quæ vobis recommendo, non sunt fragilia, quæ momentaneam hanc tantum respiciunt vitam; quæ labia tantum oblectant, externa recreant, cordis verò penetralia non intrant; quæ corpori destinata cum illo intereunt; quæ brevi temporis curriculo deflorescunt: sed mea bona & dona; meus cibus & potus; meum lac & vinum ejus sunt indolis, ut *anima vestra* illis corroboretur, recreetur, cibetur ad vitam æternam. Illa *oblectatio* morte non extinguitur, sed accenditur: illa non minuitur, sed augetur: Illa non finitur, sed perficitur. *Joh. 5. 11. O veram! ô solidam oblectationem!* Quis illa non caperetur? Quis illius amore non teneretur? Nam, non est oralis, sed cordialis *oblectatio*; *oblectatio*, inquam, non labiis, sed cordis hærens intimis: *oblectatio*, quæ hæc in vita suam cernit inchoationem, in al-

in altera verò suam reperit perfectionem.

DOCTRINA.

Dei qui facit voluntatem, ille invenit voluptatem.

RATIO. I. *Auscultate mihi, & oblectet se anima vestra.*

2. Illa mandatorum Dei obedientia instar arboris fecundæ, dulcissimos parit fructus; instar fontis scaturientis, melleos effundit rivulos, *Deut. 28.*

3. Quò luna Soli est vicinior, eò luna etiam clarior illius claritate; formosior, illius formositate: Ita pii, quò magis ad Deum per obedientiam accedunt, eò plus venustatis, voluptatis, lætitiæ & gloriæ ex eo in illos redundat.

4. Obedientes, Deus voluptate ingenii humani vim transcendente, perfundit. Lux illis voluptatis est facta, lætitia illis est nata, *Psal. 97. 11.*

5. Quantà voluptate Patriarchas, Prophetas, Apostolos, & omnes pios replevit! Quanto gaudio D. Pauli animus fuerit delibutus, apparet! *Rom. 5. 3.*

1. Usus. *Correctio.* Illi hîc merito taxandi, qui nos melancholicos, diabolico tristi spiritu agitados proclamant. *Anima nostra* semper se in Dei Patris favore, Filii Dei amore, Spiritus sancti consolatione oblectat. Sed vos, vos nunquam fruimini solidâ & sincerâ oblectatione. Ut uxor Samsonis nuptias lacrymis & squalore transigebat, *Jud. 14. 17.* ita & vos epulas vobis à diabolo obtrusas, mœrore consumere cogimini. *Oblectatio* vestra est semen luctus, qui sæpè peccati est fructus. *Oblectationem* vestri convivii excipit horror, *Dan. 5.* Cum illius oblectationem principio nascitur

scitur mœror. In vestris mundanis conviviis, in ipso *oblectationis* melle, prodit sese tristitiæ fel: in ipso *voluptatis* condimento, aperit sese angoris acetum: in ipso *recreationis* saccaro, ostendit sese pavoris venenum, quo correpti, cum Belschatzare tremetis, horrebitisque, *Dan. 5. 6.* Ô funesta convivia!

2. *Usus. admonitio.* *Oblectet se*, fratres charissimi, *anima nostra*, in hoc convivio, in hac S. Coena. Judæi olim sese *oblectabant* in suis festis, in suis umbris; nonne *oblectet se anima nostra* in S. Coena, in Evangelii luce uberrima? Alii se *oblectant* in sua hæreditate; *oblectet se anima nostra* in Jehova prædii nostri portione, *Pf. 16. 5.* Alii se *oblectant* in honore, *Act. 12.* *Oblectet se anima nostra* Dei amore. Alii se *oblectant* rerum mundanarum ubertate, *Pf. 4.* *Oblectet se anima nostra* S. Coenæ voluptate, *Pf. 36.* Nostro sacro in convivio *oblectationis* sunt lagenæ, *Cant. 2. 5.* Quis ergo se non *oblectaret*? Nostro S. in convivio consolationis sunt mammæ, *Esa. 66. 11.* Quis ergo hîc se non *recrearet*? *Oblectatio nostra* non est tantum oris, sed & cordis; labii, sed & animi. Non enim tantum in lingua nostra est nata, sed in ipsa *anima* quoque est radicata, *Joh. 16. 2. Sam. 21. 10.* Sed nos merito de nostra *oblectatione* spiritali asserimus, non ei esse similem in mundo im-mundo. Illa nulli temporum injuriæ exposita est. De Salamandra astruitur, quod ipsis rapidis ignis flammis perstet salva: Sed de hac *anima nostra oblectatione* in S. Coena affirmari potest, quod ipso vehementissimo tentationis æstu perseveret illæsa. *Oblectet, oblectet, ergo*

Des ergò jam te, ó anima, hac S. in Cœna, gratiosæ S. Triunitatis in præsentia, angelorum in corona, piorum in frequentia, spirituali in Musica, usquedum ad cœlestia eucharis cantica. Jam sequitur:

II. *Rei illius Ratio.*

Pinguedine. Non macrescet anima vestra, ut mundi eduliis, siliquis, sine alimento ferculis. Illa plura promittunt fronte, quàm edunt opere. Cibi & potus hîc est quædam forma, aut nulla efficacia. Hinc tetricus sæpè convivarum illorum vultus, lamentabilis vox, querula lingua, anima mœsta. Mera enim hîc se pro anima manifestat macies, ut pallida illorum haud rarò clamat facies: nam omnibus exantlatis laboribus, nihil oblectationis veræ, nihil consolationis vivæ adipiscuntur. Vestra anima se oblectet *pinguedine*, spiritualium rerum ubertate, quàm in me deprehendet, qui vitulus ille sum saginatus, *Luc 15.* vobis ordinatus, vobis mactatus, ut *pinguescat* anima vestra, *pinguescat* fide, spe, & charitate; *pinguescat* æterna tranquillitate, voluptate, felicitate.

DOCTRINA.

Sacrum Convivium rerum spiritualium ubertate dis-
fluit.

RATIO I. *Oblectet se anima vestra pinguedine, re-*
rum spiritualium ubertate.

2. Deus est omnipotens, ut possit; benignus, ut velit suis affatim spirituales suggerere delicias.

3. Si ditissimi homines mare & terram suis apponunt mensis, ita ut quicquid deliciarum aër, quicquid terra, quicquid mare effundit & parit, intuea-

mur. Nónne Deus ille soli cœlique creator, spirituale suum convivium, omnigenis spiritualibus deliciis nobilitaret?

4. Ubertas hæc spiritualis hujus convivii graphicè depingitur, *Esa 25. Cant. 5. Ps. 23. & 36.*

1. *Usus. Correctio.* Quàm fatui illi jam sunt, qui hoc pingui convivio relicto, diaboli maculentissimis dapibus assident. Quæ in rerum bonarum penuria, pinguedo spiritualis inveniatur? Aquilarum pennæ pennis aliarum avium admixtæ, illas consumunt: ita dapes diaboli consumunt vires corporis juxta ac animæ illorum, qui illas attingunt. Ut vaccæ Pharaonis tenues, devorabant illas pingues, *Gen. 41. 4.* Ita etiam dapes diaboli tenues, devorant sæpè virtutes nonnullorum pingues. Aspice semel diaboli convivas; examina illorum pinguedinem. Nónne in diaboli convivio, avarus tibi apparet macilentus? Nónne invidus, tibi assidet exsuccus? Nónne ambitiosus è regione locum obtinens, conspicitur Monogrammus, sive extenuatus? Nocte enim dièque illi se macerant & lacerant curis. Nullum in virtute & pietate profectum faciunt, qui vera animæ est pinguedo: idcirco spirituali macie interibunt, si cum prodigo illo macie pellucente, maturè patris ad ædes, ubi vitulus ille saginatus, ubi Christus maectatus est, non remigraturi sint, *Luc. 15.*

2. *Usus. Admonitio.* Ad hoc jam convivium properemus, ubi anima nostra pinguescit; pinguescit donis & bonis benignissimi; pinguescit gratia Dei, pinguescit meritis Christi. Ubi fide pinguescit, spe pinguescit, charita-

charitate pinguescit. Quando in S. Cœna, spirituali isto convivio, percipimus, Deum nostrum esse Patrem, Christum fratrem, Spiritum S. consolatorem, nõne pinguescit tum anima nostra? Quando ibi accipimus peccatorum remissionem, spiritualium bonorum ubertatem, crucis contra dolorem consolationem; nõne pinguescit tum anima nostra? Justa pinguedo corpori parit venustatem: Immensa Dei misericordia gignit animæ nitorem. Pinguedo regit corpus: gratia Dei munit animam. Pinguedo à nobis prohibet aëris injuriam: benignitas Dei in spirituali convivio, ab anima arcet tentationis violentiam. Pinguedo humectat corpus: charitatis Dei flumen, humectat, irrigat animam. Pinguedo corpus emollit: beneficiorum divinorum ubertas animam nostram ad deplorandam ingratitude emollit. Felicissima anima mea, dum te oblectas hâc pinguedine in S. cœna. Hæc sufficiant quóque de ultimo membro. *Audivisti: I. Jucundam invitationem. II. Saluberrimam informationem.*

EPILOGUS.

David dicit *Psal. 34. 9.* Gustate & videte bonum esse Jehovam. Hoc textus enucleati est nucleus, enarrati scopus. Ita & jam vos meritò compello: *Gustate & videte quàm bonus est Jehova*, qui vos miseros ad beatitudinem, ad spirituales voluptates, ad mensam, ad amoris sui opulentiam vocavit, invitavit, instimulavit. Ad hæc non impulsus fuit vestrá nobilitate, quia ignobiles; non vestra virtute, quia peccatores; non vestrorum nummorum ubertate, quia paupe-

res eratis. Non vestram hinc desiderat pecuniam, sed suam demonstrat munificentiam. Nullum hinc valet meritum, quia amoris sui offert vinum. Non hinc bonorum operum requirit seriem, sed animæ vestræ gratiæ suæ objicit pinguedinem. O beatos vos, ad hoc spirituale Dei convivium, absq; pecunia, absque bonorum operum jactantia, ad comedendum & bibendum confluentes! Benignissimus Deus, vobis, suis convivis, cibum salutis, potum pacis, lac gratiæ, pinguedinem lætitiæ, animæ vestræ porriget; & vos tandem ab hoc convivio ad cœleste evehet, vos lacte amoris reficiet, voluptatum rivulis perfundet, fructu arboris vitæ pinguefaciet. Ad quod epulum vos & me ducat dux noster Jesus Christus, cui cum Deo Patre, qui nobis hoc convivium præparavit, & cum Spiritu S. qui nos ad hoc vocavit & aptavit, sit laus honor & gloria in omnem æternitatem, Amen, Amen, Amen.

CONCIO V.

TITULUS.

Dei hinc altitudo, humilium est consolatio.

TEXTUS. Esa. Cap. 57.

Verf. 19. Nam sic ait sublimis & elatus, cujus nomen est inhabitans æternitatem, & sanctus, qui in sublimi & sancto habito: etiam cum eo qui attritus est demissusque spiritu, habito, ut vivum conservem spiritum demissorum, & vivum conservem animum contritorum.

EXOR-

Legati, ritè officio, re in ardua maximè que ponderis negotio, nomine Regis sui, ad subditos perfuncturi, illius majestatem, dignitatem, solium, animumque ejus benevolum, illis insinuant, inculcant, ut illorum animis debitus honor, sincerus amor erga Regem, nascantur; & Rex illos vicissim favore suo prosequatur, robore suo tueatur. Hoc legati Regis illius Regum, Prophetæ, Apostoli suo exemplo adumbravere: Illi maximi momenti in negotio, soli incolis, cœli subditis, Dei maximi Monarchæ majestatem ineffabilem insculpere, thronum incomparabilem imprimere, strenuè sudarunt, ut animis illorum verus timor, infucatus amor, erga hunc Deum, Regem Regum, procrearentur; & ut, vice versa, Deus suis subditis, rebus in asperis, per fugium; persecutorum in æstu, refrigerium; in ludibrio, gloria; in bello, victoria; in mœrore, consolatio; in languore, corroboratio esset. Hujus rei nobile, verè nobile ille Prophetæ Esaias, hoc textu exprimit exemplum: Nam animis Israëlitarum, Dei gloriosissimi & altissimi splendorem, & sanctitatem; majestatem, & benignitatem, divino suo penicillo, graphicè delineare fatagit, ut illis Dei timorem, juxta ac amorem, illorum ad humilitatem, voluptatem; illorum ad pietatem, felicitatem, instillaret. Nos jam invitati ad splendidissimi hujus Dei splendidum convivium, Dei splendorem, & majestatem; Dei potentiam, & clementiam, ad nostri demissionem & prosperitatem, meritò trutinemus, ut digni convivæ hujus convivii aesti-

memur, gratiâ illius recreemur, potentiâ illius corrobororemur. Cuncta rito ut peragantur ordine, duo eventilanda: Quomodo Deus describitur;

P A R T E S.

I. *A Proprietatibus.*

II. *Ab habitationibus.*

V O T U M.

Fac, ô *aliffime*, ut coram te summo, in humilitate; coram te *sanctissimo*, in puritate, ad animi nostri demissi exaltationem, ad animi nostri contriti refectionem, ad benignitatis tuę celebrationem. *Amen, Amen, sublimiffime Deus, Amen.*

I. P A R S.

Descriptio Dei à certis proprietatibus.

Notetur hic;

I. *Dei dignitas.*

II. *Dei durabilitas.*

III. *Dei puritas.*

I. *Dei dignitas.*

Observetur hîc:

I. *Preparatio ad illam dignitatem.*

II. *Dignitas ipsa.*

I. *Preparatio ad illam dignitatem.* Nam sic ait: Non autumetis, ô afflicti, & plagis divinis ferè fracti Israëlita, me hosce ad vos instituere sermones, ad mœsta vestra corda solatio imbuendum, gaudio perfundendum: *Ipse Deus coeli, soli, salique creator & gubernator, populi sui contriti curam gerit; oculo benigno illum aspicit; scuto firmissimo defendit; solatio suavissimo reficit, Esa. 49. 13.* *Ipse Deus, ô Israël, qui te tot mileris*

miseriis extricavit; qui te tot bonis accumulavit; qui te sæpè tot victoriis nobilitavit; *ait*, te alloquitur; non in irâ, sed gratiâ; non in maledictione, sed benedictione; non ad te mulctandum, sed recreandum. *O suave alloquium, suavissimi!* hujus sermones, meræ recreationes; hujus *verba*, cordis sunt remedia; hujus *colloquia* mœstæ animæ sunt fulcra.

DOCTRINA.

Percipitis hoc auditores, *Fideles Pastores Dei sunt os.*

RATIO I. Esaias loquitur, & tamen dicit: *Sic ait Deus.*

2. Illorum *os*, est Dei *os*: illorum penna, Dei penna: illorum lingua, Dei lingua, quatenus ritè divino munere funguntur.

3. Spiritu Dei acti, agunt, *2. Pet. 1. 21.* impulsus impellunt, docti docent alios, *Joh. 14. 26.*

4. Suggestuntur illis, à Deo, loquenda, *Joh. 14. 16.* ad correctionem, ad admonitionem, ad consolationem, *1. Cor. 14.*

5. Ut Legati, non è suo pectore, sed Principis ex ore, cuncta proferenda hauriunt; ita & ministri, non suo è cerebro, sed Dei ex mandato, omnia proponenda depromunt.

6. Maria ita servos Architriclini compellabat: *Quæcunque dixerit facite, Joh. 2. 5.* Quæ Dei servis mandata, illa peragenda, illa Dei populo insculpenda, illa urgenda.

7. Samuel, ille juventutis piæ flos, Deo vocanti respondebat: loquere Domine, servus audit, *1. Sam. 3. 10.* Illi ministri, Deo loquente, audiunt, illudque

mundo aperiunt.

8. Hinc

8. Hinc illa Prophetarum fata : Ita dicit Jehova,
1. Sam. 10. 18. Hinc illud Christi effatum : Qui vos
 audit, me audit, *Luc. 10. 16.*

1. *Uusus. Correctio.* Quare, mi homo, ministros
 convivii sacri, ob fragilem illorum naturam, con-
 temnis? Quare illorum colloquia rejicis? Ne quidem
 perponderas ministrorum *labia*, Dei esse, in sacris
 peragendis, *labia* ! Illorum effata; sæpe esse oracula !
 Quando clamitant veste nuptiali destitutos, *Matt. 22.*
 instar suum pollutos, *Matth. 7.* Oleo fidei carentes,
Matth. 25. mundo immundo adhærentes, *Luc. 14. 24.* sa-
 cram cœnam non gustaturos, ipsum *Jehovam* ita cla-
 mitare certo certius statuas. Quando ajunt; indignos
 reos fore corporis & sanguinis Jesu Christi, ad con-
 demnationem, *1. Cor. 11.* ipsum *Deum* illud astruere fir-
 missimè credas. Saul, impius ille Rex, Samuelis ver-
 ba, *Dei affata* æstimabat, *1. SAM. 15. 24.* & vos, piorum
 Dei fervorum, ceu tot Samuelum adhortationes, in-
 crepationes, consolationes, susque deque habeatis?
 Achab, ille Prophetarum Dei persecutor, ad *Elie* mi-
 nas, veluti ad *Dei plagas*, contremiscens, se incurvabat,
1. Reg. 21. 27. Et vos ad tot fervorum Dei increpationes,
 veluti *Dei Comminationes*, nequidem commoveami-
 ni? O impietatem ! Sed vos tandem convivæ dia-
 boli facti; fulmine irati Dei tacti; plagis divinis ferè
 fracti; cum gemitu & planctu, cum suspiriis & lacry-
 mis, *Deum*, vos, per servos suos, allocutum esse, nolen-
 tes, volentes testari compellamini. O ! quàm refra-
 ctariam vestram animam, oclusas viprinas vestras,
 ad Dei invitantis tubam, aures detestaturi estis. O
 funestum

funestum vestrum statum.

2. *Uusus. admonitio.* O charissimi auditores, quaeso, vestri ad instructionem, hoc trutinatis. Nos *Dei sumus ministri*, mysteriorum divinatorum dispensatores, per quos, veluti legatos, ille soli coelique Rex, vobis subditis: per quos suos servos, totius universitatis moderator, vobis clientelis: per quos, ut testacea vascula, *2. Cor. 4.7.* ille ditissimus, vobis suis dilectis suum thesaurum offert: per quos, veluti manus, ille Sponsus, sacra in coena, vobis, suae sponsae, gratiae indicium, amicitiae annulum, repraesentat. Quando illi intonant: aperite cordis portas, ut Rex ille gloriae intret, *Psal. 24.* Aperite cordis januas, ut sponsus ille vobiscum coenet, *Apoc. 3.20.* Venite ad convivium pinguium, *Esa. 25.6.* Bibite ex fonte voluptatum, hasce cogitationes foveatis: *Deus sic ait*, ut ministrorum suorum sermone, veluti clave, clausa nostra corda aperiantur; veluti malleo, duriora frangantur, *Jer. 23. v. 29.* veluti igne, impuriora poliantur. *Deus sic ait*: ut ministrorum voce, ceu amoris fune, trahamur, *Cant. 1.4.* ceu voluptatis spiritualis fonte, alliciamur: ceu pietatis calcari, impellamur, ad hasce Sponsi nuptias, quibus nostra laetitia & vita; nostra consolatio & beatitudo sita sunt. O felices vos auditores, si *Deo peroranti* patulas & morigeras praebituri estis aures! Si ministris illius concionantibus, veluti *Dei voci* auscultaveritis! Haecenus, auditores charissimi, de *preparatione considerationis divinae dignitatis.* Jam

I I. *Ipsa dignitas trutinanda erit.* Illa hisce praeposita verbis: *Sublimis & altus.* O majestatem! *Sublimis & altus*

& *altus est*, ô Israël, Deus tuus, imò *altissimus* nobilitate naturæ, quâ infinito intervallo, creaturas cunctas, post se, relinquit. *Altissimus est*, quia ab ipso efficiente summo omnia fluxerunt, & ad ipsum *altissimum* finem omnia refluunt. *Altus*, imò *altissimus* est, quia *ille* summum obtinet thronum: *ille* iudex & legislator est supremus, *Gen. 18. Psal. 82. Ille* Rex est summus, *Psal. 75. 95. Apoc. 19. Ille* Dominus est absolutus: hujus *sublime* palatium nullę bellorum procellę tangent: nullę inimicorum machinę frangent. In illo *sublimi* throno, radii majestatis, sanctitatis; glorię, potentię, Angelis, beatis, plenissimè, purissimè, radiant, coruscant. Bono ergo sis animo, ô Israël. *Sublimis & altus est* Deus, tuus propugnator & liberator: *sublimis & altus est*, calamitates tuas ut aspiciat *altus*, afflictiones tuas ut dispellat: *altus*, hostes tuos ut debeat. Hujus Dei altitudo, tua, hisce mæroribus, sit consolatio; doloribus, refocillatio. *Hęc altitudo*, tuum hostium contra astum, sit perfugium; hostium contra æstum, sit propugnaculum.

D O C T R I N A.

Deus dignitate omnia superat.

RATIO. I. *Deus est sublimis & altus*, cujus longitudo, latitudo, & profunditas est ineffabilis.

2. Dei essentia est *dignissima*, immensa, *Exod. 33. 20. 23.* est *purissima*, sanctissima, *Exod. 20.* Cujus vita est perennis, *1. Tim. 1. 17. Prov. 8.* cujus sapientia est inpervestigabilis, *Rom. 11.* cujus potentia est insuperabilis, *1. Tim. 6. 15.*

3. Quàm *splendida* Dei in omnibus creaturis, est majestas

majestas! Quàm *decora* Dei, in omnibus locis, est bonitas! Dei munificentia est instar aurifodinæ profundissimæ, quæ fodiendo non potest evacuari: Dei potentia tanta est, ut nullâ violentiâ possit superari.

4. Dei *dignitas* est incomparabilis: nam charitas Dei, illa regina virtutum, est nobilissima; liberalitas ejus, efficacissima; longanimitas ejus inaudita; suavitas ejus, plusquam paterna; sanctitas ejus, lucidissima.

5. Dei magnificentia est singularis, benignitas incredibilis, justitia inflexibilis, veritas nunquam deficiens, misericordia cœlum terramque implens.

1. *U s u s. Correctio.* Hoc meritò feriat multorum aures juxta ac mentes, qui ad convivium hujus *sublimis*, terrenis affixi cogitationibus, advolant: qui inani arrogantia inflati coram *alto*, & *sublimi* comparēt. Si dignitatis ad apicem evecti homines, elatos, superbos ferre nequeunt: quî ille *sublimis*, quî ille stellifero gaudens throno, inani arrogantia turgidos, suo in convivio, toleret? Multi peccatis foedati ad sacrum epulum confluunt. Si *alti*, si moderatores alicujus urbis, omnigenis vitiis pollutos, mensâ suâ indignos judicant, & gravissimis sæpè pœnis implicant. Quî Deus *altus* ille & *sublimis* non urbis, sed totius orbis gubernator, suo epulo sacro peccatis infectos dignos judicaret? Nónne gravissimas ab illis pœnas exeret? Illi sibi imaginantur, peccata sua fore occulta, sed ô stoliditatem! Qui in specula aliqua excubias agit, longè, lateque oculorum aciem fingere, hominumque molimina inspicere evalet: multò magis Deus ille *sublimis*, tuas actiones, imò cogitationes tuas penetrat

penetrat, cui omnia etiam abstrusa sunt perspicua, *Heb. 4.* Illa igitur, mi homo, quisquis es, qui hujus ad dapes properas, trutina, ne hujus *sublimitas* tibi sit terribilis & exitiabilis. Hamani, Regis Persarum *sublimitas* erat horribilis, *Esth. 7. 6.* Sed Dei *altitudo* peccatori majorem incutiet formidinem, quando S. Coenâ privatus, Gehennæ erit immolatus, *Matth. 22.* virore gratiæ & spe gloriæ erit orbatus. Ab isto *alto & sublimi* Deo non amplius in talem peccatorem aqua cognitionis pluet, nec copia bonæ inspirationis defluet, ut, in hoc spirituali convivio, pia mens videt. Non lucebit tali amplius radius cœlestis luminis; nec fluet illi amplius rivus perennis fontis. Nullæ peccatori isti erunt divitiæ, deliciæ erunt isti peccatori nullæ: *Ærûnæ & lacrymæ, angores & dolores, supplicia & tormenta ipsius sunt futura fercula.* Ubi nos convivium spirituale reficit: ibi illos convivium infernale inficit: Ubi nos bibimus de deliciarum torrente, *Ps. 36. 9.* ibi illi sitient guttam aquæ ex aliquo fonte. Nobis rerum desiderabilium erit copia: illis earundem inopia. O triste convivium, æterni doloris fomentum!

2. *Usus. Admonitio.* Advoluturi, charissimi fratres, ad S. Convivium, hanc Dei nostri *altitudinem* probè, probèque pensiculemus, ut elatum nostrum animum retundamus; gemmatam illam propriæ justitiæ caudam deprimamus; omnesque elatas cogitationes dispellamus. Si homines, non sine reverentia, ad Regis alicujus properant tabulam: nonne nos composito & reverenti animo, advolemus, ad
 spiri-

spirituale Convivium *altissimi* Monarchæ, *sublimitatis* incomparabilis, & potestatis insuperabilis? Si Effera se purgabat, ornabat, fragrantiam sibi per balsamum comparabat, antequam aspectum Regis *sublimis* Assueri subiret, *Esth. 2.* Nonne & nostrum cor fit fide purgatum? *Act. 15.* Nostrum corpus sanguine Christi mundatum? *1. Joh. 1.* stolâ justitiæ Christi ornatum, Spiritu, nobili illa unctiōe, *1. Joh. 2.* inunctum, quando *sublimis* cœli terraque formatoris, & moderatoris mensæ accumbere gestit animus? Mensæ hujus *sublimis*, ô auditores, assidentes spirituali, spiritualia trutinemus; *altitudinem* illius adoremus; nihil humile, nihil vile de ipso cogitemus; & nos, supra nos ipsos, elevemus; cum muliere istâ, lunam, sublunaria hæc, hæc mundana conculcemus, *Apocal. 12. 1.* *Alta*, perennia, cœlestia trutinemus, *Col. 3.* ut & ipsimet per nostram humilitatem, & fiduciam, in hoc *altissimo* nostro Deo radicatum, in S. Cœna demonstratam; *sublimes & alti* evadamus, aspernantes inferiora hæc, hæc fragilia. Relinquamus illis hæc crepundia, & appetamus nos spiritualia illa fercula: concedamus illis cum prodigo, quisquiliis, *Luc. 15.* & sitiamus cœlestes, in hoc convivio, delicias. Inter hæc spiritualia *altissimi* fercula, illa memorabilia *Monicæ* exprimamus ore & corde, verba: *Evolemus, evolemus hinc:* & cum aquilis sursum feramur in *altum*, *Matth. 24.* ut Christo inferamur, Christo uniamur, Christo, illiusque *sublimi* convivio fruamur; ad quod hîc armorum strepitus, bellorum æstus; ad quod, inquam, nulla vis nec humana, nec diaboli-

ca pertina-

ea pertingere nequeunt. O Deus *altissime*, fac ex animis nostris *alta* amoris tabernacula, & sublimia pietatis templa. Non infimis affixa sit mens nostra mundi ferculis, sed *altissimis* tui throni bonis, non voluptatibus addicta sit anima nostra mundanis, spiritibus istis nos pungentibus; sed sublimibus deliciis, epulis istis nos reficientibus, *Psal. 23. 2. & 36.*

3. *U s u s. Consolatio.* Huic *alto & sublimi* Deo, si fide non dubia, spe non fluctuante, amore sincero, timore sancto adhærebimus, nihil est quod extimescamus. In tempestate & calamitate hæc Dei *sublimitas* nobis per fugium; in luctu, & miseriarum fluxu & fluctu, hæc Dei altitudo nobis portum præbebit. Navis Ecclesiæ Dei, in undis afflictionum decumanis, reciprocis, perpetuis, per Dei *sublimitatem*, exoptatam offendet tranquillitatem, in mundi concussione, requiem; in belli furore, pacem, *Matth. 8. Esa. 25.* in animi angore opem, *Esa. 43.* Ille *altissimus*, in lacrymarum convivio, nobis erit gaudii cumulus, *Psal. 4.* Ille *altissimus* nobis erit, contra ignita principis acris tela clypeus, *Eph. 6. 12.* Ille *altissimus* nobis erit, contra hostes alto honoris folio gaudentes, *Psal. 129. 6.* nos nostrumque convivium deridentes, nobis solatii hujus fontem invidentes, triumphus. *Hujus altitudo*, in luctu, nostra erit lætitia; in conflictu, nostra corona, usquedum ad sublime cœleste convivium evecti, umbrâ illius tecti; gaudio delibuti, ab omni malo tuti, ubertate illius convivii inebriati, *Psal. 36.* charitate *altissimi* saturati erimus. Quando nobili ista Patriarcharum coronâ, coronatæ à Deo tot bonis cœ-

na, Matth.

na, Matt. 8. 11. accubaturi, illo altissimo fruituri sumus, aspectantes in ipso, ipsam venustatem; gustantes in ipso, ipsam suavitatem, Psal. 34. 9. Percepta jam Dei dignitate, observetur:

II. Durabilitas, de illa dicit jam Propheta: *Cujus nomen est inhabitans aeternitatem.* Nomen Dei sæpè denotat ejus essentiam, attributa ejus, opera ejus, verba ejus. Ex hisce prædictis cognitio cõparatur, & ob illa celebratur. Ex hisce gloria elucescit gloriosissimi, & potètia patescit potentissimi *Inhabitans aeternitatem. Aeternus est Deus*, non habet principium, successiõnem, vel finem, Psal. 102. 1. Tim. 1. *Aeternus* ille seculorum est Rex, qui non subjacet seculis, sed præest seculis, & regit secula, quippe qui omnia secula solus præcessit: quomodo Rex subditis suis non subest, sed præest. *Aeternus est vester Deus*, ô afflicti, & cruce ferè fracti Israëlitaë! *Aeternus* est illius favor, quo vos persequitur; *Aeternus* est illius amor, quo vos amplectitur; *Aeternus* est illius pactum, quod vobiscum pepigit: *Aeternum* est illius brachium, quo vos defendit, quo hostium insultum frangit; quo nobilem vobis triumphum gignit. Sitis ergo, ô pii, ô moesti Israëlitaë, bono animo. Quamdiu pietas vestra erit infucata, & ita *aeterna*; quamdiu fiducia vestra erit firma, & ita *aeterna*; tamdiu Deus erit vobis *aeternus* Pater, *aeternus* Soter, propugnator *aeternus*, liberator *aeternus*; ita ut in tristitiã, lætitiã; in pugna, victoriã; in cruce, lucem; in mœrore, voluptatem videatis & rideatis. O Nomen Dei amabile! ô nomen Dei delectabile! nomen, quod solatii

est thesaurus: *nomen*, quod gaudii est cumulus: *nomen*,
quod auxilii est nucleus, pro calamitosis Israëlitis.

DOCTRINA.

*Deitas hinc stabilitur illius, religioso cultu qui colitur à
piis.*

RATIO. 1. Quia vocatur *hic inhabitans aeternitatem*.

2. Quia *aeternitas* est attributum veri Dei, *Esa. 40. 28.*

3. *Ille Deus est verus, qui Dominus est perpetuus,*
Psal. 93. 2. Rex est aeternus, Jer. 10. 10.

4. *Ille est verus Deus, qui fuit ab aeternitate, ante
omnes creaturas, ante montes & mundum, Psal. 90. 3.
ante secula, Esa. 43. 13.*

5. *Ille Deus est, qui primus est & ultimus, Esa. 43.
Principium & finis: qui est, qui erat, & qui venturus
est, Apoc. 1.*

6. *Ille Deus est, cujus annorum numerus est in-
comprehensibilis, Job. 36. 26. Mille anni coram ipso
sunt instar diei, Psal. 90. 5. 2. Pet. 3. 8. Ille est sine omni
mutationis umbra, Jac. 1. 21.*

I. Usus. *Correct.* Quàm stolidi jam illi sunt, qui
magis capiuntur rebus caducis, mundi, diaboli peri-
turis fucis, quàm aeternis bonis lucis: quos magis
trahit mensa fragilis, quàm perennis. Ille qui *inhabi-
tat aeternitatem*, ad convivium vos vocat, cujus hinc
rudimenta, & ibi in caelo reperiuntur complemen-
ta; & vos inhiatis convivio, haud dissimili ricino
Jonæ, *Jon. 4. 7.* exiguo temporis curriculo virenti; a-
nimalibus certis, quorum vita solis cum ortu pro-
gnata, illiusque occasu animadvertitur exterminata;
& convivio Belschatzaris, cujus mel, paucis elapsis
horis;

horis, in fel; cujus voluptatem, in horrorem audivi-
 stis commutatam, *Dan. 5.* Cur caducam mundani con-
 vivii jucunditatem, *æternâ* comparatis miseria? Cur
 tanti æstimatis diaboli fercula, quæ ori mellea, cordi
 fellea sunt, & ita vos fallunt; quæ gustû spiritualium
 rerum obtundunt: quæ vos ab *æterno* convivio ab-
 strahunt? Non gustetis hanc Cœnam, *Luc. 14.* quia
inhabitans æternitatem hæc locutus est; cujus minæ
 verissimæ, cujus pœnæ sunt gravissimæ. Cœlum
 citiùs periret, quàm apex illius increpationum in-
 teriret, *Luc. 21. 33.* Ventorum violentia ædes, quibus
 Jobi filii genio indulgebant, evertebat, *Job. 1. 19.* Ita
 procella iræ divinæ, fragiles convivii vestri ædes, di-
 ruet. Samson, domicilium, quo Philisthæi epicureos
 agebant, fractis illius columnis, frangebat, *Jud. 16. 30.*
 Sed qui *inhabitatur æternitatem*, fragilia voluptuosi
 vestri convivii palatia, in momento destruet. Væ,
 væ vobis convivii hujus spiritualis contemptoribus!

2. *Uusus. Admonitio.* Assidentes jam hujus *Æter-*
ni convivio, *æterna* desideremus; fides nostra non sit
 affixa pani fragili, sed Christo cibo perenni; Man-
 næ isti incorruptibili, de quo si quis edet, mortem
 æternam non sapiet, *Joh. 6.* *Æterna* illius bonitate,
 benignitate, veritate, clementia, potentia, justitia
 nitamur, hæc miseriarum valle, quâ cœnam hanc ce-
 lebramus, hunc cibum agnum mactatum, Jesum
 Christum, amarum crucis herbis, gustamus, nostras
 infirmitates deploramus. Oremus hunc Deum *æ-*
ternitatem inhabitantem, ut nostras hæc congrega-
 tiones velit *perennare*; convivium hoc ad ultimum

mundi terminum continuare, ut *æternæ suæ liberalitatis* & hic quædam vigeant testimonia, Belgica sua in Ecclesia, quæ hîc in obscuro veluti speculo intuemur, in *æternitate* plenissimè illa contemplaturi, quando convivii spiritualis gaudii serenitas nullis adversitatum nebulis involvetur.

3. *Uusus. Consolatio.* O *suavissimam inde efflorescentem consolationem!* Ille *inhabitans æternitatem*, juxta *æternam* suam promissionem, in convivio hoc sacro animam, ad *æternam* vitam, pascet; in cor nostrum per fidem apertum se dimittet; jucundam cœnam nobiscum capiet, *Apoc. 3.* in nobis gratiosa gratiosæ suæ præsentia signa, ostendet, *Joh. 14.* *Æternis* nos donis & bonis perfundet. Ille *æternitatem inhabitans*, suam Ecclesiam Belgicam faciet *æternam*, ita, ut instar montis Zionis sit futura, quem bellorum procellæ non sint profligaturæ: instar domus petrae Jesu Christo innitentis, quam Hispanorum machinæ, & inferorum portæ non sunt labefacturæ, *Matth. 16.* Ille *inhabitans æternitatem*, lacte & melle verbi sui, hac nobilissima & beatissima sua in Belgica Canaan, nos ad convivium suum amantissimè vocatos, recreet; lagenis solatii nos exhilaret, *Cant. 2. 5.* & pinguedine amoris sui nos saturet, *Est. 2. 5.* Ille *inhabitans æternitatem*, nos suos dilectos convivas evehet ad magnam illam *æternam* cœnam, quam non Sabbato temporali, sed perenni; non in ignominia, sed æterna in gloria, *1. Pet. 5. 20.* non in ruinosa urbe, sed restaurato orbe; non in vili pago, sed micante cœlo, *Apoc. 21.* ad nostri requiem, *Jer. 6. 16.* etc.

88. refrigerationem, *Actor. 3. 20.* sumus celebraturi, ubi illius opiparæ cœnæ, *Luc. 14. 16. Apoc. 19. 9.* excellentem suavitatem, & suavem excellentiam plenissimè gustaturi, quando edemus de manna illo occulto, *Apoc. 2. 17.* edemus ex arbore illa vitæ in medio paradisi hujus *æterni Dei* plantata, *Apoc. 2. 7.* bibemus ex fonte aque vivæ, *c. 21. 6.* Ad hoc convivium, non pullati, ut sæpè hic, sed albari, *Apoc. 3. 4.* non cruciati, sed exhilarati, By sso splendidâ ornatî. *Apoc. 19. 8.* advocaturi sumus. *O jucundissimam inhabitantis æternitatem cœnam, pugnantium coronam; suspirantium lætitiâ; laborantium medicinam; mendicantium opulentiâ!* *Hæc de Dei durabilitate: jã venit nobis trutinanda Dei.*

III. *Puritas. Sanctus. Triplici coronâ* hic Rex condecoratus fulget: Illius *coronæ* micant in cœlo, in solo, & adorantur in toto mundo: illius *gemmæ* sunt tantæ claritatis, dignitatis tantæ, ut omnium Regum splendorem obfuscent: ut sol, cœli gratissima illa lampas, syderum lucem & splendorem, radiis suis aureis, clarissimis supprimat. Deus est *sublimis, æternus, & sanctus.* Quis Regum, hosce titulos, jure quodam, sibi arroget? Omnium Regum *sublimitas, infirmitatis; sanctitas, impuritatis; æternitas, mortalitatis telis* exposita fuit. Iphis enim animalibus sæpè *inferiores*, cum Nebucadnetzare; iphis canibus *inferiores*, cum Nerone; iphis floribus *fragiliores*, cum toto humano genere, extiterunt. Hujus verò Regis Regum *sublimitas*, nullam supressionem; hujus *æternitas*, nullam determinationem; hujus *sanctitas* nullam contaminationem admittit, novit. Hic

jam *Sanctus*, ô afflicti Israëlitaë, vester Deus, vestrae *sanctitatis*, conversionis; vestrae *sanctitatis*, orationis; vestrae *sanctitatis*, humilitatis, erit memor. Memor erit, inquam, *sancti* vobiscum initi fœderis: *sanctæ* vobis commissæ legis; *sanctæ* vobis datæ promissionis. Et *sanctus* ille Deus, populum suum *sanctum*, contra *sanctitatis* suæ derisores; contra *sancti* sui templi profanatores; contra *sanctæ* suæ civitatis devastatores, est strenuè defensurus; & solem *sanctitatis* suæ nebulis, contumeliis propudiosarum gentium obscurari diutiùs non est permissurus: sed *sanctitatem* suam populo suo in *sancto* propugnando, liberando, victoriis coronando, beneficiis variis ornando, toti mundo venerandam, adorandam, formidandam, est aperiturus.

DOCTRINA.

A Deo omnia culpæ mala procul removenda sunt.

RATIO I. *Sanctus* hic Deus vocatur.

2. Ipsius natura purissima, in qua ne minima quidè excogitari potest impuritatis, vitiositatis umbra.
3. Omnia Dei opera & verba; beneficiorum flumina, & suppliciorum fulmina; consolationes & objugationes, nihil aliud clamitant & confirmant, quàm ejus bonitatem & puritatem.
4. Ipsi angeli, cœli ipsi Deo æquiparati, ne puritatis nomen, vel *sanctitatis* omen demonstrant, *Job. 15.*
5. Hanc puritatem ipse Deus sibi vindicat, *Levit. 11. 44.* Hanc populo suo inculcat, *ibid.* Hanc ipsi Angelorum chorus assignat, *Esa. 6.*
6. Impuritatem Deus odit, *Psal. 5.* impuros canes palatio

palatio suo excludit, *Matth. 7.* Et in hoc vitæ curriculo pœnas de pollutis sumit.

I. U s u s. *Correctio.* Utinam omnium aures & animos hoc circumsonaret, sed cheu! quanta illorum est seges, qui hanc *sanctitatem sanctissimi Dei*, ne semel, sacrum ad convivium advolantes, animo circumvolutant. Illi coram *sanctissimo* hoc Deo, sine *sancta*, nuptiali charitatis veste; sine *sancta*, delectabili cordis præparatione; sine *sancta*, desiderabili oris mundatione, comparent. Illi *sancti* hujus verbo, ad palliandum peccati deformitatem; & *sancti* hujus convivio, ad occultandum animi malignitatem, nefariè abutuntur. O scelus! O dedecus! *Sanctitatis* illa veneranda instrumenta, & ornamenta, vobis impuritatis detestanda sint nutrimenta & fomenta? Si vir honestus impura devitat lupanaria; multò magis *sanctitas* ipsa foeda effugiat corda. Nulla familiaritas erit *sanctitatis* cultori, cum impuritatis cumulo; *sanctitatis* fonti, cum iniquitatis throno; *sanctitatis* soli, cum foeditatis monstro. *Impuros* ad agnum paschalem festinantes gravissimo *sanctissimus* mactabat supplicio; qui ergò vos, vos, inquam, Diaboli & peccati cloacæ ultricem Dei effugiatis manum? Duo Aaronis filii horrendam Dei incidebant pœnam, ignem ob alienum altari impositum, *Lev. 10. 2.* Quas de vobis non expetet pœnas, impurum ob prævatum cupiditatum ignem, cordis vestri altari immissum? Qui impuras olim detestatus est domos: què ille non detestaretur pollutos vestros animos? Qui immundos, leprosos populi sui procul ire jussit à congrega-

tionem, *Levit. 13. & 14. Deut. 24. 8. 9.* quî ille *Sanctus*, vos non tandem arceat à S. convivii sui celebratione? Quibus jam aures sunt ad audiendum hæc, ad vitæ emendationem, & ita munditiem, audiant!

2. *Uusus. Admonitio.* Dicitur sit nobis hoc omnibus, fratres in Christo charissimi. Trutinemus jam Dei, (cujus accumbere mensæ jam gessit animus) *sanctitatem*. Illius *sanctitas* profliget impuras nostras cogitationes, juxta ac operationes, ut sol dissipat, puris suis radiis, caligines. Ut antidotum venenum sapè ex corpore pellit: ita *Sanctitas* Dei peccatum corde nostro ejiciat. Hujus *Sanctitas*, sit nobis instar spiritalis *manus*, quâ ducimur: instar *ignis*, quo accendimur: instar *sunis*, quo trahimur, ad omnem *sanctitatem*, puritatem. Filius ingenuus patris generosi premere gaudet vestigia: cur & nos sanctissimi patris vestigia terere non desideraremus? Servi Dominorum mores nonnunquam exprimere solent: cur nos *Sancti* Dei, Domini nostri mores, *sanctitatem*, virtutem nostrâ adumbrare non eniteremur? Ad hanc *sanctitatem*, ille, nos, ab æterno, in Christo, elegit, *Eph. 1. 4.* ad hanc, nos vocavit: ad hanc, per Apostolorum tubam, nos incitavit. Hæc *sanctitas* illis præfigurata deauratis, *Psal. 45.* nuptialibus istis vestimentis, *Matth. 22.* decantatis istis ornamentis, *Psal. 100.* *Sancto* ore, convivii hujus sancti, signa manducemus; *sancta* manu spiritalia hæc fercula arreptemus; *sanctis* oculis illa aspectemus; *sancto* corde illa occultemus. Si Joseph, non nisi comptus & mundus Pharaonis subijt aspectum, *Gen. 41. 14.* multò magis nos sancti, mundati coram

ti coram *sanctissimo* Deo Symposiarcha prodeamus. Si Pharisei, non nisi loti, sua quotidiana ad fercula, tendebant, *Matth. 15.* nonne multò magis nos purificati, ad *sancti* hujus epulas, prorumpamus? Si Davidis, illiusque virorum vasa pura deberent esse, si panibus propositionis uti, frui affectarent, *1. Sam. 21. 5.* Nonne *sancta* sint nostra corda, in quæ *sanctissimum* Deum recipere expetimus? Si Abraham Isaacum Deo immolaturus, pueros ad montis radicem reliquerit, *Gen. 22. 5.* Nonne nos peccata, impuritates, in mundi valle, relinquamus, Deo gratum immolaturi peccus, sacro suo in convivio? Si Moses constrictus esset se discalceare, Deo appropinquaturus, *Exod. 3. 5.* Nonne nos foeditates, iniquitates omnes exuamus *sanctissimi sancto* accubitori convivio? Circumcisi Paschali agno vescebantur: nos non nisi circumcisi, *sanctificati* hoc convivio fruituri. *Sanctifica* ergo nos, *sanctitatis* omnis fons, *sancto* tuo Spiritu, ut *sancti*, mundi ad te advolemus; *te sancto* fidei ore gustemus; *te sancto* corde servemus, ad laudem tuæ *sanctitatis*, & fruitionem nostræ voluptatis, in cœna purissima, aeterna. Hæc sufficiant de Dei proprietatibus; jam contemplemur Dei *Habitationes*.

I I. P A R S.

Dei Habitationes.

Illæ Habitationes hîc sunt considerandæ Respectu:

I. Regni ipsius gloriæ.

II. Regni ipsius gratiæ.

I. Respectu Regni ipsius gloriæ:

Qui in sublimi habito. In sublimi majestatis throno,
ubi

tibi adoror ab Angelorum choro; ubi honoror à beatorum mundo; Ita in *sublimi habito*, ut cœlos & terram impleam, *Jer. 23. 4.* Omnia regam; cuncta nutriam; regna evertam; eversa erigam; mala in bonum convertam. *In hoc sublimi habito*, ad vos miseris infirmis evolvendum: *In sublimi*, ad vos honoris in apicem evehendum: *In sublimi*, ad hostes tuos elatos evellendum: *In sublimi*, ad cruci tuæ terminum figendum. *In sublimi habito*, tanquam mundi creator & sustentator; tanquam populi mei dilecti, ab hoste contumeliâ affecti gubernator & propugnator. Quæ humana vis meæ resistat? Quis Regum, mihi in *sublimi habitanti*, vim inferat? Quis, ad meam potentiam, non exhorrescat? Sitis ergò afflicti, pii Israëlita, infracto animo: *ego in sublimi habitans*, vobis gloriæ, & hostibus vestris ignominæ sum futurus: *Ego, è sublimi*, inimicos vestros clade sum affecturus: *Ego, è sublimi*, benignitate vos sum profecuturus. Quid jam dulcius, afflictionis in amaritudine, afflictis enasci potuit Israëlitis? Quid solidius, infirmis oriri potuit Israëlitis, solidâ hac consolatione, crucis profligatrice, lucis procreatrice? O exoptatissimum *Sublimis* alloquium, gaudii defecati principium!

D O C T R I N A.

Gloriosissimum, auditores, Deus possidet Palatium.

RATIO. 1. *Qui in sublimi habito.*

2. Reges sua sæpè palatia, montis in cacumine, curant extruenda: sed hic gloriosissimus, glorioso suo fruitur palatio, *in sublimi cœlo*, admirabili solo, cœlo, inquam, tot astris, veluti fulgentibus facibus, micante.

3. Regum

3. Regum palatia oculis hominum sæpè apparent splendida, augusta; sed quid illorum venustas? vanitas. Quid illorum honos? onus. Quid illorum nitor? vapor. Quid illorum, inquam deliciae, respectu Dei palatii? Tristitiæ.

4. Thronus Regum, in celfo aliquo loco licet sit locatus, horrenda Martis, & vetustatis sæva tempestas illum vertit & evertit: Sed Dei *sublimem, sublimi* in cœlo, erectum thronum, nullæ belli procellæ, seculi sagittæ nullæ oppugnare, multò minus expugnare valent.

5. Ampla nonnunquam, in amplissimo hoc rerum theatro, Regum jactantur Palatia; sed quid illa, respectu Dei Palatii, propè immensi, obstupescendam hanc mundi machinam ambientis, & fulcientis, aliud quàm nidi? Quid illorum dignitas? fragilitas. Quid illorum spatium? Ne quidem punctum.

1. *U s u s. Correctio.* Perpauci, proh dolor! hoc perponderant. Illi enim ad spirituale altissimi hujus Dei epulum, corde & ore, manu & gestu indecoro & imparato. Vestra peccata, hujus ante oculos, putatis esse obscura? *In sublimi habitat*, & videt terram, *Psal. 33.* & tuam malitiam, *Psal. 94.* tuam corruptam viam, *Psal. 139.* tuas cogitationes, *Jer. 20. 10. 17.* tuas iniquitates, *Psal. 90.* Quoniam ille, qui hoc convivium adornavit, *in sublimi habitat*, nulla hîc tegmina; nulla hîc vestimenta; nulla hîc ficulnea folia, tuam nuditatem, tuam pravitatem occultent. Solis, mundi illius oculi, radiis quædam sunt occlusa: Sed *in sublimi habitantis* oculis omnia sunt aperta, *Heb. 4. 13.*

Nox te privat Solis splendore: sed nulla caligo te se-
 jungat ab *habitantis in sublimi* lumine. E *sublimi* cœ-
 lo, sublimis ille sua tonitrua producit: & è *sublimi* suo
 domicilio, in te convivii sui profanatorem, iræ suæ
 edet fulmina. E *sublimi sublimis* hujus sede, grando
 prorupit Ægyptum vastam devastans, *Exod. 9. 23.* &
 te vanum & profanum è *sublimi* plagarum grando
 obruet & opprimet. E *sublimi* illa prodibat manus,
 quæ Bethschemitas arcam Dei irreverentius intro-
 spicientes mactabat, *1 Sam. 6. 19.* E *sublimi* & ultricis il-
 la egredietur manus, quæ, te convivii Spiritualis
 conspurcatorem, trucidabit. E *sublimi* illa proficiscen-
 batur manus, quæ impio & impuro Balschatzari
 suum delineabat exitium, *Dan. 5. 5.* E *sublimi* & illa ad-
 volet manus, quæ refractario, & indurato tuo cordi
 tuum adumbret interitum. Nam, ô convivii hujus
 nobilissimi ignobilis conviva! hujus *in sublimi habi-*
tantis oculum, nec manum ultricem unquam effu-
 gies.

2. *U s u s. Admonitio.* Ad hujus convivium, humi-
 lem adportemus animum. Quid enim nos sumus,
 respectu hujus *in sublimi habitantis*? Formicæ sumus,
Esa. 40. 15. Guttulæ sumus, *Psal. 103. 14.* Stercus sumus,
 dedecus sumus. S. cœnæ accumbentes, *sublimi* Dei
 affixæ sint sedi mentes. Rerum terrenarum amore
 non abducamur: sed ad *sublime* cœlum, *sublime* pa-
 latium fidei alis attollamur, *Matth. 24.* Ut viator pa-
 triæ desiderio flagrat: ita & in nobis desiderium *sub-*
limis Patriæ vigeat, *Phil. 3.* Ad æternum illud convi-
 vium, quod in *sublimi* nobili beatorum coronâ, cele-
 bretur,

bretur, suspiremus: *sublimes* illius voluptates affe-
 ctemus: & ut cervus corporales, *Psal. 42.* ita nos spi-
 rituales aquas desideremus, *Psal. 23.* Sponsa per Spon-
 sum, in illius gestit duci domicilium: quantò magis
 nos *sublime sublimis* nostri Sponsi Palatium occupa-
 re exoptemus! *Sublime*, inquam, illud Palatium, re-
 rum pretiosarum gazophylacium, quo mera offen-
 detur ubertas, vera invenietur voluptas: quo pingue-
 dine saturemur, quo voluptate inebriemur, *Psal. 36.*
 Deus *in sublimi habitans*, è *sublimi*, hanc mundi fabri-
 cam, sole suo illustrat: oremus, corde humili, *habi-*
tantem in sublimi, ut radiis S. sui Spiritus, profligatis
 ignorantiae tenebris, mentem nostram illuminare
 dignetur, ut nobilissimi, splendidissimi convivii hu-
 jus spiritualis splendorem, nobilitatem rectè æstime-
 mus, trutinemus, trutinando, amemus; amando, de-
 sideremus; desiderando, arreptemus; arreptando, nos
 saturemus, nos exhilaremus. Deus *in sublimi habi-*
tans, è *sublimi* orbitarum pinguedine, *Psal. 65. 12.* plu-
 viarum ubertate agrum irrigat, humectat: Supplice-
 mus supplicii huic animo, ut è *sublimi*, gratiae suae flu-
 mine, doctrinae Evangelicae rore; cor nostrum irriga-
 re & foecundare haud dedignetur, ut lætos ipsi fru-
 ctus, pro hoc convivio, animae paradiso, proferat.
 È *sublimi*, Israëlitæ, manna illud, sunt hæcti: inde &
 Jesum Christum, optimum optimi hujus convivii
 ferculum, præstolemur. Per portam patet alicui ad-
 itus in palatium: Per verbum & sacramenta, veluti
 portas, *sublime* palatium ingredi enitamur, & ibi
 lautissimo perenni epulo fruamur.

3. *Uusus. Consolatio.* Quamdiu hoc convivio lacrymis & squalore utimur, consolemur nos *sublimi* & amabili; *sublimi*, & delectabili; *sublimi*, & desiderabili Dei patris cœlo, quod & nos filii: Dei gubernatoris convivio, quod & nos servi; Dei Regis palatio, quod & nos subditi ingressuri, ibique in júbilo & triumpho, magnam, splendidam, lautam cœnam celebraturi sumus, *Matth. 8.* Interim nos *sublimis* illius loci primitiis solemur; ut olim Israëlitaë terræ Chananaë oblato botro, & malo Granatis se solabantur, *Num. 13.* Spoliati templis, spiritualis convivii celebrationi destinatis, templum *sublime sublimis* illius Dei affectemus, quod nos afficiat, fulciat: quo nulla vis humana nos excludat: quod humanam vim frangat. Illo convivio nos hostes non magis sunt orbaturi, quàm Deum *sublimi* sua arce sunt exturbaruti. Hac jam de *regno potentiaë*; jam trutinemus; quid de Deo dicitur:

II. *Respectu Regni gratiaë.* Notetur hic:

I. *Quale illud est in genere.*

II. *Quale illud est in specie.*

I. *Quale illud est in genere.* Et *sancto habito*, scilicet, loco, cultui meo consecrato; ubi *sanctus* meus populus confluit; ubi se devotio populi mei prodir; ubi precum vis se exerit. In *sancto*, ubi florent *sancta* illa exercitia; ubi videntur *sancta* illa sacrificia. In tali *sancto* habito loco, amore & favore, gratiâ & efficaciam donis & bonis meis. Tali *sancto* loco, *sancto* tali templo *habito*, ut illud oppugnatum defensum; profanatum purgem; deformatum ornem; devastatum reparem.

rem. *Ego habito in sancto* illo loco meâ potentiâ, ad illum protegendum; meâ munificentiâ, ad illum reficiendum; meâ sapientiâ, ad illum regendum. *Ego habito in illo sancto* loco, ut ignis, hostes devorans; ut Sol, hospites illuminans; ut salutis fons *sanctos* recreans, donis accumulans; bonis ditans. O exoptatissimam, *Sanctitatis sanctio* suo loco præsentiam!

DOCTRINA.

Deus amat loca cultui suo destinata.

RATIO. 1. *Et sancto habito*, scilicet loco gratiosè, copiosè.

2. Nam, tali loco hominum mentes illuminat, ignorantia nebulas profligat, fide illos nobilitat, spe illos armat, charitate illos coronat.

3. Ut fœderis tabernaculum, *Exod. 40.34.* & Salomonis templum nube obumbravit, *1.Reg. 8.10.* Ita & illa loca suo Spiritu accumulât.

4. Ut olim Obed-Edomi eedes, ob arcæ præsentiam, benedictionibus ditavit, *1.Sam. 6.12.* Ita, Deus, loca cultui suo consecrata, variis beneficiis ditabit.

5. Ibi vinea, quam irrigat, *Esa. 5.* quam sole gratiæ recreat; quam Spiritus pluviâ, & Euangelii rore fœcundat.

6. Illa loca Deus tanto prosequitur amore, ut ibi cæcis sit lumen, sitibundis flumen, confligentibus clypeus, esurientibus cibus, ambulantiibus via, pugnantibus corona.

7. In istis locis, Deus dura hominum pectora emollit, *Jer. 23.* refractaria flectit, clausa aperit, frigida calefacit.

8. In istis locis, Deus, ex lupis, oves; ex aquilis, columbas; ex superbis, humiles; ex impuris, castos, Spiritus sui efficaciam, sæpè efficit.

9. Hinc David: Deus amat sua tabernacula, ubi gloria sua habitat, *Psal. 26. 8.*

1. *Usus. Correctio.* Utinam omnes aures haberent, ad hæc audienda, sacras! Sed multi, eheu! *sanctum* hunc locum, turpibus suis mendaciis, nefandis homicidiis, abominandis perjuriis, diris blasphemis, jurgiis, calumniis, odiis profanant, accurrunt ad *sancti* hujus loci *sanctum* spirituale convivium, ad *sancta* illius fercula, absque ullâ prævia probatione, præparatione, purgatione: accurrunt, inquam, ad *sancta* hæc, ut lascivi canes, ut insidiosæ vulpes, ut iracundæ serpentes, ut atrocissimi scorpiones, ut impuri sues, ut superbæ pavones, ut lupi rapaces, ut ursi voraces, ut tauri petulantes. Si leprosis nullus olim ad *sanctum* daretur locum accessus, *Deut. 24. 8. 9. Num. 5. 1. 2. 3. Deut. 23. 1. 2. 3.* Quis vobis impuris, ad *sancta*, aditus erit concedendus. Si aliquis sorditatus honestam incideret congregationem, nonne correctionis hastâ peteretur, vel planè, ut impurus canis, expelleretur? Nonne & Deus vos peccatis fœdissimis diffluentes, sancto è suo loco exturbet? vos, ô impii, ô scelerati, ad *sanctum* locum, ad *sanctum* epulum advolatis impuro, & vindictæ cupido corde; impuro, & calumniæ repleto ore; impuris, lascivis luminibus; impuris, injustis manibus. Nonne, ô vani, & vesani perponderatis, sublimem corda & opera vestra contemplaturum! *Sanctum sancti* sui loci, & convivii

vivii profanationem vindicaturum! *Æternum*, æternis vos suppliciis mactaturum esse? Si Deus Germaniæ, ob propudiosam vitam, sancti loci maculam, diras inflixit pœnas: num vos impunitos dimittet? Si virenti non pepercit ligno, vobis aridis parcat? *Luc. 23. 31.* Ipsa tandem *sancta* loca, in cinere & sanguine, plorabunt, & vestra scelera deplorabunt. Væ, væ tum vobis *sancti* loci & epuli conspurcatoribus!

2. *U. s. Admonitio.* *Habitat Deus in sancto loco, sanctam* ubi celebramus cœnam; *sancta* ad illum advolemus fronte & mente, veste & voce. *Sanctæ* sint nostræ aures, *Prov. 3. 2.* Quibus dulcissima Dei alloquia hauriemus: *Sancti* sint nostri oculi, *Psal. 119.* quibus sacra amoris Dei pignora aspiciemus: *Sanctæ* sit nostra lingua, *Pf. 39. 2.* qua hospitis liberalitatem evehemus: *Sanctæ* sint nostræ manus, *Esa. 56. 2. 1. Tim. 2. 8.* quibus sacra fœderis sigilla arripiemus. Nam *sancti* loci, *sancta* fercula, ad *sanctos* pertinent, *Ephes. 5. 25.* ad Dei filios, *Joh. 11. 52.* Pontifex sacerdotalibus ornatus vestibus sanctum intrabat locum, *Exod. 28.* Ita & nos amicti stola *sanctitatis* Christi, ad *sanctum* locum, ad sanctam cœnam tendamus. Si candidati Romani dignitates quasdam ambituri, stolis albis micantes, in campum Martium descendebant: quantò magis nostram erit, ad *sanctas sancti* loci dapes, candida justitiæ Christi veste splendentes, prodire! Si homines ad nuptias mundi, non nisi mundi, terfi, compti, confluunt: quantò magis nos ad nuptias Agni, non nisi ornati confluamus! Devitemus iniquitates, a-

nimi pestes, sanctuarii istas profanationes. Ut nebulae solis splendorem obumbrant: ita & vitia sancti hujus loci & convivii splendorem obscurant. Pestis inficit corporis membra: sed turpis vita polluit hæc sacra. Fugiamus, fugiamus itaque omnem & mali speciem, *1. Theff. 5. 22.* ut hujus sancti loci, & convivii majestatem reddamus venerabilem, amabilem, desiderabilem. *Audivistis quid de regno Dei gratiæ in genere sit dictum: Audite quid dicetur de illo: II. In specie.* Notetur:

I. *Quomodo illi nominantur, qui spectant ad regnum gratiæ.*

II. *Quare in illis habitat.*

I. *Quomodo illi nominantur: Observetur; Respectu:*

I. *Conversionis.*

II. *Illius fructus.*

I. *Respectu conversionis. Etiam cum eo, qui attritus est, habito. Cum attrito, qui peccata sua cum tristitia aspectat; illa acerbissimè deplorat; abyssum divine gratiæ ardentissimè implorat; peccata malorum, illiadem vehementissimè oppugnat; illa studiosissimè, ceu pestem, devitat; vitam juxta legis normam format. Cum eo, qui attritus est, qui peccatorum onere pressus, illo levari; peccatorum ore morsus, illo sanari; peccatorum foetore infectus, illo liberari, suspiriis & lacrymis, gemitu & planctu desiderat. Quamvis sum sublimis, tamen cum infimis; sanctus, tamen cum peccatoribus conversis; æternus, tamen cum infirmis habito. Habito cum attrito gravato, ut cum*

nt cum sublevem; cum *attrito* defatigato, ut illum refocillum; cum *attrito* enervato, ut illum corroborem. O jucundam, ô saluberrimam beatissimi cum *attrito*, cum misero habitationem!

DOCTRINA.

Deus gratiosè, peccatoribus pœnitentiam agentibus, adest.

RATIO. I. Cum eo qui *attritus* est, habito gratiâ meâ, & clementiâ, auxilio & solatio, corroboratione & refectione.

2. Illi Dei gratiam desiderant; vulnera denudant; medicam illius manum exoptant, *Psal. 32. & 38.*

3. Illi, ut immundi, sanguinem agni illius inculpati affectant; impuritatem suam deplorant; lacrymarum rivulis se lavant, *Psal. 6. & 51.*

4. Illis grata est Dei benignitas, *Psal. 103.* Ut onere presso manus auxiliatrix; feбри correpto manus sanatrix; alieno ære obtuto, manus liberatrix.

5. Talibus est Deus propinquus, *Pf. 34. 19.* Talium Deo sunt sacrificia accepta, *Psal. 51. 19.* Tales Deus oculo benevolo aspectat, *Esa. 66. 2.* Tales Christus beatos pronunciat, *Matth. 5. 3.*

1. *Uusus. Correctio.* O deplorandum illorum statum, qui ad sacrum convivium advolant, & non sunt *attriti*! Nam cum tibi cum Laodicea ingentes imaginariis divitias, *apoc. 3. 17.* cum opulentis, delicias, *Luc. 6. 25.* cum Pharilæo fimbrias, *Matth. 23. 5.* Hocciue est *attritum* esse? Tua peccata cum satagis cum Adamo, *Gen. 3. 8 10. 12.* cum Saule, *1. Sam. 20. 21.* cum Davide, occultare, *Psal. 32. 3.* cum Judæis justificare,

Esa. 58.2.3. Jer.2.23. propugnare, hoccine est *attritum* esse? Sine cordis *attritione*, ô peccator, ô vitiorum amator, nullam gustabis, sacra in cœna, suavitatem! *Attritis* enim, ô peccator, & mœstis sacra cœna est lætitia: *attritis*, ægris, sacra cœna est Medicina: *attritus*, abjectis, S. cœna est gloria. *Attritis*, *attritis*, ob peccata lugentibus, hoc convivium, veræ voluptatis principium, est adornatum, natum, datum. *Attritus*, *attritis*, Christi vulnera appetentibus, hoc epulum perpetuæ felicitatis, primordium, est præparatum, oblatum, donatum. Apage, apage, ergò, propriæ justitiæ opinione inflatos, à Christi justitia abalienatos, interitui destinatos.

2. *Uusus. Admonitio.* *Attriti* simus, ô fratres, hisce ferculis, animæ fulcris, uti frui si gestimus, cupimus. *Attriti*, ob peccata afflicti; *attriti*, ob peccata humiliati; *attriti*, ob peccata onerati simus, *Matth. 11. Psal. 51.* Hisce, hisce, inquam, *attritis*, esurientibus; hisce, hisce, *attritis*, sitientibus; hisce, hisce *attritis*, egentibus; maximus, in S. hac cœna, thesaurus; saluberrimus cibus; suavissimus potus est consecratus, obsignatus, præfiguratus. *Attriti* ergò, propriæ justitiæ opinione, cum Daniele, simus vacui, *Dan. 9. 18. Luc. 18. 19. 21.* ô nos, tæque, quaterque felices *ita attritos!* Deus nos mœstos refocillaret; nos depressos allevaret, allevaret, inquam, ad honorem, ad voluptatem desiderabilem, amabilem. *Attriti* simus, ita, ut per cordis humiliationem, cor nostrum Deo nostro aperiamus, ut nobiscû cœnet, *Apoc. 3. 20. Ps. 24. 7. Attriti* simus

simus, ut per cordis lacerationem, cor nostrum ipsi offeram⁹, ut illud exhilaret; illud exhilarando, intret; illud intrando, beet; illud beando, coronet; illud coronando, saturet. O ergo beatos ita *attritos*! se in S. cœna saturabunt; Deum amabunt; cœlum intrabunt; æternam cœnam gustabunt! Quid dulcius, ô fratres, hac dulcedine? Nónne hîc suavitas & Ambrosia, voluptas & lætitia? Audito, quomodo nominantur *respectu conversionis*, audiamus quomodo nominantur;

II. *Respectu illius fructus. Qui demissus est.* Qui agnoscens suam vilitatem, coram mea majestate; suam impuritatem, coram mea sanctitate; suam vanitatem, coram mea aternitate, sese humiliat, me adorât, me honorat. *Qui demissus est*, qui malleo crucis attritus, foco crucis politus, peccata sua deplorat, & gratiam meam implorat. *Qui demissus est*, qui se coram mea facie prosternit; qui uberrimas lacrymas effundit; qui se cinerem, pulverem agnoscit. *Qui demissus est*, qui in ipsa afflictionis amaritudine, amoris mei dulcedinem; in ipsa persecutionis caligine, favoris mei solem; in ipso tentationis ardore, roboris mei opem animadvertens, in suspiria talia & lamenta erumpit: O Deus, tu es summus, & nos infimi; tu gloriosissimus, & nos abjecti; tu felicissimus, & nos miseri sumus! Tu ô benignissime Deus, nobis, quos summo jure aquâ extinguere, terrâ obruere; flamma consumere potuisses, pepercisti, plagis nos exemisti, beneficiis nos affecisti. O amorem! Quis hæc

trutinans, se coram te altissimo, sancto, aeterno non demitteret, te non laudaret, te non adoraret?

DOCTRINA.

Deus humilibus gratiosè gaudet adesse.

RATIO 1. *Qui demissus est, ille à me ametur, ille liberetur, ille beneficiis accumuletur.*

2. Illi enim ob peccata lugentes, desiderant gratiam; illi vulnera sentientes, affectant medicinam; illi verbera accipientes, ingeminant veniam.

3. Illi nudi, stolam; illi miseri, Dei gratiam; illi egeni, spiritualē opulentiam; illi famelici, S. Cœnam expetunt, *Matth. 15.*

4. Illi oculo venerabundo Dei altitudinem aspiciunt; fidei juxta ac humilitatis pede ad Dei thronum prorepunt; humili ac devoto animo Dei sanctitatem colunt.

5. Illorum cor humilitate preparatum, adornatum, Deo est gratum, *Psal. 51. Luc. 1.*

6. Istos humiles solatio erigit, oculo benigno aspicit, *Esa. 66. 2.* Illis dat gratiam, *1. Pet. 1. 5.* Illis donat gloriam, *Psal. 113.*

7. Misericordiæ suæ oleum in humile illud peccatrici cor effudit, *Luc. 7.* & publicani humilem orationem, ceu gratum quendam suffitum accepit: & demissum illud Chananæ pectus laude & refocillatione condecoravit, *Matth. 15.* Quid referam de humili illo Patriarcharum Abrahamo, quem Deus rerum affluentiam accumulavit? Quid depromam de humili Davide, quem nobili corona coronavit? Quid producam de humili Maria, quam filii sui natiuitate beavit?

1. *Usus. Correctio.* Erigite, erigite jam aures, vos, justitiæ propriæ, cum Pharisæis, crepatores; vos, meritum, cum Pontificiis, ebuccinatores; vos, virtutum cum Philantis, jactatores; vos, vos, inquam, qui externè humilitatem tantùm præfiguratis; animo intumescitis, S. Cœna dignissimos vos proclamatis. Quid vobis inest doni, absque Dei liberalitate? Quid vobis inest boni, absque Dei benignitate? Deus *demissis* suam cœnam præparavit: *demissis* ibi gratiam suam adornavit. Non *habitabit* in conviviis propriæ justitiæ turgidis: Nam, ut vas vento repletum vinum respuit: Ita Deus elatum pectus fastidit, *Luc. 1.* Quem admodum nemo aliquem saturatum cibo oblectaret: ita & Deus neminem inflatum convivio recrearet. Si Princeps arrogantem liberalitate sua non decorat: ita nec Deus superbientem benignitate sua *inhabitat*. Qui Deus Pater, in istis tumidis, in istis superbis convivis *habitaret*: quos odit; quibus resistit? *1. Pet. 5. 5.* quos inanes dimittit? *Luc. 1. 53.* Quis Filius Dei, humilitatis istud speculum, *Matth. 11. 28.* liliium illud convallium, *inhabitaret* animum fastuosum? *Cantic. 2. 1.* Quis Spiritus S. *demissionis* ille procreator; humilitatis ille Doctor, *Eph. 4. 2.* *Phil. 2. 3.* *habitaret* in conviva superbo?

2. *Usus. Admonitio.* *Demissi* simus convivæ; *demissi*; ita, ut paupertatem, nuditatem, cœcitatem nostram, coram Altissimo hoc hospite, ingenui ingenuè agnoscamus; agnoscendo, defleamus; deflendo, coram ipso nos projiciamus; ut S. cœnæ accumbentes, spiritualibus divitiis locupletemur, elegantibus

vestimentis ornemur; acutum cernentibus oculis
 beemur. *Demissi* simus convivæ, ad gratiæ ipsius
 thronum devolvi, ut gratiosa gratiosi Spiritus sui
 manu nos, cum Ezechiele erigat, *Ezech. 3.* animæ no-
 stræ, cum Zachæo, salutem pariat, *Luc. 19.* afflictam
 nostram animam dulcedine vocis, cum Paralytico,
 demulceat, reficiat, evehat. Simus convivæ *demissi*,
 abjecti, ut coram ipso pretiosi; *demissi*, parvi, ut co-
 ram ipso magni; *demissi*, nudi, ut coram ipso, in S-
 cœnæ celebratione, ornati prædicemur. Hæc, hæc
demissio, ô fratres charissimi, est verum convivæ or-
 namentum; splendidum convivæ vestimentum; fra-
 grantissimum convivæ sacrificium, *Pf. 51.* Hæc, hæc
demissio, est *via*, per quam, hic Altissimus, infirmam
 tuam animam, introit: est *scala*, per quam ille Ma-
 ximus parvam in tuam animam descendit: est *fundu-*
mentum animæ tuæ, spiritualis illius domus, in qua
 ille *Æternus inhabitare* gestit. Abrahamus acceptâ
 de possessione terræ Chananis promissione, indi-
 gnum se colloquio cum Deo instituendo judicat, *Gen.*
18. 27. Quid nos jam faciamus, læti lætis haurientes
 auribus, quovis melle dulciorem promissionem, *Al-*
tissimum, possessurum, *inhabitaturum demissum* nostrum
 pectus? David admirabundus oculorum acie terram
 habitandam hominibus indignis, à Deo concessam
 perlustrat, & egregio encomio illustrat, *Pf. 8.* Non-
 ne nos admiratione maximâ simus capti, trutinantes
 ineffabilem hunc Dei amorem, quod ille altissimus,
 infimo; purissimus, foedato; æternus, caduco, demis-
 so nostro in pectore, corde *habitare* decreverit? Eli-
 sabetha

sabetha à Maria salutata, in hæc prorumpbat verba: Vnde hoc mihi, ut veniat mater Domini mei ad me? *Luc. 1. 43.* Quid nos emittamus *demissa* nostra anima? Nónne nobis S. cœnam petentibus erit ingeminandum: Unde hoc nobis indignis convivis, ut *Altissimus* nos *demissos*, miseros, pollutos, *inhabitare* digneur? Erat res haud infimæ admirationis, Deum inter Cherubim statuissse *habitare*: Sed multò admirabilius nobis appareat: *Sanctissimum* in *demisso*, contaminato habitare. Non in levem admirationem raperetur civis, si Rex ipsi diceret, tuas intrabo ædes, ad aliquandiu apud te commorandum: Quantò magis nos admiremur, Deum Cœli, Solique formatorem, & moderatorem, Regem Regum in *demissis* nobis *habitaturum*! Adoramus Dei benignitatem, quòd nos, instar pupillæ, custodire; quòd nos manibus suis insculpere, *Esa. 49.* quod nos cordi suo imprimere, quod nos Angelis suis protegere, *Psal. 34. & 91.* dignatus sit: Quantò magis osculemur hunc Dei amorem, quod in nobis *demissis* habitare voluerit! O amorem! O convivarum dignitatem! O convivii hujus nobilitatem! Liberalissimus ille Hospes, non nos tantùm convivas affatim cibatur; sed etiam ut ditissimus, in nobis pauperrimis; splendidissimus, in nobis obscuris; ornatissimus, in nobis nudis convivis *habitat*. Quis hæc capiat? Quis hæc dignè exprimat? Hæc sufficiant de hoc membro: Observemus jam;

II. *Quare in illis habitat.* Nota:

I. *Respectu Humilium.*

II. *Respectu Tristium.*

I. *Respectu Humilium. Ut vivum conservem spiritum demissorum*: Id est, reficiam meâ gratiâ; erigam meâ potentiâ; perfundam spirituali lætitiâ. In bellorum æstu, illis refrigerium; inimicorum astu, perfugium; hostium insultu, scutum sum futurus, ne pereant, sed ut *vivant*, ut vigeant, ut crescant grata favoris & amoris mei sub umbra. Ut *vivum conservem*, ipsis bellorum flammis, instar titionis; ipsis leonum faucibus, instar auriculæ; ipsis naufragis belli undis, instar asseris, eripiam. Ut *vivum conservem* mea gratia, *vite* illorum alimonia; mea potentia, *vite* illorum columna; mea misericordia, *vite* illorum scatebra. Ut *vivum conservem spiritum demissorum*, quos *demissos* erigam; quos *demissos* diligam; quos *demissos* foveam; quos *demissos*, ut pupillam oculi defendam, *Zach. cap. 2.* manibus meis insculpam, *Esa. cap. 49.* cordis intimis infigam. Quos languidos portem; despectos honorem; oppugnatos liberem. O *suavissimum suavissimi alloquium!* Nonne hoc *demissorum*, afflictorum Israëlitarum asylum? Nonne hoc *demissorum* moestorum Israëlitarum fuit solatium? Maximè. Nihil etenim crucis amaritudine denatis illis animis nasci potuit dulcius.

DOCTRINA.

Duos ad suos, maximum illorum in commodum venit.

RATIO. I. Ut *vivum conservem spiritum demissorum*.

2. Reges suos sæpè visitant subditos, in illorum damnum; ut illos, vel cum Saule premant; vel cum Achabo vineâ exuant, *1. Reg. 21.* vel cum Nerone exhauriant;

hauriant: sed Deus altissimus & æternus, potentissimus & purissimus ille Rex ad suos, in maximum illorum bonum, advolat, ut illos sæpenumero cum Abrahamo ditet: cum Jacobo propugnet: cum Davide honoret.

3. Ubi Deus gratiosè suis appropinquat, ibi gaudii illis Sol oritur: ibi exoptatum illis cum Daniele auxilium nascitur: ibi exsurgit illis cum Zacchæo beatitudo: ibi emergit illis cum Publicano altitudo, *Dan. 6. Luc. 19. & 18.*

4. Deus ad suos veniens, oculo benigno illos aspicit, *Psal. 10.* sceptro benevolo illos regit, *Psal. 45.* Angelis illos circumdat, *Psal. 34.* periculis illos extricat, *Psal. 91.* lenit dolorem; expellit amarorem.

1. U s u s. *Correctio* Non mirum jam multos hujus cœnæ convivas non refici; ilorumque spiritum *vivum non conservari*. Quia non sunt *demissi*, non humiles coram *Altissimo*, qui superbos deprimat, & *demissos* evehit. Deus descendit ad illos elatos, non ut *vivi conserventur*, sed ut iniqui mulcentur: non ut *vivant*, sed ut cum Pharaone, in aquis pereant, *Ex. 14.* cum veste nuptiali destituto, in tenebris fleant. Deus accedit ad illos inflatos, non ut *vivi conserventur*, sed ut macentur: accedet, inquam, ad illos ut leo discerpens, *Hos. 13. 8.* ut ignis absumens, *Deut. 4.* ut Judex puniens. Quid enim commercii esse potest *Altissimo*, cum elato pectore; *Sanctissimo*, cum superbia foedato homine; liberalissimo, cum meritorum ebuccinatore? Quis tale pectus *vivificæ suæ gratiæ* humore repleat, quod propriæ justitiæ liquore abundat? Qui
cum

cum illo *habitet*, qui nil præter superbiam *spiret*? O funestum superbiorum statum! Nihil utilitatis, voluptatis nihil, ex S. cœna, in tales redundet; tristitia mera elatorum Spiritum occupet; ut tandem, spiritualibus dapibus orbat, miseri miserrimè miseriam interire cogantur. Qui enim Spiritus illorum *vivus conservetur* spirituali absque nutrimento? Quis *Spiritus illorum vivat* absque sua *vita* Deo, qui *vite vita*, & animæ anima est, *Act. 17. Psal. 27.*

2. Usus. *Consolatio.* O suavissimam inde profluentem consolationem! In vobis, vobis *demissis* convivis ille *Altissimus*, suo in convivio *habitabit*, ut *Spiritum vestrum vivum conservet*, & voluptate imbuat, *Psal. 36. vivum conservet*, & honore afficiat, *Psal. 91. vivum conservet*, & bonitate repleat, *Luc. 1.* Josephus maximo, apud Pharaonem, fruebatur honore, honorabilem ob in se latitantem Spiritum, *Gen. 41.* Quàm gloriosa, *ô demisse*, erit tua *vita*, ob gloriosissimum in te *habitantem* Deum! Jacobi Patriarchæ anima præ lætitia exultabat ob visum Jehovam benignum, *Gen. 32. 30.* Quanto gaudio erit imbuta, *ô demisse*, tua anima, ob Jehovam in te *habitantem*, teque benignitate suâ coronantem! *Psal. 103.* Non est, *ô demisse*, quod ad afflictionum procellas trepides, nam ille *Altissimus te inhabitans vivum tuum Spiritum conservaturus est*, ut instar petrae, ad procellarum insultum, non concutiaris, sed permanearis æternum Æterni sanctuarium, *Ezech. 7. 27.* Sanctum sanctissimi templum, *1. Cor. 6.* gratiosum Sublimis palatium; ut tibi verissimè, clarissimè, suavissimè, S. cœna adumbravit, significat;

gnificavit, obsignavit. Non est, *ô demisse*, quod ad hæc calamitatum tenebras exhorrescas, nam *Elatas* ille in te habitans, *vivum tuum spiritum*, juxta promissionem tibi S. in epulo factam, *conservaturus est*, instar Solis, hæc nebulas crucis dissipaturus est, ut desideratissima tibi exoriatur lux, & acerbissima tibi denascatur crux. *Altissimus* ille in te *habitans, spiritum tuum, demisse, vivum conservet*, quando, ut ignis, cor tuum inflammet, *Luc. 24.* ut thesaurus, te ditet; ut lux, te recreet, *Psal. 27.* ne pereas, sed vireas, sed vivas. Ille *spiritum tuum, ô demisse, vivum conservet*, & te reficiet, ut Pater; te erudiet, ut Magister; te defendet, ut Rex, ne crucis pondere atteraris; dæmonis tentatione opprimaris; mœroris magnitudine deglutiaris. O solidum solatium! *ô efficacissimum doloris antidotum!* Nónne hic vera Ambrosia? Nónne hic verum Nectar? Deliba, deliba illa, *demisse demissi Spiritus*, illisque te recrea! *Audivisti jam quare Deus in illis habitat respectu Humilium:* audiamus jam quare Deus in illis habitat;

II. *Respectu tristem.* Et *vivum conservem animum contritorum.* Novi ego sapientissimus Pater, quid liberi mei efficere: novi ego Pastor, quid oves meæ perferre: novi ego imperator, quid milites mei sustinere valent. Exiguæ, imò nullæ illorum vires sunt sine mea vi. Idcirco *vivum conservaturus sum animum contritorum istorum, afflictorum istorum, mœstorum istorum, peccatorum ob molem; inimicorum ob crudelitatem; bellorum ob diuturnitatem, vires illis sufficientes suppeditando, crucis amaritudinem edulcando*

cando, hostium turmas dissipando: ut ita illis iterum egenis copia; illis contemptis gloria; illis mœstis lætitia; illis victis victoria exoptata, desiderata emergat, exurgat, ad gaudium & tripudium; ad triumphum & canticum. *O amorem Altissimi erga contritos Israëlitas!*

D O C T R I N A.

Deus afflictæ pectora, voluptate perfundit maximâ.

RATIO. 1. *Et vivum conservem animum contritorum.*

2. Bruta qui reficit animalia; nõnne ille reficeret Filii sui membra?

3. Qui recreat radiis Solis flores campi; nõnne ille recrearet radiis amoris hæredes regni? *Matth. 25.*

4. Afflictos pios afficit gaudio, *Psal. 30.* illos extrahit calamitatis pelago: illos imbuat voluptatis rivo, *Psal. 36. 9.*

5. Illorum afflictorum piorum fel, in mel; crucem in lucem; *Esa. 54.* fletum, in risum; *Psal. 26.* planctum, in plausum; *Psal. 30.* verbera, in oscula; suspiria, in iubilata commutat.

6. Entibi, Davidem, Tobiam, Jobum, & alios luculentos hujus rei testes; qui lætam hanc catastrophem experti, & post nubila, Phœbum: post lamenta, gaudium nacti sunt.

1. Usus. *Correctio.* Ah, ah! quàm deplorandus est jam illorum status, qui ob peccata non plorant; qui ob iræ divinæ signa non trepidant; qui nullam contritionem demonstrant: nam *animus illorum non vivus conservetur, sed æterna morte mulctetur; non*
vivi

vivus conservetur, sed sagittis irę divine perforetur; non vivus conservetur, sed flammis Gehennę excrucietur. Et licet omnia, Diaboli in convivio, palato & stomacho vestro arrideant, tamen per illa *animus vester non vivus conservetur, sed suffocetur.* Nam omnis, Diaboli in epulo, luxus, est luctus: omnis amplexus, mortis est nexus: omnis voluptas, est calamitas: omnia oscula, retia. *Non vivus conservetur vester animus* Diaboli in convivio, nam fercula ejus, sunt venena; condimenta, suffocamenta; cibi, laquei, *Psal. 69.* cibum enim dum capis caperis; ferculum dum deglutis deglutiris. *Qui animus vester vivus jam conservetur per mortis principia? Et quoniam non estis ob peccata contriti, in solo; conteramini ob illa, in inferno. O funestum tale convivium calamitatis primordium!*

2. *U s u s. Consolatio.* O quàm grata, pro te *contrito*, inde prorumpit consolatio! Quando *Altissimus*, hospes tuus liberalissimus, suo in convivio, calicem tuum replet lætitiâ, *Psal. 23.* caput tuum inuogit Spiritus sui abundantia; animam tuam coronat suâ misericordia, *Psal. 23.* *nōne vivum tuum conservet animum tuum?* Quando te sitientem, sanguine filii sui, potat; te esurientem, carne filii sui, cibatur, *Joh. 6.* te lugentem, dulcedine solatii sui, recreat: *nōne tum vivum conservat animum tuum?* Quando te maledictū, benedictione suâ, accumulatur: te languidum, charitate sua, refocillatur: te mendicum, liberalitate sua, locupletatur, *S. Cœna,* *nōne tum vivum conservat animum tuum?* Ô exoptatum convivium, cujus fercula, ani-

la, animæ sunt fulcra; cujus condimenta, *vita* sunt fomenta; cujus cibus, *vita* rivus. Huic qui assidet mensæ; hæc qui gaudet cœnâ, talia effundit cantica: Deus mea est portio, *Psal. 16.* mea consolatio, *Psal. 73.* mea refocillatio, *Pf. 23.* Quid suavius esse potest, ô anima mea, hæc S. Cœnâ, quâ *vita tua est sita?* Edere hîc, est credere; credere est vivere; vivere est beatum esse. *Hæc sufficiant de ultimo quoque membro. Audivistis Dei descriptionem;*

I. *A suis proprietatibus.*

II. *A suis habitationibus.*

EPILOGUS.

Sic ait Jehova, cælum ipsum solium meum est, & terra scabellum pedum meorum, Esa. 66. 1. Hic est enucleati textus nucleus. Cælum cælorum *Altissimi, Sanctissimi, Æterni Dei* est thronus, ubi majestatis ipsius radii radiantes Angelis, aliisque beatis clarissimè, charissimè, illorum ad immortalitatem, felicitatem splendent. Terra hujus *altissimi est scabellum*, ibi etiam *habitat in Sanctuario, demisso, attrito.* O beatos nos, hoc in convivio, infimo si ad *Altissimi* cœlestes dapes anhelarem! Fidei alis evolaremus! Majestatem *illius* adorarem! Ille *Sanctissimus, suo in sanctuario, Spiritus sui præsentia;* ille *Altissimus, demisso in animo, suâ gratiâ;* ille *Æternus, attrito in animo, spirituali lætitiâ habitaret: habitaret, inquam, in cælo, Altissimus ille, ad nostri defensionem; in sanctuario, Sanctissimus ille, ad illius illuminationem; in demisso animo, Æternus ille, ad nostri immortalitatem, usque dum nos demissos exalter; nos afflictos recreet; nos attritos coronet, in cælo solio ipsius, ubi*

is, ubi convivio ipsius fruentes, nos in ipso sumus habitaturi, & ille in nobis: una *altitudo*, in altera; una *sanctitas*, in altera; una *eternitas*, in altera. Huic *Altissimo, Sanctissimo, Eterno Deo*, sit laus in *terra scabello* ipsius pedum; & in *cælo ipsius solio*, in omnem æternitatem. Amen, Amen, Amen.

CONCIO VI.

TITULUS.

Fons Solatii & Gaudii, pro Anima afflicta & mœsta.

Ex Matth. II. cap.

Verf. 28. *Venite ad me omnes, qui fatigati estis & onerari, & ego faciam ut requiescatis.*

EXORDIUM.

UT in *armamentario*, hastæ hastis; in *herbario*, herbae herbis; in *florilegio*, violæ violis; in *pharmacopolio*, medicinæ medicinis; in *firmamento*, stellæ stellis; in *gazophilacio*, gemmæ gemmis, præstant: ita in *verbo divino*, animæ *florilegio*, *paradiso*, *armamentario*, *gazophilacio*, *cælo*, dicta illius, *gnomæ* illius, veluti *preiosæ spirituales gemmæ*, *luciferæ stellæ*, *efficacissimæ medicinæ*, *acutissimæ hastæ*, *disparēs sunt dignitate & virtute: disparēs evidentiam & excellentiam*. Nam *Spiritus S.* in uno *scripturæ loco*, *clarius & plenius*, *efficacius*, & *suavius spirat*, ad *pectora afflicta*, *solatio imbuenda*; *tentata*, *verbi divini scuto*, *protegen- ga*; *vulnerata*, *Gilhadis ope balsamo*, *sanitati restituenda*, *quàm altero*. Ita, & *Christus*, ille *mundi sol*,

uno, fusius & clarius consolationis & refectionis radios diffundit, & spargit, loco, quàm in altero: Ille vitæ fons, suos voluptatis & salutis rivos, hîc uberius, & suavius parit & emittit, quàm alibi. Illud liberimum ens entium liberrimè agit, utpote gratia sua nemini obstrictum. Optimus ille optimè novit, quid cuique convenit justo tempore; quæ nimirum emplastra vulneri; quæ remedia imbecilli. *Hoc dicto*, veluti consolationis Evangelicæ nucleo, & centro, Jesus Christus, doctissimus ille doctor, docet suavissimè; amorem suum aperit clarissimè; & mœstos ad se trahit efficacissimè; ita, ut hoc dictum, hæc stellæ, hæc gemma, hæc herba, hæc violæ, hæc hasta spiritualis, cæteris sit præferenda. Nos hoc tempore, quo S. Cœna celebranda est, hujus stellæ lucem; hujus gemmæ nobilitatem; hujus herbe virtutem; hujus violæ odorem; hujus haste contra satanæ insultum, aciem, explorabimus, in nostri solatium considerantes;

P A R T E S.

- I. Quos Christus hîc compellat.
- II. Quid ab illis flagitat.
- III. Quid illis repræsentat.

V O T U M.

Tu, Jesu mera dulcedo, mœsta pectora jam recreata, & generata alleva, ad illustrissimi nominis tui laudem, afflictorum voluptatem, & omnium salutem. Amen, Amen, dilectissime Jesu, Amen.

I. P A R S.

Quos Christus hîc compellat. Observa hic:

I. Illorum quantitatem, sive numerum.

II. Illos;

II. *Illorum qualitatem, sive statum.*

1. *Illorum quantitas, sive numerus. Omnes: Non hic, aut ille, sed omnes meæ oves, quæ me pastorem amant, omnes caligantes, qui me lucem desiderant; omnes colluctantes, qui meam opem implorant.*

D O C T R I N A.

Nulli, nulli, auditores charissimi, credentes Christi meritis excluduntur.

RATIO. 1. *Omnes, clamitat benignissimus & potentissimus Salvator.*

2. *Qui lampade fidei instructi, Matt. 25. 4. Qui veste nuptiali amicti, Matth. 22. Qui spe immobili sunt muniti, Rom. 5. Qui charitate præstabili sunt ornati, Col. 3. Sponsi Jesu Christi gaudeant doctis & bonis.*

3. *Nullus hinc personarum est respectus, Act. 10. 34. Nû sit peccatrix illa fœmina, Luc. 7. 37. sive sancta illa Elisabetha, Luc. 1. Num sit publicanus, Luc. 18. sive sanctus Petrus. Num sint liberi, vel servi, num sint Judæi, vel Græci, Rom. 10. 12. omnes Deum timentes, Act. 10. 35. Christi meritis fruuntur, utuntur.*

4. *Hinc subditi, cum Regibus; servi cum Dominis; liberi, cum parentibus; pauperes, cum opulentis; illiterati, cum doctis participant.*

5. *Jesus Christus ille Pastor, oves pascere, Joh. 10. Ille Pater, filios osculo excipere; ille Rex, subditos bonis ornare; ille Dominus, servos præmiis decorare, nullo fidelium excepto, decrevit.*

6. *Cuius strenuè pugnanti, hinc corona; cuius indefessè cursitanti, hinc meta; cuius sincerè lacrymanti, hinc lætitia est à Christo parata, Matt. 5. 4. Luc. 6. 31.*

7. *Quivis* verus palmes, vitis Christi vitâ, *Joh. 15.* *Quodvis* membrum, Christi capitis gloriâ, *Eph. 5.* *Quivis* Filius, Christi patris opulentiâ potiatur.

1. *Usus. Correctio.* Quanta hîc multorum, e-
heu! est impietas. *Omnes* Jesus Christus vult congregare, *Matt. 23.* sed aufugiunt: *Omnes* sacra sua Coena vult reficere, *Luc. 14.* sed multi illam contemnunt: *omnes* vult liberare, sed multi illum liberatorem respiciunt: *omnes* vult ornare, sed multi ornamentum illud vili pendunt. *Omnes* vult pascere, sed nonnulli hunc pastorem; *omnes* vult erudire, sed nonnulli illum præceptorem; *omnes* vult ducere, sed nonnulli illum ductorem rejiciunt, *Matt. 8.* Tubam verbi sui per fervos intonat, & haud pauci aures obturant, *Pf. 58.* verbum per illos prædicat, & cor indurant; Euangelium corruscat, & tenebras amant, *Joh. 1.* Mensam suam adornat, & mundi delicias affectant. *Nulla, nulla,* mi homo, hîc hospitis est invidentia, sed multorum resistentia, *Act. 7. 52.* Ingens hospitis Jesu Christi liberalitas, sed magna etiam invitatorum multorum pravitas. Quod nonnulli hæc spiritualia fercula non sapiunt, illorum est meritum; quod multi illa sapiunt, illius est donum, *Hebr. 4. 2. 3.* Ne ergo, ô invitate, ad S. Coenam, Christum liberalissimum hospitem accuses, sed tuam insitam pravitatem, rerum mundanarum amorem nimium culpes, qui instar remoræ, *Luc. 14. 18.* cursum tuum, ad splendidissimum hoc convivium, retardat: qui instar aquæ desiderii tui ardorem sapè suffocat: qui instar ignis, affectum tuum erga hoc epulum devorat: qui instar veli, oculorum tuo-

rum aciem, ne mensæ hujus splendorem intueantur, obvelat, & ita te salutari S. Cœnæ usu, meritorumque Jesu Christi fructu orbat.

2. *U s u s. Consolatio.* O *suavissimam* inde erumpentem *consolationem!* *Omnibus, omnibus* Jesu Christi in hoc spiritali convivio, splendet favor, amor; liberalitas, bonitas; misericordia, gratia. *Omnibus ægris, in hac S. Cœnâ, medicina; omnibus* mœstis lætitia; *omnibus* tentatis, arma offeruntur. *Omnibus* pastoribus suis Nabal convivium adornabat, *1. Sam. 25.* Sed Christus & illis, qui gregem suum non paverunt, mensam instruit. David regiâ suâ mensa unum saltem claudum Mephiboschetum Jonathanis filium, dignabatur, *2. Sam. 9. 11.* Sed Jesus Christus hîc *omnes* claudos vocat, *Luc. 14. 21.* illisque regias suas dapes parat. O *Amorem!* Advola, advola ergo, tu credens, qui magis claudicas mente, quam Mephiboschet corpore. Qui magis cœcutis animo, quàm Bartimeus oculo, *Marc. 10. 46.* Qui magis scates leprâ cordis, quàm decem illi leprosi corporis, *Luc. 17. 12.* qui plus incurvatus proreptas spiritaliter, quàm filia illa Abrahami corporaliter, *Luc. 13. 16.* Qui magis diffluis spiritalibus vulneribus, quàm Lazarus corporalibus, *Luc. 16.* Advolate, advolate *omnes* credentes ad hanc Cœnam, *omnibus* enim hîc *omnia* sunt oblata spiritalia fercula; *omnibus* *omnia* sunt præsentata Christi merita; *omnibus* *omnia* sunt promissa spiritalia bona. Porta hujus cœnaculi, hujus sanctuarii *omnibus* credentibus est refferata: hæc spiritalis mensa *omnibus* esurientibus est præparata; hæc medela *omnibus* languentibus est ob-

lata. Quid jam tergiversaris afflicte? Quid invitanti reluctaris luctuose? *Omni*bus fidelibus, *omnes* sunt S. convivii deliciae, cupedię communes. Satagis te numero *horum* Christo dilectorum; *horum* in Christo electorum; *horum* a Christo vocatorum excludere? Absit, absit, & longissimè hoc à te, mi frater, absit; Aggreges, aggreges, te potius hisce *omnibus* vocatis Christi membris, dilectis, fratribus, sororibus, ut *omnia* Christi Archisymphosiasis dona, & bona, instar rivulorum, ad te quóque fluant, animam tuam emaciatam, pinguefaciant, *Esa. 55. 2.* Siti propè enectam reficiant: Ut in Christi tui hospitis largitate, cum Davide, exultare, *Psal. 23. 12.* cum Asapho, te recreare possis, *Pf. 73. 25.* Sufficiant hæc de *quantitate*, sive numero vocatorum; Jam consideranda nobis venit illorum;

II. *Qualitas*: Respectu;

I. *Effecti*.

II. *Causæ*.

I. Respectu *effecti* alicujus rei. *Qui fatigati estis. Fatigati* peccatis, *fatigati* diabolorum telis, *fatigati* ærumnis, *fatigati* pugnis.

DOCTRINA.

Exhausti ferè, & planè *macerati*, ob miseriarum cumulum & insultum, hinc à Christo vocantur.

RATIO I. *Qui fatigati estis.*

2. Christus enim est *Medicus* ægrotantium; *clipeus* pugnantium; *lugentium refocillator*; *egentium ditator*; *redemptor* damnatorum; *benefactor* miserorum.

3. Illi *miseri* Christum liberatorem; illi *nudi*, Christi stolum; illi *afflicti*, Christi potentiam; illi *opibus* spiri-

spiritualibus exuti, Christi opulentiam, unice petunt.

4. *Illis* est datus, *Esa. 9. 6.* *Illis* est natus, *Luc. 2. illis* est mactatus, *Esa. 53. 7. Rom. 4. 25.* Ut illi calamitosi, in Christi vibicibus refectionem; in *vulneribus* sanationem; in ipsius abjectione, gloriam; in ipsius passione, lætitiã; in ipsius crucifixione, vitam reperirent.

5. *Hosce* pauperes & contritos diligit, *Psal. 51. 19. Esa. 66. 2.* *Illorum* genua labantia fulcit, *Esa. 35. 3.* *Illos* consolatione reficit; *Illos* gaudio perfundit, *Luc. 6. 21.* In *illis* habitaculum erigit, *Esa. 57. 19.*

6. Nam ut bonus pastor, imbecilles oves, portat, *Luc. 15. Esa. 40. 11.* laboriosus vinitor, mobiles palmities, statuminat: Ita Christus sustentat infirmos, corroborat languidos.

7. Hinc illa Christi blanda ad ærumnosos labia; mellita ejus verba, illorum refectionaria & asyla; remedia & fulcra.

1. **U s u s.** *Correctio.* Multi sunt, qui se *fatigatos* non sentiunt: qui cum Pharisæis propriam justitiam crepant; cum nullus naturâ justus est, *Rom. 3. 11.* Qui se puros esse jactitant, cum omnis homo natura im-mundus est, *Esa. 64. 6.* Qui se vitiis vacuos venditant, cum unusquisque corruptus est, *Psal. 14. 1.* Multi sunt, qui non sunt *defatigati*, fame ad hoc epulum irritati; qui non sunt *fatigati*; cibi & potus suavitate, ad hoc convivium, inflammati. Ut divites dimittuntur inanes, *Luc. 1. 53.* Ita & vos propriæ justitiæ jactatores ablegabimini inanes. Qui non est *defatigatus*, vulneratus, in S. coena nulla inveniet remedia; Qui non est *defatigatus*, gravatus, nulla is hic offendet levami-

na; Qui non est *fatigatus*, contristatus, nulla is hîc reperiet solamina. Qui hîc non *fatigatur*, is nulla lætitiâ afficiatur; sed in convivio infernali in æternum torqueatur. *O funestum horum statum!*

2. *Usus. Consolatio.* O beatos hîc *fatigatos*, nam illi in sacra cœna, animarum accipient requiem, ut columba Noachi in arca sua. *Fatigati* in S. cœna melle gratiæ Dei, vino amoris Jesu Christi recreantur, vires illorum fractæ, pane, imò Christi corpore restaurantur. Panis ille in S. cœna, similis est frumento isti, quod juvenes; & poculum istud inusto, quod facundas faciebat virgines, Zach. 9. v. 17. *Fatigati* illi Christi auditores, mirabiliter quinque panibus, ad hanc caducam vitam sustendendum, reficiebantur, Joh. 6. ii. Sed corpore Christi crucifixo, & sanguine illius effuso, *defatigata* animæ ad æternam vitam, S. in cœna foventur. Hoc enim convivium nostrum spirituale, *defatigantium*, afflictorum est solatium; *defatigantium*, tentantium est perfugium; *defatigantium*, famelicorum est penuarium; *defatigantium*, anhelantium refectorium; *fatigantium*, laborantium præmium; *fatigantium*, æstuantium, refrigerium. *Beata* ergo es anima, dum hîc es *defatigata*, quia in S. cœna eris recreata.

II. *Respectu cause. Onerati estis.* En vobis causam hujus spiritualis *fatigationis* expositam! *Onus* hominem gravat, gravando excruciat, excruciendo fatigat, fatigando ferè enecat: ita etiam peccati *onus* miserum peccatorem premit; peccati *moles* ipsum ferè suppressit; peccati *pondus*, ipsi ob *fatigationem*, su-

spiritia

spira, sudorem, imò & sanguinem fermè exprimit; instar lapidis molaris ipsum propè atterit; ipsum terræ allidit, allidendo interimit. ô gravissimum peccatorum *onus*! Hoc *onere* enim nihil excogitari potest gravius. Qui ita jam *onerati* sunt, hîc vocantur, hîc invitantur.

DOCTRINA.

Peccatis pressi à Christo vocantur.

RATIO. 1. *Onerati estis.*

2. Illi desiderant allevatorem, ut æger medicamentum; ut famelicus cibum; ut hoste infestatus clypeum desiderat.

3. Ut veneno infecti antidotum; ut polluti lavacrum appetunt: ita & illi peccati veneno imbuti, peccati labe aspersi, remedium & regenerationis lavacrum appetunt, *Psal. 51.*

4. Pastor non tam anxie ovem perditam; pater filium prodigum; mulier drachmam amissam quaerebat, *Luc. 15.* quàm Christus quaesivit peccatores peccati onere pressos.

5. Illis stolidis, est sapientia, *1. Cor. 1. 30.* nudis, stola; claudis, pertica; injustis, justitia; ægris, medicina; *Psal. 103. 3.*

6. Hinc illa publicanis cum conversatio; publicani justificatio, *Luc. 18.* Zacchæi blanda compellatio, *Luc. 19. 9.*

7. Nonne illos peccatis pressos vocaret? In illorum gratiam ex gaudio, in luctum; ex throno, in stabulum; ex gloria, in ignominiam; ex vita, in mortis speluncam descendit.

1. *U S U S. Correctio.* Multi reperiuntur, qui peccata *plumis leviora* æstimant; hinc ille sacramentorum contemptus; hinc abominandus illorum abusus; hinc illa diabolica invidia, detestanda avaritia, exosa superbia, & id genus alia pullulant vitia. Affluunt ad sacram cœnam non peccatis *onerati*, nullo peccatorum pondere pressi, & idcirco non refocillantur. Nam ubi nullum est *gravamen*, ibi nullum in S. cœna *levamen*; ubi nullius *oneris* crux, ibi nullius recreationis, in S. cœna, lux; ubi nulla ob peccati *onus* suspiria, ibi nulla, in S. cœna, esse possunt cantica. Et tandem tua peccata, ô homo, exigua, multa; parva, magna; guttulæ, flumina; colles, montes; plumæ, *onera* Æthiæ monte graviora existent, te prement, depriment, prosternent, & planè atterent. Illud peccatorum tuorum *onus* te conterat sicut leo, *Esai. 38. v. 13.* Te consumat, velut ignis, *Thren. 1. 13.* Te cruciet, ut Scorpio, *Apoc. 9. 5.* Peccata adscendent super collum tuum, & vires tuas corrumpere facient, *Thren. 1. v. 14.* Transcendent tuum caput, & sicut *onus* grave, graviora erunt, *Psal. 38. 5.* Tum superveniet *talentum plumbi*, *Zach. 5. 7.* quod corpus & animam tuam inimum usque inferni barathrum demergit. Nam nullum *onus* gravius, quàm pondus flagitiorum. Minuta sunt guttæ, quæ flumina implent: minuta sunt peccata, quæ cordi gravamina augent. Multa minuta arenæ grana aliquem opprimunt: minuta etiam plura peccata, peccatorem collidunt & prostratum relinquunt, ut Saulis gladius, quo se transfixit, *1. Sam. 31. 5.* Judæ laqueus, quo se suspendit, satis superque evincunt.

evincunt, alios intactos ut relinquam, quos peccatorum gravissimum pondus in desperationis lacunam detrusit, *Matth. 27. 5.*

2. *Uusus. Admonitio. Onerati* simus, dum S. ad cœnam properamus. Peccatum nos præmat, ut in S. cœna refectorem; nos torqueat, ut ibi liberatorem; cruciet nos, ut refectorem; vulneret nos, ut sanatorem appetamus; appetendo quæramus; quærendo inveniamus; inveniendo lætitia exiliamus. Peccati *onus* nobis sit instar calcaris, quo instimulemur; ignis, quo inflammemur; funis, quo raptemur ad hoc spirituale convivium, ubi refectionis fercula, levationis vina, *Esai. 25.* Ubi Christi sunt vulnera, sauciatae animæ remedia; Christi suspiria, gaudii perennis nostri principia. Ubi fercula sunt delicatissima, vina præstantissima: Ubi est Christi proposita crux, animæ mœstæ lux: Ubi est Christi sanguis, peccatorum anguis: Ubi est Christi mors, optima afflictæ animæ fors. Esuris, ob peccati *onus*, quo premeris? En tibi in hoc Evangelii, gaudii, gratiæ, gloriæ mensa, fercula lautissima, admove fidei os spirituali petre Christo, & ex illa reficiens illud mel hauri. Sitis ob peccati *pondus*, quo *oneraris*? En tibi in hæc S. cœna suavissimum potum, aquam vitæ Jesum Christum. Bibe & non sities in æternum, *Joh. 4. 14.*

Audiamus jam:

I I. P A R T E M.

Quid ab illis flagitat. Attende:

I. *Quid faciant.*

II. *Erga quem.*

I. *Quid.*

I. *Quid faciant. Venite*, dicit Salvator. *Venite* non pedibus, sed moribus; non corpore, sed imprimis fide. *Venite* non inani arrogantia inflati, sed humiles; non externè tantum iusti, sed peccatores.

DOCTRINA.

O amorem! *Christus* seriò respicientium peccatorum vult salutem.

RATIO. 1. Hic altissimà clamat voce Salvator ad peccatores oneratos: *Venite*.

2. Splendidæ Aharonis vestes non auro tantum gemmisque splendebant & coruscabant, sed & tintinabulis argenteis resonabant, *Exod. 39. 25.* Christi cœlestis illius Aharonis, suavissima, blanda, invitatoria ubique exaudita est vox, *Joh. 4. 14. & 6. 55. 56.*

3. Quid Christi suspirationes, increpationes, orationes, adhortationes aliud innuunt?

4. In Veteri Testamento homines per Patriarchas & Prophetas vocavit: In N. T. ubique Evangelii tuba per Apostolos cecinit; Evangelii lucem agentium oculos accendit; verbi semina sparsit; ut steriles illi agri, homines, inquam, infœcundi fœcundarentur; tenebris involuti illustrarentur; peccatorum veteris correpti exuscitarentur, *Eph. 5.*

5. Ut piscator, in piscibus caprandis, sudat; ut arator, in terra proscindenda, anhelat; ut olitor, in plantis aggerandis, laborat: Ita Christus mundi salvator, nihil intentatum reliquit, ut miseros peccatores, peccatis onustos salvaret, levaret, illos rore, imò flumine Evangelii fœcundaret; dura hominum corda aratro legis frangeret; illos maris hujus mundi im-

mundi

mundi profunditate, rete verbi, extraheret; illos, veluti laudis suæ plantulas, admonitionum & consolationum terra muniret & vestiret.

1. *Usus. Correct.* Hic jam meritò illi sunt corripiendi, qui *venire* recusant, lenociniis voluptatum, capti, bonis mundanis irretiti, à Diabolo decepti. Et illi hic increpandi, qui clamante Christo *venite, venire* detrectant, & obsequium Christo præstandum, procrastinant, imò de hora in horam, de die in diem, de septimana in septimanam, de mense in mensem, de anno in annum prolongant. Hodie *venite*, clamat Salvator, *Pf. 95. 8.* & tu cras, cras cum infernali corvo, crocitas, ô peccator! Tu diabolo hodiernum, & Deo crastinum, diabolo præsens tempus, & Deo futurum, diabolo juventutis florem, & Deo senectutis fecem, diabolo, inquam, corpus tuum vigorosum, & Deo corpus tuum senio exhaustum consecres, immoles? Cur non *venis*, fidei & spei, charitatis & liberalitatis lampade instructus, veste nuptiali amictus, *Matth. 25.* & 22. dum Sponsus ille Jesus Christus, te ad dapes suas, quovis melle & saccharo dulciores, allicit, clamans: *venite, venite.* Aures mortuorum, hujus Christi ad *venite*, sunt reseratae, *Luc. 7. 14. 15. Joh. 11. 43 44.* & tuæ, ad illud, manent occlusæ? Petra à Mose percussa limpidam effundebat aquam, *Exod. 17. 6.* Et tuum cor, per hoc *venite*, pulsatum, nullos obedientiæ & amoris emittat rivulos? O aures à diabolo incantatas! ô corda diaboli technis ipsis petris duriora! Sed obganis, & obstrepis forsan: *Veniam* curriculo juventutis exacto, & canitiæ senectutis prorumpente prodro-

mo; sed ô barde, quis tibi longum vitæ curriculum promisit? Et si tibi longa vitæ usura erit concessa, tûne, elapso ferè die, & ingruente vesperâ, itineri te committeres, cûmque Levita isto te summis periculis exponeres? *Jud. 19. 14.* Et senio jam confectus, vacillantibus pedibus ad cœnam properare; caligantibus oculis signa gratiæ Dei aspectare; tremulis manibus fœderis sigilla palpare; surdis auribus illis annexa promissa captare moliris? ô stolidam talem senectutem, & senilem talem stoliditatem!

2. *Uusus. Admonitio.* Veniamus jam, fratres charissimi, vocati Sponsi nostri voce meram spirante humanitatem, veram testante charitatem. Veniamus ad mensam gratiæ opiparam: veniamus ad hæc animæ fercula desiderii & inspiriis: veniamus non passibus corporis, sed affectibus cordis; non dente, sed mente; non stomacho, sed animo. Spiritualia hæc tragemata, spirituales flagitant pedes, fidem nimirum justificantem, salvificam. Veniamus cruce, & ægitudine; mœrore, & dolore; curis, & angustiis. Salomon *veniebat* ad coronationis locum, *1. Reg. 1. 39.* cur nos non ad hanc S. Cœnam, ubi reges proclamamur spirituales, properarem, *veniremus*? Elias *veniebat* ad Angeli fercula corporalia, *1. Reg. 19.* Veniamus ne ad Angeli hujus Novi fœderis, *Mal. 3. 1.* bellaria spiritualia? Sed, ô Jesu, quis tuam ad mensam *venire*, sine tuo auxilio evalet? Spiritus tui manu duc nos, imò, trahere nos ad te, trahere nos ad te, ô Jesu dulcissime, & *veniemus*! Trahe, trahere nos, post te curremus! *Cant. 1. 4.*

Percipiamus:

II. *ETZ*

I I. *Erga quem aliquid faciant.* Ad me, dicit Christus. Venite ad me, vestrum pastorem, refocillatorem; medicum, perfugium; salutem, defensionem; lætitiã, vitam, *Joh. 10. Luc. 5, 31. Joh. 14. &c.* Venite ad me, non ut poenas luatis, sed vos reficiatis; non ut dignitatem meam augeatis, sed voluptatem spiritualem vestram offendatis.

DOCTRINA.

Ad Christum miseri peccatores confluant.

RATIO. I. Venite ad me.

2. Quia Christus contra legis tonantis impetum, illorum est latibulum; contra peccati venenum, antidotum; contra diaboli astum, propugnaculum; inferni contra baratrum, asylum; mortis insultum, scutum, *Joh. 6.*

3. Extra hunc Christum Salvatorem nulla afflictis istis est requies; nulla desolatis istis est spes; nulla peccatoribus remissio; nulla pro debitoribus solutio.

4. Propterea publicanorum, miserorum peccatorum turba hujus Christi præsentiam affectavit; peccatrix illa Mulier, ad hujus Salvatoris pedes, se prostravit, *Luc. 7.* Publicanus hujus sanguinem & opem desideravit, *Luc. 18.*

I. *Uusus. Refutatio.* Gravissimè jam illi errant, qui Christo vitæ fonte relicto, ad cisternas aquâ destitutas se recipiunt, *Jer. 2.* Qui ad Angelorum myriades, ad Monachorum ordines, ad Ecclesiarum anastites, ad Petrum, ad Paulum, ad ossa, ad altaria, ad vigiliã, ad eleemosynas, ad peregrinationes, ad corporis macerationes, currunt. *O vesaniam!* Mortui nesciunt quicquam,

quicquam, *Eccl. 9. 5.* Nec vident mala vestra, *2. Reg. 22. 20.* Nulla reliquiis carie ferè exesis turbata est vis: nulla in mortuis latitat efficacia: nulla in vigiliis herent merita. *Ad me, ad me* venite, clamat Salvator. *Ad me*, vestrum Redemptorem, *Esa. 41. 14.* *Ad me*, vestram salutem, *Act. 4. 12.* *Ad me* venite, & non ad Apostolum Johannem, qui me intercessorem esse dicit, *1. Job. 2. 1.* *Ad me*, & non D. Paulum, qui *meam* ad crucem vos ducit, *1. Tim. 1. 15.* *Ad me*, & non D. Petrum, qui me Salvatorem esse clarissimè innuit, *1. Pet. 2. 24.* *Ad me*, & non ad Johannem Baptistam, qui me agnum mundi peccata tollentem graphicè depingit, *Job. 1. 29.* *Ad me*, & non Mariam, quæ suam salutem, & *in me*, quaesivit, *Luc. 1.* *Ad me*, & non ad Ecclesiam militantem, quæ maculis est denigrata, *Cantic. 1. 5.* Rugis est repleta, *Eph. 5. 26.* *Ad me*, & non ad Ecclesiam triumphantem, quæ mihi salutis suæ gloriam tribuit, *Apoc. 7. 10. 11. 12.*

2. *U s u s. Admonit.* Erigite jam aures Christi hospites: Auscultate ei, qui vos ad dapes, ad voluptates, ad delicias, ad spirituales lætities vocat. Qui suavissimum illud venite *ad me* eructat, venite, inquam, esurientes, *ad me* cibum; laborantes *ad me* medicum; lugentes, *ad me* vestrum gaudium; fientes, *ad me* vestrum solatium. *Ad me*, qui hanc adornavi mensam, hanc preparavi cœnam, ut vos *ad me*, & meam allicerem munificentiam; vos caligine obrutos, *ad me* vestram lucem; vos errore imbutos, *ad me* vestram viam; vos agros, *ad me* vestram medicinam; vos ferè mortuos, *ad me* vestram vitam, traherem, *Job. 8. & 14.* Veniamus ad ipsum, quis enim præter illum

illum nos de corpore mortis liberabit? *Rom. 7. 25.* Præter *illum* dolores nostros sanabit? *Esa. 53. 4.* Præter *illum* animæ nostræ refectionem præstabit? Nónne veniamus nos miseri ad S. Cœnam, & ad *ipsum* nostram felicitatem; nos afflicti, ad *ipsum* nostram dulcedinem; nos inveniisti, ad *ipsum* nostram pulchritudinem; nos egeni, ad *ipsum* nostram plenitudinem. Venit pullus ad gallinam, venit canis melitæus ad heram vocatus: nónne nos multò magis, nos servi, inquam, ad *ipsum* nostrum Dominum; nos liberi, ad *ipsum* nostrum Patrem; nos subditi, ad *ipsum* nostrum Regem, qui nos ad panem, ad salutem, ad vitam, ad gloriam, ad gaudium, ad jubilum vocat, invitat, allectat, veniamus? Veniamus ergo ut debiles, ad *ipsum* nostrum robur; ingeminantes in S. Cœna: Gratosus esto mihi Jehova, quia languefactus sum: cura me Jehova, quia conturbata sunt ossa mea, *Pf. 6. 3.* Veniamus ut claudi, ad *ipsum* nostrum ductorem; clamantes in S. Cœna: O bone Jesu, venio ad te, duc me in iustitia tua, *Pf. 5. 9.* Veniamus nos miseri ad *ipsum* nostram salutem suspirantes in S. cœna: Gratiam fac mihi, ô benignissime Jesu, secundùm benignitatem tuam, secundùm amplitudinem miserationum tuarum, *Pf. 51. 3.* Veniamus nos cæci ad *ipsum* nostrum illuminatorem, orantes in S. cœna: Illustra, ô liberalissime Jesu, oculos meos, *Pfal. 13. 4.* Ponderemus jam;

III. P A R T E M.

Quid illis representat.

III. *Quid illis representat: Ego faciam ut requiescat.*

Ego vestrae defatigatae animae requiem, oneratae allevationem abundè suppeditabo; & peccatorum vestrorum onera profundo maris meritorum meorum suffocabo; sub pallio misericordiae & justitiae meae occultabo; & quicquid vos cruciat, macerat, premit, affligit, illud manu clementiae meae eradicabo.

DOCTRINA.

Christus afflictos, mœstos credentes solatio reficit.

RATIO I. Ego faciam ut requiescatis.

2. Ille, collyrio pretiosissimo, oculos illorum, calamitatum & iniquitatum tenebris obfuscatos, illuminat, *Apoc. 3.* Ille vulnera illorum, oleo & vino meritorum, sanat, *Luc. 10.* Ille, Spiritu suo, mœsta peccata recreat.

3. Ille pauper factus est, suos ut ditaret, *2. Cor. 8. 9.* Infirmus, suos ut corroboraret; nudus, suos ut ornaret; mortuus, suos ut vivificaret; mœstus, suos vero gaudio ut imbueret, perpetuo solatio ut erigeret.

4. Ille in hunc finem mundo comparuit, ut auream illam pacem conscientiae restitueret, *Es. 4. 9. Rom. 5. Luc. 2.* metum omnem profligaret; gaudio & solatio suos ut afficeret.

5. Intuere exempla. Prodeat lacrymans ille Petrus, *Luc. 22. 61.* suspirans ille Publicanus, *Luc. 18. 14.* Peccatrix illa Christi pedes lacrymis suis irrigans, *Luc. 7. 43.* Saulus ille pio horrore trepidans, *Act. 9. 6.* Nonne illi ad unum omnes, se Christi dulcissima consolatione erectos, refectos affatim fuisse, clamabunt, adjurabunt?

I. Usus. *Correctio.* Quis hinc non multorum accusatorem

tusaret vecordiam, imò malitiam? Si aliquis medicus tibi ægro, sanitatem; benignus, tibi egeno liberalitatem; robustus, tibi afflicto liberationem, promitteret, nonne accurreres? Quare ad Christum in sacra cœna, qui te laborantem sanare; te periclitantem liberare; te lamentantem lætificare; te mendicantem, dirare; te sudantem refocillare promisit, venire tergiversaris? Si non admittes suavissimum illud *venite*, percipies tandem luctuosissimum illud *abite*, *Matt. 7. 23. & 25. 41.* Si in S. cœnam Christi meritis *requiescere* non desideras, laborabis; si ibi *requiescere*, voluntate spirituali frui non affectas, ingeminabis in illo loco, ubi nulla *requies*, nulla blanda Salvatoris compellatio; ubi nulla *requies*, nulla grata Redemptoris invitatio, te *reficiet*; sed ubi atra miseriarum nox te obruet, & aspera dæmonum vox te perterrefaciet, perpetua crux te affliget; conscientia tua instar aculei te punget; instar canis in te irruet; instar ignis, te uret; instar serpentis, te lædet, ut nunquam *requiescere* possis.

2. *U s u s. Admonitio.* Nihil nobis sit jucundius, quàm ad vocem dulcissimi nostri Jesu, ad ipsius convivium advolare. Quis nostrum defatigatus, non *refocillationem*? Quis pressus, non *allevationem*? Quis oneratus, non *requiem* appeteret? Si leve quoddam onus nobis *requiei* desiderium imprimit; quid non maxima illa peccatorum onera, quovis plumbo graviora agant? Expandit brachia humanissimus Salvator; aperit amoris sui latera benignissimus invitator; allicit ad vulnera, fidelissimus Redemptor, &

nobis anxii, in S. Coena, consolationem; nobis exhaustis, refectioem; nobis *defatigatis*, spiritualem *requiem* spondet, & stabilit. Quid jam moras nequamur? Cur ad Christi convivium, animæ defatigatae *refectorium*, lassæ paradisum, non afflueremus? Hic qui jam aures suas occludit: hîc qui venire abnuitt, vel tardat, vel procrastinat, ille aut vanus, aut vesanus, aut dirus est, aut delirus. Adsit in S. Coena allevator, & recuset ad illum affluere, sub peccati onera, anhelator? Promittat *requiem* pastor, & accurrere detrectet ovis cæteris languida? Assideamus, assideamus ergo huic mensæ, ne defatigati succumbamus, sed *re-creati* gaudio exsiliamus; ne onerati pereamus, sed allevati vivamus.

3. Usus. *Consolatio*. O suavissimum consolationis fontem miseris, & ferè peccatorum onere attritis peccatoribus apertum! *Zachar. 13.* Si tibi diabolus negotium facessit, tibi exitium struit, ad Christum in S. Coena præsentem accelera, qui tibi contra illius furiosum impetum, igneus murus, *Zach. 2.* ad illius techinas effugiendum, prudentissimus erit consiliarius, *Esa. 9. 6.* Peccatorum te stimulus pungit? Conscientiæ vermis te rodit? Cogaris cum Davide te incurvare? *Psf. 38. 7. 9.* Urgeris cum publicano suspirare? *Luc. 18. 13.* Premeris cum paralytico opem desiderare? *Matt. 9. 2.* Ad Christum adventa, qui hîc in S. Coena, vulnera sua, tuorum medicamina, ostentat: qui onera sua, tuorum levamina, demonstrat: qui bella sua, tuorum placamina esse indigit. Qui te *fatigatum*, in S. Coena, dulcissimis suis labiis ita compellat: Ne timere

meto vermicule Jacobi, *Esa. 41.14.* Ego, ego ipse de-
 leo defectiones tuas propter me; & peccatorum tu-
 orum non recordor, *Esa. 43.12.* Si fuerint peccata ve-
 stra velut dibapha, tanquam nix albescent; si rubra
 fuerint velut coccinum, similia lanæ erunt, *Esa. 1. 18.*
 confide filii, remissa sunt tibi peccata tua, *Matth. 9. 2.*
 confide filia, fides tua te liberavit, *Matth. 9. 22.* Spiritu
 es contrito & contribulato? *Psal. 51. 19.* En tibi in S. cœ-
 na Salvatorem, *refectorem*, qui gaudii oleum tristi &
 fauciatae animæ infundit; qui voluptate te perfundit;
 qui tibi onerato auxilio suo succurrit, *Luc. 10.* Sentis
 conscientia morsum? Ille, in S. cœna, ita te alloqui-
 tur: Ego faciam ut *requiescas*; ego te ab illo liberabo;
 ego illius motum sedabo; ego conscientiam tuam à
 mortuis operibus, *emundabo*, *Heb. 9. 14.* En tibi pacis
 hujus & tranquillitatis, signa, signacula, panem ante
 oculos tuos fractum, & vinum effusum. Hortorem
 tibi legis incutit fulmen? En tibi, ad tuam *requiem*,
 hic in S. cœna, Evangelii flumen, *Job. 3.* Exhorrescis
 ad maledictionis illius tonitru? En tibi, ad tuam *requi-*
em, in hac S. cœna, benedictionis cornu. Contremi-
 scis, ô conviva tremule, ad Dei iram? En tibi, ad tuam
requiem in hoc epulo, veluti in speculo illius grati-
 am, *Rom. 5. Hos. 2. 28.* Exanimat te infernalis ille rugi-
 ens leo? *1. Pet. 5. 5.* Ego ille Schimschon, qui illum de-
 scidi prefiguratum ut est, *Jud. 14. 7.* Ego ille leo de tri-
 bu Juda, qui ipsum vici, *Apoc. 5. 5.* adumbratum ut est.
 Sicit anima tua, & glocitat sicut cervus glocitat aspi-
 rans ad alvos aquarum? *Psal. 42. 2.* Ego in S. cœna ille
 sum fons, qui ad tuam *requiem* ardorem sitis tuæ ex-
 tinguit.

tinguit; qui in ventre tuo flumen aquæ vivæ gignit, *Job. 7. 38.* qui te ad vitam æternam reficit. Periculo es expositus? Ignis flammis es petitus? Fluctibus maris es ferè obrutus? Ego ad tuam *requiem*, juxta mea, in S. cœna, promissa, quum transis per calamitatum flumen, ne inundet te; quum incedis, per tentationum ignem, ne inflammet te, *Esa. 42. 2.* O suavissimum Salvatoris alloquium, pœnitenti, ad *requiem* perfugium; patienti, ad suam *requiem*, solatium; deficienti, ad suam *requiem*, subsidium! *Audi vists;*

I. *Quos Christus hîc compellat.*

II. *Quid ab illis hîc flagitat.*

III. *Quid illis hîc repræsentat.*

E P I L O G U S.

Nucleus omnium, apoc. cap. 3. v. 20. est propositus, ubi Salvator Jesus Christus ita mortales compellat: *Ecce sto ad ostium, & pulso, si quis audiverit vocem meam, & aperuerit ostium, ingrediar ad eum, & cœnabo cum eo, & ipse mecum.* Cum dulcissimus Salvator jucundum illud intonat Euangelium, accelerate quotquot peccatorum *onere* pressi: quotquot illorum pondere *defatigati* estis, *ad me, ad me*, qui vestra vulnera sanare, onera sublevare, peccata eradicare novi, vestri ad salutem & *requiẽ*, lætitiã & vitam; nonne *pulsat tum aures*, juxta ac animos vestros? Nonne ferit corda? Nonne illa gestit *ingredi*, ut spiritualia sua cœnacula? Nonne desiderat *cœnam* vobiscum celebrare? Properate ergò ad hunc *oneris* vestri *allevatorem*, iniquitatis vestræ deletorem, qui jam ad S. cœnam hanc vos *invitat*, vocis suæ suavitate allecctat. Arripite fidei manum, quod,

nu, quod, in spirituali hoc convivio, vobis exhibet; gustate solatii dulcedinem, quam vobis hîc offert, & sint vobis hæc spiritualia fercula, vina, Nectare & Ambrosia gratiora. Nam si ad hanc S. cœnam, ad Jesum Christum, peccatorum *onere* ferè attriti, advolaturi estis; allevati, *recreati*, exhilarati ab hâc S. cœna discedetis: vestri planctus, in plausus; vestra suspiria, in cantica, erunt commutata. Cantillaturi enim estis illud Davidis, *Psal. 23.* Jehova pastor meus est, non possum egere. In caulis herbidis facit ut *re-tubem*, secundum aquas lenes deducit me. Animam meam *quietam* efficit. O beatos ergo ad Christum in S. cœna *venientes*! Nam in hâc *resocillentur*, & in illa magnâ cœna uberrimè pinguedine domus cœlestis saturentur. Ad quam nos evehat noster Salvator & recreator, cui cum Patre & Spiritu S. sit hîc & in æternum laus & gloria. Amen, Amen.

CONCIO VII.

TITULUS.

Unio & Communio, Christi & Christiani, arctissima, suavissima.

TEXT. Matth. Cap. 24. v. 28.

Ubi cunq; fuerit cadaver, illuc congregabuntur a-quilæ.

EXORDIUM.

Charissimi, nobile & amabile est Proverbium: *Simile simili gaudet.* Hujus veritas se, in *Physicis*, in *Politiciis*, in *Oeconomicis*, in *Ecclesiasticis*, luculenter

prodit. In *Physicis*, ejusdem enim naturæ & formæ animalia, magnam & admirandam inter se fovent familiaritatem, suavitatem. Graculus Graculo assidet; turtur turturis præsentiam gaudet; pica picæ summo perè favet. In metallis quis hoc non cernit? Quem ibi argenti vivi & auri conjunctio in admirationem non rapit? Quis, ad magnetis & ferri familiaritatem, non obstupescit? In *Politicis* hoc perspicuum, nam ibi morum *similitudine* homines inter sese arctissime, ad utriusque fortunæ sortem, æquo & invicto animo perferendum atque frangendum, devinciuntur. In *Oeconomicis* quis hoc ibi inficias? Ibi enim arctissimo amoris, consanguinitatis vinculo, Parentes, liberi, fratres, sorores, inter se originis, virtutis *similitudine* constricti sunt. In *Ecclesia*, unius istius domus spiritualis domestici; istius civitatis cives, ob fidei, spei, gloriæ, coronæ; *similitudinem*, dignitatem, mirabilem, desiderabilem, colunt amicitiam, nutriunt lætitiâ. Hoc nobis, in præsentî enucleando textu, in amabili, inseparabili, Christi & Christianorum inter sese unione & communione adumbratur; quæ convivio huic, ad quod invitati sumus, ritè ut applicetur, duo perponderaturi:

I. De qua re hîc differatur.

II. Quid illa de re asseratur.

V O T U M.

Fac, ô Deus, consolationum rivuli in nos tuos convivas, ex hoc limpidissimo consolationum fonte, unione tecum, & communione, ad mœstæ nostræ animæ refectionem, cibationem, vivificationem, profu-

profluant. *Amen, Amen, dulcissime JESU, Amen.*

I. PARS.

De qua re hic differatur. De cadavere. Ubi cunque enim fuerit cadaver. Christus, cœlestis ille doctor, gregis sui ductor, suos electos, suos dilectos, diabolorum contra astum, bellorum æstum, hæreticorum insultum muniturus, producit egregiam consolationem, quâ, veluti clypeo, suos armat; quâ, ceu fulcro, fidem illorum statuminat; quâ, ceu sole, tristitiæ nebulas proflugat; quâ, ceu voluptate, afflictæ pectora recreat. Asserit enim hâc eleganti similitudine tam arctam, tam firmam inter se & suos fore unionem, ut nulla temporis adversitas; universitatis capacitas; afflictionis acerbitas, illam unquam sit disruptura. Et quamvis Christus vitæ sit fons, ex quo electi vitam hauriunt, est tamen *cadaver*; *cadaver*, inquam, illos sustentans, cibans, vivificans, refocillans. *Cadaver*, quatenus mortuus; *cadaver*, quatenus mundo abjectus; *cadaver*, quatenus impio fœtidus; *cadaver*, quatenus pio fragrantissimus. Illis fidelibus caro Christi est veluti *cadaver* illud leonis, è quo Simon mel collegit, adeoque illis est cibus vivificus; in *cadavere*, in Christi nimirum morte fidelium vita est sita. Quid dulcius hoc *cadavere*? Quid pretiosius Christi morte?

DOCTRINA.

Christus fidelium cibus est vivificus.

RATIO. 1. *Cadaveris* verbo hoc adumbratum est.

2. *Christus* est panis vitæ, ad vitam æternam fideles alens, Joh. 6.

3. *Cibus*

3. *Cibus*, Abrahamum conflictu cum hostibus debilitatum, recreabat, *Gen. 14. 18.* *Panis* Eliam famelicum corroborabat, *1. Reg. 19. 8.* *Mel* Jonatham fessum refocillabat, *1. Sam. 14. 28.* *Fragmen Palathæ* virum Ægyptium vivificabat, *1. Sam. 30. 12.* Sed *Christus* est verum illud *mel*, quo anima cujus vis Jonathæ reficitur: ille *cibus*, quo genuinus Abrahami filius luctu spirituali fractus, erigitur: ille *panis*, quo spirituali inedia exhausto vita restituitur.

4. *Cibus* mortales alit ad caducam hanc vitam: *Christus* suos nutrit ad sensum vitæ spiritualis, & spem vitæ immortalis, *Joh. 6.*

5. *Cibus* vires attenuatas restaurat: *Christus* animæ musculos & arterias hujus ævi molestiis debilitatas, confirmat.

6. *Cibus* homini sano cedit in nutrimentum: *Christus* credentibus in spirituale alimentum.

1. *Uusus. Correctio.* Ah quàm multi hoc *cadaver*, *Christum* crucifixum, mortuum, in S. cœnâ representatum, fastidiunt, negligunt, contemnunt! *Jobo* albumen erat insipidum: nihil saporis & illi in *cadavere*, in *Christi* morte offendunt. Quemadmodum verbum prædicatum: ita & sacramentum hujus *cadaveris*, hujus salvatoris crucifixi, est illis odor mortis ad mortem, *2. Cor. 2. 16.* Non suâ naturâ, sed illorum culpâ; non suâ indignitate, sed illorum malignitate. Nolunt frequentare S. cœnam, quâ hoc *cadaver*, mortis *Christi* efficacia & fructus, vita & succus illis offeruntur. *Christus* in S. cœna, est illis *cadaver* quod effugiunt; cujus vim illi haud sentiunt, cujus succum

succum illi non expetunt, *1. Cor. 1. 23.* Illi non trutinant hujus *cadaveris*, Christi mortui suavitatem admirabilem; odorem ineffabilem; virtutem delectabilem. Illis Christus Jesus est abjectum, *Esa. 53. 3.* *cadaver*: quia nullam, in Christi ignominia, gloriam; in Christi pugna, victoriam; in Christi crucifixione, redemptionem; in Christi sanguine, purificationem; in Christi morte, vivificationem; in ipsius descensu ad inferos, ascensum ad cœlos; in ascensu ad cœlos, triumphum maximum, tanquam in thesauro contineri credunt. Et ut homo ad *cadaveris* aspectum exhorrescit; nares suas illius ad foetorem claudit; cellerrimo illud pede transit: eundem in modum increduli Christi mortem vilipendunt; oculos ab illius sigillis, in S. Synaxi, avertunt; sacramenta mortis Christi cum nausea prætereunt. Quod *cadaver*, cujus mors aliis est bonæ fragrantia: illis est graveolentia. Quod aliis sapit instar mellis: illis sapit instar fellis. Quod aliis præstantissimum est medicamentum: illis est acre venenum, ut suis est unguentum amaracinum. Ex quo *cadavere*, veluti fragrantissimo flore, pii, ut spirituales apes, mel eliciunt, hauriunt, colligunt: ex illo illi tanquam araneæ sugunt venenum. Magis illi capiuntur *cadaverosis* mundi immundi voluptatibus, honoribus, divitiis, deliciis, quàm Christo *cadavere*, optimo illo myrothecio, pretiosissimo illo thesauro, voluptatis perpetuæ fonte, perennis gloriæ origine. O miseros! ô perditos! quæ enim refocillatio vera, absque hoc *cadavere* Christo? Quæ vita spiritualis & æterna, absque hoc *cadavere*,
absque

absque Christi morte? Qui stabiles dignitates, absque hoc *cadavere*, Christi abjectione? Qui perennes opes, absque hoc *cadavere*, Christi paupertate? In illo, in illo *cadavere* animæ oblectamentum, animæ nutrimentum, *Joh. 6.* reperitur.

2. *Usus. Admonitio.* Nihil, nihil, Charissimi fratres, sit nobis præstantius hoc *cadavere*, pretiosissimâ Christi morte. Hoc *cadaver* desideremus; hunc cibum affectemus; hujus *cadaveris* succum, animæ potum flagitemus, *Joh. 6. 14.* Quid enim sitim animæ extinguat, præter hujus *cadaveris*, crucifixi Christi sanguinem? *Joh. 4. 15.* Quid famem animæ propellat, præter hujus *cadaveris*, crucifixi Christi carnem? *Joh. 6.* Adferamus ergò appetitum ad hoc *cadaver*, ad hunc animæ cibum & potum, nobis ut vergat in lætitiâ & vitam, in nutrimentum & oblectamentum: advolemus ad hoc *cadaver*, ad mortis Christi merita, veluti ad convivium vini defæcati, pinguium, inquam saginariorum, *Esa. 25. 6.* Et quemadmodum Capernitæ dicebant: Domine, da nobis hunc panem, *Joh. 6. 34.* Ita & nobis meritò ingemiscendum: O Deus, fruamur hoc *cadavere*, hoc cibo optimi succi & nutrimenti spiritualis. David panes à Nabale, ad corporalem famem propulsandum, desideravit, *1. Sam. 25. 8.* Desideremus hoc *cadaver*, cibum ad spirituales famem enecandum, aprissimum. Hoc *cadaver*, Jesum Christum crucifixum, in mortem pro nobis traditum, *Rom. 4.* In Sacra cœna jam nobis oblatum, omnibus omninò mundi honoribus, divitiis, voluptatibus præferamus. Vilescant, sordescant nobis cun-

bis cuncta, dignitate, suavitate suavissimi, dignissimi
 hujus *cadaveris*, pretiosissimæ Jesu Christi mortis. In
 hoc *cadavere* tripudiavit Abrahamus, *Joh. 8.* In illo
 & nos tripudiemus. Josephus hoc *cadaver* pura in-
 volvebat sindone, *Matth. 27. 59.* Nos illud *cadaver*, Je-
 sum, pro peccatis nostris, mortuum puro corde, pura
 fide, optima illa sindone involvemus. Maria Magda-
 lene & aliæ mulieres advolarunt ad illud *cadaver* in-
 ungeadum, aromatibusque includendum, *1. Mc. 24. 1.*
 Nos hoc *cadaver*, Christum pro nobis mortuum, con-
 diamus aromate, carnis nostræ mortificatione, vitæ
 sanctimoniâ, legis obedientiâ, verâ gratitudine, sin-
 cerâ dilectione. Beata eris, anima mea, dilecta mea,
 hoc si feceris; ita, si *cadaveris* hujus præstantiam tru-
 tinaveris; ita, si *cadaveris* hujus fragrantiam affecta-
 veris: nam hoc *cadaver* pauperrimæ animæ est ga-
 zophylacium; afflictæ solatium; tentatæ perfugium;
 ægræ remedium; famelicæ nutrimentum; infirmæ
 fulcimentum. Hoc *cadaver* afflictionum est antido-
 tum, & consolationum fundamentum. In hoc *ca-
 davere*, in Christi morte, cardo salutis nostræ verti-
 tur. In hoc *cadavere*, in Christi morte, origo peren-
 nis vitæ aperitur, *Joh. 6.* In hoc *cadavere*, in Christi
 morte vivificatio languentis animæ offenditur. In
 hoc *cadavere*, succus saccharo suavior; balsamo pretio-
 sior; Pellicani sanguine salubrior, nobis, sacra Syna-
 xi, offertur. Hoc *cadaver*, hæc Christi mors nobis Sa-
 cra in cœna ob signata, suo valore, suo odore nos ho-
 ra afflictionis reficit; nos in tristitia cordis erigit; nos
 in pugna mortis stabilis. O *cadaver* pretiosissimum,
 fragran-

fragrantissimum! O cibum suavissimum, efficacissimum! O quam beata eris, anima mea, hoc *cadavere*, Jesu pro peccatis tuis mortuo, dum in S. coena frueris, uteris! Hæc de prima parte: Jam venit trutinanda;

I I. P A R S.

Quid de illa re asseratur.

Notentur hîc;

I. *Nomen rei.*

II. *Factum rei.*

III. *Locus rei.*

I. *Nomen rei* quod spectat, de qua hîc aliquid *asseritur*, innuitur vocabulo *Aquilæ*. Licet Diabolus ille generis humani implacabilis hostis, & hominum dilaniator, apud Hoseam *aquilæ* comparetur; & sub persona Nebucadnezaris, apud Danielelem, tyranni, *aquilæ*, propter authoritatem & crudelitatem ipsorum, assimilentur: tamen fideles, ob insignes quasdam qualitates, *aquilæ* venustè æquiparari possunt. *Aquilæ* è longinquo *cadavera* subodorantur, odore illorum instigantur; ad loca etiam remotissima petenda, *cadavera* illa quærenda; corpora sua illis reficienda: ita fideles fragrantiam mortis Jesu Christi incitantur, ad Christum appetendum; Christum quærendum; Christum amplectendum; Christum comedendum; Christo se reficiendum.

D O C T R I N A.

Piorum, erga Christum, officium hîc graphicè adumbratur.

RATIO I. *Aquilis hîc pii idcirco assimilantur.*

2. Ut

2. Ut *Aquila* ea oculorum est acies, ut perspicacius videre possit, quàm ulla alia creatura; ita, ea est conditio fidelium, ut illuminati radiis S. sancti, ea videant, quæ alii nec videant, nec videre possunt oculis corporis. Illi in Christo redemptionem, salutem; gaudium, triumphum; gloriam, coronam aspiciunt, quæ alii aspiciere nequeunt.

3. *Aquilis* nil suavius *cadavere*: fidelibus nil dulcius Christi mortis dignitate, Rom. 4.

4. *Aquile* comedunt *cadaver*, ut illis sit nutrimentum: fideles edunt ore fidei Christum, illis ut sit alimentum, Joh. 6.

5. Quemadmodum *aquila* nec senio conficitur, nec morbo extinguitur: ita *fideles* vitam in Christo possidentes, nec senii, nec morbi gravitate, Christi ab amore ac desiderio, ullo modo, avelli queunt.

6. *Aquile* sectantur *cadaver*, donec illo fruantur: ita *credentes* sectantur fidei alis Christum, donec illo utantur, Col. 3. 1.

1. *Usus. Correctio.* Ah quam pauci tales *aquile* reperiuntur! Vos quidem gloriamini multa, ast ubi facta? Clamatis vos esse *aquilas*, sed cum rebus in divinis, S. Cœnæ mysteriis, talpâ estis cœciores; estis tum *aquila*? Cum in tenebris ambulatis; cum nidos, infimis hisce terræ locis, extruitis; cum animum hisce terrenis affigitis; estis tum *aquila*? Dum Christum S. cœna oblatum non sectamini, dum illum nullo amore amplexamini; dum hujus cadaveris sanguine non delectamini; estis tum *aquila*? Minimè, minimè gentium,

gentium. Et cum non eritis *aquila*, senio debilitati, morbo enervati, mortis gladio mactati, miseri miserimè peribitis. O funestū vestrū statum! Sectemini, sectemini ergo *aquilas*, hasce ut effugiatis miseras.

2. *U s u s. admonitio.* Simus *aquila* altivolantes, suprema loca affectantes, in coelo nidificantes. Simus *aquila*, & intueamur cadaver illud, Christum crucifixum, in S. coena; intueamur, inquam, dignitatem, istius cadaveris, Christi mortis incomparabilem; efficaciam illius ineffabilem; nostram, in illo immortalitatem desiderabilem. Instar *aquila* gustemus delectabilem hujus cadaveris suavitatem, *Psaln. 34. v. 9.* Affectemus salutarem illius sanguinem. Aqua limpida, ex petra percussa, pro Israëlitis effluxit, *Exod. 17. 6.* Ex Christo percusso, cadavere pro peccatis facto, gratissimus liquor, pro vero Israëlita, erupit, *1. Cor. 10. 4.* Delibemus instar *aquila* hunc liquorem, ut vivat nostra anima, & vireat nostra lætitia. O beatos nos, tales si erimus *aquila*! Ut *aquila* enim Christo, vero illo cadavere, fruamur: ut *aquila*, sub alis divinæ protectionis, in celsissimis locis, erimus tuti: ut *aquila*, alis fidei nos elevemus in altum: ut *aquila* acutum videbimus, in tenebris, nimirum, lucem; in ærumnis, salutem; in tentatione victoriam; in morte vitam, *Pf. 36. 1. Cor. 10. 13. Rom 8.* Instar *aquila*, nullum senium, nulla adversitas, nullus mortis impetus nos penitus interiment, *Rom 8.* Ô exoptatissimum fidelium statum! Hæc de Nomine rei; Accingamus nos ad;

II. *Factum rei.* Factum *aquilarum* quod concernit, illud indigitatur hisce verbis: *Congregantur aquila.*
Eò ten-

Eò tendunt, eò se recipiunt *aquilæ*, ubi *cadaver* suave-olens, *cadaver* illas reficiens reperitur. Nihil illas à *cadavere* absterret, non itineris longinquitas, non aëris asperitas, non laboris gravitas: ita fideles, nullo modo, à desiderio Christi morte fruendi, avelli queunt. Nil evalet hîc armorum strepitus; nil pollet hîc advarfariorum fremitus. Non gladii, non rogi; non minæ, non torturæ; non funesta fors, non acerba mors fideles à Christo abstrahere possunt. *Congregantur* *aquilæ* ubi *cadaverum* copia: *Congregantur* fideles animæ ubi mortis Christi efficacia. *Congregantur* *aquilæ* ductæ appetitu naturali: *Congregantur* fideles tracti appetitu spirituali. *Congregantur* *aquilæ*, ut nutriantur: *Congregantur* fideles, Christo ut foveantur. O suavissimam *congregationem*, quâ fideles suum offendunt nutrimentum, fulcimentum, oblectamentum! Qua *congregatione* Christo potiuntur, Christo uniuntur, Christo evchuntur!

DOCTRINA.

Hîc unio & communio Christi & Christiani egregiè adumbratur.

RATIO. 1. ubi *cadaver* Christus, ibi *congregantur* *aquilæ*.

2. Christus est sponsus, & fideles sponsa. Ille caput, fideles membra, *Eph. 5. 23*. Ille basis & fundamentum, fideles ædificium, *Matth. 16*. Ille alimentum, fideles corpus nutritum, *Joh. 6*. Ille vitis, credentes palmites, *Joh. 15*.

3. Christus illos in communionem omnium donorum & bonorum intromisit; illorum peccata &

pœnas in se suscepit, *Esa. 53. 5. 1. Pet. 2. 24.* Pro illis legi & justitiæ divinæ satisfecit, *Esa. 53.*

4. Christus peccatoribus facta est propitiatio, *2. Joh. 2. 2.* cœcis illuminatio, *Luc. 1. 79.* vita mortuis, via seductis, *Joh. 14.* Justitiæ veste ornavit nudos; suo corpore cibavit famelicos; suo sanguine potavit siticulosos. Dux factus est illis peregrinantibus; lux illis caligantibus; medicina illis ægrotantibus; tutela pugnantis; janua cœlum affectantibus, *Joh. 8. 14. & 6.*

5. In Christo credentes victoriosi, gloriosi, donis ditati, bonis ornati.

6. Illis læsis, Christus læditur; in illis affligitur; in illis deluditur, clamitans: Qui tangit vos, tangit pupillam oculi mei, *Zach. 2. 12.* Saul, Saul, quid me persequeris, *Act. 9.* Ne attingitote unctos meos, *Psal. 105. v. 15.*

1. *U s u s. Refutatio.* Ah! quàm stolidi & inepti sunt illi, qui sibi somniant carnalem cum Christo conjunctionem, cum illa est mystica, spiritualis unio, communio, insitio, incorporatio, *Rom. 11.* Quâ ita congregamur tanquam aquilæ ad Christum illud cadaver, in S. cœna, spiritus & fidei adminiculo, ut cum Christo unum corpus, una caro, unus sanguis fiamus, *Joh. 6.* Ut ille sit cadaver nostrum, nostrum alimentum; & nos corpus nutritum, ad quod corpus, ad quod cadaver manducandum, non requiritur dens, sed mens. Ad quod cadaver, corpus Christi crucifixum digerendum, non desideratur stomachus, sed fidei virtus; non naturalis calor; sed Christi amor.

Apage

Apage igitur Lutheranorum & Pontificiorum dogmata & deliria de corporali *congregatione*, unione cum Christo in S. Cœna.

2. *Usus. Correctio.* Multi hîc reprehendendi sunt. Nam nonnulli *congregantur* ad Ecclesiam, ad S. Cœnam, omnibus illis ex voto fluentibus: verùm Christo illis instar cadaveris apparente; calamitate illos prementes, persecutione illos obruente, S. cœnæ ultimum vale dicunt, fidem Ecclesię datam rumpunt, Ecclesię gremium deserunt; Christi consortium subterfugiunt, Christum ludibrio, foedâ apostasiâ, aliis exponunt. Quamdiu, inquam, non cadaver, sed vivum corpus, Christus, cœco illorum iudicio, corruptoque sensui in victoriis, in triumphis, in pacis dulcedine, felicitatis ubertate, esse videtur, instar aquilarum, ad Euangelii prædicationem, ad S. cœnæ celebrationem, ad Christi communionem, *congregantur*. At, Christo in membris presso, crucis telis exposito, internecioni dato, instar cadaveris abjecto, paucas animas advertes aquilas, ad Christum *congregantes*, Christum affectantes, Christum exosculantes. O timorem! ô stoliditatem! nōne tota salus ab hoc cadavere, à Christi morte dependet? nōne viva consolatio in hoc cadavere, in Christi crucifixione hæret?

3. *Usus. Admonitio.* *Congregemur, congregemur*, nos, fratres charissimi, instar aquilarum, ad hoc cadaver, ad Christum pro peccatis nostris immolatum, sacrificiis præfiguratum, sacramentis obsignatum. *Congregemur* in S. cœna, ad hoc cadaver, ubi animæ

cibus, ubi animæ potus reperitur; potus, inquam, utilissimus, cibus suavissimus. *Congregemur* ad hoc cadaver, ad Christum crucifixum, in S. Cœna exhibitum, fidei alis, fidei suspiriis; fidei etenim vinculo huic cadaveri unimur; fidei ei inserimur; fidei oculo illud intuemur. *Congregemur* ad hoc cadaver, in S. Synaxi, ita, ut fidei manu illud acceptemus; fidei ore manducemus; fidei stomacho concoquamus, in nutrimentum animæ nostræ immutemus. *Congregate* vos Pastores, ad hoc cadaver, ceu amœna, saluberrima pascua, vestras oves, *Psal. 23. Congregate* vos hospites, ad hoc cadaver, veluti gratissima, suavissima fercula, vestros convivas, *Esa. 25. Congregate* vos parentes, ad hoc cadaver, veluti veri gaudii principium, thesauri gazophilacium, honoris fundamentum, animæ convivium, vestros liberos, *Luc. 2. Rom. 8. Job. 17. Congregate* vos Magistratus, ad hoc cadaver, ad Jesum Christum, tanquam pacis principem, *Esa. 9.* prosperitatis fontem, vestros subditos. In hoc toti sitis, vos Nutritii Syonis, ut vestri subditi, instar aquilarum, fidei alis, Christum petant, sublimia quærant; ut *congregentur* ad hoc cadaver, ad merita, ad beneficia Jesu Christi; & ne *congregentur* tanquam vultures rapaces, ad cadaverosas aliorum opes, & ita fiant cadaverosa mundi, diaboli, inferni mancipia. *Percepto Aquilarum facto*, intueamur jam illarum Locum.

III. *Locum*, hunc textus noster innuit voculâ *illuc*. Aquilæ congregantur *illuc*, ubi cadaver, illarum cibatio, illarum recreatio ostenditur: *illuc*, ubi cadaver, odor illarum vitæ, sopor lætitiæ, ostenditur. Ita, ubi

ubi Christus electæ, dilectæ animæ cibus est, *illuc* & congregantur Christiani, quos Christus cibat, quos Christus potat, quos Christus refocillat, quos Christus defensat, ne cacodæmonis fraude, tentationis igne, mortis agone pereant. *Illuc* se conferunt fideles, ubi Christus illis tutamine, solamine, levamine adest: *illuc* ubi in Evangelii prædicatione, in Sacramenti administratione reperitur. Ipsi fideles sæpè facti cadavera, ut hoc cadavere, Jesu Christi pretiosissimâ morte fruerentur; ipsi è terris in cœlum subvolarunt, ut fruitionis illius plenum sensum experirentur. Fideles fidei alis tendunt *illuc*, ubi Christi carne & sanguine vescuntur, in naturam ipsius convertuntur, ita, ut illi vivant in Christo, & Christus in illis, una vita in alia, una lætitia in alia, non hîc tantùm, sed & in futura gloria. *Illuc* fideles congregantur, ubi Christus est, viva inde consolatio, ex illa arcta unione, sanctâque communione, ad ipsos ut fluat; odor vitæ hujus cadaveris ipsos ut reficiat; anima illorum illius fragrantia in æternum vivat. O dulcissimam parcemiam: *Ubi cadaver, illuc aquila!* Utinam hæc parcemia diligenter à nobis consideraretur, diligentius servaretur, diligentissimè applicaretur! Sed doctrinam inde emergentem trutinemus.

DOCTRINA.

Unio fidelium cum Christo est indissolubilis.

RATIO. 1. *Illuc*. Nihil aquilas à cadavere avellere potest: ita nihil fideles, à dulcissima cum Christo unione, absterrere potest.

2. Illa unio est *indissolubilis*, quia est cum Christo

Deo & homine, facta à Spiritu sancto, 1. Cor. 12. 13.

3. Mons faciliùs dimoveretur, *Esai. 54. 10.* quàm hæc unio dissolveretur. Ut fœdus cum piis factum est æternum; ita & hæc cum fidelibus unio est perpetua.

4. Illa unio est in immutabili Dei dilectione fundata; in Christi pretioso sanguine radicata; in auxilio Spiritus S. firmata, *Matt. 28. Rom. 11.*

5. Ut nemo Christo oves eripiat, *Joh. 10.* ita nullus unionem hanc dirimat.

1. Usus. *Correctio.* Ah, charissimi auditores, pauci hoc perponderant! Multi enim libenter congregantur *illuc*, ubi cadaverosa hujus orbis bona; *illuc*, ubi cadaverosa honoris fastigia; *illuc*, ubi cadaverosa carnis oblectamenta reperiuntur. Ast ubi gratissimum illud cadaver Jesus Christus, ubi Christi mortui merita, scalæ ad cœlestis honoris apicem; viæ ad perennis voluptatis scaturiginem; ad stabilis hereditatis possessionem, cernuntur, *illuc* nolunt congregari. Ubi Christus homines cibatur, *Joh. 6.* ubi illos dicit; ubi illos oblectat; ubi illos honorat, *illuc* libenter congregantur: Ast, *illuc*, ubi bonis exuuntur; *illuc*, ubi ædificiis expelluntur: *illuc*, ubi palis affiguntur: *illuc*, ubi gladiis objiciuntur: *illuc*, ubi flammis exponuntur, ob cadaver hoc, ob Christi communionem, ob Christi famem, ob Christi amorem, non congregantur tanquam aquilæ, sed contemptâ hujus cadaveris dignitate, calidiora petunt loca tanquam ciconiæ. O infidelitatem! Illi tandem congregentur *illuc*, ubi furorem diaboli sentient: *illuc* ubi factorem

foetorem inferni olfacient: *illuc*, ubi mœrorem flentium cernent: *illuc*, ubi stridorem dentium edent, *Matt. 22. 13.* Nam qui non cupit Christi esse particeps, ille inferni erit hæres: Et quem non oblectet mortis Christi virtus, illum excruciet fortis inferni virus; & *illuc* cadaverosa, vana, vefana, mundana cuncta fuisse comperiet, lacrymisque innuet. Odolor!

2. *Uusus. Admonitio.* Congregemur, charissimi fratres, *illuc*, ubi Christus reperitur. Nihil nos ab hoc dulcissimo cadavere separet. Aquilæ è longinquis locis congregantur *illuc*, ubi cadaver est: nos etiam à remotissimis locis congregemur *illuc*, ubi Christus est, animæ cibus est, *Joh. 6.* Ut aquilæ nullis parcunt laboribus, *illuc* ut esse possint, ubi cadaver est: ita & nos nullas molestias subterfugiamus, nulla pericula extimescamus; cum Paulo quidvis toleremus, *2 Cor. 12.* cum Petro mortem non formidemus, cum martyrum choro cadaver fieri haud recusemus, *illuc* ut esse possimus, ubi hujus cadaveris Christi mortis efficacia proponitur: *illuc*, ubi in S. cœna illius gratia percipitur: *illuc*, ubi pia anima illi unitur. Congregemur *illuc*, ubi hoc cadaver Christus est. Si non reperietur splendidissimis mundi locis, queratur *illuc*, ubi est, in abjectis Dei templis; Si non reperietur in urbibus editis, *Matth. 5.* queratur *illuc* ubi est in speculcis abditis, *Apocal. 12.* Non resiliamus à sancto nostro proposito hoc cadaver quaerendi, Christum appetendi, Christi morte fruendi. *Illuc* congregemur, ubi S. cœna celebratur: *illuc*, ubi illud donatur: *illuc*, ubi id animæ applicatur. *Illuc* congregemur, ubi docetur,

docetur, quemvis Christianum cadaver fieri, & Christo commori: cadaver fieri, mundo & immundo valedicere: cadaver fieri, & veterem Adamum interire oportere, *Rom. 6. Gal 5.* Si Christi morte uti, frui ad salutem exoptet.

2. *Uſus. Conſolatio.* Sed quas ego hinc audio querelas? Quas ego hinc video lacrymas? Ego (clamitant nonnulli afflicti) hoc cadaver Jeſum Chriſtum pro me mortuum, in S. cœna, quæſivi, & in illo perfugium, ſolatum; conſiliutem, auxilium; gaudium, triumphum, ſed nullum heu! inveni. Nullum, inquam, contra bellorum æſtum, refrigerium; contra diabolorum aſtum, conſilium; nullum ſolatum, pro me deſolato; nullum oleum, pro me vulnerato. Abſconditus, pro me, eſt dulciſſimus meus Jeſus anime meæ dulcor, vigor; cibus, potus. Acerbiſſimæ, fateor, mi frater, ſunt illæ tentationes, ſed in illis, hoc ſolamine te ſuſtentes, Chriſtum corporis, non fidei oculis eſſe abſconditum; & ſæpè non *illuc*, ubi putabas, offendi ad votum, ut magis augeatur, tuum deſiderium; ut majori cum ardore ſaluberrimum illud cadaver expetas, inventum majori cum voluptate arripas, & tanquam incomparabilem theſaurum anime capſula includas. Infeſtat te mundus? Oppugnat te Diabolus? Conſolare te afflicta anima, quod *illuc* congregeris in cœlo, ubi non amplius moleſteris nec à Diabolo, nec à mundo. Quem admodum aquilæ in celſis nidos ſuos extruunt locis: ita & tu, pia anima, nidum tuum ædifices in altiſſimo cœlo. Ut aquilæ ſublimia ſemper petunt: ita tu mœſta

mœsta anima, ad suprema fidei alis migres loca, ut hoc pacto, in armorum strepitu, tranquillitatem; in bellorum æstu, refectioem; in persecutione, asylum; in morte, perfugium habeas; habeas, inquam, suavissimum tuum cadaver, Christum pro te crucifixum, quo saturari famelicus; oblectari mœstus; refocillari languidus poteris; in quo Christo tua etiam est prosperitas, voluptas; vita, gloria. O beatam animam, *illuc*, in S. cœna, se ad Christum congregantem, Christum gustantem, Christo se saturantem, Christo se oblectantem! Hæc, de postremo membro, me dixisse sufficiat. Audivistis: I. *De quare hic differatur.* II. *Quid de re illa asseratur.*

EPILOGUS.

Quo dicto aureo, aurei hujus dicti enucleationem, terminemus? Salvator, hujus dicti author, in hæc ponderosa prorumpit verba, *Matth. 6. 21.* *Nam ubi est thesaurus vester, illic etiam erit cor vestrum.* O nobile nobilissimi effatum totius concionis compendium! Ubi *cadaver*, aquilarum *thesaurus* est, ibi etiam illarum *cor*, desiderium est. Ubi Christus noster *thesaurus*, *cibus* est, ibi nostrum quoque sit *cor*, vota ibi sint nostra, desideria ibi sint nostra, jam noster *thesaurus* Jesus Christus aeternam ingressus vitam cœli possidet gloriam, Patris sui ad dextram. *Cor* itaque nostrum, in S. Synaxi, non pani & vino, Jesu Christi, pro peccatis nostris, mortui, signis & sigillis sit affixum, sed fidei alis editissima cœli cœlorum petamus loca, ipsi, lacrymarum hac valle, ut uniamur, illo ut fruamur, illo ut reficiamur. Beati, hoc si præstiterimus

rimus ! Christus, in S.cœna, nobis erit cadaver jucundissimum, ferculum præstantissimum, fulcrum firmissimum. Et ipsi ita uniti, ab hac cœna, ad magnam illam, *Matth.8.* commigremus, ad plenissimè Christo potiendum, ita, ut ille in nobis, & nos in ipso simus ; dignitas in dignitate, voluptas in voluptate; & illud in triumpho & gaudio, gloria & vitâ aternâ, ad quam, nos indignos, dignissimus omni honore Jesus, Dux salutis, Lux felicitatis nostræ; ducat, nobisque præluceat, laudandus, amandus in secula seculorum. *Amen, Amen, Amen.*

CONCIO VIII.

TITULUS.

Spirituale Piorum Ornamentum.

TEXTUS. *Luc. Cap. 14.*

Verf. 12. Dixit verò pater ad servos suos, proferte stolam illam præcipuam, & induite eum, & indito annulum in manum ejus, & soleas in pedes.

EXORDIUM.

Non delector morte morientis, dictum Domini *Jehovi: avertite itaque vos, & vivite, Ezech. 18. 32.* Verissimum enim est Deum non delectari morte peccatoris: quia Deus peccatorem objurgat, informat, castigat, ut à peccatorum deviis, à vitiorum spinetis, in regiam virtutis & salutis viam reflectat. Huc illæ spectant lautissimæ Dei promissiones, dulcissimæ invitationes, fortissimæ consolationes, ut peccatores, agnitis & spretis peccatis, virtutes amplectentur, divina

vina mandata exofculentur, Deum venerentur. Huc pertinent illa gratiæ Dei flumina, & iræ fuæ fulmina, *Deut. 28.* ad indurata peccatorum pectora emolliendum, frangendum, liquefaciendum, *Jer. 23.* Huc refpiciunt legis fel, & Euangelii mel; anguftiæ ftimulus & confcientiæ aculeus; diviniæ benignitatis lux, & infirmæ carnis crux. Quid non illi Dei chariffimi fervi; illæ veritatis tubæ; illæ pietatis flammæ; illæ omnipotentis minæ tentarunt, homo averfus ut converteretur; feductus ut reduceretur; impius ut fanctificaretur? Hoc prælecto textu, veluti fpeculo, apparet, quo Deus filium degenerem regenerat, nudum ornat, feductum revocat. Quoniam benigniffimus Deus, in S. cœna, talia tantæque in nos confert beneficia, textum hunc tempori huic accommodabimus, perpendifuri tres hæc principales partes:

- I. *Quis hîc aliquid mandet.*
- II. *Quibus ille aliquid mandet.*
- III. *Quid illis mandet.*

V O T U M.

O Pater luminum, & miferationum, refice nos miferos peccatores dulcedine gratiæ, *indua nos ftol. am* iuftitiæ ad nominis tui laudem, & noftri falutem. Amen, Amen, benigniffime pater, Amen.

I. P A R S.

Quis hîc aliquid mandet.

Dixit verò Pater. Dixit non in ira, fed gratia; non ut terreat filium, fed alliciat; non ut puniat filium, fed reficiat. *Dixit blandè, dixit paternè,* ut lingua teftaretur de benevola ipsius animâ, erga filium ha-

ctenus.

ctenus perversum, jam verò conversum; erga filium lascivum, jam verò modestum. *Per hunc patrem* Deus, fons *paternitatis*, affabilitatis, liberalitatis, indigitatur. Ille blandus, ille benignus est erga peccatores pœnitentes; *illius* lingua, illorum est medicina; *illius* facies, lætitiæ illorum est fax; *illius* sermo, illorum est recreatio. *Ille dicit*, ut efficiat, ut afficiat: *ille dicit*, ut illos convertat, & malum ita evertat: *ille dicit*, ut recreet illos & ornet. O dulce alloquium!

D O C T R I N A.

Deus afflictorum peccatorum ad ipsum confugientium miseretur.

RATIO. 1. *Pater verò dixit*, ad amorem suum erga miseros conversos peccatores, exprimendum.

2. Hinc Dei vota, misericordiæ illius testimonia, *Psal. 81. 14.* O si populus meus auscultasset mihi, si Israëlité in viis meis ambulassent. Hinc Dei encomium, *Psal. 103. 8.* Misericors & gratosus Jehova, & multus benignitate.

3. Illos cœcos illuminat; lapsos elevat; infirmos corroborat; seductos revocat, *Psal. 144. 14.*

4. Illis peccata magna, multa, gravia condonat; peccata illa abyssu misericordiæ suffocat, *Mich. 7.* Illa instar nebule profligat, *Es. 44.* Illa æternæ oblivioni mandat.

5. Illos impuros mundat; illos regenerat; illos sanctificat, justificat, glorificat.

6. Hoc quàm plurima exempla luculenter evincunt, quæ hujus divinæ benignitatis sunt specula. Prodeat hîc, filius prodigus; hunc sequatur Petrus; huic

huic se adjungat Apostolus Paulus: Nónne illi uno ore fateri coguntur Deum esse ipsam charitatem, benignitatem, voluptatem peccatorum converforum?

I. *Usus. Correctio.* Quare, ô homo! ô peccator! hunc *Patrem* non agnoscis? Quare hunc *Patrem* non colis? Quare hunc *Patrem* non quæris? Quare blandam hujus *Patris* linguam, in prædicatione Euangelii, non audis? Quare serenam hujus *Patris* frontem, in administratione S. cœnæ, non aspicias? Filius prodigus, se mœstum suo *Patre* refocillat; se famelicum suo *Patre* récreat; se languidum suo *Patre* confirmat. Ad suum *Patrem*, veluti asylum & solatium; penurium & vestiarium; clypeum & gaudium, volitat. Et tu ô miser, ô nude peccator, te aspectui hujus *Patris* cœlestis, cum Eva & Adamo, *Gen. 3. 8.* cum maleferiato & desperato illo Caino, *Gen. 4. 16.* subducis. Ille *Pater* te serenâ fronte, blando ore, in Sacra Cœna, aspicere, reficere, informare, salutare, est paratissimus; & tu, ô vane & vesane, illum *Patrem* contemnis; liberalitatem illius respuis; sigilla illius fœderis negligis. Tu aures, ad dulcissimas illius promissiones, occludis, *Psal. 58.* Tu oculos, ab amoris illius signis, avertis; Tu illius Nectar, & Ambrosiam rejicis. O impietatem! Quid ille *Pater* tibi tandem faciat? Animum suum *paternum*, blandum, in austerrum; *paternum*, gratiosum, in iratum; *paternum*, benevolum, in malevolum commutaturus est. Ut ipsum, non *patrem*, sed judicem; non *patrem*, sed carnificem; non *patrem*, sed hostem sis aspecturus; ut ipsum, non *patrem* defensorem, sed oppugnatorem; non *patrem*,
consola-

consolatore, sed afflicto; non *patrem* allevato-
rem, sed suppressorem sis habiturus. Peccatorum
pondus, suppliciorum onus, cœna sulphurea, mœ-
stitia æterna te prement, utinam te opprimerent,
pœnis te ut eximerent! Quàm fœlix es peccator,
Patrem cœlestem si amares, cœnam illius si affectares.

2. *Uusus. Admonitio.* Hujus jam *Patris*, charissi-
mi fratres, misericordiam; Sacra in cœna significa-
tam, obsignatam desideremus, ut infans, matris
mammam; ut cervus fluminis aquam; ut peregrinus,
consanguinitatis coronam, impensè desiderat. Nam
hic benignissimus cœlestis noster *Pater dicit*, Sacra
in cœna illa, quæ nos languidos restaurant: *dicit illa*,
quæ nos mœstos exhilarant: *dicit illa*, quæ nos tenta-
tos armant. Verba enim hujus *Patris*, in Sacra cœ-
na, ad nos prolata, mera arma, medicamenta, oble-
ctamenta ærumnosæ, ægræ, tentatæ sunt animæ. Af-
fluamus, in S. Synaxi, ad hunc *Patrem*, cujus oculi,
nostra solatia, *Psal. 10.* cujus *Patris* manus, nostra pe-
nuaria, *Psal. 144. 16.* cujus *Patris* verba, nostra remedia,
Psal. 119. cujus *Patris* brachia, nostra victoria sunt, *Psal. 118.*
Hujus *Patris* misericordia nostra suffocantur pecca-
ta, ut scintilla maris in abisso; nostra occultantur
crimina, ut littus æquoris cumulo. Hujus *Patris* be-
nignitas, instar fontis, tentationis æstu, nos refocil-
lat; instar scipionis, peregrinationis cursu, nos confir-
mat; instar luminis, ambulationis statu, nos illu-
strat. Hic *Pater* gratiâ suâ nos prævenit, nobis ab-
errantibus pepercit, *Joel. 2. 18.* nos gratiâ suâ suffulcit,
1. Pet. 1. 5. Nos mundi inquinamenta sectantes regenerat,

rat, *Ezech. 36. 26.* Nos tandem æternâ gloriâ coronat,
Rom. 6. Ad hunc ergo *Patrem*, nos, in S. Synaxi, con-
 fugiamus, ut ingenui liberi consuevère confugere
 ad suos patres. Liberi confidunt patri, & nos confi-
 damus cœlesti *Patri*. Liberi miseris involuti, patris
 poscunt opem, & nos angustiis impliciti, *Patris* hu-
 jus poscamus opem, *Esa. 64. 2.* Quidni? Nónne nos,
 hic *Pater*, S. cœnæ celebratione, ad se, promissionum
 amplitudine, bonorum ubertate, consolationum
 suavitate allicit? Amoris sui fune trahit? Spiritus sui
 manu ducit? Necessitate propria impellit? Quid er-
 go tergiversemur hujus *Patris*, S. in Cœna, fidei ocu-
 lis intueri faciem, nostram salutem: hujus *Patris* con-
 templari foedus, peccatorum virus: hujus *Patris* fœ-
 deris meditari signacula, misericordiæ ipsius specu-
 la: hujus *Patris* venerari fercula, gratiæ ipsius pigne-
 ra? Audivistis, qui hîc aliquid mandat; Jam pensi-
 culanda venit;

II. P A R S.

Quibus aliquid mandat? Servis suis.

Dixit enim ad servos suos, quos sui amoris voluit
 admiratores; *ad servos suos*, quos sui favoris voluit
 adoratores; *ad servos suos*, quos sui muneris voluit
 celebratores. *Dixit ad servos suos*, quibus filium mœ-
 stum gestivit recreare, nudum ornare, famelicum ci-
 bare: Ita *Deus Pater dixit ad servos suos*, quibus verita-
 tis thesaurum, pacis Evangelium, amoris mysterium
 aperuit, concredidit. *Istis suis servis* immorigeros ad
 se allicit, mœstos reficit, nudos vestit, famelicos nu-
 trit, non quoad corpus tantum, sed imprimis quoad
 animam

animam, quâ vivente, quâ virente, quâ nitente, & corpus niteat, vireat, vivat.

DOCTRINA.

Deus, homines per verbi sui ministros ad salutem perducit.

RATIO. 1. *Ad servos suos dixit* de filio suo orando, cibando, recreando.

2. Illi legati summi Regis, *2. Cor. 5. 20.* illi nuncii pacis, *Esa. 52.* illi ministri veritatis; illi medici cordis; Illi vineæ cultores, *Matth. 20.* Animæ informatores. Illi sol hominum, illi sal gentium, *Matth. 5.*

3. Per istos verbi sui ministros, Deus viam vitæ hominibus aperit; ex profunditate maris illos trahit; ex abyſſo, inquam, iniquitatis producit, *Luc. 5.* faciem Euangelii illis accendit.

4. Hinc illa vox Joëlis: convertimini ad me ex toto animo vestro, & jejunio, & fletu, & planctu. Revertimini ad Jehovam Deum vestrum, quia gratioſus & misericors est, *Joel. 2. 12. 13.* Et *Zach. 1. 4.* Revertimini jam à viis vestris peſſimis, & ab actionibus vestris peſſimis. Quid referam de Jeſchahia intonante illud: Lavate vos, purificate vos, amovete malignitatem actionum vestrarum ex adverſo oculorum meorum, desinite malefacere, *Esa. 1. 16.* Quid edifferam de Jeremia clamante: Auscultate voci meæ, ut faciatis ista omnia prout præcipio vobis, *Jer. 11. 4.* Audite Paulum intonentem illud: reconciliemini Deo, *2. Cor. 5. 20.* Audite Petrum ebuccinantem illud: Succincti lumbis mentis vestræ sobrii, *1. Pet. cap. 1. v. 13.*

1. *Uusus. Correctio.* Sed, ô deplorata tempora! ô perversos mores! Multi *servos hosce* contemnunt; aures, illorum ad monita, claudunt, *Ps. 58.* S. cœnam respuunt, *Luc. 14. 18.* Chariores illis sunt *servi* carnis, quam hujus cœlestis Patris: *servi* diaboli, quam Dei; *servi* mundi, quam cœli. Quando diaboli *servi*, illæ divitiæ, illæ carnis deliciæ; voluptas illa, ebrietas illa, ad peccata vocant, illectant, instigant, prompti, paratique sunt, horum ad nutum: sed quando *servi* Dei, Patris cœlestis misericordiam eiga convertos filios prodigos, graphicè, ad movenda peccatorum pectora, convertenda illorum corda, depingunt, aures, animosque obdurant & obturant. *servus* Dei Samuel Heli erat gratus, *1. Sam. 3. 8.* quamvis iræ divinæ erga ipsum proferret fulmina, & tu, ô peccator, *servos* gratiæ Patris cœlestis effundentes flumina, *Psal. 103. Job 3.* contemnis. Satanæ *servi* tibi solum; Dei *servi* cælum: illius *servi* fluxa, hujus *servi* fixa; illius *servi* porcos, hujus *servi* Angelos, promittunt. Satanæ *servi* tibi tormenta, Dei Patris *servi* obiectamenta; illi tibi ignominiam, hi gloriam: illi tibi flammam, hi coronam: illi tibi furoris fulmina, hi favoris flumina; illi tibi supplicia, hi oscula tibi adferunt. Si jam diaboli *servos*, Dei Patris servis præferes, non sapiens, sed insipiens es. Si mundum cælò anteponis, non Christianus, sed Gergesanus es, *Matt. 8. 28.* Si soli delicias cœli epulis præfiges, non sanctus, sed Æsopi porcus es. O dementiam! hæc qui faciet, Patris cœlestis gratiam parvipendet, salutem suam negliget, in miserrimum lernam se conjiciet.

2. *Uusus. Admonitio.* Sint vobis, chari *servorum* Patris cœlestis pedes, invitationes. Nam illi *servi* pacem Patris vestri vobis annunciant, *Esai. 52. 7.* illi *servi* conciliationem vestri, cum Patre vestro, procurant: illi *servi* viam salutis vobis monstrant. Irâ Patris digni, & isti *servi* in S. cœna, Patris cœlestis gratiam; poenâ digni, & isti *servi* illius amicitiam; ignominiâ estis digni, & isti *servi* illius gloriam vobis annunciant, confirmant. Sint ergo, apud vos *servi* isti pretiosi, ob pretiosam Patris benignitatem; chari, ob charam Patris liberalitatem, quam vobis S. Synaxi offerunt. Nonne gratissimi essent futuri *servi* captivis libertatem, miseris felicitatem; cœcis lumen, sitibundis flumen; despectis gloriam, egenis opulentiam, prædicantes? hi *servi*, Dei ministri, in S. Cœna, vobis captivis, libertatem; vobis cœcis, illuminationem, *Joh. 8.* gloriam, vobis contemptis, abundantiam, vobis egenis annunciant, confirmant. Quid suavius horum servorum voce, Patris cœlestis amorem, favorem, spirante? *Audivistis; Quibus Pater aliquid mandat; Audiamus;*

III. P A R T E M.

Quid illis mandat; Respectu:

I. *Totius filii sui corporis.* II. *Partium corporis.*

I. *Respectu totius corporis,* mandat ille Pater suis *servis, ut filium suum ornent: Ubi notanda:*

I. *Ornatus illius præparatio.*

II. *Ornatus illius applicatio.*

I. *Ornatus illius præparationem* quod spectat observetur:

I. *Ipse ornatus.* II. *Qualitas ornatus.*

I. *Ipse*

1. *Ipsē ornatū hisce consistit verbis: Proferte stolā.* Pater filium nudum aspicit oculo benigno, ita, ut illius nuditatem tollere, & ita filium extollere voluerit, ut filium tegere, & ita amorem suum, erga filium detegere gestiverit. *Proferte, inquit, stolam, vestem non vilem, sed excellentem; proferte meo ex vestiario, mea ex munificentia: ita Deus cælestis Pater, miseros peccatores nudos, omni gloriā exutos, omni excellentiā destitutos, paterno intuitus est oculo, ita, ut illos ornare, illos glorificare decreverit; ut ex immenso, & inexhausto amoris thesauro, vestem pretiosissimam, filii sui unigeniti iustitiam, proferendam voluerit. O amorem! o liberalitatem!*

DOCTRINA.

Deus, merā ex gratia peccatores miseros, nudos, ornavit.

RATIO I. *Proferte stolam, mera ex gratia: quæ enim hîc filii esse possent merita?*

2. *Quid nudi mercantur? Nudi, per defectionem: nudi, per legis transgressionem: nudi, per justam punitionem.*

3. *Deus illos nudos salute induit, Psal. 132. 16. Illos pallio iustitiæ vestivit, Esa. 61. 10. Auro & argento illos ornavit, Ezech. 16. 13. Pudorem illorum occultavit, ex merā misericordiā.*

4. *Quod Dei iustitia vestimentum abstulit; illud misericordia Dei restituit, & ita nudum peccatorem vestivit.*

5. *Deus misertus est nuditatis illorum, Ezech. 16. hinc illa ornamenta, amoris divini documenta, Ezech. 16. 10, 11, 12, 13.*

1. *Uusus. Correctio.* Quanta illorum est *stoles*, qui hanc *stolam*, Christi justitiam, in prædicatione Evangelii, in administratione sacramenti, per Dei servos *prolatam*, *oblatam*, *recommendam*, respuunt! Qui pluris ducunt *stolam* mundi, quàm Christi, *stolam* iniquitatis, quàm probitatis, *stolam* nequitiae quàm justitiae. Quid sunt *stole* Regum, respectu hujus *stole*, per Christum nobis comparatae, oblatae, datae? vestes sordidae, squalidae. Illi mundi Monarchae, absque hac Patris caelestis *stola*, Christi justitiâ, nudi, ultimo illo censorio die apparebunt. Nihil hinc evalebit Salomonis externus *stole* valor; Regis Demetrii *stole* splendor; Alexandri illius magni vestium *decor*. Quia non externum, sed internum Deus Pater desiderat ornamentum, *Ps. 45*. Non corporis, sed cordis affectat vestitum. Non aurum *stole*, sed amictum aestimat animae: hoc qui caret, nudus ille apparet. Nulla hinc vellera, nulla hinc tegmina; nulla hinc Adami folia aliquid pollent, ad palliandum spirituales hominis nuditatem. Vae tibi hanc *stolam* destituto! *Apoc. 3. 17.*

2. *Uusus. Admonitio.* Gratias agamus Deo Patri, pro ineffabili benignitatis thesauro, pro vestimento nobis donato; pro *stola*, qua nos ornavit; pro justitiâ, quâ nos beavit. Hanc *stola* ornatu tunicam à carnis contactu maculatam odio habeamus, *Jude ep. v. 23.* omnia spiritualia inquinamenta fugiamus. Novam *stolam* induiturus mundatur: *stolam* hanc animae suae accommodaturus lavacro regenerationis intingat, *Tit. 3.* Filio frugi vestis à Patre accepta est acceptissima: Nobis hæc justitiæ *stola*, à Patre caelesti oblata, sit charissi-

charissima. Liberi, ob novas acceptas vestes, exsultant: Exsultemus, præ lætitia, nos nudi natura, ob elegantissimam nobis à Patre donatam *stolam*, cantilantes illud *Esai. 61.10.* Omninò gaudeo in Jehova, exsultat anima mea in Deo meo, quia induit me vestibus salutis, pallio justitiæ amicivit me: tanquam sponsum qui administrat ornatum, & veluti sponsam ornantem se instrumentis suis. Liberi bonæ indolis, sumprus Patris, in comparandis istis vestibus, nunquam trutinant: Nos, in S. coena, pretium maximum, unigeniti filii sanguinem effusum, quo nobis hanc *stolam* acquisivit, ponderemus, *Act. 20.* Liberi in donatis à patre vestimentis formosiores apparent: ita nos revera, pulcherrimi, in hac *stola*, apparemus. In pretio apud nos sint servi isti pretiosi, per quos Patri nostro visum fuerit, in Evangelio & sacramentis, hanc *stolam* proferre, & ita nos effere: non igitur hanc *stolam* peccatis polluamus, sed impollutam custodiamus. Liberi ingenui vestes novas servant: servemus hanc *stolam*, scrinio cordis, fidei capsula, ne infernales isti fures nos illâ spolient. Fac interim, ô benignissime Pater, hac *stolâ* nihil nobis sit pretiosius, charius, purius. Absint, absint, & procul ab hac *stolâ* vitiorum maculæ absint. Illâ *stolâ* amicti, ô Pater, fac ultimo judicio, coram tua majestate, compareamus, & ad magnam beatam illam cœnam curramus, *Matt. 8.* Hæc de ipso ornatu: Jam ponderanda venit;

I L. *Vestitus qualitas.* Illa hisce innuitur verbis: *Illam præcipuam.* Nam Pater filium non tantum ad necessitatem, sed etiam ad dignitatem desiderat ornare,

ideò *præcipuam* vult adferendam *stolam*: *præcipuam*, ut aperiret munificentiam. Non nuda tantùm filii membra vult occultanda, sed & illa ornanda, non vulgari, sed peculiari veste, amoris paterni teste. Ita Deus benignissimus Pater, extraordinariè miseros peccatores ornat, *præcipuâ stolâ*, Christi iustitiâ: *præcipuâ stolâ*, præcipua illius ut innotesceret gratia.

DOCTRINA.

Deus peccatores conversos splendidissimè ornat.

RATIO I. *Præcipuam stolam* hic Pater pro filio suo poscit.

2. Lautè Deus peccatores pœnitentes ut tractat, ita & illos splendidè ornat, *Ezech. 16.*

3. Deus voluit non hominis tantùm occultare nuditatem, sed suam imprimis demonstrare liberalitatem.

4. Nuditas & contemptus illorum erat maximus: idcirco Deus illorum gloriam vestitu spirituali elucentem, maximam esse voluit.

5. Ditissimus est Deus, qui potest; liberalissimus est, cui libet suos splendidè amicare.

6. Qui flores ita vestit, *Matt. 6.28.* nonne ille homines elegantissimè vestiret? Qui, inquam, campi lilia ita ornat, nonne ille filii membra splendidissimè ornaret?

7. Qui serico corpus condecorat, nonne ille animam nonnullorum condecoraret?

8. Huc spectant illa dicta, *Esa. 61.10.* *Ezech. 16.11.12.13.* vestimentum tuum fuit xilinum & sericum, ac versicolor. Et *Pf. 45.14.* Tota honorata filia regis intrò, fundis aureis vestita.

1. *Usus. Correctio.* O deplorandum multorum statum, qui ad hunc cælestem Patrem S. in cœna, non confugiunt! illi non stolam hanc præcipuam, sed vulgarem sunt accepturi, quæ piscibus est squamarum copia; quæ avibus plumarum abundantia; quæ ovibus est lana; aliis animalibus pilus & pellis; hominibus amictus & cutis. Sed illâ præcipuâ stolâ, Christi justitia, vera sanctitate, vera pietate illi carent. Et licet auro argentoque fulgeant, hac præcipuâ stola destituti nudi habeantur. Nam hujus præcipuæ stolæ respectu, illorum vestes sunt pestes; illorum stolæ, vanitatis sæpè magistræ, calamitatis scatebræ; illorum gemmæ, maculæ; illorum ornamenta, stercora. Nihil commodi ex vestris stolis, absque hac præcipua spiritali stola, justitia, accepturi estis. Nónne Abschalon, sua stola, quercui est affixus? 2. Sam. 18. 10. Nónne Eglon, sua stolâ, est interemptus? Jud. 3. 21. Nónne Haman, sua stolâ, est suspensus? Esth. 7. 9. Nónne Herodes, sua stolâ, est occisus? Act. 12. 21. 23. Nónne ille hospes, sua stolâ ejectus? Matth. 22. 13. Hæc stola, mi homo, appetenda; Christi justitia petenda est, qua non egebis, sed vigebis: tua stola, ornat corpus; hæc præcipua stola cor: tua stola, contra aëris impetum, corpus defendit: hæc præcipua stola, contra mortis insultum, te totum protegit. Hæc præcipuâ stola destitutus, tortoribus tradaris, Matth. 22. 13. Ut in æternum torquearis. O calamitatem!

2. *Usus. Admonitio.* Hanc præcipuam stolam desideremus; hac ornati Sacram cœnam frequente-

mus; Hanc præcipuâ stola, coram sponso nostro Jesu

Christo, nos presentemus: hac *præcipuâ* stola, ceu veste sacerdotali, Deo nostro Patri hostias precum, immolemus: hac *præcipuâ* stola, ceu veste prophetica, sacra, sacro in convivio, tractemus. Hac *præcipuâ* stola, Deo nostro, sacra cœna, gratiores erimus, quàm Esau erat Patri suo Isaac fragrantissimis suis vestimentis, *Gen. 27. 29.* Hac *præcipuâ* stola moriendum, si diabolum vincere: hac *præcipuâ* stola quiescendum, si gloriosè resurgere affectemus. *O egregiam stolam!* Beata es anima mea, hac dum eris ornata. Maximas, ô anima, ô dilecta mea, gratias Deo Patri debemus: quod nos hac *præcipua* stola, maxima gloria, veris deauratis, pretiosissimis ornamentis dignatus est ornare. *Præcipua*, inquam, hac stola; *præcipuo* animæ decore; *præcipuo* corporis tutamine; *præcipuo* utriusque solamine. *Hæc de vestitus qualitate sunt dicta;* Perponderanda venit;

I I. Vestitus applicatio. Et induite eum. Applicate stolam hanc *præcipuam*, vestem hanc splendidam, filii mei tergo, pectori, totique ejus corpori, ut illa ornatus, non amplius ut mendicus, sed opulentus appareat; nobili hæc vestitu niteat; pretiosa hac stola incedat; cuivis meam liberalitatem aperiat: ita, Deus, cœlestis Pater, miseris peccatoribus stolam justitiæ applicat, per servos suos *induendam* curat; ut illi antea miseri, beati; nudi, ornati; abjecti, honorati conspiciantur. Ut illi hac *præcipua* stola amicti, solo, cœlo, piis Angelis venerabiles, amabiles existant; Patrique cœlestis benignitatem efferant.

D O C T R I N A.

Dei be-

Dei beneficia, miseris peccatoribus, per ministros ecclesie, sunt applicanda.

RATIO I. *Induite eum.*

2. Applicatio divinorum beneficiorū peccatoribus poenitentiam agentibus est necessaria, est enim illorum scopus & usus; anima & medulla.

3. Ut cibus, famelico; baculus, claudo; vestitus, nudo nihil commodi, absque applicatione, appor-
rat: ita benignitas Dei, peccatori, nihil utilitatis, sine applicatione procreat.

4. Idcirco omnes fidelissimi Dei ministri, beneficia ipsius illis applicuerunt. Esaias clamat: *Nobis natus, nobis datus est filius, Esa. 9.* Paulus ebuccinat illud: *Nos elegit, in Christo, ante jacta mundi fundamenta, Eph. 1. 4.* Nos sanctificavit, *Rom. 8.* Christus *nobis factus est à Deo justitia, 1. Cor. 1. 30.* Petrus intonat illud: *Qui nos à tenebris vocavit ad admirabilem suam lucem, 1. Pet. 2. 9.*

5. Absque hac applicatione Dei beneficia misero peccatori sunt instar nucis, sine nucleo; instar solis, sine splendore.

1. *Usus. Correctio.* Multorum hinc damnanda est impietas, qui nolunt hac stola indui. Servi Dei illos hac stola induere satagunt: sed illi pluris faciunt mundi, quàm Dei stolam. Malunt mali isti vestimentis vanitatis vexillis; levitatis indiciis; iniquitatis magistris indui, quàm Christi meritis, Christi ni deauratis; pietatis documentis: quàm castitate, sanctitate, sobrietate, pii indiciis, *1. Pet. 3. 2. Tit. 2. 12.* Qui nudus vestes oblatas induere respuit, is se hominis opprobrio,

mortis telo objicit : ita & illi, qui nolunt hac stola *indui*, dedecori & morti obtrudentur. *Nudi* solis radiis aduruntur : hac stola destituti flammis inferni torqueantur. *Nudi* à muscis infestantur : hac stola non *induti* à diabolis pungantur : *Nudi* facile læduntur : hac stola non *induti*, facillimè quoad corpus & animam lædentur. Quàm funestus jam illorum est status, qui nolunt hac stola *indui*, nam illi ultimo iudicio compareant *nudi* !

2. *U s u s. Admonitio.* Vos, auditores, vos fratres, maximo habete in pretio Dei Patris vestri servos, vos *induituros* stola percipua : vos *induituros*, non tunica variis coloribus enitente, *Gen. 37. 3.* Sed stola egregiis virtutibus splendente. Esthera, splendidissimis ornata vestibus, Regis subibat vultum, *Esth. 2. 16.* ita & vos, coram Patre vestro cœlesti compareatis *induti* præcipua stola, meritis Jesu Christi. Bene vestiti ad nuptias se recipiunt : ita vos stolâ justitiæ *induti* ad sacrum convivium prodeatis. Veste nuptiali amicti Regi isti erant accepti, *Matth. 22.* ita vos hâc stolâ *induti*, Regi Regum eritis gratissimi, in Sacra cœna, futuri. Sed ut Dei servi vos *induant* hanc stolam, exuendæ sunt vestes superbiæ; vestes iracundiæ; vestes invidiæ. *Novas induiturus* vestes, obsoletas deponit : ita & vobis fordidiæ iniquitatis vestes abjiciendæ erunt, si incomparabili stolâ, Christi justitiâ, *indui* gestiatis. Hâc quæ erit *indutus*, ornetur in magna illâ cœna immortalitate, claritate, *2. Cor. 5.* Hæc sufficiant de vestis applicatione, respectu totius corporis : Percipiamus jam mandatum Patris de induendo filio :

II. *Respectu partium corporis*, idque

I. *Superioris*, & II. *Inferiorum partium*.

I. *Respectu Superioris partis*. Indite annulum in manum ejus. Corpore toto stolâ ornato, Pater filii *manum annulo* pretiosissimo; *annulo* aureo, *annulo* nobili gemmâ corruscante condecorare, nobilitare, ornare decrevit. Membra, per vitia, de honestata, erant honestanda; per peccata deformata, erant reformanda. Indite annulum egregium in manum. O amorem! *Manus*, qua paterna bona ad se rapuerat; *manus*, quâ paterna bona effuderat; *manus*, quâ enormia perpetraverat, hîc ornetur *annulo*, amoris sigillo, *annulo* liberalitatis documento; *annulo* libertatis signo: Ita Deus celestis Pater, miseros peccatores, non tantum desiderat vestire, sed illis etiam amorem suum stabilire. *Annulum* indit *digito*, Spiritum suum tradit illorum animo; quo illis confirmat suum amorem, favorem; gratiam, munificentiam.

DOCTRINA.

Deus, per Spiritum sanctum, peccatores conversos, de gratia suâ, certos reddit.

RATIO. I. Per *annulum* enim innuitur Spiritus adoptionis; arrihabet salutis, quo Deus peccatoribus gratiam suam, in illorum cordibus, absignat, ut illum Patrem appellare audent, *Eph. 1. 13. 14. 1. Joh. 2. 27. 2. Cor. 1. 2. 22.*

2. Ut Sponsus Sponsam de amore certam reddit: ita Deus pœnitentibus suam gratiam, per Spiritum sanctum, confirmat, *2. Cor. 1. 21. 22.*

3. Hinc illud Davidis: Deus est pastor meus, *Ps. 23*
clypeus

clypeus meus: mea salus, mea vita, *Psal.* 27. Hinc illud Pauli: Nihil me separabit ab ipsius dilectione, *Rom.* 8. v. 39. Novi mihi esse depositam justitiæ coronam, *2. Tim.* 4. 8.

4. Hinc publicanorum vita; Æthiopsis lætitiæ, *Act.* 8. 39. martyrum constantia.

1. *U s u s. Correct.* Cujus manus hoc annulo non est ornata; cujus animus Spiritu S. non est donatus; à sacro convivio absit. Nam hunc *annulum* non portantes, hunc Spiritum non monstrantes, non sunt filii Dei, sed mundi; qui non Deo, sed diabolo sunt obstricti, à quo *annulum* levitatis, *annulum* impuritatis, nequitiae *annulum*, superbix *annulum* acceperunt; quocerti sunt de tormentis, de ærumnis, de flammis, quibus torqueantur. *Annulus* est rotundus, & ita sine fine; vestra miseria nullum videbit terminum. *Annuli* vestri materia, est peccatum; gemma, vitium. *Annuli* vestri, signa sunt servitutis, non libertatis; indicia sunt, non generositatis, sed pravitatis; documenta sunt, non honoris, sed dedecoris. O miseros tali *annulo* deformatos! Illi non filii patris, sed caco demonis; illi non convivæ sacre Coenæ, sed impure Gehennæ sunt futuri.

2. *U s u s. Admonit.* Gratias Deo Patri nostro agamus maximas, quod nos per servos suos, *annulo* pretiosissimo ornaverit; Spiritu salutis arrhabone, *Eph.* 1. v. 14. beaverit; filiorum numero aggregaverit. *Annulus* est rotundus & ita perfectus: hac Patris misericordiâ quid profundius, latius, perfectius excogitari potest? *Eph.* 3. 18. *Annulus* est rotundus, rotunda forma continet

continet centrū in quod circumferentię respiciunt: ita Patris in misericordiam veluti centrum, omnia reliqua beneficia descendunt. *Annulus* est rotundus, & ita principio & fine caret: Misericordia Patris erga nos indignos declarata, in S. cœna nobis obsignata caret initio & termino, *Hos. 2. 19. Eph. 1. 3. 4. 2. Tim. 2. 9. 2. Thess. 2. 13. Job. 3. 15. 16. 1. Pet. 1. 4.* *Annuli* materia plerumque solet esse aurum; hujus *annuli* materia continet veram fidem, de quâ *Hab. 2. 4. Rom. 10. 4.* *Annulus* continet in se gemmam; ita fides nostra in se includit hanc Patris cœlestis misericordiam, veluti maximum thesaurum, efficacissimum solatium; perpetuum oblectamentum. *Annulus* ita constringit gemmam, ne excidere, & ita perire possit: fides nos ita Patris nostri cordi, amoris in sevit, infigit, ut illa elabi totaliter nequeamus, *Esa. 54. Hos. 2. 19.* Aurum *annuli* splendet: ita fides nostra splendeat, supra nos, amore Patris nostri, qui nos ita ornavit, infra nos, splendeat odio adversus Satanam, mundum, peccatum, *Eph. 6. 1. Pet. 5. 2. Tim. 2. 22. 1. Cor. 6. 18. Jacob. 4. 7.* qui hostes, hujus misericordię dulcedinem, nobis acerbare; hujus misericordię splendorem obscurare; hujus misericordię fontem obturare moliuntur. Intra nos splendeat fides amore, ardore, longitudinem, latitudinem, & profunditatem hujus misericordię divinę, magis magisque intelligendi, *Eph. 3.* Juxta nos splendeat, per bona opera, ad laudem Patris cœlestis, *Matth. 5.* Gemmula hujus *annuli* est ineffabilis Dei, erga nos, misericordia, quam cum Apostolo Petro merito evehamus, *1. Pet. 2.* *Annulus* olim legatis concedebatur, nobis hię

bis hic *annulus*, Dei Spiritus, utpote Dei legatis, attribuitur. *Annulum* gestabant nobiles, illo à plebe ut discernerentur. Nos hoc *annulo*, tanquam Christi convivæ, à mundo immundo segregamur. *Annulus* libertatis imago erat: *Annulus*, Spiritus sanctus veræ libertatis nostræ testis est. *Annulo* digitus sinistrae manus minimo proximus, à quo vena ad cor se extendit, coronabatur: *Annulo*, Spiritu sancto, cor nostrum virtutum sedes, redimitur. *Annuli* nonnulli, ob gemmam, ut ferunt, veneno & libidini resistunt: noster *annulus*, Spiritus noster peccati & mortis aeternæ insultui se opponit. O quam felix es, anima mea, mea dilecta, hoc annulo condecorata, certa enim de Patris tui munificentia, Christi benevolentia, Spiritus Sancti assistentia eris. *Hæc de ornamento Superiorum partium asserta*: Audiamus jam quid mandatur:

II. *Respectu partium inferiorum. Et soleas in pedes.* Non filius tantum stolâ & *annulo* ornandus erat, sed pedes etiam erant muniendi, ad viam impofterum obedientiæ, patientiæ, reverentiæ, coram patre suo calcandum. Hisce affectus pœnitentiam cohibendi adumbrantur, ne per illos, vitiorum spineta transversa abripiantur. Calcei *pedum* sunt divinæ leges & Evangelium pacis, quibus *pedes* muniuntur ne offendant, sed inoffense vias Patris cœlestis premant, vias vocationis studiose terant, & ita fœlices fœliciter vitæ pœnitentis cursum absolvant.

DOCTRINA.

Deus, homines, ad viam obedientiæ calcandum, aptos reddit.

RATIO.

RATIO. 1. *Et soleas in pedes, ut nimirum, coram*
 patre, in pietatis, virtutis via, ambularet.

2. Absq; hâc facultate, pœnitentia foret momen-
 tanea, instar roris matutini, & arcus fallacis evestigio
 resilientis, & ita vana, *Hos. 7. 16. & 13. 3.*

3. Hoc pœnitentiæ scopus, coram Deo ambula-
 re, voci illius auscultare, præceptis ipsius observare,
 Deo se consecrare, *Rom. 12.*

4. Deus illos ducit, manu Spiritus, in vias suas:
 Deus illis ardorem piè vivendi, mundo valedicen-
 di, Diabolo resistendi, peccato occurrendi, inspirat,
Galat. 5. 24. 1. Pet. 5. 9. ita, ut illos hostes vincant, nobi-
 lem de illis triumphum agant, & juxta normam legis
 vitam instituant, *Psal 119.*

5. Nonne Spiritus Sancti ductu & impulsu, con-
 versus ille Zacchæus, viam obedientiæ, *LUC. 19. 8.* con-
 versus ille publicanus, viam sanctimoniam, *LUC. 18. 14.*
 Peccatrix illa conversa, castitatis viam, *LUC. 7. 47.* Pau-
 lus ille conversus, religionis viam, sedulò pressit?
Act. 9. 20.

6. Deus dat, quod jubet: instruit illorum pedes,
Jerem. 10. 23. dirigit illorum gressus, ut vias sanctita-
 tis, puritatis, vias fidei, spei terant, Davidis è suspiriis
 ut apparet, *Psal. 25. 4. 5.*

1. Usus. *Correctio.* Multi, heu! reperiuntur,
 quorum pedes calceati sunt à Diabolo, à mundo, ita
 ut non ambulent coram Patre cœlesti, sed Dæmone
 infernali; ut non ambulent in viis justitiæ, sed iniqui-
 tatis; in viis castimoniam, sed impuritatis; in viis tem-
 perantiæ, sed ebrietatis; in viis obedientiæ, sed per-
 versita-

verſitatis, ut hic filius antea, Patris *ſoleis* deſtiutus ambulabat. *Pedes* tui, ô peccator ! hiſce *ſoleis*, hiſce, inquam, munimentis carentes in vitiorum ſpineta impingent ; in peccatorum ſaxa irruent ; ad diabolorum obſtacula offendent, ut lædantur, capiantur, frangantur. *Soleis* Patris cœleſtis non ornatus, *Soleis*, inquam, obedienciæ, ſanctimoniæ ; *ſoleis*, Euangelii pacis, charitatis, nunquam, ad voluptatem, ad ſalutem, ſacra in cœna, amoris Patris cœleſtis pignora, ſæderis ſignacula, *Rom. 4. 11.* officii documenta videas, accipias. Tu hiſce *ſoleis* nudus, aſperam crucis viam non premas ; calamitoſam ſalutis ſemitam non teras ; moleſtam lucis ſcholam non petas. Tu, miſerrime peccator, hiſce *ſoleis* non indutus, à Patre cœleſti, ad diabolum, à ſacro convivio, ad vitiorum volutabrum ; & ita à lætitia, ad angorem ; à gloria, ad abjectionem ; à vita, ad mortem deflectas. O funeſtum horum ſtatum !

2. *Uſus. Admonit.* Gratias Deo agamus ingentes, quod noſtros *pedes ſoleis* obedienciæ, ad ambulandum coram ipſo noſtro Patre, in ſanctitate. cum Enocho, *Gen. 5.* in fide, cum Abrahamo, *Gen. 22.* in caſtitate, cum Joſepho, *Gen. 39.* induerit. *Pedes* noſtri hiſce *ſoleis* induti, rectas orbitas faciant, *Heb. 12. 13.* *Pedes* à malo ſe amoveant, *Prov. 4. 27.* *Pedes* à ſemita impiorum abhorreant, *Prov. 1. 15.* *Pedes* ad teſtimonia Jehovæ ſe referant. *Soleis* armatus non veretur ſpinas, non vias aſperas, non ſemitas ſaxoſas : ita & nos *ſoleis* obedienciæ, patientiæ, *ſoleis* fidei, ſpei induti, afflictionis, tentationis, ſpineta, ſaxa, tranſilimus, vincimus. Hiſce *ſoleis* induti, relictis nequitia, diſſenſionis, diffidentiæ,

tia, desperationis viis; vias poenitentiae, charitatis; confidentiae, pietatis calcamus. Et si maligni orbis astu, & astuti cacodæmonis astu laberemur, Pater cœlestis nos suos filios eriget, genua labantia fortificabit, *Esa. 35. 3. Pedes nostros, ô Deus, ô dulcissime Pater, calceatos. conserva, 1. Sam. 2. 9. complana coram nobis viam tuam, Psal. 5. 9. contine gressus nostros, in orbitis tuis, ne dimoveantur pedes nostri, Ps. 17. 5. Fac ut incedamus itinere præceptorum tuorum, Ps. 119. 35. Dirige pedes nostros in viam pacis, Luc. 1. 79. in viam iustitiae & sanctitatis, omnibus vitæ nostræ diebus. Fac, ô benignissime Pater, ne diabolus, vel mundus, vel pravus affectus, nos hisce soleis, quibus paterna tua benignitas pedes nostros induit, spoliet; spoliando, ab obedientiae viis abducatur; abducendo inficiat; inficiendo perdat. Audivistis:*

P A R T E S.

- I. *Quis hic aliquid mandet.* II. *Quibus ille aliquid mandet.* III. *Quid illis mandet.*

E P I L O G U S.

Esaias c. 61. 10. exclamat: *Exultat anima mea in Deo quia induit me vestibibus salutis.* Hæc gnoma concionis meo, totius est epitome. Pater enim, pulcherrimis filiû vestibus; pretiosissimo illius *digitum annulo*; exoptatis illius *pedes soleis induit.* Deus Pater noster cœlestis, nos miseros, abjectos, nudos, per *servos suos*, splendidissimâ iustitiæ *stolâ*, S. in cœna, ornavit; nobilissimo Spiritus sui *annulo*, animam nostram ibi condecoravit; gratissimisque *pedes nostros obedientiae soleis armavit.* O beatos nos, nos ter quaterque beatos! Nos ita

amicti, *stola* sanctitatis, charitatis vestiti, charissimi Deo Patri erimus filii; acceptissimi, S. Cœna, Christo erimus convivæ: Ita, ut piorum frequentia nos elevet encomio: Angelorum corona nos promoveat auxilio: Si hac cœna ita splendeamus, quantus erit noster splendor in altera cœna! ubi fulgeat corpus, ubi fulgeat anima: ubi splendeat vestis illa alba: ubi splendeat in manu victoriæ palma: ubi caput erit ornatum immarcessibili corona: *digitus* perenni gloria; *pedes* perfectâ obedientia: Ubi, tali ornatu, ornatissimo; tali splendore, splendidissimo; tali honore, illustrissimo nostrum Patrem linguâ Angelicâ, in hac, & in futura cœnâ beatissima, simus celebraturi. Amen, Amen.

CONCIO IX.

TITULUS.

Spirituale piorum Nutrimentum.

TEXTUS. Luc. 15.

Verf. 23. *Et adductum vitulum illum saginatum mactate, & edentes oblectemur.*

EXORDIUM.

REgius ille Propheta *David*, divinam ebuccinaturus liberalitatem in hæc prorumpit verba: *Instruis mensam coram me, è regione hostium meorum, Ps. 23. 5.* Deus, Pater ille miserationum, & amator ille hominum, intuens homines peccati veneno infectos, animæ cibo destitutos, illorum est misertus, ita, ut illis famelicis, cibum præstantissimum, illis languidis, medicamentum efficacissimum, ordinaverit, præparavit.

raverit, donaverit. Cibum, inquam, vitæ, manna illud cœleste, quo anima afflicta, solatium; tentata, clypeum; mœsta, gaudium; famelica, nutrimentum; venenata, antidotum, inveniatur, dederit. O *lautissimam mensam*! Hanc hostes frementes & frendentes vident, ut illam salutis scatebram nobis invideant; illamque si fieri possit, destruant. Hinc illæ Diaboli machinæ, mundi technæ; hinc illa hostis molimina, carnis consilia, illam *mensam* spiritualis voluptatis, pacis, alimenti, tripudii ut evertant. Sed cuncta hinc infelici aggrediuntur pede: quia *mensæ* hujus *instructor*, illorum fit *destructor*. Hanc ineffabilem Dei Patris benignitatem, & erga conversos peccatores amorem, amabilissimus & benignissimus ille Jesus, graphicè, divino suo penicillo, hoc textu delineare annititur, in persona *patris*, filio suo *vitulum saginatum, mactatum*, præparatum, offerentis, omne ad gaudium impellentis. Hunc textum solenni huic tempori celebrandum esse duxi, ut vobis ad sacram cœnam advocaturis, immensam Dei Patris charitatem ad gratitudinis fomentum, animæ oblectamentum; juxta donorum mensuram, depingerem: majori cum utilitate & voluptate hoc ut fiat, duo trutinaturi sumus: *Vitulus filii prodigi*; I. *Præparationem*.

II. *Applicationem*.

V O T U M.

Fac, liberalissime cœlestis *Pater*, anima nostra, tua jam benignitate ut exsultet, Christum *mactatum* ut arreptet, ut degustet, ad laudem illustrissimi tui nominis, ad voluptatem mœstissimi nostri cor-

dis. Amen, Amen, munificentissime Pater, Amen.

I. PARS.

Victus preparatio.

Victus preparatio: Et adductum vitulum illum saginatum mactate. Ubi observentur;

- I. *Res preparata.*
- II. *Qualitas rei preparatae.*
- III. *Preparata re quid fiat.*

I. *Res preparata*, hinc consistit verbis: *adductum vitulum*. Non Pater tantum filium decreverat amicare, sed etiam nutrire: non corpus tantum ornare, sed & cor recreare. Quid enim commodi enatum, fuisset filio converso ex ornamento, denegato ipsi nutrimento? Pater, ideo curat *vitulum adducendum*, filium reficiendum. Ita Deus caelestis Pater non tantum miserum peccatorem decrevit vestire, sed etiam nutrire. Vestes ordinavit conversi corpori; dapes illius cordi *vitulum adduxit*, filium unigenitum *produxit*, ut illo resipiscens nutritus non pereat, sed vivat, in solo delicatè, in caelo beatè, quando delibutus gaudio, plenissimè fruatur Christo, in maximo illo convivio, quo Patris recreetur gratiâ, & convivarum exhilaretur coronâ. O Patris amorem! ô poenitentis felicitatem!

DOCTRINA.

Deus, miseros poenitentes peccatores, ex mera gratiâ, ad vitam eternam, nutrit.

RATIO. I. *Adductus est vitulus patris ex amore*, non verò filii ex dignitate. Nulla hinc fingenda merita, sed mera hinc depingenda beneficia: Pater cibum dedit, quem filius non promeruit.

2. Exhaustæ animæ Deus cibum suppediavit, ne spiritali inediâ fracta periret, sed cibo refecta viveret, *Joh. 6.*

3. Ut Deus ex gratiâ peccatores ornat; ita ex gratiâ illos cibatur. Nulla excogitari hic possunt merita, quia ubique ingruiebant supplicia. Et quî transgressores legis morte digni cibum vitæ promerentur? *Joh. 6.*

4. Ut ex gratia, electio, justificatio, sanctificatio profluunt, *Eph. 1.4. Rom. 3.24.* ita ex gratia Dei profluit peccatoris, ad vitam perennem, nutritio.

5. Deus illis mensam præparavit, *Pf. 23.5.* Ex amore illis convivium adornavit, *Esa. 25.6.* Ex favore illos ad lautitias vocavit, *Esa. 55.2.* Ex liberalitate illis Manna coeleste donavit, *Joh. 6.32.33.* Nulla hic apparent merita, cum omnia dicuntur parata, *Luc. 14.*

1. *Uusus. Correctio.* Multi, proh dolor, inveniuntur, qui hoc *vitulo adducto*, *adducto* Jesu Christo, vero animæ pabulo, *Joh. 6.* *adducto* in Evangelio, *adducto* in sacro convivio, non delectantur. Qui *adducto* hujus orbis thesauro; *adducto* honoris throno; *adducto* carnis oblectamento; capiuntur, quæ animam non reficiunt, sed inficiunt; non nutriunt, sed perimunt. In hisce *adductis* rebus mandanis, mundane, vane, vane, tuus sæpè interitus *adducitur*. *Adductæ* opes, sæpè sunt animæ pestes; *adducti* honores, mortis odores; *adductæ* voluptates, dolores. In honoribus istis haud rarò *ducitur* ignominia; in opibus, penuria; in voluptatibus, ærumna. Extra hunc, *vitulum adductum*, extra Jesum in S. coena oblatum, nulla vera alimonia;

nulla defæcata lætitia; nulla sincera gloria; nulla æterna opulentia excogitari, multò minus comparari potest. Omnia spiritualia, quæ animam nutrire, reficere, honorare, ditare valent, hoc *vitulo adducto*, in S. cœna, credentibus *adducta* sunt. Hoc qui caret, omnibus spiritualibus caret bonis; hoc qui gaudet, omnibus spiritualibus gaudet donis.

2. *U s u s. Admonitio.* Hoc *adducto*, ô auditores humanissimi, ô fratres charissimi; *hoc* ab æterno præparato; *hoc* justo tempore nobis donato *vitulo*. Jesu Christo, nil sit nobis charius, suavius. In hoc *adducto vitulo*, Jesu Christo, in S. Cœna oblato, obsignato, omnia sunt *adducta*, quæ pia anima desiderare, amare poterit, *Joh. 3. adducta* est largitas Dei Patris ineffabilis; *adducta* est charitas Dei Redemptoris admirabilis, *Joh. 10. adducta* est suavitas Spiritus S. desiderabilis, *Rom. 8.* In hoc *adducto vitulo*, Jesu Christo nobis esurientibus cibus, *Joh. 6.* nobis sitientibus potus adornatus est; cibus, inquam, illius in carne; potus illius in sanguine. *Adducta* est in hoc *vitulo*, voluptas desideranti; suavitas gustanti. Caro enim hujus *vituli* est cibus optimi succi: sanguis hujus *vituli*, est potus saporis dulcissimi, *Joh. 6.* In Jesu Christo veluti thesauro, *adducta* sunt omnia præstantissima; veluti myrothecio, *adducta* sunt omnia fragrantissima. O *vitulum* pretiosissimum! ô cibum efficacissimum! ô potum suavissimum! Tibi ægrotanti animæ, in hoc *vitulo adducta* est medicina; tibi esurienti alimonia; tibi lugenti lætitia; quid, anima mea, præstantius, fragrantius, delicatius, suavius affectes, & delibes? *Hæc de re præparata: Jam nobis*

nobis consideranda venit *qualitas rei preparatæ.*

II. *Qualitas rei preparatæ* consistit hoc verbo: *saginaturn*. Omnia in filii vestitu eminebant splendida; in illius victu cuncta apparebant lauta. Ibi conspiciuntur stola præcipua, annulus pretiosus, solæ concinæ: Hic producuntur lautissima, *vitulus saginatus*, delicatus. Ita ut Patris æquè ex alimonia, quàm stola; æquè, inquam, ex victu, quam vestitu gratiosa eluxerit liberalitas, & ita jucundas cibi & vestimnti pepererit rixas. *O amorem!* Hic celebratur nunquam non celebranda Patris cœlestis benignitas, cujus ubique hominem reficit claritas, quæ se prodidit tum miseri peccatoris vestimento, tum cibo: Nam vestis hic fuit producta nobilis, cibus allatus dulcis: Stola pulcherrima, alimonia saluberrima. *Vitulus* hic offertur *saginaturn*, qui conversi ori sapit, famem ipsius perimit, ipsumque ad vitam æternam nutrit. Quid suavius hoc *vitulo*? Quid pretiosius Jesu Christo? nihil.

DOCTRINA.

Deus peccatores penitentes lautissimè tractat.

RATIO. 1. *Adducite vitulum saginatum, delicatum.*

2. Deus illis adornat convivium rerum pinguium,

Esa. 25. 6. In quo vinum reperitur reficiens, lac nutriens, *Esa. 55. 1. 2.* in quo offertur favus gratus, *Cant. 5.*

Panis exoptatus, Prov. 9.

3. Egregiæ sunt vestes, quibus Deus illos ornat,

Esa. 61. 10. lautæ sunt dapes, quibus illos cibatur, *Esa. 55. 2.*

Penuarium illius vestiario ut non cederet; & ita ubique gaudium misero ut concederet.

4. *Opiparè* qui tractat creaturas irracionales, non

ne ille honorificè tractaret suos fideles? *Matt. 6. 26.*

5. Idcirco exclamat: Dilata os tuum, & impleturus sum illud, *Psal. 81. 11.* Illos implet bonis, *Luc. 1. 53.* Hauriant quævis bona, ex ipso salutis fonte, *Esa. 12. 3.* Replevit hydrias vino generosissimo, *Joh. 2. 7.* Aspice etiam duodecim cophinos fragmentis abundantes, liberalitatis Dei testes, *Luc 9. 17.*

1. *Uusus. Correctio.* Quot, proh dolor, sunt, qui hunc vitulum, *saginat*; qui, Jesum Christum in sacra coena præsentatum, respuunt, & *macilent* a caco-dæmonis, carnis fercula appetunt! Tu miser nullum in illis fructum, sed merum offendes fucum. Quicquid enim tibi offert hostis, est pestis; nullus, illius in mensa, appareat spiritualis *saginat* vitulus; sed ejusmodi vituli exornatus titulus. Quod non nutrit, illud injustè nomen cibi sibi tribuit. Et quæ illud nutriat, quod enecat? Et omnes mundi immundi fercula, sunt stercora, illa qui edit, cum hirudine alia, semper appetit, *Prov 30. 15.* Et anima tua istis macilentis ferculis non *saginetur*, sed macrescet, languescet: quia non sunt deliciae, sed quisquiliae, *Luc. 15. 16.* quibus hæret multum nausæ & parum alimonie. Quid enim aliud sunt diaboli dapes, honores, quàm fragiles flores, *Esa. 40. 6.* quibus inest odor reficiens cerebrum, sed non spiritualis sapor nutriens animum? ubi *saginat* conspicitur spiritualis vitulus, exoptatus tibi, carnis in mensa? nulla ibi vera apponuntur animæ tragemata, sed mera illius venena, quibus illa non reficitur, sed interficitur; non pinguescit, sed tabescit. *Saginata* quidem nonnulla tibi, Diaboli convi-

vio, obtruduntur, *saginata*, inquam, horrendis peccatis, monstrosis vitiis: superbiâ, avaritiâ; impuritate, ebrietate, *Col. 3.5.* Illis *saginaris*, ut boves maectandi *saginantur*; *saginaris*, mortis ut telis objiciaris; *saginaris*, cacodæmonis ut hastis interimaris. Quare, ô homo, ad Eucharistiam non advolas, hoc vitulo *saginato*, ad vitam & gloriam; ad delictum & gaudium, ut utaris, & fruaris? Quis ita te fascinavit?

2. *Uusus. Admonitio.* Nil, magis, ô fratres, sit nobis in deliciis hoc vitulo *saginato*, Jesu Christo nobis donato, *Rom. 8. Joh. 10.* Quid suavius vitulina *saginata*? Quid dulcius carne Jesu Christi nobis ordinata? Caro vituli *saginati* corroborat corpus: Caro Christi crucifixi confortat animam: Caro vituli *saginati* grata est hominis palato juxta ac stomacho: Jesu Christi merita accepta sunt fidei oscillo, & animo. Succus vituli *saginati*, probè que assati conducit ægris: Jesu Christi sanguis prodest afflictis conscientis. Nihil carne Salyatoris crucifixa excogitari poterit salubrius. Aquilæ arridet cadaver, *Matth. 24. 28.* animæ electæ arrideat, in Eucharistia, *vitulus hic saginatus*, Jesus Christus nobis oblatus. Hunc tu, ô anima dilecta, cuivis Nectari & Ambrosiæ meritò præferas. Hoc *saginato vitulo saginatur* anima; *saginatur* conscientia, *saginatur* fiducia nostra, legitimo sacre cœnæ usu, *Esa. 55. 2.* Hoc vitulo *saginato*, corroborantur muscoli animæ, nervi conscientiæ, venæ fiduciæ nostræ. Præ hoc vitulo *saginato*, in sacra Synaxi obsignato, sordescant nobis mundi fereula, vilescant Diaboli tragemata; Hoc vitulo *saginato*, in S. cœna, languidus

dus confortetur; mœstus recreetur; famelicus satur-
 retur, *Joh. 6, 50.* In hoc vitulo saginato, anima saporem
 in mundo hoc insipido; dulcorem, in mundo hoc a-
 maro; odorem, in mundo hoc foetido, invenit. Hic
vitulus saginatus, est arbor vitæ, fons lætitiæ: est ele-
 ctæ animæ pinguedo, & dulcedo, & dignitas & vo-
 luptas, nutrimentum & fulcrum: O quàm beata e-
 ris anima mea hoc vitulo saginato, Christo adornato
 dum uteris frueris, omnigenâ felicitate accumuleris!
 Hæc de qualitate rei præparatæ: Jam audiatur:

III. *Præparatâ materia quid fiat. Mactate:* mactan-
 dus erat saginatus ille vitulus, voluptati filii prodigi
 ut inserviret. Quid enim juvasset vituli saginati aspe-
 ctus, si filio famelico non concederetur illius usus?
 Filius vitulo saginato ut nutrire, reficeretur, *mactan-*
ctandus, præparandus, repræsentandus erat filio. *Ma-*
ctate, exclamat Pater, vitulum saginatum, filio meo
 reverso, converso, ordinatum, donatum. Ita cœlestis
 Pater, filium natum, filium datum, voluit *mactatum*,
 ne miser peccator *mactaretur* à Diabolo, sed illum
 debellatum lætus aspiceret, solum despiceret, cœlum
 suspiceret, animam reficeret, & ita in æternum vi-
 veret.

DOCTRINA.

Christus crucifixus miseris peccatorib. conversus, offertur.

RATIO. I. *Mactate.* Vitulus debebat *mactari*:
 Christus trucidari, *Heb. 9. 12. 15.*

2. Ut in illo maledicto, benedictionem, *Gal. 3. 4.*
 contempto, glorificationem; vulnerato, sanationem,
Esa. 53. 3. 5. capto, liberationem; damnato, justificatio-
 nem,

nem, credentes invenirent; invenientes exilirent; exilientes audirent: vobis ille natus, vobis ille datus, *Esa. 9.* vobis ille *maētatus*.

3. In illo crucifixo, læti, læto aspiciunt oculo, iram Dei sedatam, *Rom. 5. 1.* januam cœli referatam; potentiam Diaboli enervatam, *1. Joh. 3. 8.* gloriam electis præparatam.

4. In illo crucifixo Jesu Christo intuentur iniquitatis remissionem; legis impletionem; cordis purificationem; corporis glorificationem.

5. Idcirco Apostolus Petrus hunc Jesum crucifixum Judæis prædicavit, *Act. 2. 23.* Paulus Ethnicis annuntiavit, *1. Cor. 1. 23.* Johannes afflictis recommendavit, *1. Joh. 2.*

1. U s u s. *Correctio.* Quis hunc *vitulum maētatum*, Jesum trucidatum, in Evangelio prædicatum; in sacro convivio oblatum appetit? Quis in illo salutem querit? *Maētata* mundi, Diaboli, illis magis arrident animalia, *Esa. 22. 13.* quàm præparata, ex hoc vitulo, fercula. O vesaniam! Mundi, Diabolve deliciis dum delectaris, *maētari*, *Psal. 69. 23.* dum vesceris, comederis; dum uteris, ureris. Nonne, in pallio illo Babylonico, Achan vidit interitum? *Jos. 7. 25.* Nonne, in Balaki muneribus, Bilhamus invenit gladium? *Nam. 31. 8.* Nonne, in triginta argenteis, Judas tetigit laqueum? *Matth. 27. 5.* Diabolus *maētat* sua animalia, suppeditat iniquitatis fomenta, te ut *maētet*: ut Abschalom nonnullas oves curaverat *maētandas*, fratrem suum Ammonem ut *maētare*, *2. Sam. 13. 29.* cibus avibus objectus spectat illarum *maētationem*: Hamus piscibus expo-

fitus indigitat illorum internecionem: missus tibi a Diabolo obtrusus adportat tui trucidationem. Cur ergo hunc *vitulum mactatum*, fracto pane, & effuso vino tibi oblatum, non arripis, quem qui edit, non esuriet, *Job. 6.* Hunc *mactatum* vitulum dum respicis, gaudii cumulum negligis: hunc in S. cœna, dum non aspicias, salutem tuam despicias; & *mactaris* à Deo securi afflictionis in hac vita, & securi condemnationis in altera, ubi te *mactatura* est propria conscientia, Angelorum corona, Diabolorum caterva. Væ, vætum vobis miseris miseria obrutis! *Matth. 25.*

2. *Usus. Admonitio.* Adoremus, fratres dilectissimi, in Eucharistia, amorem Patris cœlestis ineffabilem, quod ipsi libuerit *mactare* hunc vitulum Jesum Christum; *mactare*, in decretis; *mactare* in promissis, in sacrificiis *mactare*; in suppliciis *mactare*, pro nobis foedifragis *mactatione* dignissimis. *Mactemus* in certum signum grati pectoris, & in memoriam tanti amoris, veterem Adamum, *Rom. 8. 13.* legis securi, & Evangelii ense *mactemus* damnabilem affectum, *Gal. 5. 25.* *Mactemus* hosce nostros acerrimos hostes spirituali pede, ut Josua suos *mactavit* adversarios corporali pede, *Jos. 10. 24.* *Mactato* hoc vitulo, ceu clarissimo speculo, intueamur debellatum infernum, *Hos. 13. 14.* profligatum Diabolum; enervatum peccatum, *Heb. 9. 26.* & ita omnes nostros *mactatos* hostes, *1. Cor. 15. 55.* In hoc *mactato vitulo*, Jesu Christo, en tibi fontem salutis, refectionem cordis: en tibi remedium vulneris, principium voluptatis: en tibi vitam & coronam, coelum & gaudium. O divitias! O delicias! Quis jam in
Synaxi

Synaxi hunc *maclatum* vitulum non appeteret, cœlum ut peteret? Hæc de victus præparatione.

II. P A R S.

Applicatio victus consideranda: Ubi notetur;

I. *Applicatio ipsa. II. Applicationis finis.*

I. *Applicatio ipsa. Et edentes. Quare hic vitulus erat maclatus? filius illo ut vesceretur; & fervorum chorus illo ut frueretur. Non enim hic vitulus tantum erat datus oculo, sed & oblatus stomacho: nam Patris liberalitas non erat tantum aspectanda, sed etiam delibanda, & ita celebranda. Ita cœlestis Pater vult ut afflictus peccator filium *maclatum* arripiat; arreptum edat; esum convertat in spirituale nutrimentum, & oblectamentum, & encomium. Patris enim hujus benignitas & degustanda, & deprædicanda erat.*

D O C T R I N A.

Conversi, Christi beneficia sibi applicent.

RATIO. I. *Edentes.*

2. In eum finem præparatum est lautum convivium, hospites isto ut gaudeant, & Christi beneficia, merita pii arripiant.

3. Quid commodi redundet ex delicatissimo cibo in eum, qui illum gustare; ex splendidissimo solo in eum, qui illum aspectare; ex limpidissimo fonte in eum, qui illum delibare recuset? Ita nihil commodi nascatur homini ex Christi meritis sine applicatione.

4. Nam oculo fidei Christi merita non tantum sunt aspectanda, sed & applicanda; non secus, ut vestis nudo oblata non tantum est aspicienda, sed etiam induenda.

5. Tor-

5. Torques aurea collo affigenda; Christi beneficia vera deaurata, *Pfal. 45.* animo sunt imprimenda.

6. Idcirco Paulus inter alios sibi Christi incarnationem, *1. Tim. 1. 16.* Crucifixionem, *Rom 8.* Mortem, resurrectionem, *Rom. 4. 24. 25.* Intercessionem, *Heb. 9. v. 24.* sibi vendicavit.

7. Hæc applicatio est fidei, & nota, & basis, & anima. Quid enim esset vera fides absque hac applicatione aliud, quàm nux sine nucleo.

8. Hinc illa Salvatoris vox: Venite ad me qui sitis, esuritis, *Joh. 6. 35.* Venite fatigati & onerati, *Matth. 11. 28.* Venite non pedis tantùm effectû, sed cordis inprimis affectu, non tantùm ore, sed inprimis amore. Quid illa omnia aliud spirant, quam applicanda esse Christi beneficia?

1. *U s u s. Correctio.* Multi Christum edere, in Christum credere recusant. Non sapit illis hic, in S. cœna, vitulus, non satisfacit illorum animo hic cibus. Arrident illis magis mundi immundi tragemata, quæ Sodome repræsentant poma, quæ fronte optimum præ se ferunt colorem, sed corde pessimum aperiunt odorem. Aliquid est quod applaudit oculo, sed nihil quod respondet palato. Quid Diaboli fercula? Stercora: Quid est illorum suavitas? Animæ acerbitas. Hic vitulus vobis non sapit, quia dulcedinem illius mens vestra non capit: nullus hic sapor, quia nullus est amor. Hæc *edulia* vobis non sunt accepta, quia interiora spiritualis palati sunt infecta. Ut lautissima fercula non libent febricitanti: ita carissima Christi merita non placent nauseanti. Illi non

lunt *edere*, in Eucharistia, de hoc *vitulo*, amoris Dei thesauro, de hoc *vitulo*, suavitatis omnigenæ cumulo: de hoc *vitulo*, voluptatis defæcatæ principio. De hoc *vitulo edere* detrectant, quia illius præstantiam cognoscere non affectant. Nullus hic est appetitus, quia illorum animus propriæ justitiæ opinione est turgidus; vel mundi deliciis corruptus. Nullus hic est gustus, quia diaboli bellariis ille est obtusus. Si non vis, ô homo, *edere*, non poteris vivere: qui enim Christo, in S. cœna, uti frui recusat, ille æternam mortem sibi comparat, *Joh. 6.* Extra hunc enim mactatum vitulum nulla datur vita, *Joh. 14.* O miseras animas Christum mactatum *edere*, Christi beneficia accipere detrectantes, & ita cordis remedia, salutis media asperrantes! *Edetis* post mundi mel, fel: post diaboli delicias, quisquillas, *Luc. 15.* post carnis fercula, venena. Quæ enim istorum ferculorum condimenta? tormenta. Qui illorum sapor? dolor. Qui illorum fructus? luctus. Cibus vester, erit laqueus: vestræ deliciæ, erunt tristitiæ: vestra tragemata, erunt lamenta. O funestum convivium, vivum iræ divinæ signum! O fercula dolorifera, mortifera!

2. *U sus. Admonitio.* *Edamus* in S. Synaxi Christum illum vitulum saginatum, mactatum. *Edamus* ore fidei hunc vitulum verum alexipharmacum venenato diaboli convivio oppositum. *Edamus* hunc vitulum in vitam, in lætitiâ credentis natum, *Joh. 6.* datum, *Joh. 3.* *Edamus* hunc vitulum, cujus caro est verè cibus, cujus sanguis verè potus, *Joh. 6. 55.* hujus sanguinem si biberimus; hujus carnem si *ederimus*,
vitam

vitam æternam habituri sumus. Imò in ipso mansuri sumus, & ille in nobis, *Joh. 6. 54. 56.* *Edamus* hunc vitulum mactatum, Jesum Christum pro peccatis nostris immolatum.

*Cujus corpus sanctissimum, In ara crucis torridum,
Cruore ejus roseo, Gustando vivimus Deo.*

Hic Manna; hic Nectar & Ambrosia; hic immortalitatis bellaria: *Edamus* cum appetitu non oris, sed cordis; non stomachi, sed animi. *Edamus* spiritualium impulsu inopiâ, & immortalium allecâ copiâ. Esurientes *edere* gestiunt. *Edamus* & nos, S. Eucharistia, hujus carnem esurientes, *Joh. 6.* Esurienti fercula sapiunt: sapiant & nobis hæc bellaria, Christi merita. *Edentes* ad hanc caducam vitam corroborantur: & nos Christo fruente ad æternam vitam corroboramur, *Joh. 6.* *Edentes* feliciore pede præfixum iter ementiuntur: & nos *edentes* vituli hujus mactati, Christi pro nobis immolati carnem, iter terminatum è solo ad polum felices quàm felicissimè confecturi sumus. *Edere* bono cum appetitu, haud obscurum sanitatis est indicium: *edere* sancto affectu hunc vitulum, Jesum Christum, evidentissimum sanitatis, sanctitatis est signum. Beata illa est anima, hic qui S. in Coena ore fidei, carnem hujus vituli *edit*, morte Christi se reficit, nam mortis æternæ insultum effugiet, & sortis æternæ cumulum acquirat, *Joh. 6.* Hujus Christi qui jam est hospes, in perpetuum ille erit sospes: hujus mensæ qui jam accumbet, beata illius cœnæ, *Matt. 8.* se quoque adjunget, ubi gaudio mero illius anima imbuetur; voluptate mera perfundetur; amoris di-

ris divini suavitate reficietur. O magnitudinem divi-
næ charitatis! ô plenitudinem æternæ suavitatis! Quis
hic non *ederet*, ut ibi viveret? *Hæc de applicatione* :
Perponderemus jam applicationis finem.

II. *Applicationis finis*, sive fructus hac voce in-
nuitur; *oblectemur*. Quid dulcius dulcissimo Patris hu-
jus amore? Sancta hic in Patre spirant amorem, spi-
rant dulcorem. Quàm benignus Patris est animus!
ô quàm serena Patris est frons! Quàm blanda illius
est lingua! quàm larga illius est manus! *Oblectatur*
Pater ob filium pristino nitore restitutum; ob filium
periculoso errore evolutum. *Oblectatur* pater, servi-
ut *oblectentur*, convivæ ut *oblectentur*: nam illos nõ suæ
tantùm munificentia vult esse testes, sed suæ quòque
latitiæ esse participes. *Oblectatur* cœlestis Pater con-
verso quòque peccatore, & vult omnes servos, om-
nes pios, illius à vitiis ad virtutem; à tenebris ad lu-
cem; ab ætumnis ad salutem ob conversionem, ex-
sultare. Omnia hujus cœlestis Patris ebuccinant tum
liberalitatem, tum suavitatem; ita, ut cœlum *oblecto-*
tur cum solo, quod miser peccator in solo redditus
sit cœlo.

DOCTRINA.

Deus dilectatur hominum salute.

RATIO. 1. *Oblectemur.*

2. Hinc suavissimæ illæ invitationes, blandissi-
mæ compellationes, severissimæ increpationes, ama-
rissimæ castigationes sunt enatæ, renatus ad vitam æ-
ternam ut eveheretur.

3. Deum *delectari* hominum salute, ex æterna il-
lorum

lorum electione, *Eph. 1.* Ex filii unigeniti, in mundum, missione, *Joh. 3.* Ex illius, pro hominibus, crucifixione satis apparet.

4. Altissimus, infimus; gloriosissimus, abjectissimus; ditissimus, pauperrimus factus est in hominum salutem.

5. Filius Dei ingressus est mundum, illi ut cælum; stabulum, illi ut palatium; mortis antrum, illi ut vitæ perennis domicilium ingrederentur, *Joh. 3. & 14.*

6. Deus natus est puer, ut illi filii Dei; pauper, ut illi opulenti; tener, ut illi robusti evaderent.

7. Filius Dei fuit contemptus, illi ut honorarentur; captus, illi ut liberarentur; mœstus, illi ut exhilararentur; illi ut sanarentur, fuit vulneratus; ut vivificarentur, fuit immolatus; ut salvarentur, fuit cruciatus.

8. Illos perditos indagavit, *Luc. 15.* Illos seductos revocavit, *Esa. 41. 9.* Illos captivos liberavit, *Luc. 1. 74.* Beavit illos fide; nobilitavit illos spe; ornavit illos charitate.

9. Ut obligator illos sanavit vulneratos; ut Pastor illos cibavit famelicos; ut Redemptor illos liberavit captivos, *Joh. 10. Luc. 1.*

10. Quid aliud indignant illa similia, *Ezech. 16.* de egregia veste, *Luc. 15.* de inventa ove, de reperto dragma, quàm Deum unicè hominum affectare salutem?

1. Usus. *Correctio.* Quàm plurimi, eheu! inveniuntur qui non oblectantur Dei amore, licet Deus illorum oblectetur salute. Deus oblectetur illorum conversione, & illi non oblectantur suavissima Dei invitatione.

tione, *Pfal. 81.* Deus *oblectatur* illorum respicientiâ; hinc dulcissima illius, in Euangelio, vox, *Matt. 11.* hinc acceptissima illius, in S. convivio pax. Deus *oblectatur* hominum salute; hinc verbi ipsius malleus, quo dura illorum pectora labefactare, *Jer. 23. 29.* verbi ignis, quo impura illorum pectora purgare, *Jer. 23. 29.* verbi pluvia, quâ infrugifera illorum corda fecundare, *Esa. 55. 10. 11.* verbi lumen, quo obscura illorum cerebra illuminare annititur, *Psf. 19. 9.* Deus *oblectatur* hominum conversione, quia per totum diem manum suam ad illos expandit, *Esa. 65. 2.* pacem illis promittit, *Esa. 52. 7.* salutis mensam illis instruit, *Psf. 23. oblectatur* Deus, tui conversione, ô homo; nam modò tibi est instar gratissimi solis, *Mal. 4. 20.* modo instar ditissimi fontis, *Esa. 12. 3.* modo instar benignissimi Patris, *Esa. 64. 12.* te benignitatis suæ radiis, liberalitatis suæ rivulis; suavitatis suæ viis ad se ut alliciat: sed tu, ô vane, & vesane; perverse & perditæ, S. coenam respuis; salutis media negligis; tubam Euangelii contemnis! Tu obdurate, non *oblectaris* Eucharistiâ, ideò vocatus ad illam, resistis S. Spiritui; non obedis divinæ voluntati; adhærescis carni. Non *oblectaris* spirituali convivio, idcirco frontem instar chalybis, cor instar æris, *Esa. 48. 4.* & te totum, instar lapidis, obduras; S. Synaxin nihili aestimas, *Luc. 14.* sanguinem Christi conculcas, *Heb. 6.* Deus ideò *oblectetur* tuo interitu, ut sagittas in te vibret, *Psf. 7. 13.* te infrugiferam arborem truncet, *Matt. 3. 10.* mensâ gratiæ te privet, *Matt. 8.* Væ, væ tibi, hoc si eveniet.

2. Usus. *Admonitio.* Adoremus, hunc cælestem Patrem,

Patrem, qui nostri *oblectatus* fuerit salute, æterna cum digni essemus morte. Qui *oblectatus* fuit nobis miseris, mendicis, impuris, injustis, ita ut nobis famelicis hunc vitulum, Christum; nobis nudis pretiosum vestimentum; nobis abjectis nobilissimum annulum, amoris sui signaculum dederit, applicuerit. O amorem! *Oblectatus* fuit nobis, qui eramus peccatorum massæ; diabolorum tabernæ; vitiorum cloacæ, ut nobis lautissimum S. convivium adornaverit, delicatissimis, in eo, ferculis beaverit, & mirum in modum nos recreaverit. *Oblectatus* fuit ille Pater mera lux, nobis tenebris; ipsa justitia, nobis injustis; ipsa vita, nobis mortuis. Quid dulcius hoc amore? nil. Deus *oblectabatur* Adamo & Evâ splendentibus splendida ipsius imagine: sed quis capiet hunc amorem, quod nos imagine diaboli deformatos *oblectatus* fuerit? Miriam & Aaron litigabant cum Mosche propter uxorem Cuschidem quam duxerat, Num. 12. 1. Sed quis non admiretur in S. cœna hanc admirabilem Dei charitatem, quod nobis *oblectatus* fuerit æquiparatis non Æthiopsis tantum cuti, sed & liventibus maculis Pardi, Jer. 13. 23. Leæ aspectus, oculos obteneros, ferè erat despectus, Gen. 29. 17. Sed quid statuendum de Dei amore, quod *oblectatus* fuerit nobis à planta pedis usque ad caput, vulneribus, & tumicibus, ac plagis saniosis scatentibus, Esa. 1. 6. Xerxes Æliano teste, arborem aëream, in Lydia, latissimè suos huc illucque ramos spargentem, gratamque ipsi umbram parientem, summo amore est amplexus, quod aspicientibus non minimam creavit admirationem.

Sed

Sed in quam admirationem nos non rapiat hic Dei
 cælestis Patris amor, quod nos arbores natura infru-
 giferas, Satanae æstu & æstu suppressas, mortisque pro-
 ducentes umbras, vitibus Sodomæ assimulandas,
Deut. 32. 32. amore fuerit exosculatus, nobisque ita fu-
 erit *oblectatus*, ut vitulum saginatum filium unigeni-
 tum pro nobis mactatum in S. Cœna nobis dederit, &
 omnia cum ipso nobis obtulerit, *Joh. 3. Rom. 8.* Quî
 huic amorî amore debito occurramus? Quid huic
 nostro munificentissimo Patri, signum grati pecto-
 ris, offeramus? En tibi, ô Pater benigne, tuo in convi-
 vio, totóque vitæ nostræ curriculo, cor tibi renatû, cor
 tibi nostrum consecratû, inque illo spiritualẽ vituli,
 Jesu Christi appetitum, & ardens tui desiderium.

DOCTRINA II.

Homines pii Dei beneficiis exsultent.

RATIO I. *Oblectemur.* Hoc dixit suis servis, suis
 convivis, suis amicis.

2. Humana si afficiant, multò magis divina refi-
 ciant, gaudium gignant.

3. Omnia Dei dona & bona gaudii sunt princi-
 pia, *Psal. 4.*

4. Nónne gaudium piorum in pectore exuscita-
 ret ineffabilis illa Dei dilectio; æterna nostri electio,
Eph. 1. Per Christum liberatio, *Luc. 1.* Per Spiritum S.
 regeneratio, *Joh. 3.*

5. Quid referam de invicto piorum clypeo, pati-
 entia; de pulchro illorum vestimento, Christi justitia;
 de firmo illorum fulcro, fiducia; quæ illos Satanae
 contra insultum munit; mundi impetum frangit;

carnis æstum extinguit. Hoc ornamento ordinati; robore roborati; fulcro suffulti, omnes hostes suppressunt, nobilemque de illis triumphum agunt, & præ summo gaudio exsiliunt.

6. Hinc illud *Pf. 33. 1.* Cantate justi in Jehova, *Es. 4. 12.*
 3. Quùmque hauseritis aquas cum gaudio, *Es. 1. 9. 2.* lætati sunt coram te quasi lætitia quæ agitur in messe, ut qui exsultant partientes prædã, *Hab. 3. 18. 19.* Ego tamen in Jehova exsultabo, gestiam in Deo salutis meæ, Jehovi Dominus robur meum est. Hinc illud D. Pauli: Gaudete in Domino semper: rursus, inquam, gaudete, *Phil. 4.* Hæc & similia quid clamitant aliud quam Dei beneficiis esse exsultandum.

1. U s u s. *Admonitio.* Nos, nos S. in Cœna *oblectemur* Dei Patris benignitate, salutis fonte; Dei Redemptoris charitate, hilaritatis scaturigine; Dei Regeneratoris consolatione, voluptatis semine. *Oblectemur*, in Eucharistia, Christi meritis, amoris speculis, salutis sigillis, *Rom. 4.* *Oblectemur* spirituali hoc convivio, ut ebuccinemus hujus liberalitatem; celebremus hujus Salvatoris charitatem; decantemus Spiritus S. consolationem. *Oblectemur*, ut in S. cœna hunc Patrem adoremus, *Eph. 3.* hunc mætatam vitulum manducemus, *Joh. 6.* hunc Spiritum S. honoremus. *Oblectemur*, ut huic Patri obediamus, serviamus, fidamur. *Oblectemur*, ut hanc datam stolam, hunc annulum, hæc soleas, hanc nimirum Christi justitiam, Spiritus S. præsentiam, veram obedientiam omninò mundi bono & dono, auro & thesauro præferamus. *Servus oblectatur Domini; filius, patris, subditus*

ditus Regis liberalitate: nōne nos, S. in cœna, Patris nostri, nostri Regis liberalitate *oblectemur*? Quid fructuosius Dei Patris amore? *Psal. 103.* nihil sane. *Oblectantur* filii donis à Patre acceptis: nōne nos *oblectemur* acceptis à Patre nostro donis? Nōne *oblectemur* hisce beneficiis, ut lingua nostra illa annunciet; vita nostra illa prædicet; anima nostra illa laudet? *Psal. 103.* *Oblectamur* flumine, recreamur lumine, quanto magis *oblectemur* in S. cœna benignitatis Dei fonte, illiusque charitatis sole. *Oblectamur* auro: quis nostrum non Christo, optimo isto *oblectaretur* thesauro? *Oblectamur* melle: quis Dei Patris, in Eucharistia, non *oblectaretur* suavitate, *Pf. 34.* *Oblectamur* annulo: quis in S. cœna non *oblectaretur* Spiritu sancto? *Oblectamur* gemmæ splendore: quis nostrum non *oblectaretur* amoris Dei Patris caritate? O beata anima, hîc si *oblecteris* Dei Patris munificentia; in magna cœna *oblecteris* illius opulentiâ, quando ad ipsius dexteram, gaudii copiam, cœli gloriam, immortalitatem corporis, claritatem cordis affatim à Patre tuo sis natura, coeleste manna esura, & in ipsius benignitate exultatura. O gaudium! ô bonorum cumulum!

Audivisti;

I. *Victus filii prodigi præparationem.*

II. *Applicationem.*

EPILOGUS.

Quo dicto adumbremus omnia? *Esaias. 55. 2.* Ita exclamat loco Dei: *Auscultate indefinenter mihi, & comedite bonum atque oblectet se hâc pinguedine anima vestra.* Pater filio suo cibum delicatum præparavit.

convivium splendidum adornavit; gaudium maximum à convivis desideravit. Deus cœlestis Pater Christum, *vitulum istum saginatum arâ crucis mactatum*, per servos suos, S. Synaxi nobis offert. Utinam *indefinenter* benignissimo huic Patri *auscultaremus*, hunc vitulum *mactatum*, nobis consecratum ore fidei gustaremus; merita Christi manu fidei applicaremus, ô quam beata anima nostra esset futura! *Illâ pinguedine* hujus vituli sese *oblectaret*: illa benignitate Dei exsultaret: illa sanguine Christi se corroboraret. Nos ab hâc cœna ad cœlestem illam magnam, *Matt. 8.* evehamur, ubi Christo hîc *mactato*, & ibi glorificato plenissimè sumus fruituri, ubi omnigenis donis & bonis erimus *saginati*, deliciis cœli saturati: ubi *oblectemur* Dei Patris charitate, qui nobis hunc Christum, *mactatum vitulum* donavit; Jesu Christi amore, qui pro nobis *mactari* voluit; Spiritus S. liberalitate, cui omnia hæc nobis applicare libuit. Huic Tri-uno vero, glorioso, benigno Deo Patri, Filio, Spiritui S. sit laus hoc, & in futuro convivio, *Amen, Amen.*

C O N C I O X.

T I T U L U S.

Amoris Christi documentum, piæ animæ est oblectamentum.

TEXT. Luc. Cap. 22. 7. ad 14.

7. Venit autem dies azymorum, quo oportebat mactari pascha.
8. Misit igitur Petrum & Joannem, dicens: Profecti parate nobis pascha ut edamus.
9. Ipse

9. *Ipsi verò dixerunt ei, ubi vis paremus illud?*
 10. *At ille dixit eis, Ecce, postquam introieritis in urbem, occurret vobis homo aquæ amphoram bajulans: sequimini eum domum illam in quam ingredietur.*
 11. *Et dicite patrifamilias illius domus, dicit tibi Magister, ubi est diversorium, ubi pascha cum discipulis meis edam?*
 12. *Tunc ipse ostendet vobis cœnaculum magnum stratum: illic parate pascha.*
 13. *Profecti verò invenerunt omnia prout dixerat eis: & paraverunt pascha.*

EXORDIUM.

Maxima & illustriora Dei opera, illustribus, maximis emicuerunt signis. Quot miraculis fuit insignita miraculosa illa Israëlitarum ex Ægyptoeductio; in Canaan introductio; Salvatoris in mundum productio! Haud signo caruit Isaaci conjugis inquisitio, *Gen. 24. 14.* Saulis in Regem electio, *1. Sam. 10.* Samaritanæ mulieris conversio, *Joh. 4.* Hisce eximiis signis Deus sua opera coronat; hominibus illa commendat; & potentiam suam illis adumbrat: ut eò attentiori illa considerent animo; ardentiori illa affectent desiderio; majori illa prædicent studio. Ut homines, in illis operibus, operatoris potentiam, munificentiam, sapientiam admirentur, venerentur, osculentur. Ut in illis operibus, veluti in speculo, Dei amorem, Dei morem, Dei rem aspiciant, ei obediant, & ad conficienda illius mandata, alacri mente & pede accurrant. Egregium nobis, in prælecto hoc textu, exhibetur exemplum horum omnium, in Christo, ipsiusque Discipulis. Methodicè hæc ut di-

lucidetur, sacræque cœnæ commodè ut applicentur, duo consideraturi sumus.

P A R T E S.

I. *Christi mandatum.* II. *Discipulorum obsequium.*

V O T U M.

Adornes, ô bene Jesu, cordis nostri *conclave*, gratum ut tibi existat palatium, quo sacra tua peragas, amoris tui signa prodas, quod bonis tuis repleas, ad nominis tui laudem, & populi tui salutem. *Amen, Amen, Amen*, benignissime Jesu, *Amen.*

I. P A R S.

Christi mandatum. Observes;

I. *Tempus, quando.*

II. *Personas, quibus aliquid mandetur.*

III. *Mandatum ipsum.*

I. *Tempus, quando Christus aliquid mandavit.* Venit autem dies azymorum, quo oportebat mactari Pascha. Illud tempus memoriâ dignissimum ingruerat celebrandum, quo Judæis renovanda erat divina illa benignitas; aurea illa libertas, bonorum ubertas, illo illis, tempore, olim parta. Illo tempore azymorum mactari debebat agnus Paschalis, immaculatus, separatus, totus. Illo tempore Christus, ad abolendum Paschalis festum, sacramentum cœnæ instituit: ille enim erat præfiguratus ille agnus, purus, quo electis vera, ex potestate infernalis Pharaonis, contigit liberatio. Ille salvator ore fidei erat comedendus, illius sanguinæ fidelis erat muniendus: in illo enim, pia anima, solatium & scutum, contra Angeli devastatoris insultum, invenire poterat,

DOCTRI-

Sacramenta sunt magni facienda.

RATIO. 1. Christus observat hîc sacramentum.

2. Sacramenta sunt magni facienda: quia sunt divini amoris specula; fœderis signacula; fidei fomenta; spei fulcra, *Rom. 4. 11.*

3. Hæc spectant illæ Dei invitationes benignissimæ, *Esa. 55. 1. & 27. Cant. 4. 16. 1. Cor. 10.* promissiones amplissimæ, consolationes dulcissimæ, ut sacramenta, solatii illa principia, colerent.

4. Idcirco omnes pii sacramenta observarunt, *Act. 4.* & in illis Dei benignitatem adorarunt.

1. U s u s. *Correct.* Illi jam meritò culpandi mihi videntur, qui hoc tempus S. cœnam celebrandi non observant, ubi verum illud *Pascha*, Jesus Christus, devotæ animæ offertur. Si Judæi semper hoc *azymorum* festum, corporalis liberationis ex Ægypto testimonium, sanctè celebrarunt: tu profane, hoc festum solenne, sacram cœnam, signum & pignus liberationis spiritualis ex Ægypto infernali, contempnas, negligas? Celebrent Judæi suum *festum azymis*, & tu S. cœnam panibus celebres nequitie, invidie, superbie fermentatis? O scelus! *veniet tandem dies judiciorum; veniet dies suppliciorum*, quo tu, *impie, macteris* diabolo; *macteris* inferno; *macteris* igne & verme, *Esa. 66. macteris* tenebris tormentis. O *dios* atros, funestos! O *dies* miseriarum fontes!

2. U s u s. *Admonitio.* Nostrum *festum* observemus, sacrum hoc convivium celebremus panibus sinceritatis & veritatis, *1. Cor. 5. 8.* misericordiæ & justitiae *Azy-*

tix *azymis*. Exultent Judæi in figuris, in umbris; in adumbrato, in præfigurato Jesu Christo nos exultemus. Hic, in S. cœna, sacrificiorum est nucleus, bonorum est cumulus: hic in sacra cœna, Christus agnus offertur *maçtatus*, quo tibi cibus est natus; in quo tibi potus est datus; caro enim illius, animæ est sustentatio, *Joh. 6.* sanguis illius, animæ est recreatio. In hoc *maçtato* Christo, *maçtatos* nostros hostes; debellatos nostros Pharaones; profligatos cacodæmones læti intuemur. In hujus *maçtati* Jesu Christi morte, nostri vivificatio; sanguine, purificatio; dolore, refocillatio est sita, *Joh. 10. 1. Joh. 1. 7.* Hujus *maçtati* agni sanguine postes animæ nostræ aspergendi sunt, *Exod. 12. 7.* trucidator ille ut prætereat, pereat, nōsque intactos relinquat. Quoniam amor noster *maçtatus* est, *maçtemus* omnia peccata, prava carnis desideria, *Gal. 5. 24.* veteris Adami effecta, *Rom. 6. 12.* ut hujus *maçtati* Jesu odor & sapor; virtus & fructus, merita & beneficia, nobis magis magisque innotescant, nōsque reficiant. Quid dulcius hoc *maçtato* Paschate, salutis fonte? beata, beata es, ô anima, illo dum frueris, quæ tua est vita & lætitia! *Hæc de tempore: Audiamus jam;*

II. *Personas, quibus aliquid mandatur.* Non Judæus Christus aliquid hîc mandavit, quia ille indignus erat nomine ministri, quia dominum discipuli, quia magistrum prodere tentabat. Quid illi fœdifrago, cum fœdere, nefario cum Paschate negotii esset? Quæ huic profano, cum hoc sacro communio; quæ huic diaboli mancipio, cum Dei filio unio foret? *Misit Petrum & Johannem, qui, ut oves, Christo Pastori; ut*

ri; ut servi Christo dominatori; ut discipuli, Christo Doctori adhærebant. In illo salutem quærebant, mundana negligebant. Illis, ut sanctis, sanctum hoc munus assignare; ut discipulis, sacrum hoc negotium commendare; ut dilectis, fructuosum hoc mysterium communicare voluit. Quàm beati fuerunt hi legati, in solo cœlo nati! quàm nobili functione fides illorum fuit condecorata!

DOCTRINA.

Personæ sacræ sacris perficiendis præficiendæ.

RATIO I. Petrus & Johannes hîc ablegantur, ad sacra præparanda.

2. Margaritæ non suibus, panes non canibus obijciendi, *Matth. 7. 6.*

3. Quid illæ sacerdotum purificationes aliud in lege adumbrarunt, quàm ministrorum puritatem, sanctitatem?

4. Quid aliud ignis ille peregrinus, procul ab altari removendus indigitavit, quàm sacra sacris esse peragenda, & peccatorum scditate minimè inficienda.

5. Si panes propositionis nulli, nisi puro, essent dandi, *1. Sam. 21. 5.* Ergo ab impuro non etiam erant administrandi.

6. Quid illud Aaronis oleum; quid vestes puræ indigitarunt aliud etiam, quàm puritatem personarum sacra administrantium? *Exod. 28.*

7. Hinc illa pœna Prophetæ panem cum falso Propheta edentis, *1. Reg. 13. 25.*

8. Non vult Deus sacra profanari, ut pœnæ illæ profanantium clarissimè innuunt.

1. *Usus. Correctio.* Quàm plurimi hîc arguendi, qui homines dissolutæ vitæ sacris peragendis præficiunt; sancta profanis committunt; margaritas suib⁹ tradunt, *Matt. 7.* Absint, absint, & procul absint ab Ecclesia, Christi sponsa, impuri hi paranymp^hi: A sancta Christi domo scelerati isti servi: à sacris sacrorum illi profanatores; Illi Judæ, Christi proditores; illi Judæ, crumenę amatores. Qui pluris aurum, quàm spiritualem thesaurum; nummum, quàm numen; cistam, quàm Christum; confertam crumenam, quàm S. cœnam æstimant. Qui avaritiæ stimulo impuls⁹, qui fraudulentæ æstro perciti, cum Juda, impurorum cacodæmonum sunt mancipia. Ne sol majestatis nebulâ impuræ vitæ obscuretur: & nomen Christi blasphemetur.

2. *Usus. Admonitio.* Ablegentur ad sacra instituenda, perficienda, *Petrus & Johannes*, Christi servi, genuini Christi discipuli, qui sol & sal sunt populi, *Matth. 13.* gregis patroni, *1. Pet. 5. 3.* Virtutis specula, sanctitatis exemplaria, ut ita illa sacra, à sacris; mysteria, à Dei ministris, procurentur; Ut nobilis Christi sponsa nobilibus gaudeat paranymp^his; ut illustris Christi cœna illustribus eniteat ministris: Ut sanctitas illius cœnæ, & in sanctis; dignitas illius, & in dignis eluceat Christi servis, ad gloriam gloriosissimi Jesu Christi. Hæc de personis: Jam sequitur;
III. *Mandatum ipsum Dicens, Profecti parate nobis Pascha ut edamus.* Notetur;

I. *Quid faciant.* II. *Quare illud faciant.*

I. *Quid faciant.* Observes;

I. *Prohm.*

I. *Promptitudinem ad rem peragendam.*

II. *Rem ipsam.*

I. *Promptitudo* in hoc consistit : *Profecti*. Non diu cunctemini : non hîc hærete, cum carne vestra consultate; Quia à me sanctificatore, nonnisi sancta ; à me Salvatore, nonnisi salutaria prodeunt. *Profecti* cum gaudio, cum desiderio, cum zelo, ad salutis vestræ negotia peragendum.

DOCTRINA.

Deus desiderat promptitudinem, alacritatem in munere demandato perficiendo.

RATIO. 1. *Profecti*, scilicet, mox abjectâ omnino cunctatione.

2. Nónne subditi, Regis, filii, patris; servi, gubernatoris e vestigio exequentur mandata ?

3. Quid charius, quid salutaris, quid jucundius, quid utilius excogitari potest, quàm Dei mox efficere voluntatem ?

4. Illi benedicti, ut effato elucet, *Jer. 48. 10.* Quia maledicti, qui opus Jehovæ faciunt cum fraude.

5. *Psal. 95. 7.* Hodie, si vocem ejus audieritis.

6. Quod Samuel Sauli dixit, hujus est loci : Fac quod obvenerit manui tuæ, *1. Sam. 10. 7.* ita & nullę moræ divino in negotio nectendæ.

7. Si Davidis duces e vestigio, in aqua apportanda, ipsius satisfecerint petitioni, *2. Sam. 23. 16.* Nónne homines Dei mox respondeant voluntati ?

8. Quàm prompti fuerunt sacri illi vates, nobilissimi illi Dei Prophete, illi Apostoli, in premenda, perficienda Dei causa! Nulla impedimenta, tormenta nulla

ta nulla illis remoras obijcere evaluerunt.

1. *Usus. Correctio.* Quàm plurimi, cheu! moderno hoc tempore, non *proficiscuntur* ad illa loca, ad quæ illos divinum vocat mandatum. Illi tergiversantur, variasque nectunt excusationes: ut Moyses cum ipsi *proficiscendum* esset ad Pharaonem, *Exod. 3. 11.* Et Jeremias, cum ipsi *proficiscendum* esset ad populum Israëliticum *Jer. 1. 2.* Illi similes sunt Lotho; nam apprehendendi & ad Dei mandatum perficiendum, trahendi sunt. Illi haud dissimiles invitatis ad salutis coenam, varias, vanas, & frivolas textentibus excusationes, *Luc 14. 18. 19.* *Proficiscuntur* ad mundanarum voluptatum loca, cum Dema, *2. Tim. 4. 10.* *Proficiscuntur* ad mundanarum opum loca, cum isto juvene, *Matth. 19. 22.* Quo *profecti* offendunt ilias malorum, lernam calamitatum.

2. *Usus. Admonitio.* *Proficiscamur* ad illa loca, ad quæ mandatum divinum nos rapit, dicentes cum Samuele: Loquere, quia servus tuus audit, *1. Sam. 3. 10.* *Proficiscamur* ad ecclesiam, spiritualem nostram matrem, *Gal. 4. 26.* ad S. coenam, consolationis fontem, ad Euangelii prædicationem, fidei scaturiginem, *Rom. 10. 17.* *Proficiscamur* cum gaudio, ut ille Eunuchus, dynastes Candaces reginæ Æthiopum, *Act. 8. 39.* *Proficiscamur* cum zelo, ut Paulus *proficiscebatur* ad prædicandum gentibus Euangelium; *proficiscamur* ad loca à Deo nobis monstrata, cum Abrahamo; *Proficiscamur* ad ubera consolationis, *Esa. 66. 11.* ad lagenas spiritualis voluptatis, *Cant. 2. 5.* ad delicias ineffabilis refectionis; *Proficiscamur* Spiritu S. duce, comite fide:

te fide: *proficiscamur* inflammati Dei amore, sacri convivii ardore: O beatos hoc facientes! Reperturi sunt S. coenam, & in illa, Christum, cornu copiae, fontem aeternae vitae, *Joh. 6.* Jam sequitur ponderanda.

II. *Res ipsa: Parate nobis Pascha*, id est, agnum scilicet jugulando, assando, ad edendum: Agnum *Paschatis*, seu transitus signum, & commemorationem, *Exod. 13. 16.* Christus ex amore & favore illos muneri huic divino peragendo praeficit, ad maximum illorum honorem. *Parate nobis Pascha*, Dei ut contemplemur benignitatem; illius ut osculemur amorem; illius ut veneremur veritatem.

DOCTRINA.

Deus per ministros suos hominibus gratiae mensam in Evangelio adornat.

RATIO I. *Parate nobis Pascha.*

2. Illi ministri, manus, per quas gratiae thesauros illis porrigit, per praedicationem verbi, illis viam sternit; per admonitionis illorum lucernam, illos ad gratiae suae tragemata ducit.

3. Hinc illorum acerrime increpationes, seriae admonitiones, suavissima consolationes, hominibus mensa gratiae ut adornetur, *LUC. 14.*

4. Ideo clamant per totum diem: Revertimini, *Esa. 21. 12.* ideo intonant illud: Reconciliamini Deo, *2. Cor. 5. 20.* ideo illos invitant, Heus, quisquis sitit, venite ad istas aquas, *Esa. 57. 1.*

5. Ferculorum spiritualium praedicant nobilitatem; illorum decantant utilitatem, *Esa. 25. 6. & 55. 1. 2. 3. Cant. 5. 6.* Per illorum ministerium Deus illis largitur

oculum, quo mensæ dignitatem aspicere; manum, qua mensæ ubertatem accipere; os, quo mensæ suavitatem sapere possint.

1. *Usus. Correctio.* Ah! quàm multi sunt, quibus *parata Pascha*, Jesus Christus, invitatione, oratione, admonitione; & tamen ad illud *paratum*, in cruce mactatum, in S. coena illis oblatum, advolare recusant. Illud *Pascha* amaris crucis herbis illis non sapit; beneficia, per illud *Pascha*, parta, mens illorum non capit; sanguinem illius, manus fidei cordi non aspergit, *Exod. 12.* Peribunt illi, ut olim in populo Israëlitico *Pascha* non edentes: *parata* mundi mensa illos magis capit, quàm Christi S. Coena, *Luc 14.* *Parata* mundi fercula magis illos afficiunt, quàm *parata* Christi tragemata. O Vefaniam! mundi cibus, est animæ laqueus: in illis ferculis *parata* tormenta, *parata* lamenta: paratus laqueus, paratus infernus.

2. *Usus. Admonitio.* Advolate, ô fratres, ad *Pascha* Christum *paratum* vobis in Euangelii mensa, *Ps. 23.* in quo *Paschate* Christo vestra liberatio, *Rom 8.* In quo *Paschate* iræ divinæ sedatio. In quo *Paschate* viva consolatio *parata* est. In illo *Paschate parato*, cibus animæ delicatissimus; in illius sanguine potus animæ suavissimus, *Joh. 6.* reperitur. In illo *Paschate* Christo, impuro, justificatio; captivo, liberatio; oppresso, allevatio contingit. In illo *parato Paschate*, via ad cœlestem Canaan est tibi *parata*, ut Israëli credenti ad utrûmque. In illo *parato Paschate*, tibi salutis janua reserata; æterna gloria adornata, *Joh. 14.* In illo *parato Paschate*, *paratum* cordi gaudium; *paratum* cor-

pori medicamentum; *paratum* ori est canticum. In illo *Paschate parato*, *paratum* pugnanti scutum; *paratum* deficienti perfugium; *paratum* decumbenti remedium: In illo *parato Paschate*, omnia desiderabilia, delectabilia, corroborantia, saturantia, pięanimę sunt *parata*, sunt oblata. Hactenus audivimus, *quid faciant*: Audiamus jam;

II. *Quare illud faciant*: *ut edamus*: Nos oblectemur in amore Dei Patris cęlestis, qui me vult esse victimam pro electorum peccatis; cibum salutis. Qui ordinavit me in cęli paratorem, inferni debellatorem; *ut edamus*, & in amore Dei Patris ineffabili erga genus humanum exsiliamus, illũmque laudibus evehamus. *Edamus*, & videamus, quęm benignus sit Deus Pater, qui morte mea, vobis, vitam, cruce, gloriam ordinavit.

DOCTRINA.

Sacramenta non tantũ affectanda, sed & applicanda sunt.

- RATIO. I. *ut edamus*: ut illis fruamur.
2. Uti, frui debent, sacramentis, qui usus, sacramentorum est scopus, medulla, anima.
 3. Quod nux est sine nucleo, hoc est sacramentum absque usu legitimo.
 4. Non tantũ agnus Paschalis erat aspiciendus, *Exod. 12.* sed & comedendus: ita & sacramenta sunt sumenda.
 5. Dicit *1. Cor. 11. 28.* Edat de hoc pane. *Cant. 5.* Comedite.
 6. Applicanda, ut illorum sacramentorum dignitas pię

tas pio magis innotescat; suavitas palato illius allurescat; venustas animo illius magis illucescat.

7. Applicanda, ut grata Christi memoria renovetur; debita, Christi mandato, obedientia præstetur; totus homo corroboretur, & contra Satanæ insultus armetur.

1. *Usus. Correctio.* Ah! Quanta illorum existit copia, qui nolunt *edere* cum Christo, sed potius cum diabolo, mundo, carne. Qui *edere* nolunt ob aliorum vitia, multorum scandala, maximorum peccata. Qui *edere* nolunt cum Christo salutis fonte. Qui malunt *edere* cum diabolo proditore, quàm cum Christo Salvatore; diabolo trucidatore, *Joh. 8.* quàm cum Christo vivificatore; diabolo seductore, quàm cum Christo salutis ductore, *Heb. 2.* ô Dementiam! *Edere* malunt fercula mortifera, quàm salutifera; venenum, quàm medicamentum; *Edere* nolunt Pascha, ob amaras crucis herbas, quibus capitur: *Edere* nolunt Christum, ob acerbam persecutionis spinas, quibus cernitur.

2. *Usus. Admonitio.* *Edamus*, ut æternùm vivamus; *Edamus*, nos sponsa, cum Christo sponso; vulnerati, cum Christo medico; miseri, cum Christo Redemptore; injusti, cum Christo justificatore; captivi, cum Christo liberatore. *Edamus*, ut *Paschatis* hujus Jesu Christi virtus nobis communicetur; *Edamus*, ut hujus sanguine anima ab interitu vindicetur; *Edamus*, ut cor nostrum de amore Dei certificetur. Quid suavius hoc agno Paschali, quo suavitas amoris Dei nos reficit? Quid fructuosius hoc agno Paschali, ex quo fructus

fructus illius in nos fluit? Quid salutaris agno illo Paschali, quo salus pio pectore contingit? Hæc de mandato: Jam sequitur;

II. P A R S.

Discipulorum obsequium. Notentur;

I. *Discipulorum questio.*

II. *Christi responsio.*

III. *Discipulorum assensio, sive obedientia.*

I. *Discipulorum questio*: ipsi verò dixerunt ei, ubi vis paremus illud? ipsi, Petrus & Johannes. Illi rem hanc paulò sagacius perponderant, & non inconsideratè illud negotii peragere tentant. Quoniam illos fugiebat locus specialis, diversorium nimirum, quo tutò, civitate incolarum & advenarum catervâ, & malitiâ scatente, apud hospitem pium, Christi juxta mandatum, latitare, cum ipsòque Pascha celebrare possent. Accuratiùs itaque in illud inquirunt, ne errorem committerent, sed omnia ad Christi nutum perficerent, qui hîc solus erat observandus, cujus voluntas sola hîc erat attendenda, & juxta illam, veluti normam, omnia erant peragenda.

D O C T R I N A.

Sacra omnia, Dei juxta voluntatem, sunt peragenda.

RATIO I. Ubi vis paremus illud? Ad tuum nutum parati sumus omnia conficere, & ita nos reficere.

2. Illa voluntas debet esse regula omnium actionum; norma sacrorum; lydius lapis functionum.

3. Ut Deus tabernaculum suum voluit secundum revelatam ideam ædificari, *Exod. 25.* ita & vult

facramenta juxta voluntatem revelatam, administrari.

4. Nulla hinc hominum attendenda decreta, sed Dei tantum, in sacris perficiendis, praecepta.

5. Servi juxta beneplacitum Domini & non sui, omnia exsequuntur; ita & homines, in sacris peragendis, non cerebri figmenta, sed summi Domini pigmenta sequantur.

6. Hominum ratio hinc cœcutit, & consiliarius foret pessimus salutis in negotio.

7. Faciatis ea, quæ vobis præcipio, *Jer. 31. 4. Os Dei consulendum, Esa. 30. 2. Verbum Dei sequendum, Psal. 119. 105. Illud pedi & dux, & menti est lux.*

8. Moyses & Aaron, omnesque Prophetæ & Apostoli, juxta voluntatem Dei, omnia peregerunt.

9. Pœna incumbit contrarium facientibus, *Job. 9. v. 14.*

1. *Uusus. Correctio.* Hinc corripendi, qui multa non intelligunt, & tamen in genuinum illorum sensum non inquirunt. Non mirum illorum mentem ignorantia nebulis esse involutam, quia non inquirunt in scientiæ lucem; Illi dubii de vera religione, non dicunt, ubi vis illam comparemus? illorum conscientia turbata, non dicunt, ubi vis illius tranquillitatem comparemus? Non attendunt, quid velit Christus, sed Anti-christus; non Sacerdos summus, sed Pontifex Romanus. Omnia in Papatu parantur, juxta Paparum & Papæ decreta, concilia, traditiones, inventiones. Hinc illa abominanda missa, derestanda idololatria prognata. Hinc illæ vigiliæ, preces horarum pro-

riæ productæ. Quis, ô Pontificii, vobis dixit, ut ibi pararetis verum agnum Paschalem? Quoniam Christum non interrogatis in Euangelio, dicentes, *ubi vis paremus* illud Pascha? non rectè illud estis paraturi: non in animis auditorum illud paraturi; non in missa vestra illud paraturi. Quis enim iussit vobis ibi illud parare? Quis paratur Christus verum illud Pascha, in loco superstitione foedato; idololatria conspurcato? Non tali conclavi gaudet parari Christus, sed verbi prædicatione.

2. *U s u s. admonitio.* Dictum sit vobis hoc. Deest vobis sapientia? percontamini illam comparandi media. Sunt quædam dicta obscura? inquirete in illorum lumina: *Dicite*, cum discipulis: *ubi vis paremus*, bone Jesu, convivium? Qui convivii tui erit locus? Quodnam illius conclave? ô beatos nos, si inquireremus in locum illum! Christus nobis illum aperiret, summum nostrum ad gaudium; maximum ad solatium; exoptatum animæ vulneratæ ad remedium. Etsi interrogaremus Salvatorem, exclamantes: *ubi vis illud paremus*: nonne ita nobis occurreret? In corde tuo contrito; spiritu fracto; animo humiliato volo illud parari, *Esa. 66. 57.* Licet cœlum sit palatium meæ gloriæ; tale tamen cor est palatium meæ gratiæ. O suavissimum suavissimi Jesu responsum! Quid insuper desiderares anima electa, delecta? *Hæc de discipulorum questione:* Jam ventilanda sequitur;

I. *Christi responsio:* *At ille dixit eis; Ecce, postquam introieritis in urbem, &c. ubi notetur, quid Christus indicet;*

I. *Locum, quem petant.*II. *Quid in via offendant.*

I. *Locum, quem petant, quod spectat: At ille dixit eis, Ecce postquam introieritis in urbem.* Christus illos in locum inquirentes non rejicit, sed illos de eo præclare instituit, & miraculo quodam cuncta munit. Per *urbem* intellige *Hierosolimam*: *Ecce*, non parvi, sed maximi ponderis negotia, admiranda, celebranda vobis commendo. Postquam *introieritis in urbem Hierosolimam*; Hierosolymæ cultus sacer peragendus, *Pf. 132. 13. 14.* Hierosolymæ agnus Paschalis comedendus, *Deut. 16. 5. 6.* Hierosolymæ Christus interficiendus erat, *Matt. 26. 1.* Ideò Hierosolimam peterent.

D O C T R I N A.

In Dei Ecclesia, sacramenta sunt administranda.

RATIO. I. *Postquam introieritis in urbem.*

2. Ibi est populus Dei, qui illis delectatur, quorum animus illorum fructibus corroboratur.

3. In Ecclesia Dei sunt homines, qui sacramentorum dignitatem æstimant; qui illorum splendorem rectè aspectant; qui illorum utilitatem cordi applicant.

4. In ecclesia sunt homines, qui Christum sacramentorum thesaurum manu fidei apprehendunt; fidei capsulæ includunt; oculo fidei aspiciunt.

5. Ibi sunt homines, quibuscum Deus fœdus suum instituit; quibus sacramenta tradidit; quibus bona promisit.

6. Illa, vera ecclesia, Christi morte, revivificata, *Joh. 17.* illa, Agni sanguine, mundata, *Apoc. 7. 14.* illa, Spiritu Dei,

Dei, renovata, *1. Pet. 1.* illa, virtutibus variis, est nobilitata; idcirco in illa sacramenta sunt dispensanda.

7. Illa Sponsa, *Cant. 4.* ad quam Sponsi Christi annulus; illa dilecta, ad quam hic thesaurus; illa electa, ad quam hæc paradifus spectat, sacramentorum nimirum administratio.

1. *U s u s. Correctio.* *Ah, ah, bone Jesu,* quàm multæ sunt *urbes*, quæ te non recipiunt! *Hæc urbs* & hostibus redundans, te recipit; Bethlehem inhumana tibi, & in stabulo, locum præbuit, *Luc. 2. 7.* Capernaum ingrata, *Matth. 11.* tibi & domicilium concessit: Sed quàm plurimæ mundi *urbes* te recipere recusant, ut in sylvis, speluncis, in montibus, in ruderibus latitare cogaris! Quamvis abjectus sis, cœli solique tamen es Dominus; ipsas interim hominum gubernas mentes, inclinas ad obsequium illorum voluntates. Quàm infelices illæ *urbes*, Christo hospitia denegantes! Nam illæ *urbes* vitiorum latibula; Diabolorum antra; peccatorum domicilia existunt; ita, ut illis *urbibus* conspiciatur tantum crux, & nulla lux; Dei ira, & nulla gratiâ; afflictio, & nulla consolatio. Ubi enim Christus non recipitur, ibi Diabolus animadvertitur. Illæ *urbes* Christum recipere detrectantes, luce Euangelii destitutæ, horrendis involventur tenebris; & illas *urbes* malorum *introibit* ilias; illas *introibit* *urbes* summa calamitas; illas *introibit* *urbes* hostium crudelitas. ô funestum illarum *urbium* statum!

2. *U s u s. Consolatio.* Quàm felices, quàm beatæ sunt hæc unitæ provinciæ, quàm faustæ illarum *urbes*,
quæ

quæ Christum excipiunt! Illæ enim *urbes* Christum excipientes, excipiunt omnium bonorum fontem; in cruce, gaudebunt Christi luce; in afflictione, Christi refectione, in oppugnatione, Christi propugnatione. Nam in afflictionum tenebris, illis *urbibus* Christus erit grata lux; in pugna, victoria; in labore, merces; in tentatione, clypeus; in morte, vita. Illas *introibit urbes*, Jesus Christus, piorum clypeus, navigantium portus: Illas *introibit urbes* Jesus Christus, qui Angelorum præsidio illas munit *urbes*, *Psal. 34.* qui potentia suæ manu illas defendet *urbes*, *Psal. 81.* qui omniscientia suæ oculo hostium molimina irrita faciet, *Psal. 2. & 121. Esa. 8.* En exoptatum talium *urbium* statum. *Percepto hæctenus loco: Percipiamus jam;*

II. *Quid illi in via ostendant.* Notetur;

I. *Quis illis occurrat.*

II. *Quid ille faciat.*

III. *Quid illi agant.*

IV. *Quid illi dicant.*

I. *Quis illis occurrat.* Occurreret vobis quidam homo. Christus desiderat celebrare hîc Pascha cum homine sibi addicto, & hîc illius nomen subtraheret ne illum, forsan invidia & malitia Judæorum telis obtrudat; ne proditori locum nimis maturè aperiat; admirandæ conscientia & omnipotentia suæ detectis signis, illos adversus ingruentis adversitatis insultus, munit. O adorandam Christi divinitatem! Licet pauperimus sit; Licet ædificio nullo ditatus sit; Licet abjectus sit: tamen revera est ditissimus, cœli terræque

que creator. En tibi splendoris illius, dignitatis illius radium, in hac omniscientia, lucentem, splendens. Prædicat hinc futura, imò exprimit discipulis ad vivum eventura. *Occurret vobis quidam homo, homo, inquam, mihi addictus; Homo, ad annuendum vestræ petitioni, promptus; Homo, servus domini mihi consecrati; Homo, cujus ductu ducamini ad divorium. Occurret, vobis quidam homo, animo benevolo, vester tanquam amicus & servus.*

DOCTRINA.

In Ecclesia Dei, Christi inveniuntur amici.

RATIO. 1. *Quidam homo vobis occurret: nempe Hierosolymæ, tanquam amicus meus & amici servus.*

2. *Ibi Christus diligitur, agnoscitur, recipitur.*

3. *Ibi Christi bona exoptantur, oblata acceptantur, accepta applicantur.*

4. *Ibi hominum animæ Christi carnem esuriunt, Esai 6. sanguinem siciunt, merita expetunt.*

5. *Ibi homines Christum invitant, lautè tractant, & in ipsius gratiosa præsentia exultant, Act. 8.*

6. *Ibi est Anna quædam, ipsius beneficia decantans, Luc. 1. Maria quædam, ipsius merita ebuccinans; Zacharias quidam, ipsius facta delineans, Luc. 1. Si-*

meon quidam, ipsius gratiâ exultans, Luc. 2. 28.

7. *Ibi sunt homines, qui Christo se & sua omnia consecrant; cordis domicilium poenitentiarum lacrymis mundant; præsentie illius desiderio flagrant.*

8. *Ibi illud exauditur: Veni Jesu, veni, Apoc. 24. 17. cæleste illud manna, cibus esurientium, potus sitientium, unice desideratus; Ibi Regi gloriæ cordis valvæ*

aperiuntur, Ps. 24.

1. Usus

1. *Uusus. Correctio.* O deploratos seculi hujus mores! *occurrit* ferè nullus homo Christi ministris, Sacramentum adornaturis, qui Christum excipere, cum ipso cœnare gaudet. *Occurrunt* sæpè Christi ministris fronte corrugata; lingua malè feriata; anima exacerbata; ita, ut, Christus locum, in illorum corde, invenire nequeat. *Occurrunt* Christi ministris saxis & minis, ut Judæi illi furibundi *occurrebant* Stephano zeli admirandi speculo, *Act. 7.* Ut Achabus irâ inflammatus *occurrebat* Eliæ cœlo soloque charissimo, *1. Reg. 18. 17.* Qui hîc jam ministris Christi *occurrere* nolunt, ad Christo, in animo, præbendum hospitium, illi *occurrent* tandem Diabolo, ut ab ipso accipiant supplicium. Qui noluerunt *occurrere* luci, *occurrent* tandem caligini, *Matth. 22.* ut instar Sodomitarum cœcutiant, & januam ecclesiæ non inveniant, *Gen. 19.* Qui *occurrere* nolunt Christi ministris, illi *occurrent* tandem Diaboli servis; Qui *occurrere* detrectant salutis, illi *occurrent* interitui; Qui *occurrere* subterfugiunt animarum Salvatori, *occurrent* tandem animarum proditori, leoni isti rugienti, *1. Pet. 5.* infernali isti serpenti, hosti isti sævienti. Qui *occurrere* nolunt cœlo, *occurrent* tandem inferno. Væ, væ istis servorum Christi contemptoribus.

2. *Uusus. Admonitio.* Hoc, ô fratres, animos auresque vestras feriat: Hic homo *occurrit* Christi ministris fronte serenâ, linguâ blandâ, animâ morigerâ; ita & vos Christi ministris *occurrite*, ut nihil charius sit vobis illis, *Act. 16.* Christi adventum annunciantibus; *Occurrite* illis ministris, ut in illorum amplexus
 ruatis.

ruatis, vel illos diligatis, *Gal. 4. 15.* *Occurrite illis*, ita, ut valuas cordis, & portas huic Regi glorię aperire, *Pfal. 24.* cum Zachæo in domum, imò in animum, illum recipere, *Luc. 19. 6.* paratissimi sitis. ô beatos vos! Christus *occurret* vobis ultimo iudicio, ad salutem, & beatitudinem; gloriam, & lætitiã; gaudium, & tripudium. *Occurret* vobis coronã, *2. Tim. 4. 8.* Ad vos, suos hospites, coronandum; stolã, *Apoc. 7. 13. 14.* suę iustitię, ad vos, suos hospites, ornandum; mannã cœlesti, *Apoc. 2. 17.* ad vos, suos hospites, lautissimè tractandum. Si ita *occursum* estis Christi servis, ille *occurret* iterum animæ vestræ afflictæ, auxilio; mœstæ, solatio; tentatę, clypeo. Christus *occurret* tibi milero, salute; tibi languido, S. Spiritus virtute; tibi morituro, cœli beatitudine. Christus *occurret* tibi vicissim, ut sponsus benignus suæ sponsę; linguã affabili, oculo amabili, manu delectabili. *Hæc de illo qui discipulis ejus occurret.* Attendamus jam;

II. *Quid ille faciat. Aquæ amphoram bajulans.* Hoc exprimit, ut personam discipulis perfectè depingat, ne errare possent, & ut eo alacriori animo Domini iussa peragant. Et per *aquæ amphoram*, crucem suam illis delineat: nam *aquæ* nomine, sacro in codice, crux sæpenumerò venit; & simul innuit naturam verorum suorum amicorum, illos nimirum cruci esse & fore subjectos.

DOCTRINA.

Christum recepturus, crucem ferat necesse est.

RATIO. I. *Aquæ amphoram portans*; quã *aquæ amphorã* crux adumbrari potest,

2. *Cruce est signum Christiani; imago Christi servi, symbolum Christi discipuli, Matth. 16.*

3. *Cruce in Christi schola verbis inculcatur; exemplis dilucidatur; parabolis adumbratur.*

4. *Per crucis viam homines ad Christum per-rumpunt; per crucis nebulam Christum aspiciunt; per crucis tolerantiam Christum recipiunt.*

5. *Hinc illæ Christi ad crucem adhortationes, Matth. 16. Marc. 7. &c.*

6. *Hoc exemplis apparet omnium illorum, qui Christum receperunt, crucem in se receperunt.*

1. *Usus. Correctio.* Perpauci reperiuntur, *aquæ amphoram* qui bajulare desiderant: malunt bajulare *amphoram* voluptatis, quàm acerbitalis; *amphoram* ebrietatis, quàm sobrietatis; *amphoram* vini, quàm aquæ; *amphoram* lætitiæ, quàm tristitiæ: Abhorret animus illorum, *aquæ*, tristitiæ *amphorâ*, cum Dema, 2. Tim. 4. cum juvene, Matth. 19. 22. cum Gergesenis, Matth. 8. 34. Maluit cum luxuriosis Sodomitis, perversis primi mundi incolis, dissolutis Israëlitis *amphoras* vini, Esa. 5. quàm aquæ evacuare. Nolunt *bajulare amphoram*, Christi jugum, similes indomitis bestiis, jugum excutientibus; *bajulare amphoram*, Christi crucem; similes quamplurimis à Christo deficientibus. Non sapit illis *aqua* in crucis *amphora*, est illis amara, ut *aqua* Israëlitis primò in deserto erat, Exod. 15. 23. Est illis impotabilis, ut *aqua* Jerichuntis incolis erat, tempore Elisæi, 2. Reg. 2. Sed qui ignominiæ *amphoram* *bajulare* detrectat, & ille gloriæ *amphoram* non accipiat. Per amara enim, ad dulcia; per angusta, ad angusta pene-

sta penetrandum est. Christus ad illos, non venturus est, qui crucis caractere non sunt insigniti, & *aquæ amphora* instructi. Illos non agnoscit ut hospites, sed & hostes: non ut amicos, sed inimicos, *Matth. 10.* non ut fratres, sed ut voluptatum patres.

2. *Usus. Admonitio.* *Bajulemus* nos alacri animo *aquæ amphoram*, tristitiæ *amphoram*; *amphoram* penurix, *amphoram* injuriæ. Hæc *amphora* est signum, Christum, apud nos, cœnaturum: Christum, in nostro animo habitaturum: Christum, gratiâ suâ pectus nostrum, esse coronaturum. Sit *aquæ*, sit crucis *amphora* carni portatu difficillima; sit afflictionis *aqua* corporis palato amara; est nihilominus *amphora* saluberrima. Nam per illam *amphoram* Christi erimus participes; illius charissimi hospites; imò illius dilectissimi fratres. Hanc *aquæ* mœstitiæ *amphoram* si *bajulaturi* sumus, *amphoram* lætitiæ & *bajulabimus*; *amphoram* enim crucis, *amphora* lucis; *amphoram* ignominix, *amphora* gloriæ; *amphoram* inopiæ, *amphora* opulentix excipit: ut Elifæus istas Jerichuntis *aquas* insanas, reddebat saluberrimas, *2. Reg. 2.* & baculus Moïsis *aquas* Israël's amaras, suavissimas, *Exod. 15.* Itâ verus Elifæus & Moïses Jesus Christus tuam *aquam*, in vinum, *Joh. 2.* illas crucis *aquas* amaras in dulcissimas convertet, si non fiet in solo, fiat in cœlo, ubi repletas tuas *amphoras*, fluminis voluptatis cœlestis aquâ, lætus læto intuearis vultu. O bone Jesu, quis jam non *bajularet* ejusmodi *aquæ amphoram*, te ut potiretur, & te ut reficeretur, S. in cœnâ, gaudii nostri, in hoc mundo immundo, scatebra? Sed corrobore nos,

ne hujus

ne hujus *amphoræ* onere deprimamur; ne hujus *amphoræ aquæ* amaritudine à te absterreamur: Sed ut alacri pede, hilari corde *eam*, licet carni ingrati, voluptati adversam, *bajulemus*. *Bajulemus amphoram* ad S. tuum epulum, ut illius *aqua*, in vinum; tristitia, in gaudium, ibi commutetur. Tu, ô Christe, *aquam* in hydriis in vinum præstantissimum qui commutasti, nonne, in S. cœna, & nostrum *planctum*, in plausum; *fletum* in risum convertes? *Hausistis quid faciat: Arripite jam*;

III. *Quid discipuli agant. Sequimini eum in domum illam in quam ingreditur, v. 10.* Non istum hominem tantum debebant intueri & alloqui, sed & eundem *sequi in domum* illam, in quam *ingrederetur*; esset enim futura beata *domus* Christi tandem ob præsentiam, & hospitis Christi ob benevolentiam. Beata, inquam, *domus* Jesu Christi ob præsentiam, quia ille, instar solis, tristitiæ tenebras ibi dissipaturus; instar solatii fontis, discipulorum pectora consolationis rivulis ibi esset refecturus. ô beatas *ædes*!

DOCTRINA.

Huic Ecclesiæ quâ crucis doctrina ventilatur, homines sese adjungant.

RATIO. 1. *Sequimini eum.*

2. Illa enim est vera Ecclesia, quæ Christi donis & bonis, beneficiis & meritis utatur ac fruatur.

3. In illa, suo sancto Spiritu, oleo illo lætitiæ est præsens, *Psal. 45.* in illa, mœstos refocillat, *Ezech. 47.* ægros sanat, miseros salvat, oneratos allevat, *Matth. v.*

4. In illa certandum, ob coronam; cursitandum, ad metam; aspirandum, ad gloriam.

5. In illa, præponitur crucis doctrina, *Matth. 16.* afflictionis via, *Act. 14.* Christiani patientia, *Rom. 5.*

6. Exempla: huic se adjunxerant omnes Sancti, omnes Apostoli, omnes candidi Christiani.

7. Ibi arca vitæ, scala gloriæ, via lætitiæ.

8. in illa enim per amara, ad dulcia; per angusta, ad augusta; per crucem, ad lucem; per acerbitatem, ad voluptatem penetrandum.

1. *Uusus. Correctio.* Quàm plurimi, moderno hoc sæculo inveniuntur mortales, qui hominem a qua tristitiæ amphoram bajulantem in *domum Dei*, in Ecclesiam Christi, ad S. Cœnam *sequi* recusant. *Sequuntur* homines bajulantes amphoras vini delicatissimi; amphoras gaudii in *domum* mundi, *domum* tripudii, ubi regnat iniquitas, exulat pietas; ubi florent peccata, & deflorescunt Dei mandata. ô funestas & calamitosas *domos*! quas Christianus cum voluptate non *ingreditur*; quibus Christi convivium non instituitur. *Domus*, ubi non Christus, sed diabolus; non Dei gratia, sed illius ira, animadvertitur! *domus*, vitiorum latibula, Satanæ lustra, miseriarum barathra, iniquitatum fomenta! Hæc *domus* qui *ingreditur*, Dei *domum*, illius ecclesiam *egreditur*: hisce qui se adjungit, à *domo* Dei deficit: hujus leges qui approbat, *domus* Dei leges rejectat. Nonne illæ *domus* similes erunt tandem Sodomæ domibus, *Gen. 19.* quas ultrix illa flamma absumpsit? *Domibus* Pelischtæorum, quas Deus per Samsonis manus diruit? *Jud. 15. 30.*

Domui Gehasi, & Joabi, à qua plagæ Dei se nunquam avertunt? 2.Reg. 5. Illæ mundi domus, animæ erunt interitus, ad infernum transitus. Qui diabolum & mundum, hæc domos ingredientes, sequitur, ille sequitur hostes, animæ pestes, conscientiæ tortores. Qui cum hisce hæc ingrediuntur domos, illi sua ingrediuntur ergastula, barathra, tormenta. O pestiferas, imò lethiferas domos.

2. *Usus. Admonitio. Sequamur virum bajulantem aque amphoram in domum, quam ingreditur, domum Dei, domum Christi, domum crucis, domum lucis, qua florent Dei eloquia; ex qua fluunt gratiæ illius flumina, Ps. 36. qua reficiunt nos Christi sacramenta. Illa domus est palatium gratiæ Regis Jesu Christi, quo cœnam suam ille Rex, nobiscum suis subditis: ille Sponsus, nobiscum sua Sponsa: ille Pater, nobiscum suis liberis, celebrare gestit. Illa domus, illa ecclesia, est Dei domus, & cœli ibi sunt portæ, ut Jacob assererat de loco, quo cœlesti visione fuisset recreatus, & corroboratus, Gen. 28. 17. Illa domus est beata ob Christi cœnam, ut Obed-Edomi domus erat benedicta, arcæ ob præsentiam, 2.Sam. 6. 11. Illa domus ob Christi Angeli magni consilii præsentiam, & cœnam, hostium contra insultum, est munita, ut Loti domus erat, Angelorum ob præsentiam, Sodomitarum ab incurso, tuta, Gen. 19. Huic domui contingit salus, ut Christus dicebat de Zachæi domo, Luc. 19. 9. Illa domus, illa Dei ecclesia, piæ animæ est schola; in illa, domo afflictæ animæ arma; in illa, domo mœsta, gaudii scatebra; in illa, domo gratiosa Dei animadvertitur*

vertitur presentia. Ut in S. cœna nobis adumbratur, obsignatur: ut unusquisque de hac *domo* possit exclamare, ô quam gloriosa! ô quam fructuosa! ô quam salutifera! ô quam cœlifera est ista *domus*, consolationum cumulus! *Hæc de Discipulis, quid agant.* Sequitur: IV. *Quid dicant.* Ubi observes:

I. *Questionem.*

II. *Responſionem.*

I. *Questionem* quod concernit, notetur:

I. *Author.*

II. *Questio ipsa.*

I. *Authorem* quod spectat: Observetur:

I. *Quomodo* appelletur.

II. *Quid* desideret.

I. *Quomodo* appelletur. Et dicite *patrisfamilias illius domus.* Dicit tibi magister: dicit ille jubendo, dicit persuadendo, *Matt. 26. 18.* Dicit ille tanquam Propheeta ille magnus; Doctor ille sapientissimus, cujus pedes salutiferi; sermones melliti; cujus lingua arbor vitæ; cujus doctrina scaturigo lætitię: ille *magister* tibi dicit, & non nos, illius discipuli; ille Dominus, & non nos, illius servi; ille hoc vult, cujus voluntas est sanctissima; ille hoc petit, cujus petitio est honestissima.

DOCTRINA.

In Dei mandatis proponendis, illius voluntas semper est urgenda.

RATIO. I. Dicit tibi magister, qui petit, præcipit, vult.

2. Illa Dei voluntas est instar fulminis, ad homi-

nes perterrendum, instar funis, illos ad trahendum; instar calcaris, illos ad impellendum ad obsequium.

3. Illa voluntas Dei proposita, est instar ignis calefacientis frigida pectora; instar roris fecunditatis sterilia corda ad obedientiam producendam.

4. Nonne servi, Domini; subditi, Regis; creature, creatoris agnitæ voluntati annuant?

5. Idcirco Prophetæ, suis in concionibus, semper Dei movere voluntatem, clamantes: Sic ait Dominus &c. *Esai. 57.*

6. Non ministrorum, sed magistri homines movet voluntas: ergo & illa urgenda, imprimenda.

1. *Uusus. Correctio.* Qui audiunt *magistri* voluntatem, sed ei non obediunt, *Matt. 7.* Ille *magister* multa dicit in S. cœna, de cruce portanda, de crucis via, calcanda, de patientia demonstranda, *Luc. 21.* Sed illi *magistri* discipuli esse detrectant, similes Adamo & Evæ, Dei voluntatem audientibus, sed non facientibus, *Gen. 3.* Dicebat Deus Sauli, ut omnia Hamalekitarum bona anathemati devoveret, sed ille non auscultabat Dei mandato, *1. Sam. 15. 19.* ita & *magister* Christus multis dicit, ut seipsum abnegent; Sed quis, huic magistro, S. in cœnâ, aures præbet morigeras? Multa dicit, de angusta semita terenda, *Matt. 7.* de carnis libidine suppressenda; de sobrietate diligenda, *Luc. 21.* de avaritia effugienda: Sed quis, huic in S. cœna, aures præbet dicenti?

2. *Uusus. Admonit.* Auscultemus huic *magistro* Jesu Christo. Nam omnia, quæ ille dicit, S. in convivio, verba, sunt animæ remedia, tentati arma, fidei principia,

cipia, *Rom. 10* Quæ ille *magister* *Jesus Christus* nobis dicit, sunt verba vitæ, *Joh. 6.* sunt merç doctrine; sunt consolationis scatebrę. Quæ ille dicit *magister* verba in S. cœna, sunt juga facillima, sunt præcepta salutaria, sunt cœcis lumina. Quis jam huic *magistro*, in S. cœna, loquenti, non auscultaret? Quis hujus *magistri* verba in S. cœna, instar vitæ normę non haberet? Regina Schæbæ cum admiratione Salomoni *dicenti* attendebat, *1. Reg. 10.* Nōne nos huic *magistro*, Prophetæ magno, Patris cœlestis verba, *Joh. 1.* in S. cœna cū admiratione, voluptate, fide, attendamus? Nam ille Salomone major, ille Salomonis creator, sapientiæ illius dator. Auscultemus in S. cœna Christo *dicenti* nobis gratissima de benevolo patris sui erga nos corde, de sanguine suo nostri redemptione, de morte sua, nostri vivificatione. Quis huic *magistro* non auscultaret? *Habuiſtis quomodo appelletur*: Percipite modò;

II. *Quid desideret. Præstitutum tempus meum propè est, apud te faciam Pascha cum discipulis meis.* Tempus illud ab æterno decretum, per Prophetas promissum, jam advolavit. *Tempus doloris, tempus mœroris, passionis tempus, crucifixionis tempus, mortis tempus.* Festum Paschatis apud te *celebraturus*, tanquã verum Pascha, verus agnus Paschalis mactandus, immolandus, assandus. Quo pii spiritualem odorem, saporẽ, alimoniam, vitam, refectionem, voluptatẽ, uberrimam offendẽt.

DOCTRINA.

Christus spontè passus est.

RATIO. 1. *Quia illi constabat passionis tempus, & illud tamen non subterfugiebat.*

2. Ille Isaacus, qui spontè altari crucis imponi voluit, *Gen. 22.* Ille Josephus, qui malevolis fratribus occurrit, *Gen. 37.* Ille David, qui se ad conflictum contra Goliathum obtulit, *1 Sam. 17.*

3. Si spontè non fuisset passus, quomodo ille capi, quem cœlum & solum non capiunt? quomodo ille vinciri, qui diabolos constringebat? quomodo ille abduci, qui diabolos expellebat? *Matt. 8.* quomodo ille superari potuisset, qui ventos compescerat?

4. Spontè animam deposuit, passioni se subiecit, pro peccatis sese immolavit, amorem erga electos demonstravit, *Joh. 15. 13. Joh. 10. 18. Esa. 53. 10.*

5. Ille ut obedientissimus, hîc obedientiam; ille, ut patris dilectissimus, hîc charitatem erga ipsum summam demonstrare voluit, *Pf. 40. 8. 9. Esa. 50. 7. Joh. 14. 30. 31. Rom. 5. 19.*

1. *Usus. Correct.* Qui hunc Christum nō amant, ipsius S. cœnam non frequentant, ipsius merita non affectant. Christus *præstituto tempore* horroris, tremoris pascha edit, & illi *præstituto tempore* spiritualis voluptatis, hilaritatis S. cœnæ, Christum verum Pascha ibi edere recusant. Christus *præstituto iræ Dei tempore* Pascha edit, & illi *præstituto gratiæ Dei tempore*, S. cœnam celebrare subterfugiunt. *Præstituto* igitur pœnæ illorum *tempore*, magnâ cœnâ orbabuntur, *Luc. 14.* Candelabro Euangelii spoliabuntur; Luce gratiæ privabuntur. *Præstituto* igitur iræ divinæ *tempore*, diaboli erunt convivæ, qui Christi noluerunt esse affectu; obruantur tormentis, qui Christi noluerunt refici meritis.

2. *Usus. Admonitio. Præstituto S. cœnæ tempore confluamus ibi ad Christum, verum Pascha edendum, cū gaudio, ut David confluebat ad sacra, Ps. 43. & 122. Præstituto tempore comparcamus veste nuptiali, Matt. 22. verâ fide, charitate sincera, ut gustemus, quàm suavis sit Dominus Christus, Ps. 34. ut præstituto tempore animæ mœstæ consolatio, gravatę allevatio cōtingat. Ut præstituto tempore, S. in cœna sol divinę gratiæ nos reficiat; consolator ille Spiritus S. nos muniat; sanguis Jesu Christi peccata nostra abluat, 1. Joh. 1. Ut præstituto tempore S. in cœna, veluti spiritali arca, anima nostra suam inveniat requiem; & Bethesda suam reperiat salutem. Hæc paucis de authore: Jam ventilanda sequitur; II. *Questio ipsa. Ubi examines:**

I. *Locum, quem à patrefamilias petant.*

II. *Rationem quam dent, petitionis.*

I. *Locum, quem à patrefamilias petant. Ubi est diversorium?* O humilitatem! qui solum formavit? soli domicilium; qui animanti latibulum ordinavit, diversorium petet; monstres nobis conclave; Salvator blandis verbis istum vult compelli hominem, quamvis summo jure poscere illud potuisset. Nam meram humanitatē humanissimus Christus semper spiravit; nullum imperium, sed desiderium indicavit.

DOCTRINA.

Christi ministri blandis verbis homines, ad Christum recipiendum, invitabunt.

RATIO I. *Ubi est diversorium?* Nulla hic verborum asperitas, sed mera suavitas.

2. *Ille humanitas, est instar clavis, sepè hominis cor*

pro Christo referantis; instar manus, illos suaviter ducentis; instar olei, illorum mœsta pectora reficientis.

3. Illa humanitas homines ad Christum allicit, invitat, pertrahit, inflammat.

4. Quàm blandis, Salvator ipse, homines ad se pertrahit, verbis, *Mat. ii.* Venite ad me, dicens, qui laboratis, *Joh. 6.* Venite ad me qui sititis. Quid referam de Esaia, clamante; Heus, heus ad aquas, *Esa. 25. 55.* & c. de Salomone invitante, *Cant. 5.* comedite amici. De Apostolo Paulo, intonante illud dulce: Reconciliamini Deo, *2. Cor. 5.*

5. Blanditiis potiùs, quàm minis instituendi, & magis, ad Christum accipiendum, ducendi, quàm trahendi; admonendi, quàm compellendi sunt.

1. *U. s. u. s. Correctio.* Quamplurimi inhumanitate homines à Christo absterrent, ita ut Christus ob torvum ministrorù vultum, verba aspera, sæpenumero *diversorium* in hominum animis non inveniat. Multi quoque inveniuntur, qui, licet suavissimis, ad Christum excipiendum, sint invitati verbis, tamen Christo *diversorium* in animis concedere recusant. Ut Bethlehè ipsi cœnaculum non concedebat, *Luc. 2. 7.* Et ut Samaritani ipsi urbem, ad ibi pernoctandum denegabant: ita & illi, Christo cor ad ibi commorandum, denegant. Mundus, diabolus *diversorium* in illorum cordibus accipiunt, & Christus excluditur. *Diversorium* ibi invenit hominis inimicus, & Christus illorù non admittitur amicus. Mors ibi reperit *diversorium*, & vita avertitur. ô funestum illorum statum! ubi mundus, diabolus & caro *diversorium* in corde hominis nacti

sunt, ibi Dei iræ signa, & nulla ipsius gratiæ vestigia; ibi exulit pietas, ibi regnat iniquitas, ut vermis à pomo admissus, ipsius voluam perforat; ita & illi hospites corde admissi, illud perforabunt. Ut venenum admissum enecat cor: ita faciunt peccata, in illo *diversorium* invenientia: ut pestis calorem insitum, innatū extinguit, *diversorium* hominis in corpore inveniens; ita & iniquitas hospitium hominis in corpore & corde reperiens, erga Christum extinguit amorem. Qui latrones excipit *diversorio* interimitur: ita, qui peccata suscipit, morietur.

2. *Usus. admonitio.* Quando, ô fratres charissimi, nos ministri vobis dicimus, ubi est fides in Jesum Christum? Ubi vera conversio? ubi lacrymæ pœnitentiales? Nónne dicimus tum, ubi est *diversorium* pro Christo? Quando intonamus illud, induite Christum, *Galat. 3.* Osculamini filium, *Psal. 2. 12.* honorate gloriæ Dominum, *Psal. 24. 89.* Nónne dicimus, ubi est *diversorium* pro Christo? Quando clamamus, Recedite à malo, & facite bonum, sectamini pacem, *Psal. 34. 15.* tollite crucem, *Matth. 16.* Nónne dicimus, ubi est *diversorium* pro Christo pulsante cor vestrum? *Apoc. 3.* ô beatos vos, si Christo *diversorium* præbeatis! Quàm foelix erat Lothus *diversorium* præbens Angelis! Quàm foelix eris & tu, ô anima, *diversorium* offerens Christo Angelorum domino! *Hæc de petitione loci.* Jam:

I. *Dent rationem petitionis.* Ubi Pascha cum discipulis meis edam; juxta Dei mei Patris mandatum. Ubi edam, & me amore divino reficiam; Ubi edam, &

meos discipulos de salutari illius usu instituam; *ubi edam, & ita me verum esse Pascha edoceam.*

DOCTRINA.

Christus sua vult peragere opera, in corde ipsum recipiente.

RATIO I. *Ubi Pascha edam cum discipulis meis.*

2. Ibi demonstrat signa gratiosæ suæ præsentis: illud donis & bonis replere, spiritu docere; illud fide donare, pace beare gestit, *Joh. 14. 17.*

3. Ut Zachæus, Christum recipiens, salvabatur, *LUC. 19.* Ita quivis mortalium, Christum recipiens, salvatur.

4. Ut Angeli à Lotho accepti, liberationis ibi ipsius opera peragebant, *Gen. 19.* ita Christus acceptus in hominis animam liberationis opus conficit.

5. Nos venimus ad eum, & apud eum habitabimus, *Joh. 14. 23.* ut vivum conservem spiritum demissorum, *Esa. 57. 19.*

6. Preparato corde cupit sua perficere opera: ita ut illud beet spiritu, nobilitet redemptionis fructu, ditet genuino Paschatis usu, *Joh. 6.* coronet illud fide, spe, & charitate, cardinalibus istis pii pectoris virtutibus juxta ac laudibus.

I. U S U S. *Correct.* Christus non edet Pascha vobiscum, ô impii! Quoniam cor vestrum illius non vult esse *diversorium*, ille etiam non divertetur apud vos, ille non beabit vos. Diabolus ibi commoretur cum suis; *edet vobiscum tandem in infernali cœna* tormenta, supplicia, ignem, vermem, *Esa. 66.* *Edebat filius prodigus cum suis, & non saturabatur, Luc. 15.* *Edes enim diabolo, & non saturaberis, cum infernalibus*

bus istis impiis spiritibus, impiis Diaboli discipulis. Ô cœnam funestâ, animę restim! Quãm deploratus erit tuus status, Ô homo! dum Diabolus tanquam *magister edat* tecum, ut cum discipulo suo, suo mancipio, in infernali ista cloaca; in sulphurea ista cœna! *Luc. 16.*

2. *U s u s. Admonitio.* Fœlices, terque quaterque fœlices vos, si cor vestrum Christi erit *diversorium*, Obed-edomi domus erat benedicta ob arcę præsentiam, *2. Sam. 6.* Et item tua anima erit benedicta Christi ob præsentiam. Ille *edat ibi* Pascha, ut cor tuum fructu passionis suę repleat. *Edat ibi*, ut tibi se agnum esse tuum Paschalem, pro peccatis tuis mactatum, innuat; *Edat*, ut animæ musculos suâ reficiat gratiâ; *Edat*, ut pinguedine domus suę te nutriat, *Psal. 36.* Fœlix erat Abrahamus, cum Angeli, in ipsius ædibus, cibum caperent, *Gen. 19.* Fœlicissima erit anima tua, cum filius Dei ibi *edat*, illam exhilarando, illuminando, beando, propugnando. Ille, ut pater, *edat* tecum suo filio; ille sponsus, tecum sua sponsa; ille magnus Propheta, tecum suo discipulo, in pace & salute, in solatio & gaudio. Ô splendidissimam cœnam, ubi tu, Ô anima, auscultes tanquam discipulus tuo informatori, & Redemptori, & ex ipsius corde amorem, ex ipsius ore salutem hauries! *Hactenus de questione:*
Occurrit jam nobis;

II. *Responsio:* illam quod spectat; Notes hęc:

I. *Responsionem ipsam.*

II. *Ad illam discipulorum mandatum.*

I. *Responsio ipsa.* Tunc ostendet vobis cenaculum *vagnum stratum.* Non vile aliquod conclave, sed dignif-
simum

simum; non parvum, sed maximum, luculentum, augustum, stratum, paratum, ornatum. Dignissimo, maximo illi Prophetæ maximum conclave; Augustissimo Regi, augustum cœnaculum; sanctissimo sacerdoti, optimè concinnatum conveniebat triclinium. Imò discipulorum numerus requirebat etiam tale.

DOCTRINA.

Homines Christum libenter excipiant.

RATIO. I. *Hic ostendet vobis cœnaculum magnum stratum, libentissimè.*

2. Cur non pauperrimi, hunc ditissimum; miserimi, hunc beatissimum; abjectissimi, gloriosissimum; captivi, liberatorem; ægri, sanatorem; oves, pastorem reciperent? *Luc. 1. & 19. Joh. 10.*

3. Ille fons omnium bonorum, flumen siti preforum, lumen electorum: ille est rupes salutis, corona certantis, clypeus pugnantis, meta cursitantis, reflectio anhelantis animæ, *Matth. 1. Luc. 1. Joh. 6.*

4. Propterea ipsum miserorum peccatorum cœterva excepit; ipsius pedes peccatrix lacrymis irrigavit, *Luc. 7.* Mulier alabastrum unguenti nardi liquidi effudit, *Marc. 14. 3.*

5. Si subditi Regi terrestri summa voluntate sua ædificia, imò pectora representant: Cur credentes Christo, Regi cœlesti, non se, & sua corda & conclavia offerrent? *Psal. 24.*

6. Qui Christum excipit, ille salutem & dignitatem, vitam & gloriam, foelicitatem & voluptatem excipit, *Luc. 19. Matth. 11. Joh. 14.*

7. *Uusus. Correctio. Ô peccatores! Non ostenditis no-*

ris nobis, Christi ministris, ad S. cœnam vos invitantes; cor vestrum, tanquam spirituale *cœnaculum*; *stratum*, sed imparatum, impurum, mundo consecratum. Vos *ostenditis* nobis animæ *cœnaculum* Christo occlusum, mundo apertum, Diabolo consecratum: *cœnaculum* parvum, peccatis, Christi hostibus, magnum; Christo obscurum, mundo luculentum; Christo abjectum, mundo basilicum. Vos ô peccatores! *ostenditis* Christo cor vestrum in S. cœna, nulla conversione, nulla oratione *stratum*. *Ostenditis*, in S. cœna, corpus vestrum *stratum* diabolo, mundo, avaritiâ, superbiâ. *Stratum* aulæis ebrietatis, sellis securitatis; *stratum* pulvinaribus voluptatis, lapidibus pravitatis. Quid peccatores, cœnæ contemptores istis *stratis* offendatis *cœnaculis*, impietatis propugnaculis. *Prostratam* cernatis in illis fidem, charitatem; *prostratam* coronam, gloriam; *prostratam* pacem, salutem. Quid funestius funestis istis locis, Satanae cloacis?

2. U S U S. *Admonitio*. *Offerte*, ô fratres, Salvatori, S. in cœna, cor vestrum, ceu *cœnaculum* spirituale, *stratum*, & mundatum doloris rivulis: *stratum*, adornatum legis scopis: *stratum* humilitate, charitate; *stratum*, Dei invocatione, mali declinatione; *stratum* patientiâ, clementiâ; *stratum* modestiâ, munificentiâ. Principem in ædes nostras excepturi conclavia reddimus nitida: Principem, Regem illum Regum, 1. Tim. 6. 15. in *cœnaculum* cordis nostri excepturi, mundemus illud. Purâ Joseph sindone corpus Christi involvebat, Matth. 27. 59. ita *strato* cordis nostri *cœnaculo* Christus includatur. Quàm parvum, ô bone

Jesu

Jesu, cordis nostri *caenaculum est*, & tu maxime; quam impurum, & tu sanctissime, nihilominus in illo, fracto nostro, & dilacerato; contrito & fesso gaudes spiritu, *Psal. 51. Esa. 66.* Hoc summum nostrum, ô dulcissime Jesu, est solatium, ad convivium tuum advocaturi, te delectari *strato* humilitate corde; *strato* conversione pectore; *strato* sanguine tuo corpore. Quavis cœleste possides palatium; terrestre tamen etiam diligis *caenaculum.* *Hæc responsionem attinent: Audiamus jam;*

II. *Ad illam discipulorum mandatum. Illic parate Pascha* vos mei discipuli, amici; auditores, fratres. Nam ut promptum istius viri invenistis animum, ita *stratum* pro nobis reperietis *caenaculum.* *Illud Pascha parate,* ubi cuncta *parata.* Illic pascha celebrare decervi, ubi hospitem nos amare percepi.

D O C T R I N A.

Christus, per ministros suos, salutis negotia perficit.

RATIO. 1. *Illic parate pascha, vos mei electi, dilecti ministri.*

2. Illi ministri sunt spirituales piscatores, per quos homines rete Evangelii, ex mundi hujus immundi profunditate trahit, *Luc. 5.* per quorum linguam ceu tubam, illos, ad gratiæ mensam, convocat, *Luc. 14.* per quorum doctrinam, ceu semen, fidem in illorum animis procreat, *Act. 16.* per quorum admonitionem ceu ignem, amorem erga Deum, accendit, *Jer. 23.*

3. Illos ministros, veluti legatos, ad homines ablegat, *2. Cor. 5. 20.* veluti operarios, in vineam amandat, veluti servos, ad homines invitandum excitat.

Rom. 1. 1. Tit. 1. 1. & 7. 1. Cor. 4. 1.

4. Per ministros verba salutis illis prædicat, *Rom. 1.* sigilla pacis illis administrat; ad virtutes illos instigulat; contra cacodæmones illos armat.

1. *U s u s. Correct.* Arrigite jam aures sacrorum derisores; sacramentorum profanatores. Ministri Dei, non *parabunt illic pascha*, ubi Christus deridetur; *illic*, ubi sanguis Christi conculcatur; *illic*, ubi sacra cœna profanatur; *illic*, ubi crux Christi nihili æstimatur. *Pararent* Christi ministri *pascha*, S. cœnam, pro vobis imparatis, nulla nuptiali veste ornatis, *Matt. 22.* omni puritate orbatis? *Matth. 7.* *Pararent* Christi servi *pascha*, S. synaxin, pro Satane theatris; nequitię atris; pro tabernis vitiorum, instrumentis peccatorum? *Pararent illic pascha*, S. convivium, ubi fontes malitię, montes superbię, pontes luxurię cernuntur? *Pararent illic pascha*, S. Eucharistiam, ubi corda, diaboli machinis, mundi præstigiis, carnis desideriis, *parata* reperiuntur? Absit, absit hoc à Christi discipulis, ministris.

2. *U s u s. Consolatio.* Quis non *stratum* Christi ministris ostenderet cordis sui *cœnaculum*, ut *illic pascha*, Jesum Christum, *pararent* institutione; *illic* correctione; *illic* consolatione? Quando illi clamant, in *S. synaxi*, Christi sanguinem pro peccatis tuis esse effusum; Christi corpus pro debitis tuis, esse immolatum; ut illius in sanguine, purificationem; in illius crucifixione, benedictionem; in illius morte, vivificationem reperires, nonne *illic* tum *pascha parant*; *illic*, in *magno* cordis tui *cœnaculo*: *magno*, Dei gratiã; *magno*, spiritalium copiã; *magno*, perenni latitiã? *Illic parant* in corde

corde tuo tum *pascha*, splendidum convivium, ut possis cantillare: Dominus est pastor meus; clypeus meus; portus meus, *Psal. 23. & 3.* Dominus est mea lux, mea vita, mea salus, *Psal. 27.* Illic parant in anima tua convivium pinguium, ut illa niteat, vivat, vigeat. Ut in certamine vincas; in cruce valeas; in morte vivas. Illic, ô anima, ubi Christus natus, paratus, datus; ibi in tentationis caligine sol; in persecutionis æstu refrigerium; in crucis onere allevamentum; in mortis agone fulcimentum reperitur. O suavissimam consolationem! Jam sequitur:

III. *Discipulorum obedientia. Profecti verò invenerunt omnia prout dixerat eis: & paraverunt pascha.*

Observetur:

- I. *Discipulorum promptitudo, in negotii confectione*
- II. *Quid illis contigerit.*
- III. *Quid effecerint.*

I. *Discipulorum promptitudo in negotio conficiendo: Profecti igitur.* Hic variæ discipulis obrepere potuissent remora, quominus Christi mandata exequantur: Nam, Hierosolymam Christi norant adversam, & de hospitis animo potuissent nutare, & tanto hominum confluxu, hospitium indagare haud leve erat negotium. Sed carnis oculis hic clausis, fidei apertis, obstacula cuncta perumpunt, varias inter se colluctantes cogitationes vincunt, Christi mandata perficiunt. Illi non carnis nituntur consilio, sed Salvatoris mandato. Illi agunt, non quod caro jubet, sed quod Christo lubet, certò certius statuentes Christum justissimum, non nisi iusta; sanctissimum, non nisi sancta;
salva-

salvatorem, nonnisi salutaria suis imperaturum esse.

DOCTRINA.

Arduis in negotiis, Dei verbo nitendum est piis.

RATIO. 1. *illi profecti sunt*, licet multa illis occurrerent obscura, factu difficillima.

2. Dei verbum est sanctissimum, æquissimum, justissimum, & ita fidei fulcrum.

3. Huic verbo, tanquam Regis mandato, illi ceu subditi; tanquam patris voto, illi ceu liberi, se subjiciant, illo ut nitantur.

4. Huic verbo incumbēbat Noachus arcam ingrediens, *Gen. 7. 5.* Lothus Sodomam egrediens, *Gen. 19.* Abraham patriam deserens, *Gen. 12. 1.*

5. In illo Dei verbo, salutis anchora, pacis nuncia, cordis lætitia est sita.

6. Hoc Dei verbo qui nituntur, in ignominia, gloriam; in penuria, copiam; in pugna, victoriam adipiscuntur, *Deut. 28. Psal. 81. & 84.*

1. *Uusus. Correctio.* Quam plurimi, proh dolor! reperiuntur, qui non juxta Christi mandatum, ad S. cœnam *proficiscuntur*, sed carnis blanditiis, cacodæmonis promissis, mundi remoris, ad Christum ire tergiversantur. Ut illi boum emptores, uxorum ductores, agrorum contemplatores, *Luc. 14.* Non *proficiscuntur*, carnis irretiti voluptatibus; mundi capti honoribus; Diaboli addicti opibus: quæ omnia salutis sunt remoræ; bonæ intentionis fures; piæ cogitationis latrones; devotæ orationis hostes. Desideratis veras opes, defecatas voluptates, perennes dignitates? *Proficiscimini* ad Christum illarum omnium fontem.

2. *Usus. Admonitio. Proficiscamur*, ô frateres charissimi, ad Christum, ad S. convivium, ut perficiamus Dei mandatum. Claudamus carnis oculos, & fidei aperiamus. *Proficiscamur*, ut cœlum in solo adipiscamur: *proficiscamur*, ut pace, in bellorum strepitu, fruamur. *Proficiscamur* auscultantes non carnis decreto, sed Redemptoris præcepto: nam quod carni displicet, fidei placet: quod carni amarum, fidei est charum. Gideon, ad Dei mandatum, *profectus* est contra Midianitas, *Jud. 7.* nōne nos, ad Christi præceptum, *proficiscamur* ad sacras epulas? Si Israëlità, Dei ad voluntatem, *profecti* sunt in desertum, nōne nos, Christi ad petitionem, *proficiscamur* ad animæ paradysum, sacrum convivium? Illi *profecti* sunt ad aquas amaras, *Exod. 15.* nōne nos *proficiscamur* ad aquas gratas? Hoc qui agunt, salutis negotium peragunt: & illi corroborentur in cruce, illi illustrentur in luce, & de hac cœnâ, ad magnam illam cœnam, *profecturi* sunt, cursitantis metam, dimicantis coronam. *Hæc de discipulorum promptitudine: Jam ponderemus;*

II. *Quid illis contigerit. Invenerunt omnia prout dixerat illis.* Ad amussim omnia juxta Christi effata offenderunt. Nihil defuit eloquio verissimi, præfagio sapientissimi, imperio potentissimi, *Pf. 33. 9.* O magnificentiam Christi, summa ipsius abjectione adorandam! ô potentiam Christi, illius infirmitate, venerandam! Quanta cum admiratione illum discipuli adorarunt! quanta cum alacritate omnia pararunt! quanta cum voluptate cuncta narrarunt!

DOCTRINA.

Christus est verus Deus.

RATIO

RATIO. I. *En tibi hic* Christi omniscientiam, omnipotentiam: naturam enim hic hospitis & novit, & regit: & ita hospes, quod Christus desiderat, facit. Nam *invenerunt omnia prout dixerat illis.*

2. Christo attribuuntur attributa divina, opera divina, gloria divina.

3. Vocatur filius Dei dilectus, *Matt. 3. 17.* Filius Dei unigenitus, *Joh. 3. 16.* Deus gloriosus: Deus benedictus, *Rom. 9. 5.* Filius Dei viventis, *Matt. 16. 16.* Filius cuncta agentis, *Joh. 1.*

4. Et Deus debebat esse, ut mortem debellaret, cacodæmonem profligaret, *1. Joh. 3.* ut compararet justitiam, *Dan. 9. 2. 4.* Gubernaret Ecclesiam, *Eph. 1. 22. &c.*

I. U s u s. *Correct.* Hoc instar fulminis, aures tuas juxta ac animū, ô impie, ô insane, & vesane, feriat. *Invenies omnia prout dixit tibi Jesus. Invenies cælum pro te clausum, infernum apertum; vindicem severum, judicem justum. Invenies omnia prout Christus tibi dixit: non gustabis magnam illius cœnam, Luc. 14. non intrabis cœli gloriam, Matt. 25. non aspectabis immarcessibilem coronam. Invenies omnia prout Christus tibi dixit. Tu, ut zizania, inferni immoleris foco: tu, nuptiali veste destitutus, regni exturberis convivio, Mat. 22. tu, fidei lampade non instructus, Sponsi orberis palatio, Matt. 25. Tu, misericordiæ laude nudus, inferni crucieris tormento, Luc. 16. Tu profane, invenies omnia prout dixit tibi Jesus; locum, impiorum laqueum: locum, justitiæ divinæ speculum, & malitię humanæ indicium: invenies hospitem Absolome crudeliorem, Cœnaculum, miseriarum cumulum; invenies vermicem, ignem,*

ignem, dolorem, *Esa 66. 2. Thef. 1. 8. Apoc. 20. 14. Invenies supplicium, quia noluisti convivium; invenies tormenta, quia noluisti spiritualia tragemata. O dignum convivium indignis istis convivis!*

2. *Uusus. Consolatio.* O beatos nos Christi mandato, dicto audientes! Nam omnia inveniemus prout dixit nobis dulcissimus noster Jesus. Inveniemus mensam lautam, coenam spiritualem opiparam, *Pf. 23. Inveniemus hospitem, nostram voluptatem: Inveniemus coenaculum, nostrum gaudium: Inveniemus illud stratū, & amorem Dei nobis paratum. Inveniemus oneris nostri allevationem; iniquitatis nostrę deletionem; calamitatis nostrę profligationem. Inveniemus omnia, crucis levamen, cordis solamen: Inveniemus contra paupertatem, thesaurum; contra tentationē, perfugium; contra mortem, clypeum. Inveniemus, in S. coena, in Christi humilitate, nostri exaltationem; mactatione, liberationem; sanguine, purificationem. Inveniemus omnia, prout dixit nobis dilectissimus Christus, in magna coena, consortium honorabile, manna delectabile, præmium desiderabile, gaudium durabile. Inveniemus ibi vitam beatam, coronam paratam, gloriam datam. Quid suavius, ô anima, ô dilecta, hac suavitate? Hanc qui invenit, omnia invenit. Intellexistis quid discipulis contigerit: Intellige jam;*

III. *Quid effecerint.* Paraverunt Pascha, ad nutum & mandatum Magistri dilectissimi, cujus voluntas illorum erat voluptas; cujus verba, illorū erant præcepta; cujus imperium, illorum erat documentum.

DOCTRINA.

Mandata Christi perficienda.

RATIO

RATIO. 1. *Discipuli juxta Christi mandatum paraverunt Pascha.*

2. *Quis non perficeret mandata Christi oratoris, salvatoris, pastoris.* (ria.

3. *Christi mandata sunt suavia, salutaria, necessaria.*

4. *Illamandata sunt virtutum documenta; vitiorum antidota; consolationum principia.*

5. *Si Regis alicujus mandata sint perficienda, quanto magis Regis Regum mandata erunt procuranda.*

1. *Usus. Correct.* Quot, eheu! Christo sunt inobedientes. Illi non accedunt ad Christi cœnam; ad illius gratiam: Illi non parant oculos, ad amoris divini ibi contemplandum specula; illa fœderis sigilla; illa fidei nutrimenta. Illi non parant manus, ad illa signa ritè acceptandum; os, ad illa sanctè delibandum; cor, ad illa fervidè laudandum. Non parant se ad S. cœnam obedientiâ, patientiâ; non parant se ad illam. fide, charitate; non parant se virtutibus, bonis operibus: ideo offendent parata tormenta, supplicia cum Beth-Schemitis, I. Sam. 6. 19. Luc. 14.

2. *Usus. Admonitio. Paremus cor nostrum, ut discipuli pascha paraverunt. Paremus cor nostrum conversione, devotione, oratione. Paremus nos virtutum desiderio, vitiorum odio, bonorum operum studio. Paremus cor nostrum lacrymarum rivulis, ardentissimis suspiriis, cœlestium votis. Paremus illud cor nostrum ceu spirituale cœnaculum, meditatione, lectione, ruminatione mandatorum salvatoris Jesu Christi. Beati erunt ita se preparantes, quia paratam Dei gratiam, Christi munificentiam, in S. convivio reperient; labiaque sua, ad gratitudinem Christo præstandam, aperient. Pares, ô Jesu, cor nostrum, spiritus tui oleo, amoris tui balsamo, sanguinis tui pretio, gratum gratiosæ tuæ præsentia: ut existat palatium. Hæc quoque dicta de ultima concionis columna; Audivistis: I. Christi mandatum. II. Discipulorum obsequium.*

EPILOGUS.

Samuel dicebat Deo: loquere quia servus tuus audit, I. Sam. 3. 10. Christus locutus est, & discipuli audiverunt, ea ut omnia ad Christi nuntium fecerint; & cuncta, secundum illius, effectum, inven-

INDEX DOCTRINARUM.

54.	<i>Ad Christum miseri peccatores confluant.</i>	223
55.	<i>Christus afflictos, mœstos credentes solatio reficit.</i>	226
56.	<i>Christus fidelium cibus est vivificus.</i>	233
57.	<i>Piorum erga Christum officium hic graphicè adumbratur.</i>	238
58.	<i>Unio & com: Christi & Christiani egregiè adumbratur.</i>	241
59.	<i>Unio fidelium cum Christo est indissolubilis.</i>	245
60.	<i>Deus afflictorū peccatorū ad ipsum confugientū miseret.</i>	252
61.	<i>Deus homines per verbi sui ministros ad salutem perducit.</i>	256
62.	<i>Deus mera ex gratia peccatores miseros, nudos ornavit.</i>	259
63.	<i>Deus peccatores conversos splendidissime ornat.</i>	261
64.	<i>Dei beneficia peccatoribus quomodo applicanda.</i>	265
65.	<i>Deus per S.S. pecc: conversos de gratia sua certos reddit.</i>	267
66.	<i>Deus homines ad viā obedientie calcandum aptos reddit.</i>	271
67.	<i>Deus penitentes ex gratia ad vitam aeternam nutrit.</i>	276
68.	<i>Deus peccatores penitentes lautissime tractat.</i>	279
69.	<i>Christus crucifixus peccatoribus conversis offertur.</i>	282
70.	<i>Conversi, Christi beneficia sibi applicent.</i>	285
71.	<i>Deus delectatur hominum salute.</i>	289
72.	<i>Homines pii Dei beneficiis exsultent.</i>	293
73.	<i>Sacramenta sunt magnificianda.</i>	299
74.	<i>Personæ sacra sacris perficiendis proficienda.</i>	301
75.	<i>Deus desiderat alacritatem in mandatis exequendis.</i>	303
76.	<i>Deus per ministros suos gratia mensam in Evangelio adornat.</i>	305
77.	<i>Sacramenta non tantum affectanda sed & applicanda.</i>	307
78.	<i>Sacra omnia Dei juxta voluntatem sunt peragenda.</i>	309
79.	<i>In Dei Ecclesia sacramenta suat administranda.</i>	312
80.	<i>In Ecclesia Dei, Christi inveniuntur amici.</i>	315
81.	<i>Christum recepturus crucem ferre necesse est.</i>	317
82.	<i>Quali Ecclesia homines sese adungere debeant.</i>	320
83.	<i>In Dei mandatis proponendis, illius voluntas iurgenda.</i>	323
84.	<i>Christus sponte passus est.</i>	325
85.	<i>Christi ministri blandis verbis homines invitabunt.</i>	327
86.	<i>Christus sua vult peragere opera in corde ipsum recipiente.</i>	330
87.	<i>Homines Christum libenter excipiant.</i>	332
88.	<i>Christus per ministros suos saluta negotia perficit.</i>	334
89.	<i>Arduis in negotiis, Dei verbo nitendum est piis.</i>	337
90.	<i>Christus est verus Deus.</i>	338
91.	<i>Mandata Christi sunt perficienda.</i>	340

